

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ
THAI TRADITION CRAFT

วิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นายเลิศศักดิ์ แก่นวิเศษ

A020351

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาควิชาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2532

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 591 010351
วัน เดือน ปี 8 ส.ค. 2533

รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

วิทยานิพนธ์เรื่อง

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ

ชื่อนักศึกษา

นายเลิศศักดิ์ แก่นทิพย์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ทศพร สายอุบล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้ว จึงอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา 2532

ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิงวนิดา
คณบดี

ธูปะ เตมีย์

บทคัดย่อ

งานหัตถกรรมไทยมีมาตั้งแต่โบราณกาล เหา่ที่มีการบันทึกไว้ทางประวัติศาสตร์มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นต้นมา และจากการชุกค่นพบภาชนะของใช้ที่บ้านเชียงจังหวัดอุดรธานีหรือที่อื่น ๆ ซึ่งมีอายุไมต่ำกว่า 3000 ปี ย่อมแสดงให้เห็นว่างานหัตถกรรมมีความสำคัญที่จะเป็นสื่อเชื่อมใจของวัฒนธรรมระหว่างผู้คนในสมัยต่างๆ

งานหัตถกรรมในอดีตนั้นทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ภายในครอบครัว และต่อมาได้พัฒนามาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว จนกระทั่งได้มีการตั้งโรงงานเพื่อผลิตในเชิงอุตสาหกรรมเพื่อส่งจำหน่ายต่างท้องถิ่นหรือต่างประเทศ และความต้องการของตลาดมีเพิ่มมากขึ้นอันอาจจะเนื่องมาจากหน้าที่ของหัตถกรรมบางอย่างได้เปลี่ยนไปเป็นของที่ระลึกบ้าง เป็นของที่ใช้สำหรับการตกแต่งบ้าง รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของงานหัตถกรรมที่จะสามารถนำเงินเข้าประเทศมูลค่ามหาศาลจึงได้มีการสนับสนุนให้มีการปรับปรุงการผลิตเพื่อการจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น โดยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ แต่การผลิตในปัจจุบันเป็นในลักษณะที่ต่างคนต่างผลิตเกิดการแข่งขันและตัดราคาทำให้สินค้าหัตถกรรมไม่มีความเป็นมาตรฐานทั้งคุณภาพและราคา ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอจนบางครั้งเกิดการท้วงงานที่ซ้ำซ้อน และการให้การสนับสนุนที่ผ่านมามีความมุ่งไปที่การผลิตให้ได้จำนวนมากขาดการส่งเสริมทางด้าน การตลาด

ใน พ.ศ. 2530-2540 ทางองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้เป็นทศวรรษแห่งการพัฒนาวัฒนธรรมของโลกซึ่งไทยก็มีนโยบายหรือแผนพัฒนาต่างๆซึ่งมาตอบสนองถึงที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของแผนพัฒนาฉบับที่ 6 แผนการท่องเที่ยว, นโยบายกองส่งเสริมหัตถกรรมไทยและของหน่วยงานอื่นๆโดยมุ่งหมายคือการส่งเสริมวัฒนธรรม, ประเพณี และรัฐบาลได้กำหนดให้ ปี 2532 เป็นปี ศิลปหัตถกรรมไทย และปี 2533 เป็นปีมรดกไทย

โครงการศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติจึงเป็นโครงการที่จะต้องจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาต่างๆของหัตถกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เป็นศูนย์กลางการจำหน่าย และการส่งออก ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการแสดงผลงานหัตถกรรม, ศูนย์อบรมการผลิตและศูนย์กลางการเก็บรวบรวมข้อมูลทางหัตถกรรมนอกจากนี้ยังเป็นศูนย์การฝึกอบรมและการสาธิตการผลิต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อการรวบรวมงานศิลปกรรม ส่งเสริมหัตถกรรมทุกชนิดของไทยและสานต่องานที่ได้ดำเนินการมาแล้วให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ศูนย์จะทำหน้าที่ประสานงานในนโยบายต่างๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของโคมมิสชันการชริหารจากหน่วยงานต่างๆ ภายใต้การดำเนินงานของกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย

2. ศูนย์จะทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร ให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์งานหัตถกรรมในทุกรูปแบบ ทั้งแต่ที่เป็นหนังสือ ภาพยนตร์ ตลอดจนการจัดนิทรรศการ พิพิธภัณฑและกิจกรรมทางด้านการแสดงจุดมุ่งหมายคือการรักษาและจรรโลงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ

3. ศูนย์จะทำหน้าที่เป็นตลาดการจำหน่ายทั้งการส่งออกและการจำหน่ายภายในโครงการ รวมทั้งหาช่องทางในการพัฒนาแบบ ส่งเสริมความเป็นมาตรฐาน และการขยายตลาดในอนาคต

4. ลักษณะทางกายภาพของศูนย์จะเอื้ออำนวยและตอบสนองวัตถุประสงค์ทั้งทางด้านนโยบาย, สังคม, และเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ของวิธานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาแนวทางของนโยบายของสหประชาชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6, แนวทางของคณะกรรมการ ททท. , นโยบายของกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติขึ้น

2. เพื่อศึกษาขนบธรรมเนียม, ประโยชน์ใช้สอย ความเป็นมา รูปแบบของหัตถกรรมที่นำมาซึ่งการจัดตั้งพิพิธภัณฑ เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้, ข่าวสาร, ข้อมูล ทางด้านหัตถกรรมให้แก่ประชาชน, นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

3. เพื่อศึกษาลู่ทางความต้องการสินค้าหัตถกรรมและแนวทางการเพิ่มผลผลิต ตลอดจนลู่ทางการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการบริหารงานในเชิงธุรกิจเพื่อการจัดตั้งศูนย์การจำหน่ายขึ้นและเป็นแนวทางการพัฒนาหัตถกรรม.

4. เพื่อศึกษาห่วงประกอบ ลักษณะทางกายภาพ แนวทางการใช้พื้นที่ ในระดับภาค, จังหวัด, ท้องถิ่น หากความต้องการที่เหมาะสมเพื่อออกแบบส่วนใช้สอยของศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ

2.6 ส่วนบริการประชาชนด้านข้อมูลและทางโสตทัศนูปกรณ์

ส่วนนี้จะให้บริการประชาชนหรือผู้ที่สนใจในด้านการข้อมูลทั้งที่เป็นรูปเล่มหนังสือ ภาพยนตร์ สไลด์ เอกสาร และด้านคอมพิวเตอร์

2.7 ส่วนจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมฯ ส่วนนี้จะดำเนินงานด้านการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมทุกประเภทครอบคลุมไปจนถึงการส่งออกด้วย

2.8 ส่วนสหนาการ ส่วนนี้จะประกอบไปด้วยส่วนที่อยู่กลางแจ้งและในร่ม ส่วนที่อยู่กลางแจ้งจะไว้สำหรับการจัดเทศกาลต่างๆได้แก่ งานลอยกระทง งานวันดอกไม้ประติมากรรม ส่วนในร่มเป็นห้องประชุมใหญ่สำหรับการจัดแสดงต่างๆ

2.9 ส่วนบำรุงและซ่อมแซม จะให้บริการในเรื่องการดูแลรักษาซ่อมแซมวัสดุที่อยู่ภายในศูนย์ให้มีสภาพที่ดี

2.10 ส่วนบริการ ส่วนประกอบที่จะทำให้การดำเนินงานของศูนย์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่ ที่จอดรถ โรงอาหาร ส่วนตกแต่งภายในบริเวณ ห้องน้ำดื่มเก็บน้ำ ห้องเครื่อง โถงทางเข้า ตลาดค้า เป็นต้น

มีพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคารประมาณ 10,826 ตรม.

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1.1 เริ่มจากการเสนอหัวข้อเรื่อง รวบรวมข้อมูล, การสังเคราะห์ข้อมูล, การวิเคราะห์, สรุปผลและการนำเสนอ, เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมและในขั้นการรวบรวมข้อมูลมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (ปฐมภูมิ) - เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต, สัมภาษณ์, ข้อมูลที่ทองการคือ ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง สถานที่จำหน่ายที่มีอยู่

การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ทองการคือ

1. ข้อมูลทางค่านโยบาย รวบรวมข้อมูลทางค่านโยบายต่างๆได้แก่ นโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 นโยบายคณะกรรมการการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า งานหลักการและขั้นตอนการบริหารงานที่เสนอ โดยกองส่งเสริมหัตถกรรมรวมทั้งนโยบาย
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม หากมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของรัฐในระดับประเทศ, ภาค, จังหวัด ที่มีผลต่อการจัดตั้งศูนย์ทัศนกรรมแห่งชาติ

2. ข้อมูลทางด้านสังคม ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่ท่องเที่ยวในเมืองไทย ในเรื่องของรูปแบบการท่องเที่ยว, การเดินทาง, ศึกษารูปแบบการเสนอทัศนกรรมต่อผู้มาใช้บริการตลอดจนพฤติกรรมของผู้ที่มาใช้บริการทั้งด้านงานปฏิบัติและงานด้านวิชาการ รวมทั้งการศึกษาสภาพทางสังคม ในระดับประเทศ, ภาค, จังหวัด

3. ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ศึกษาลักษณะการดำเนินงานของศูนย์ในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งข้อมูลรายได้การส่งออกและการจำหน่าย ต้นทุนการผลิต กรรมวิธีการผลิต และรูปแบบของสินค้าทัศนกรรม ตลอดจนงบประมาณและค่าใช้จ่าย เริ่มแรกในการจัดตั้งศูนย์ฯ ในด้านการผลิตได้ศึกษาในเรื่องของแหล่งการผลิตและตลาด ที่มีอยู่ รวมทั้งการจัดจำหน่ายสินค้า การแบ่งหมวดหมู่และการรวบรวมข้อมูลสภาพเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ, ภาค, จังหวัด

4. ข้อมูลทางด้านกายภาพ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์และภูมิประเทศในระดับประเทศ, ภาค, กทม. ตลอดจนความต้องการพื้นฐานของโครงการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินตามข้อกำหนดของผังเมือง กทม. รวมทั้งกฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ความกระบวนการตัดสินใจ

1. ข้อมูลทางด้านนโยบาย ใช้การพิจารณาประกอบการวางแผนด้วยเหตุผลหรือหลักการจากจรกปัญหา โดยคำนึงถึงเป้าหมายที่นโยบายนั้นๆ ได้กำหนดขึ้น

2. ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ วิเคราะห์มูลค่าทางพานิชยกรรมที่มีผลต่อโครงการหรือภาวะทางเศรษฐกิจที่จะส่งผลกระทบต่อโครงการใช้วิธีการคำนวณและแปลค่าทางสถิติ (เปอร์เซนต์)

3. ข้อมูลทางด้านสังคม คาดการณ์ล่วงหน้าสู่แนวโน้มการเพิ่มขึ้นทั้งประชากรและนักท่องเที่ยว รวมทั้งผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยวิธีการประเมินค่าประชากร และการพิจารณาความต้องการของโครงการตลอดจนกฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับจากค่าคะแนนเพื่อกำหนดองค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยในการให้บริการ รวมทั้งกิจกรรมของศูนย์ที่จะเสนอแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

4. ข้อมูลทางด้านกายภาพ ศึกษาพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ, ระดับภาค

จังหวัดโดยวิธีการสร้างทางเลือกกำหนดมาตรฐานที่สำคัญของกรออกแบบวางแผนโครงการจากกรณีศึกษาจากกรณีศึกษา (ที่ตั้งของโครงการอยู่เขตนางเขนริมถนนกำแพงเพชร)

ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ

1. เกิดการประสานงานในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและไปสู่วัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้บริการแก่สังคมทางด้านการส่งเสริมและเผยแพร่เอกลักษณ์, วัฒนธรรมทั้งในด้านการรู้และความบันเทิง อีกทั้งยังเป็นการสร้างงาน
3. เสริมรายได้แก่ประชาชนและรัฐ เมื่อมีหน่วยงานเข้ามารับผิดชอบทำให้เศรษฐกิจของหัตถกรรมมีความคล่องตัวขึ้น อีกทั้งการมีตลาดที่แน่นอนย่อมเป็นแนวทางที่ดีในการขยายตลาดในอนาคต

4. เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมอย่างมีเหตุผลรวมทั้งสร้างภูมิทัศน์ให้แก่เมือง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์

1. รู้แนวทางตอบสนองนโยบายในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม, การท่องเที่ยว ตลอดจนการเสริมรายได้ให้แก่ประชาชน
2. เข้าใจแนวทางของสังคมในการร่วมมือส่งเสริมและอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ
3. เข้าใจแนวทางในการเสริมรายได้ของรัฐและการหารายได้จากหัตถกรรมที่เป็นผลดีทั้งการสร้างงาน, รายได้, การอนุรักษ์
4. สนับสนุนและเสนอแนะการใช้ที่ดิน สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่เมือง

ขอเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ
การลงทุนในการจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติหากพิจารณาเฉพาะผลตอบแทนทางการเงินเพียงด้านเดียว การลงทุนจัดตั้งยังไม่เป็นที่น่าพอใจและมีความเสี่ยงอยู่พอสมควร แต่ถ้ามองเป็นการหวังผลในระยะยาวและจูงจูงหมายลงไปทำการอนุรักษ์และจรรโลงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทยแล้วศูนย์หัตถกรรมนั้นก็จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เลขที่ เคียวสำหรับเป้าหมายอันนี้ ดังนั้นการลงทุนในระยะเริ่มแรกศูนย์จะต้องได้รับการสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบเงินลงทุนให้เปล่าและนักบริหารควรจะมีวิสัยทัศน์ซึ่งหากมีการประสานระหว่างหน่วยงานแล้วการดำเนินงานต่อไปก็จะมีรายได้ที่สามารถที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องได้รับความร่วมมือจากคนในชาติด้วย

และนอกจากการให้ความสนับสนุนทางการเงินและการตลาดแล้วรัฐก็ควรที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปประโยชน์ตามการสนับสนุนให้มีการเพิ่มปริมาณวัตถุดิบทดแทนการเกิดกรรมธรรมชาติด้วย เช่น หวาย, หมอน, ไม้ว่ากรรมได้ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเป็นข้อหา และต้องอาศัยเอกสารที่กรมการนั้นไปใช้

สรุป

โครงการศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติเป็นโครงการจริงที่จะจัดตั้งขึ้นในเวลาอันใกล้ในเนื้อที่ประมาณ 18 ไร่ ริมถนนกำแพงเพชรข้างตลาดนัดสวนจตุจักร เขตบางเขน เมื่อมีศูนย์นี้ขึ้นมาจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของบริเวณดังกล่าว ศูนย์แห่งนี้มีความจำเป็นมากที่จะตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งมีความพร้อมในศักยภาพที่เอื้ออำนวยให้ศูนย์ดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การให้บริการของศูนย์ตอบสนองความต้องการทุกด้านทั้งในด้านการขาย, สังคม, เศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพแวดล้อม เพราะลักษณะของศูนย์จะเสริมสร้างความเป็นไทย อีกทั้งทรัพยากรที่อยู่ในศูนย์เป็นลักษณะที่เรียกว่า ไร่ ไร่ ไร่ ชาด และที่ลี้ดงไปอีกก็คือประชาชนส่วนหนึ่งมีงานทำ มีรายได้เสริม และที่ไกลออกไปเมื่อประเทศของเราเป็นประเทศอุตสาหกรรมแล้วเมื่อนั้นจากหัตถกรรมไปเป็นศิลปหัตถกรรมและในที่สุด"ศิลปหัตถอุตสาหกรรม"และไทยจะแตกต่างจากประเทศอุตสาหกรรมทั่วไปคือมีความเจริญทั้งทางอุตสาหกรรมและจิตใจด้วย

ส่วนข้อเสียในโครงการนี้อาจจะมีในระยะเริ่มโครงการทั้งในด้านการบริหาร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือในหลายหน่วยงานไม่มีความเป็นอิสระ และอาจจะไปซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่มีอยู่เดิม และการลงทุนจัดตั้งศูนย์กาฬารณาหรือมีข้อจำกัดทางการเงินการจัดตั้งศูนย์จะคงคิดให้รอบคอบ ซึ่งทางแก้อาจจะต้องจัดตั้งเฉพาะในส่วนของการจัดจำหน่ายซึ่งไม่ต้องมีการะทางสังคม.

กติการมประกาศ

• วิทยาลัยนวมินทราชินีมอบนี้จะสำเร็จลงไม่ได้เลสดำไม่ได้รับความปรานาคิจากผู้มีพระคุณถึงที่จะขอสกุคความปรานาคิวัว ณ. หนึ่ง

1. ป้า, แม่ และพี่, น้อง ที่ให้กำลังใจและทุน
2. อาจารย์ทศพร สายอุชล ที่ให้คำปรึกษาแนะแนวทางคั้งแต่ต้นจนจบ
3. อาจารย์จรธนาและคุณปณิตดา(ป้า) ที่เอื้อเฟื้อเครื่องพิมพ์ดีดและ

น้ำใจ

4. คุณศักดิ์ชัย (เขื่อน) ที่เอื้อเฟื้อสถานที่, วัสดุ, อุทิศตัวทำโม เกลจนเสร็จ
5. เก๋(ไต), อิม, หมึก, ประวิตร ที่เอื้อเฟื้อน้ำใจ, วัสดุ
6. น้องเล็ก(สุรินทร์) ที่มีน้ำใจพิมพ์ดีดโดยไม่วังผลตอบแทน

สุดท้ายขอขอบคุณอาจารย์ที่โก้ประสิทธิประสาทวิชาและกรรมการตรวจ
วิทยาลัยนวมินทราชินีมอบนี้ทั้งหมดทั้งเป็นห่วงเป็นใย.

ว่าที่ จสอ. เลอศักดิ์ แกนทิพย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญเรื่อง	ค
สารบัญตารางประกอบ	ง
สารบัญภาพประกอบ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 บทนำ	1
1.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์	1
1.2.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2.2 เหตุผลในการเสนอโครงการ	5
1.3 ที่มาของปัญหา	6
1.4 แนวทางแก้ปัญหา	7
1.5 วัตถุประสงค์ของโครงการ	8
1.5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ	8
1.5.2 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	8
1.6 ขอบเขตของการเสนอวิทยานิพนธ์	9
1.6.1 ขอบเขตของการศึกษา	9
1.6.2 ขอบเขตของการออกแบบ	9
1.7 วิธีกรดำเนินการงานวิทยานิพนธ์	11
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
1.8.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	14
1.8.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์	14
1.9 ข้อตกลงเบื้องต้น	14
1.10 แหล่งข้อมูล	15
อภิธานศัพท์	16
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	17

2.1.1	ข้อมูลนโยบายระดับประเทศ	17
2.1.2	ข้อมูลนโยบายระดับภาค	32
2.1.3	ข้อมูลนโยบายระดับจังหวัด	34
2.2	ข้อมูลด้านสังคม	41
2.2.1	ข้อมูลสังคมระดับประเทศ	41
2.2.2	ข้อมูลสังคมระดับภาค	45
2.2.3	ข้อมูลสังคมระดับจังหวัด	47
2.3	ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	49
2.3.1	ข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ	49
2.3.2	ข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับภาค	53
2.3.3	ข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับจังหวัด	53
2.4	ข้อมูลด้านกายภาพ	54
2.4.1	ข้อมูลกายภาพระดับประเทศ	54
2.4.2	ข้อมูลกายภาพระดับภาค	60
2.4.3	ข้อมูลกายภาพระดับจังหวัด	60
2.5	การศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
2.5.1	ความจำเป็นของหัตถกรรมและหัตถวิสาหกิจ	61
2.5.2	ประเภทของหัตถกรรม	66
2.6	การศึกษาอาคารตัวอย่าง	69
2.6.1	ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	69

บทที่ 3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูล 71

3.1 ข้อมูลทางค่านโยบาย 71

3.1.1 ข้อมูลนโยบายระดับประเทศ 71

3.1.2 ข้อมูลนโยบายระดับกรม. และปริมณฑล 75

3.1.3 ข้อมูลนโยบายระดับ กทม. 79

3.2 ข้อมูลด้านสังคม 82

3.2.1 ข้อมูลสังคมระดับประเทศ 82

3.2.2 ข้อมูลสังคมระดับกรม. และปริมณฑล 85

3.2.3 ข้อมูลสังคมระดับ กทม. 86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2	ข้อมูลคานสังคัม	82
3.2.1	ข้อมูลสังคัมระดับประเทศ	82
3.2.2	ข้อมูลสังคัมระดับภาค	85
3.2.3	ข้อมูลสังคัมระดับ กทม.	86
3.3	ข้อมูลคานเศรษฐกิจ	87
3.3.1	ข้อมูลคานเศรษฐกิจระดับประเทศ	87
3.3.2	ข้อมูลคานเศรษฐกิจระดับภาค	90
3.3.3	ข้อมูลคานเศรษฐกิจระดับ กทม.	91
3.4	ข้อมูลคานกายภาพ	94
3.4.1	สภาพที่ตั้งโครงการในระดับประเทศ	95
3.4.2	สภาพที่ตั้งโครงการในระดับภาค กทม. และปริมณฑล	96
3.4.3	สภาพที่ตั้งโครงการในระดับ กทม.	96
3.4.4	เหตุผลในการเลือกที่ตั้งโครงการ	98
3.4.5	สภาพที่ตั้งโครงการ	99
3.4.6	สภาพภูมิประเทศของที่ตั้งโครงการ	100
3.4.7	สภาพการใช้ที่ดิน	106
3.4.8	การศึกษากฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	107
3.5	ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	110
3.5.1	บทบาทและหน้าที่ของโครงการ	110
3.5.2	การดำเนินงานของศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ	111
3.5.3	ผู้ใช้โครงการ	119
3.5.4	องค์ประกอบพื้นฐานของโครงการ	131
3.5.5	การศึกษาองค์ประกอบพิเศษ	136
3.5.6	กรรจรรจาจรและการเข้าสู่อาคาร	145
3.5.7	การศึกษารูปทรงอาคาร	149
3.5.8	ลักษณะพิเศษของสถาปัตยกรรม	151
3.6	ข้อมูลเชิงเทคนิค	174
3.6.1	ระบบการจัดแสดง	174
3.6.2	ระบบการนำชม	176
3.6.3	ระบบโครงสร้าง	178

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 3.6.2 ระบบการนำชมการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น 3.6.3 ระบบโครงสร้าง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ 178

3.6.4	ระบบปรับอากาศ	181
3.6.5	ระบบสุขาภิบาล	186
3.6.6	ระบบอุปกรณ์และเครื่องกล	189
3.6.7	ระบบรักษาความปลอดภัย	192
3.6.8	ระบบส่งวนและรักษาหัตถกรรม	197
3.6.9	ระบบแสงสว่าง	199
บทที่ 4	การวิเคราะห์ข้อมูล	203
4.1	ข้อมูลค่านโยบาย	203
4.1.1	ข้อมูลนโยบายระดับประเทศ	203
4.1.2	ข้อมูลนโยบายระดับกรม. และปริมณฑล	205
4.1.3	ข้อมูลนโยบายระดับกรม.	206
4.2	ข้อมูลค่านสังคม	206
4.2.1	ข้อมูลสังคมระดับประเทศ	206
4.2.2	ข้อมูลสังคมระดับภาค	207
4.2.3	ข้อมูลสังคมระดับ กรม.	208
4.3	ข้อมูลค่านเศรษฐกิจ	211
4.3.1	ข้อมูลเศรษฐกิจระดับประเทศ	211
4.3.2	ข้อมูลเศรษฐกิจระดับภาค	213
4.3.3	ข้อมูลเศรษฐกิจระดับ กรม.	214
4.4	ข้อมูลกายภาพ	215
4.4.1	เกณฑ์การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	215
4.4.2	การวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน	217
4.5	วิเคราะห์ข้อมูลสถาปัตยกรรม	219
4.5.1	องค์ประกอบของโครงการ	219
4.5.2	วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยในโครงการ	221
4.5.3	สรุปพื้นที่ใช้สอย	235
4.5.4	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	237
4.6	วิเคราะห์ข้อมูลเทคนิค	259

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.1 ระบบการจัดแสดง	259
4.6.2 ระบบการนำชม	259
4.6.3 ระบบโครงสร้าง	260
4.6.4 ระบบปรับอากาศ	262
4.6.5 ระบบสุขาภิบาล	263
4.6.6 ระบบป้องกันน้ำท่วม	264
4.6.7 ระบบรักษาความปลอดภัย	265
4.6.8 ระบบสงวนและรักษาหัตถกรรม	266
4.6.9 ระบบแสงสว่าง	267
บทที่ 5 การออกแบบทางสถาปัตยกรรม	268
5.1 ลักษณะเฉพาะของโครงการ	268
5.2 ลักษณะสถาปัตยกรรมในเขตรอบขึ้น	284
5.3 การออกแบบสถาปัตยกรรม	286
5.4 ภาพฉายการออกแบบและหุ่นจำลอง	288
บทที่ 6 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	298
6.1 ปัจจัยที่ทำให้เกิดโครงการ	298
6.2 สรุปความต้องการของโครงการ	298
6.3 สรุปแนวความคิดในการออกแบบ	299
6.4 สรุประบบเทคนิคที่ใช้ในการออกแบบ	300
6.5 สรุปข้อดีข้อเสียและข้อเสนอแนะ	300
บรรณานุกรม	ฉ
ภาคผนวก	ช

สารบัญตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงรายชื่อของการส่งออกหัตถกรรม	2
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนประชากรของประเทศและภาค ปี 2529 - 2530	41
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนศาสนิกชน, สมาคม, บุคคล, ศาสนาต่างๆ	43
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนประชากร กทม. และปริมณฑล ปี 2529 - 2531.	46
ตารางที่ 5	มูลค่าการส่งออกปี 2531	49
ตารางที่ 6	จำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศ ปี 2525 - 2531	50
ตารางที่ 7	ผลิตภัณฑ์ภาค	53
ตารางที่ 8	การใช้ที่ดินของประเทศ ปี 2528	57
ตารางที่ 9	แสดงมูลค่ารายได้ออกจากการส่งออกสินค้าหัตถกรรม 11 ชนิด	88
ตารางที่ 10	รายงานเปรียบเทียบผลจำหน่ายหัตถกรรม	92
ตารางที่ 11	หลักสูตรการฝึกอบรมและการสัมมนา ปี 2533	208
ตารางที่ 12	จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทย	213
ตารางที่ 13	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ปี 2530	213
ตารางที่ 14	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	214
ตารางที่ 15	อัตราส่วนผู้เข้าชมหัตถกรรมในร้านจิ๋ววอลด์	214
ตารางที่ 16	แสดงความสัมพันธ์ของการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ	215
ตารางที่ 17	แสดงคักคะแนนในการเลือกที่ตั้งโครงการที่เหมาะสม	216
ตารางที่ 18	แสดงการหาพื้นที่ใช้สอย	222
ตารางที่ 19	เปรียบเทียบการใช้ยานพาหนะ	232
ตารางที่ 20	มาตรฐานสุขภพในอาคารสาธารณะ	234
ตารางที่ 21	การเลือกระบบการจัดแสดง	259
ตารางที่ 22	การเลือกใช้ระบบโครงสร้าง	260
ตารางที่ 23	แสดงการเปรียบเทียบการเลือกใช้ระบบประปาในโครงการ	263

สารนิยรูปร่างประกอบ

	หน้า
รูปที่ 1 รูปแสดงผังเมือง กทม.	81
รูปที่ 2 รูปแสดงแหล่งผลิตหัตถกรรม	86
รูปที่ 3 แสดงผู้ใช้อาคาร	120
รูปที่ 4 ผังแสดงกรรมวิธีผลิตกระดาษสา	140
รูปที่ 5 ผังแสดงกรรมวิธีผลิตเครื่องเซิน	142
รูปที่ 6 ผังแสดงกรรมวิธีผลิตเครื่องทองเหลือง	143
รูปที่ 7 ผังแสดงกรรมวิธีผลิตเครื่องทองหล่อ	144
รูปที่ 8 ผังแสดงกรรมวิธีผลิตดอกไม้พลาสติก	144
รูปที่ 9 ผังแสดงกรรมวิธีผลิตดอกไม้ผ้า	144
รูปที่ 10 ผังแสดงกรรมวิธีการผลิตหัตถกรรมเปลือกหอย	144
รูปที่ 11 การเข้าสู่อาคาร	145
รูปที่ 12 รูปทรงอาคาร	147
รูปที่ 13 รูปทรงห้องประชุม	155
รูปที่ 14 แสดงลักษณะการออกแบบเพดานห้องประชุม	157
รูปที่ 15 แสดงลักษณะการออกแบบผนังด้านหลังห้องประชุม	159
รูปที่ 16 ลักษณะการจัดที่นั่งในห้องประชุมแบบทางเดียว	160
รูปที่ 17 ลักษณะการจัดที่นั่งในห้องประชุมแบบสองทาง	161
รูปที่ 18 ลักษณะการจัดที่นั่งในห้องประชุมแบบสามทาง	161
รูปที่ 19 ลักษณะการจัดทางเข้า-ออกแบบต่างๆ	166
รูปที่ 20 แสดงการแก้ปัญหาโดยการใช้เครื่องกึ่งคูในการชมเป็นระยะ	168
รูปที่ 21 แสดงทางสัญจรและระยะห่างของวัตถุที่จัดแสดงกับผู้ชม	169
รูปที่ 22 เพื่อป้องกันอาการแออัดของผู้ชม	170
รูปที่ 23 ทิศทางการกำหนดระยะห่างวัตถุกับผู้เข้าชม	170
รูปที่ 24 ระบบการจัดแสดง	174
รูปที่ 25 ระบบการเข้าชม	176
รูปที่ 26 แสดงการจำหน่ายในอาคาร	188
รูปที่ 27 ระบบติดตั้งบอร์ด	189

รูปที่ 28 เครื่องมือทำนา	277
รูปที่ 29 เครื่องมือจับสัตว์	278
รูปที่ 30 ยานพาหนะ	278
รูปที่ 31 เครื่องใช้ในพิธีกรรม	279
รูปที่ 32 เครื่องดนตรีและสันทนาการ	280
รูปที่ 33 เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	282
รูปที่ 34 การศึกษาหัตถกรรม	288
รูปที่ 35 เหตุผลการเสนอโครงการ	288
รูปที่ 36 ปัญหา, แนวทางแก้ไข, วัตถุประสงค์	288
รูปที่ 37 สถิติและการคาดคะเนประชากร	289
รูปที่ 38 ผู้ใช้อาคาร	289
รูปที่ 39 องค์ประกอบของโครงการ	289
รูปที่ 40 การบริหารงานขององค์กร	290
รูปที่ 41 ค่าคะแนนความสัมพันธ์	290
รูปที่ 42 ค่าคะแนนความสัมพันธ์	290
รูปที่ 43 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหมด	291
รูปที่ 44 การวิเคราะห์พื้นที่ที่ใช้สอย	291
รูปที่ 45 การวิเคราะห์พื้นที่ที่ใช้สอย	291
รูปที่ 46 แสดงที่ตั้ง 3 แห่ง	292
รูปที่ 47 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ	292
รูปที่ 48 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	292
รูปที่ 49 แสดงที่ตั้งโครงการระดับภาค, จังหวัด	293
รูปที่ 50 การใช้ที่ดินตามผังเมือง กทม.	293
รูปที่ 51 แสดงเขต กทม.	293
รูปที่ 52 การจัดความสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับที่ตั้งโครงการ	294
รูปที่ 53 แสดงทางสัญจร	294
รูปที่ 54 การเลือกใช้ระบบเทคนิค	294
รูปที่ 55 แสดงแนวความคิดในการออกแบบ	295
รูปที่ 56 แสดงความสัมพันธ์ทางสัญจร 3 มิติ	295

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 57	หังบริเวก	296
รูปที่ 58	แปลนพื้น	296
รูปที่ 59	แปลนพื้นชั้น 2, 3	296
รูปที่ 60	รูปคานหน้า	297
รูปที่ 61	รูปคานข้างซ้าย	297
รูปที่ 62	รูปคานหลัง	297
รูปที่ 63	รูปคานข้างขวา	297
รูปที่ 64	นศกขรูปคัก 1,2,3,4	297
รูปที่ 65	ทัศนียภาพภายนอก	298
รูปที่ 66	ทัศนียภาพภายใน	298
รูปที่ 67	หมู่จำลอง	298

1.1. บทนำ

โครงการศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติเป็นโครงการที่เสนอขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ของงานหัตถกรรมเป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับนโยบายของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและมีกองส่งเสริมหัตถกรรมเป็นศูนย์กลาง ลักษณะการดำเนินการเป็นโครงการกึ่งการค้าที่วางเป้าหมายให้รัฐบาลร่วมมือกับเอกชน(หอการค้าไทย) โดยคณะกรรมการบริหารจะแต่งตั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานของหัตถกรรม ได้แก่ กรมพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนาฝีมือและแรงงานบริษัทเงินทุนแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ศูนย์บริหารการส่ง (กระทรวงพาณิชย์) กรมประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เจ้าของโครงการ กรมพาณิชย์สัมพันธ์ มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ ตลอดจนกลุ่มสมาคมส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประจำชาติ (The Association For The Promotion Of Tradition Craft Product) โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของโครงการศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติก็คือ เป็นศูนย์กลางของหัตถกรรมทั่วประเทศ ได้แก่ ศูนย์กลางของหัตถกรรมจำหน่ายและส่งออก ศูนย์กลางการแสวงหาลูกค้าทั้งกลางแจ้งและในร่ม(พหิพภักดิ์) ศูนย์กลางการเผยแพร่หัตถกรรม ศูนย์กลางการเก็บรวบรวมข้อมูลหัตถกรรมทั้งที่เป็นหนังสือ, ภาพยนตร์ และสื่อในลักษณะต่างๆ เป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมงานหัตถกรรมเพื่อนักศึกษาและศูนย์สาธิตการผลิตงานหัตถกรรม

1.2 เหตุผลในการเสนอวิธานิพนธ์

1.2.1 ความเป็นมาของโครงการ

1. ประวัติของงานหัตถกรรม

คนไทยรู้จักประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ภายในครอบครัวเรือนของตนเองมานานแล้ว เช่น ภาชนะหุงต้ม, ถ้วยชาม, ภาชนะตักน้ำ, โองไห สิ่งที่ทำด้วยผ้า

เครื่องนุ่งห่ม, กระดัง, ตะแกรง, ตะกร้า, กะบุง, กระจาด ตลอดจนเครื่องมือ
เครื่องใช้ในทางการเกษตร, เครื่องประดับและอาวุธสำหรับรบทัพจับศึก

ในสุโขทัยเป็นราชธานีได้มีการจัดทำขามสังคโลกขึ้นโดยชาวจีนที่
เดินทางมาทำนิตินในเมืองไทยในช่วงของรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหง ในสมัยของ -
พระนารายณ์มหาราช(2195-2235) คนไทยได้รู้จักการทำเครื่องถมและเครื่องเงิน
และมีการทำมิกคาบอรัญญิกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น(2325-2346) ได้มีการ
แต่งตั้งช่างสิบหมู่ขึ้น เช่น ช่างหุงกระจก,ช่างคลัง,ช่างหล่อ,ช่างหยก,ช่างมุก,ช่างแกะ
ช่างทองและช่างเย็บ

ปัจจุบันรูปแบบของหัตถกรรมได้เปลี่ยนแปลงไปจากหัตถกรรมที่
ทำกันภายในครัวเรือนเพื่อใช้สอยเฉพาะบ้านก็ได้มีการทำเพื่อผลิตหรือจำหน่ายการ
ใช้สอยหัตถกรรมบางอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป เช่น ตะกร้าบางอย่างแทนที่จะใช้ไม้
ข้าวของก็เปลี่ยนเป็นไม้สักไม้ประดิมบ้าง ความต้องการของหัตถกรรมจึงมีเพิ่มขึ้น
และนำชิ้นเอาเครื่องจักรหรือเครื่องทุ่นแรงมาใช้เพื่อผลิตได้จำนวนมากขึ้นหัตถกรรม
จึงเปลี่ยนรูปโฉมออกไปทั้งความปราณีตและคุณภาพในการผลิต

ปัจจุบันงานหัตถกรรมมีการดำเนินงานใน 2 รูปแบบคือ อุตสาหกรรม
ที่ทำกันในครัวเรือน โดยตลาดสำหรับการจำหน่ายคือท้องถิ่นส่วนอุตสาหกรรมที่เป็น
โรงงานก็พอที่จะส่งออกต่างประเทศทำเงินได้หลายล้านบาท

สินค้าหัตถกรรมที่สำคัญได้แก่ :-²

	ปี 2525	ปี 2526
1. เพชรพลอยเจียละใบ	4645.0	6190.6
2. เครื่องหนัง	1059.8	1245.3
3. ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	743.0	746.1
4. เครื่องรูปพระรถและเครื่องประดับ	466.4	838.5
5. เครื่องเรือนไม้	336.8	410.0
6. เครื่องเรือนหวาย	346.8	433.3
7. ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ผ้าไหม	175.5	488.9

1. หัตถกรรมพื้นบ้าน เมืองโบราณ
เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
2. กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องขออนุญาตก่อนนำข้อมูลไปใช้

8.	เครื่องทองกนหิน	115.3	125.5
9.	เครื่องเงินและเครื่องถม	212.2	289.0
10.	เครื่องจักสาน	115.1	86.5
11.	ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย	92.4	108.2
12.	ดอกไม้และผลไม้ประดิษฐ์	94.1	121.1
13.	ภาพเขียนรูปและสลักและรูปปั้น	17.5	5.1
14.	ผลิตภัณฑ์โลหะหล่อ	65.2	47.3
15.	ผลิตภัณฑ์จากหอยมุก งา เขา กระดุกสัตว์	11.7	11.6
16.	เครื่องปั้นดินเผา	36.7	23.4
17.	ตุ๊กตา	29.9	34.3
18.	เครื่องเงิน	9.4	8.6
19.	ร่มกระดาษ	4.8	4.3
20.	ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมอื่นๆ	9.5	8.5
	ประดิษฐ์จากหิน, หถมทอมือและอื่นๆ	8587.1	11,206.4

ล้านบาท

แนวโน้มเพิ่มอีกในปี 2528 เป็น 14,577.4 ล้านบาท และ 18,500 บาท ในปี 2529 และ 20,358.5 ในปี 2530 และสินค้าหัตถกรรมจึงเป็นรายได้ที่สำคัญของประเทศคิดเป็น 17% ของการส่งออกรวมของประเทศในปี 2531 มีมูลค่าถึง 23509.2 ล้านบาท

แหล่งผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกระจุกกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ เช่น ภาคอีสาน ภาคเหนือ และแหล่งใหญ่ที่สุดคือ ภาคกลาง ส่วนมากภาคใดยังทำกิจกรรมหัตถกรรมกันน้อยและจะมีกรุงเทพฯ นครเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายหรือส่งขายต่างประเทศ

2. ความเป็นมาของโครงการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องหัตถกรรมโดยตรงก็คือ กองส่งเสริมหัตถกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และที่ผ่านมาก็ได้ให้

การสนับสนุนงานหัตถกรรม กระจหวงอุตสาหกรรม และการส่งเสริม 2 รูปแบบ
คือ งานด้านการปฏิบัติและงานด้านวิชาการ

โดยค้ำปฏิบัติ ได้มีการส่งเสริมให้มีโรงงานขนาดเล็กขึ้นรวมทั้ง
การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้นในแหล่งหัตถกรรมต่างๆ เพื่อทำการฝึกอบรม
และผลิตสินค้าอุตสาหกรรมออกจำหน่ายให้แก่ โรงงานทอผ้า, ย้อมสี, ทอเสื่อ และ
ถุงเท้า กรุงเทพมหานคร, โรงงานทำเครื่องเงิน เชียงใหม่, โรงงานกระดาษ
เชียงใหม่, โรงงานทำร่มกระดาษ กทม. และชม., โรงงานทำเครื่องหวายและจักสาน
และโรงงานสำหรับฝึกอบรมประชาชน

ในส่วนที่เป็นศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อฝึกอบรมให้ความรู้
แก่ประชาชนหรือชาวบ้านในแหล่งนั้นให้หันมาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์หารายได้
เพิ่มเติม คือ ศูนย์ภาคเหนือ เชียงใหม่, ศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น
ศูนย์ ภาคใต้ สงขลา, ศูนย์คลองเตย กทม., ศูนย์ทุ่งสองห้อง กทม., ศูนย์กินแกง
กทม. และนอกจากนี้ยังร่วมมือกับกรมการพัฒนาชนบท กรมประชาสัมพันธ์ รวมทั้ง
ทั้งมูลนิธิศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชูปถัมภ์ ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปให้ความรู้และ
สาธิตการทำหัตถกรรมไปตามหมู่บ้าน ความศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ, ศูนย์ประชาสัมพันธ์
ต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ศูนย์และผู้ยากไร้ และในส่วนกลางทางด้านวิชาการได้
ให้บริการค้ำจัดการจัดนิทรรศการเผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเป็นระยะ ๆ
หรือทุกๆ ปี นอกจากนั้นยังมีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้และแนะนำให้ประชาชนได้
ผลิตภัณฑ์ เพื่อลดต้นทุนและผลิตได้ความจำนวนมากขึ้น จนถึงการแนะนำรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่

เมื่อผลิตภัณฑ์เสร็จ จากโรงงานและศูนย์หรือจากหมู่บ้านแล้วก็จะ
จัดส่งไปยังส่วนต่างๆ ตลอดจนการส่งออกต่างประเทศ (โดยศูนย์บริหารการส่งออก
กระทรวงพาณิชย์) เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตลาดร่วมยุโรป ออสเตรเลีย
แคนาดา จนคาดว่าในปี 2532-2533 จะทำเงินเข้าประเทศไม่ต่ำกว่า 30,000 -
ล้านบาท ซึ่งเป็นช่วงปี ศิลปะหัตถกรรมไทย ห้างนั้นทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับนโยบายกับการ
ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ

ส่วนร้านค้าในประเทศที่เป็นการตลาดรองรับการผลิตเพื่อจำหน่าย

- ได้แก่
- ร้านนารายณ์ภักดิ์ กรุงเทพมหานคร
 - ร้านสินค้าหัตถกรรม ชาวเขา เชียงใหม่
 - ร้านจิตรดา ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
 - ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้าน บ้านมนังคศิลา
 - ศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัด

ทั้งนี้ยังมีการจำหน่ายที่แหล่งการผลิตรวมทั้งร้านค้าของเอกชนตามห้างร้านกระจุกกระจาย ทั่วไป:-

- เซ็นทรัลลาดพร้าว
- เดอะมอลล์ราม

ฯลฯ

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติก่อตั้งขึ้น โดยการร่วมมือของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องของนโยบาย, รูปแบบ, การเผยแพร่, ส่งเสริมและส่วนราชการจำหน่ายและความร่วมมือของกลุ่มผู้ผลิต ในเรื่องของมาตรฐานสินค้า การผลิต การลงทุน รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต ทั้งในกลุ่มผู้ผลิตสินค้าต่างชนิดและสินค้าชนิดเดียวกัน และความร่วมมือของสมาคมส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแห่งชาติ ซึ่งจะดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมหัตถกรรมประจำชาติ ซึ่งเมื่อได้รับความช่วยเหลือ ความร่วมมือจากส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องแล้วก็จะก่อให้เกิดการประสานงานและมุ่งสู่ การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากขึ้น

งบประมาณเริ่มแรกของโครงการจะเป็นการร่วมมือลงทุนระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมและหอการค้าไทย

1.2.2 เหตุผลในการเสนอโครงการ

1. นโยบาย ในปี 2531-2540 สหประชาชาติได้กำหนดให้เป็นทศวรรษของวัฒนธรรมของโลกซึ่งประเทศไทยก็ได้มีนโยบายเร่งรัดพัฒนาวัฒนธรรมทุกๆด้านตอบสนองถึงปรากฏการณ์ในแผนพัฒนาคนและวัฒนธรรมในแผนพัฒนาคนและวัฒนธรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 โดยสนับสนุนให้ชาวไทยตื่นตัวในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้เฉพาะที่องค์กรที่ตนงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตด้านการค้า

1. มติรัฐมนตรี, มิถุนายน, 2530

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ยกเว้นให้พิมพ์ซ้ำเพื่อส่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์ไทย¹ อันสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยจะใช้สินค้าหัตถกรรมไทยเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว² ตลอดจนแผนงานพัฒนาชนบทใด เน้นการเพิ่มรายได้ของชาวนาน ชาวนชนบท โดยเน้นการผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน³ และนโยบายการสร้างงานด้วยตนเองให้แก่นักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ⁴

2. สังคม หัตถกรรมมีความสำคัญกับชาวไทยมาก โดยเฉพาะสังคมในชนบทที่ใช้ประกอบอาชีพหารายได้ให้ครอบครัวทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง งานหัตถกรรมก่อประโยชน์ในเรื่องลบลบปัญหาการว่างงานและการอพยพหรือย้ายถิ่นฐานและหัตถกรรมก็เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของไทยและวัฒนธรรมความเป็นมาของไทยให้ชาวต่างชาติได้รับรู้และการที่คนรู้จักหัตถกรรมมากเท่าใดก็เหมือนกับรู้จักวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น

3. เศรษฐกิจ การสร้างตลาดหรือหน่วยงานที่มีโครงการคล้ายคลึงเพื่อประกอบธุรกิจรองรับนโยบายที่ส่งเสริมให้มีการผลิตมากขึ้น ก็เป็นทางออกที่เหมาะสมกับการเตรียมตัว เพื่อขยายการผลิตและส่งเสริมการผลิตไปยังหน่วยงานอื่นๆ

4. กายภาพ กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางด้านการค้า การท่องเที่ยว และการคมนาคมรวมทั้งเป็นศูนย์กลางของหัตถกรรมทั่วประเทศและมีการศึกษาสภาพกายภาพพื้นที่หลายแห่งมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมขึ้น ตามจุดมุ่งหมายข้างต้น

1.3 ที่มาของปัญหา

1.3.1 นโยบาย นโยบายไม่ว่าจะเป็นของสหประชาชาติของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือแม้แต่ของคณะกรรมการการท่องเที่ยว ตลอดจนของกรมการพัฒนาชนบท แม้จะมีความสอดคล้องกันในหลักการแต่ยังขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการจนเกิดการซ้ำซ้อนเกิดขึ้น เช่น กรมพาณิชย์สัมพันธ์และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

1.3.2 สังคม หน่วยงานราชการหลายแห่งได้เข้ามาให้การลงทุนสนับสนุน และที่ผ่านมามีมักจะเลิกไปที่การผลิตและทักษะ ไม่ได้เน้นการอนุรักษ์หรือพัฒนาคุณภาพของหัตถกรรมอย่างจริงจัง ขาดการเผยแพร่ การให้คำปรึกษา แนะนำ ผักกอบรม

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6
2. มติรัฐมนตรี, พฤษภาคม, 2530
3. พัฒนา สุจวันงค์ การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย, 2527
4. สรีฤฎา สุจิเรช เรืองรอง, ศิลปหัตถกรรมไทย 2531-2532

หรือการจัดทำนิทรรศการยังไม่บรรลุที่ต้องการ การโฆษณาเป็นไปในลักษณะของ โฟล์กเฟาส์ ซาการสานต่อซึ่งทำให้ทัศนคติไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควรจะเป็น

1.3.3 เศรษฐกิจ สินค้าหัตถกรรมมักจะมีคุณภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งรูปแบบไม่มีความทันสมัย อันเนื่องมาจากต่างคนต่างขาย เกิดการตัดราคาระหว่างผู้ขายและยังขาดแคลนการส่งเสริมการจำหน่าย ทั้งที่ในการสนับสนุนของรัฐให้มีการผลิตขึ้นทุกๆ ส่วนของประเทศ แต่ยังคงขาดตลาดตัวกลางการจำหน่าย ที่มีมาตรฐาน

1.3.4 กายภาพ สถานที่จำหน่ายสินค้าหัตถกรรมหรือเผยแพร่ในปัจจุบัน ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และต้องอยู่ในแหล่งที่ผลิตภาพของพื้นที่ไม่เอื้ออำนวย ไม่มีแรงดึงดูดในสภาพของที่ตั้ง

1.4 แนวทางแก้ไขปัญห

1.4.1 นโยบาย ท้าการศึกษา นโยบายหรือหลักการ แนวทางของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อตั้ง หน่วยงานที่จะทำงานประสานหน่วยงานราชการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีคณะกรรมการผู้บริหารจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องร่วมทำงาน

1.4.2 สังคม จัดตั้งจัดตั้งศูนย์แหล่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อเผยแพร่งานศิลปหัตถกรรมรวมทั้งการอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมทุกชนิด ตลอดจนการให้บริการฝึกอบรมและการสาธิตการผลิตรูปแบบหัตถกรรม ที่พร้อมในการให้ข้อมูล บริการแก่ผู้ผลิต ผู้บริโภค, นักท่องเที่ยว ค่อเนื่องต่อไป

1.4.3 เศรษฐกิจ จัดตั้งศูนย์รวมสินค้าหัตถกรรม จัดระเบียบการจำหน่าย อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ มีหน่วยงานที่พร้อมจะหาตลาดและสู่ทางการจำหน่าย ศิลปหัตถกรรม ตลอดจนการให้มาตรฐานให้แก่ศิลปหัตถกรรม

1.4.4 กายภาพ จัดตั้งศูนย์สินค้าหัตถกรรมขึ้นในแหล่งที่ให้ความร่วมมือในสภาพหลายๆ ด้านรวมทั้งเป็นสถานที่ๆ รู้จักของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งควรจะเป็นแหล่งพาณิชย์ที่มีแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว

1.5 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ ศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติจัดตั้งขึ้น เพื่อการครบวงจรเอง การส่งเสริมหัตถกรรมทุกชนิดของไทยและสานต่องานที่ค่าเนื้องานมาแล้วให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1. นโยบาย ศูนย์จะทำหน้าที่ประสานงานในนโยบายต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะกรรมการบริหารจากหน่วยงานต่างๆ ภายใต้การดำเนินงานของ กองส่งเสริมหัตถกรรมกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและสมาคมส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแห่งชาติ

2. สังคม ศูนย์จะทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร ให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์งานหัตถกรรมในทุกรูปแบบ ตั้งแต่เป็นหนังสือ, ภาพยนตร์ ตลอดจนจัดนิทรรศการ พิพิธภัณฑสถานและกิจกรรมทางด้านการแสดงจุดมุ่งหมาย คือการรักษาและจรรโลงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ

3. เศรษฐกิจ ศูนย์จะทำหน้าที่เป็นตลาดการจำหน่ายทั้งการส่งออกและจำหน่ายภายในรวมทั้งหาช่องทางหารูปแบบ การส่งเสริมความเป็นมาตรฐานและการขยายตลาดในอนาคต

4. กายภาพ ลักษณะทางกายภาพของศูนย์จะเอื้ออำนวยและตอบสนองวัตถุประสงค์ทั้งทางก้ามนโยบาย, สังคมและเศรษฐกิจ

1.5.2 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. นโยบาย เพื่อศึกษาแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่6และแนวทางของคณะกรรมการ ททท. นโยบายกรมพัฒนาชนบท นโยบายกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติขึ้น (*Thai Traditional Craft*)¹

2. สังคม เพื่อศึกษาชนบธรรมเนียม ประเพณีใช้สอย ความเป็นมา รูปแบบของหัตถกรรมนำมาซึ่งการจัดตั้งศูนย์แสดงหัตถกรรม เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้, ข่าวสาร, ข้อมูล ทางด้านสินค้าหัตถกรรมให้แก่ประชาชนนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

1.6 ขอบเขตของการเสนอวิทยานิพนธ์

1.6.1 ขอบเขตของการศึกษา

1. ในระดับประเทศ จะทำการศึกษานโยบายของสหประชาชาติ นโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6 นโยบายการพัฒนาชุมชน นโยบายของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมไปถึงการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งทัศนกรรม ศึกษาข้อมูลทางด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และกายภาพ อันมีผลต่อการจัดตั้งโครงการ เพื่อหาแนวทางในการวิเคราะห์หาความเป็นไปได้ทางจัดตั้งโครงการ
2. ในระดับภาค ทำการศึกษา แหล่งผลิตสินค้าทัศนกรรมและศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล ลักษณะทางกายภาพ นำมาเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่การออกแบบ ศูนย์ที่เหมาะสม ทั้งการให้บริการ บริหารและอำนวยความสะดวกสภาพแวดล้อมในส่วนภูมิภาคนั้น
3. ในระดับจังหวัด ศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร นักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ศึกษาสถานที่ตั้งโครงการและศึกษาศักยภาพที่ตั้ง รวมทั้งทัศนคติของนักท่องเที่ยว เส้นทางเดินทางและแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการจัดตั้งโครงการ
4. ศึกษาเรื่องเฉพาะ ประเภทสวยงามของทัศนกรรม การจัดตั้งองค์การบริหาร, การจัดการแสดงและจำหน่าย หาดคำเนินงานของศูนย์ ตลอดจนองค์การประกอบและพื้นที่ใช้สอย

1.6.2 ขอบเขตของการออกแบบ

ขอบเขตของการออกแบบจะศึกษาถึงกระบวนการออกแบบและขอบเขตของการออกแบบ

1. กระบวนการออกแบบ

Introduction

Project Proposal

Need Of Project

Used Behavior

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Area Requeement
 Function Diagram
 Reration Ship
 Site Stpdt
 Site Anaysis.
 Site Structure Analysis
 Site Qrobing Zonning
 Design Diagram
 Concept Form
 Concept Function
 Bupinq System
 Three Pimention Diagram
 Form Analysis

2. ขอบเขตของการออกแบบ

2.1 ส่วนบริหาร ส่วนควบคุมการทำงานภายในศูนย์ทั้งหมด

2.2 ส่วนแสดงศิลปหัตถกรรมถาวร เป็นส่วนสารจัดแสดงงานหัตถกรรมที่รวบรวมทั้งเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีอายุมากๆ เพื่อให้ได้ศึกษาความเป็นมาและวิวัฒนาการของหัตถกรรม รวมไปถึงลักษณะการใช้สอยและแหล่งผลิต

2.3 ส่วนแสดงศิลปหัตถกรรมชั่วคราว เป็นส่วนรองรับการจัดนิทรรศการหรืองานแสดงงานเป็นครั้งคราว เช่น การแนะนำศิลปหัตถกรรมใหม่, การจัดประกวดงานหัตถกรรม

2.4 ส่วนฝึกอบรมระยะสั้น เป็นส่วนสำหรับการจัดฝึกอบรมให้แก่นักศึกษาและผู้ที่มีสนใจในแต่ละสาขางานและจะมีการฝึกอบรมตลอดทั้งปี ระยะสั้น 2-3 สัปดาห์ ระยะยาว 4-5 สัปดาห์ ในการอบรมแต่ละครั้งประมาณ 5-6 สาขาอาชีพ

2.5 ส่วนสาธิตการผลิต เป็นส่วนสำหรับการวิจัยและออกแบบรูปแบบของงานหัตถกรรมที่เป็นความต้องการของตลาดและเป็นต้นเหตุให้แก่แหล่งผลิตอื่นๆ

2.6 ส่วนบริการประชาชนด้านข้อมูลและโสตทัศนูปกรณ์ ส่วนนี้จะดำเนินการให้บริการประชาชนหรือผู้สนใจในด้านของข้อมูลทั้งที่เป็นรูปเล่ม, หนังสือ ภาพยนตร์, สไลด์, เอกสาร, คอมพิวเตอร์

2.7 ส่วนจำหน่ายสินค้าหัตถกรรม ส่วนนี้จะดำเนินการด้านการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมทุกประเภทครอบคลุมไปถึงการดำเนินงานจัดหีบห่อและการส่งออกด้วย

2.8 ส่วนนันทนาการ ส่วนนี้จะประกอบด้วยส่วนที่เป็นกลางแจ้งและในร่ม ส่วนที่เป็นกลางแจ้งจะใช้สำหรับการจัดเทศกาลประเพณีต่างๆ เช่น งานลอยกระทง ส่วนในร่มเป็นการแสดงต่างๆ เช่น การแสดงดนตรีพื้นเมืองหรือการละเล่นต่างๆ

2.9 ส่วนบำรุงรักษาและซ่อมแซม จะให้บริการในเรื่องการดูแลรักษา ซ่อมแซม, วัสดุและสิ่งต่างๆภายในศูนย์ฯ

2.10 ส่วนบริการ ได้แก่ บริเวณที่จอดรถ ของผู้มาท่องเที่ยว และพนักงานส่วนจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มบริการ ส่วนตกแต่งบริเวณ

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

1.7.1 ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล

1. เริ่มจากการเสนอหัวข้อเรื่อง, การรวบรวมข้อมูล, การสังเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและการนำเสนอ, เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสม โดยมิลำทับต่อไปนี้

2. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (ปฐมภูมิ) เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์, ข้อมูลที่ต้องการคือ ลักษณะทางกายภาพของสถานที่ตั้ง สถานที่จำหน่ายที่มีอยู่

3. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร รายงานการวิจัยของทางราชการหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ต้องการคือ

3.1 ข้อมูลก้านนโยบาย โดยศึกษา รวบรวม ข้อมูลนโยบายด้านต่างๆ ได้แก่ นโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6, นโยบายของคณะกรรมการ ททท. ปี 2532, นโยบายหรือแผนพัฒนาชนบท, นโยบายของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ, สมาคมส่งเสริมหัตถกรรมประจำชาติตลอดจนหลักการขั้นตอนการบริหารงานที่เสนอ โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและนโยบายของรัฐในระดับประเทศ, ภาค, จังหวัดที่มีผลต่อการจัดตั้งศูนย์สินค้า **หัตถกรรมแห่งชาติ**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ควรไว้มำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ข้อมูลด้านสังคม ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ท่องเที่ยวในเมืองไทย ในเรื่องของเชื้อชาติ, ดินที่อยู่ ตลอดจนรูปแบบการท่องเที่ยว, การเดินทาง แหล่งท่องเที่ยว, การจับจ่ายซื้อของ ศึกษา รูปแบบการเสนอหัตถกรรมต่อผู้มาใช้บริการ ตลอดจนพฤติกรรมผู้ใช้อาคารทั้งด้านการฝึกอบรมและงานสาธิตการผลิต รวมทั้งศึกษาสภาพสังคมของประเทศ, ภาคกทม. และปริมณฑล, กทม

3.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ศึกษาลักษณะการค้าและบริการของศูนย์ฯ ในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งข้อมูลรายได้การส่งออกหรือจำหน่าย ต้นทุนการผลิต กรรมวิธีการผลิต และรูปแบบของสินค้าหัตถกรรม ตลอดจนงบประมาณและค่าใช้จ่ายเริ่มแรกในการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ฯ ในด้านของการผลิตจะศึกษาในเรื่องของแหล่งการผลิตและตลาดรับซื้อที่มี อยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งลักษณะการจัดจำหน่ายสินค้า การแบ่งหมวดหมู่ และการรวบรวมข้อมูลสภาพเศรษฐกิจส่วนรวมประเทศ, ภาคกทม. และปริมณฑล กทม.

3.4 ข้อมูลทางกายภาพ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศในระดับประเทศภาคและกทม. ตลอดจนความต้องการพื้นฐานของศูนย์ฯ การใช้ที่ดินตามข้อกำหนดของผังเมือง กทม. รวมทั้งกฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

1.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขบวนการตัดสินใจ

1. ข้อมูลด้านนโยบาย ใช้การพิจารณาประกอบการวางแผนด้วยเหตุผลหรือหลักการจากการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงเป้าหมายที่นโยบายนั้นๆ ได้กำหนดขึ้น
2. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และพื้นที่พาณิชย์กรรมที่มีผลต่อโครงการหรือภาวะทางเศรษฐกิจที่จะส่งผลกระทบต่อโครงการใช้วิธีการคำนวณและแปลค่าทางสถิติ(เปอร์เซ็นต์)
3. ข้อมูลด้านสังคม คาดการณ์ล่วงหน้าสู่แนวโน้มการเพิ่มขึ้นทั้งด้านประชากรและนักท่องเที่ยวผลิตผลที่เพิ่มขึ้นในอนาคต รวมทั้งตลาด ด้วยวิธีการประเมินประชากรและการพิจารณาความต้องการตลอดจนกฎหมาย, ระเบียบ, ข้อบังคับจากคะแนน เพื่อกำหนดองค์ประกอบปะพื้นที่ใช้สอยในการให้บริการ และกิจกรรมของศูนย์ฯที่จะเสนอต่อนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ
4. ข้อมูลด้านกายภาพ พิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ, ระดับภาค, จังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยวิธีการสร้างทางเลือกกำหนดมาตรฐานที่สำคัญของการออกแบบวางแผนโครงการ
จากการแจกแจงค่าคะแนน

1.7.3 ขั้นตอนออกแบบ

1. โปรแกรมการออกแบบ
2. แนวทางความคิดในการออกแบบ
3. ข้อกำหนด, ผัง, พรหม, ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ
4. การจัดทำภาพถ่ายภาพแสดงการบริการต่างๆ
5. การออกแบบอาคารและสภาพแวดล้อม

1.7.4 ขน้นำเสนอ

1. ภาลข้อมูลและบทวิเคราะห์
2. กระบวนการออกแบบและวิธีดำเนินการของโครงการ
 - ก. แผนภูมิ
 - ข. ภาพถ่าย
 - ค. ตารางค่าความสัมพันธ์

1.7.5 แบบทางด้านสถาปัตยกรรม

1. ผังบริเวณแสดงโครงการทั้งหมด
2. แพลน
3. รูปด้าน
4. รูปตัด
5. ทัศนียภาพ
6. หุ่นจำลอง

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. นโยบาย เกิดความประสานงานในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และไปสู่วัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สังคม ให้บริการแก่สังคมทางด้าน การส่งเสริมและเผยแพร่ วัฒนธรรมทั้งใน ด้านของข้อมูลและความบันเทิง
3. เศรษฐกิจ เสริมรายได้เข้าสู่รัฐอันมีหน่วยงานที่เข้ามารับผิดชอบ เรื่องเหตุการณ์ทำให้เศรษฐกิจของเหตุการณ์โดยรวมคล่องตัวขึ้น ให้มีตลาดที่แน่นอน ส่งผลถึงความมีมาตรฐาน
4. กายภาพ เสนอแนะแนวทางใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ใต้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งสร้างสภาพภูมิทัศน์ของเมือง

1.8.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์

1. นโยบาย รู้แนวทางตอบสนองนโยบายในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม การท่องเที่ยว ตลอดจนการเสริมรายได้แก่ชุมชน
2. สังคม เข้าในกิจกรรมของสังคมในการส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ
3. เศรษฐกิจ เข้าในแนวทางเสริมรายได้ของรัฐและการหารายได้ จากกิจกรรมที่เป็นผลกึ่งในแง่การว่างงาน, การอนุรักษ์, สร้างรายได้
4. กายภาพ สนับสนุนและเสนอแนะการใช้ที่ดินและสร้างสภาพแวดล้อม ที่ดีให้แก่เมือง

1.9 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์โครงการเหตุการณ์แห่งชาติมีข้อตกลงที่จะกำหนดไว้ล่วงหน้าคือ

1.9.1 เขตในกรุงเทพมหานคร

การแบ่งเขตกรุงเทพมหานครที่ใช้ในโครงการนี้ยังคงเป็นเขตเดิม ยังไม่ได้มีการเพิ่มเขตใหม่เข้ามา เนื่องจากข้อมูลบางประการหาไม่ได้

1.9.2 ข้อมูลในระดับภาค

ในระดับภาคมีข้อมูลที่จะต้องศึกษาคือ ข้อมูลนโยบาย, เศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ ในระดับของกายภาพจะใช้ระดับภาคกลาง ซึ่งรวมกทม. และปริมณฑล ส่วนในด้านอื่นใช้ข้อมูลเฉพาะของกทม. และปริมณฑล

1.10 แหล่งข้อมูล1.10.1 ข้อมูลด้านปฐมภูมิ

ได้แก่ การสัมภาษณ์, สัมภาษณ์และสอบถาม

1.10.2 ข้อมูลด้านทุติยภูมิ

1. แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6
2. ประมวลมติคณะรัฐมนตรี
3. วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
4. เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. หอสมุด

1.10.3 สถานที่ราชการ

1. กองส่งเสริมทัศนกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
2. สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
3. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
4. กองส่งเสริมอุตสาหกรรมในครอบครัว กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ฯลฯ

อภิธานศัพท์

1. ความหมายของหัตถกรรม

- ในกลุ่มคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้แก่

"หัตถกรรม" "หัตถอุตสาหกรรม" "ศิลปหัตถกรรม" "หัตถกรรมพื้นบ้าน"
"หัตถกรรมพื้นถิ่น" "หัตถกรรมพื้นเมือง"

หัตถกรรม หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ด้วยมือจากวัสดุธรรมชาติ โดยความชำนาญทางศิลปะ
หัตถกรรมพื้นบ้าน, พื้นเมือง, พื้นถิ่น หมายถึง สิ่งของเครื่องใช้ที่ชาวชนบทประดิษฐ์ขึ้น
เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันตามความเป็นอยู่และสภาพของท้องถิ่นแตกต่างกันออกไป
หัตถอุตสาหกรรม หมายถึง สินค้าที่ผลิตด้วยมือและเครื่องจักร โดยที่ฝีมือทางศิลปะ
ศิลปหัตถกรรม หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ด้วยมือที่ต้องใช้ฝีมืออันละเอียดอ่อนสะท้อนออกมา
ในทางสร้างสรรค์ที่ได้รับอิทธิพลจากสภาพทางธรรมชาติและสังคมความเป็นอยู่

2. ความหมายของสินค้าหัตถกรรม

มีความหมายถึงสิ่งประดิษฐ์ที่มีความปราณีละเอียดอ่อน(ตามความหมาย
ของหัตถกรรมในข้อ 1.) ซึ่งนำมาซื้อขายหรือจำหน่ายแลกเปลี่ยนแจกตามลักษณะวัสดุ
และวิธีการทำมี 9 ประเภท:-

เครื่องมือ, เครื่องทอ, เครื่องหนัง, เครื่องจักสาน, เครื่องรัก, เครื่อง -
กระชาย, เครื่องดิน, เครื่องโลหะ, เครื่องหิน, เครื่องประดิษฐ์ อื่นๆ

เครื่องประดิษฐ์อื่น ๆ ได้แก่ เปลือกหอย, ผ้า, ไม้ขีด, ผลิตภัณฑ์

หัตถกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการส่งออกได้แก่

อัญมณี, ผลิตภัณฑ์ เครื่องหนัง, ผลิตภัณฑ์ ไม้และแกะสลัก, เครื่องรูปพรรณและ
เครื่องประดับ (ไม่รวมของเทียม), เครื่องเรือนไม้, เครื่องเรือนหวาย, ผ้าไหม
และผลิตภัณฑ์ผ้าไหม, เครื่องทองลงหิน, เครื่องเงินและเครื่องถม, เครื่องจักสาน
ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย, ดอกไม้ประดิษฐ์, ภาพเขียน, รูปแกะสลัก, รูปปั้น, ผลิตภัณฑ์โลหะหล่อ
ผลิตภัณฑ์จากหอยมุก, งาและกระดูกสัตว์ เครื่องปั้นดินเผา, ตุ๊กตา, เครื่องเขิน, รมกระชาย
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นเว็บไซต์นี้ให้กรณำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

2.1 ข้อมูลนโยบาย2.1.1 ข้อมูลนโยบายระดับประเทศ

1. นโยบายสหประชาชาติ : คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติว่า ที่ประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติครั้งที่ 41 ได้มีมติประกาศในปี 2531-2540 เป็นทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมและ Unesco ขอความร่วมมือให้ประเทศสมาชิกดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าทศวรรษโลก เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม จะมีส่วนเสริมสร้างการอนุรักษ์ ส่งเสริมเผยแพร่พัฒนาวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ จึงเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปนี้

1. ให้ปี 2531-2540 เป็นทศวรรษของการเร่งรัดการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศไทยเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในช่วงของทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม
2. ให้กระทรวง ทบวง และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รับทราบและร่วมมือดำเนินการเพราะเรื่องวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานและทุกคน
3. มอบให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทำหน้าที่อำนวยการและประสานงานโครงการทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม ตามข้อเสนอแนะของยูเนสโก ที่ให้มีคณะกรรมการวางแผนการจัดกิจกรรมระดับชาติ

2: นโยบายแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6

มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะยกระดับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ในอนาคตควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคมที่สังคมมาจากอดีต

ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) รัฐบาล ไทยได้เน้นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าและปัญหาการว่างงาน ตลอดจนการ เพิ่มความสามารถของประเทศในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ของชาติในระยะยาว

และยุทธวิธีที่สำคัญของรัฐบาลเพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม ได้แก่ การส่งเสริมการส่งออก การส่งเสริมการพัฒนาทั้งอุตสาหกรรมขนาดเล็กและอุตสาหกรรม ในท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นหลัก การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเรียกร้องให้เอกชนเป็นแกนนำในการ ในการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยร่วมมือกับภาครัฐบาล¹

เป้าหมายของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6

ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญไว้ 2 ประการคือ

1. ด้านเศรษฐกิจ รักษาอัตราการขยายตัวให้โตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 เพื่อ รองรับแรงงานใหม่ 3.9 ล้านคน และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการบริหาร เป็นการ ทำงานที่เป็นระบบและครบวงจร เพิ่มบทบาทของเอกชนในการพัฒนาประเทศ
2. ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด และยกระดับคุณภาพปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อลดต้นทุนสินค้าลง ขยายตลาดและชนิดสินค้าให้มากขึ้น และพัฒนาระบบของตลาด
3. มุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบท ซึ่งจะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

แผนงานหลัก

การปรับปรุงประสิทธิภาพพัฒนา ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้เครื่องมือ และกลไกต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินการได้ทันที ได้แก่

1. ศูนย์ส่งเสริมส่งออกสินค้าไทย หรือทูล, ก.ช. 30 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้จัดทำให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1. แผนพัฒนา เศรษฐกิจและส่วนรวม
- 2. แผนพัฒนาคน, สังคม, วัฒนธรรม
- 3. แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4. แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 5. แผนปรับปรุงการบริหารและบทบาทบทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ
- 6. แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ

การปรับปรุงโครงสร้างการผลิตและบริการคุณภาพบริการพื้นฐาน เป็นการมุ่งไปสู่ การลดต้นทุนการผลิตควบคู่กับการปรับปรุงภาพของสินค้าและบริการ และจะสามารถ สร้างงานเพื่อรองรับแรงงานได้มากขึ้น

- 7. แผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ
- 8. แผนพัฒนาระบบการผลิต, การตลาด, และการสร้างงาน

การกระจายความเจริญและสร้างความเป็นธรรม เป็นการมุ่งไปสู่การกระจาย ความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ต้องมีแผนงานด้านการ พัฒนาระบบเมืองในเขตมหานครและภูมิภาค ตลอดจนการพัฒนาระบบและพื้นที่ที่มารองรับ

- 9. แผนท่อนาระบบบริการพื้นฐาน
- 10. แผนท่อนาชนบท

สาระสำคัญของแผนงานหลัก

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม เพื่อเพิ่มการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 5 /ปีและจ้างงานใหม่ 3.9 ล้านคน เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน, ความยากจน, ขาดทุนการค้า

- เร่งระดมเงินออกให้สูงขึ้นโดยเฉพาะในภาครัฐบาล
- สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาเพิ่มขึ้น
- พิจารณาใช้มาตรการทางด้านการเงิน, การคลัง, ด้านอื่นๆ การผลิต

เพื่อส่งออก, การท่องเที่ยว

- ปรับปรุงภาษีโครงสร้างให้เข้าใจง่าย ในอัตราที่เหมาะสม
- พิจารณาจัดสรรงบประมาณพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรม

ที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนา ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แผนพัฒนาคน สังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นการขยายบริการพื้นฐาน ทางด้านสังคม เช่น การศึกษา, สาธารณสุข, โคชมุ้งที่ ครอบครัวและชุมชน

- ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศมีประชากรในขนาดและโครงสร้างที่เหมาะสมในระยะยาว โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญ ในภูมิภาค พื้นที่เฉพาะควบคู่ไปกับการพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- พัฒนาคุณภาพคน โดยสนับสนุนให้การศึกษาและฝึกอบรมปลูกฝังทัศนคติ
- เสริมสร้างความสงบสุขในสังคมและป้องกันอาชญากรรมอุบัติภัย
- มุ่งบรรเทาการว่างงาน จัดระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
- ให้ความสนใจเอาใจใส่ต่อบัณฑิตแรงงาน การคุ้มครองแรงงาน เด็กและสตรี
- สนับสนุนให้องค์การภาคเอกชน ชุมชนและครอบครัว ให้มีส่วนป้องกันและแก้ไขสังคมมากยิ่งขึ้น

3. แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรอย่าง ชาญระบบและหาทรัพยากรมาเพิ่มเติม

- ปรับปรุงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้ได้ผลมากขึ้นเพื่อการจ้างงาน
- ดำเนินการเพื่อจัดให้มีกรรมสิทธิ์ที่ดินประเภทต่างๆอย่างเหมาะสม
- จัดให้มีการแสวงหาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- จัดให้มีเครื่องมือในรูปของแผนแม่บทและแผนที่
- ปรับปรุงการจัดระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ มีความสมบูรณ์และอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

4. แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อวางมาตรฐานในการพัฒนา ซึ่ความสามารถทางการผลิตและการแปรรูป เพื่อให้แข่งขันกับต่างประเทศในตลาด โลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- สนับสนุนการจัดระบบวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีบทบาทในการพัฒนา ประเทศมากยิ่งขึ้น
- พัฒนาโครงการสร้างพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ทะนุกำถึงคนค้ำอันของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของชาติ
- เพิ่มประสิทธิภาพการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ
- พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ
- ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน

15. แผนปรับปรุงการบริหารและบทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นไปที่การบริหารและร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาการช้าชอนของการรับผิดชอบ, และการขาดการประสานภายในภาครัฐบาล

- พัฒนาระบบการบริหารของรัฐบาลให้สำหรับการเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาในด้านต่างๆเพิ่มขึ้น ระบบแผนงาน การปฏิบัติการ
- ปรับปรุงเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาประเภท ใต้แก่ ประชาสัมพันธ์ และการหนักกำลัง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและผ่อนคลายอุปสรรค
- ให้ประชาชนได้รับบริการของรัฐที่มีคุณภาพมากขึ้น
- ปรับปรุงกลไกการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและ เอกชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

6. แผนพัฒนาธุรกิจ

ในช่วงแผน 5 กำหนดนโยบายหลักให้ธุรกิจพึ่งตนเองมากขึ้น โดยให้มีการลดเงินอุดหนุนจากรัฐบาล, และปรับราคาสินค้าบริการ

- มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจไปสู่เชิงธุรกิจให้มากขึ้น โดยสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจเพิ่มส่วนทุนของตนเองโดยขายหุ้นให้เอกชนด้วย
- กำหนดนโยบายราคาสินค้าและบริการของรัฐวิสาหกิจให้คุ้มต้นทุนเพื่อพึ่งตนเองให้ได้
- กำหนดแนวธบายการบริหารบุคคล โดยให้มีอัตรจัดทําแผนอัตรากำลังรวมอยู่ในแผนรัฐวิสาหกิจ
- กำหนดให้มีนโยบายให้มีการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจ โดยยกเลิกกิจการที่ดำเนินการไม่ได้ผลติดต่อกันมาโดยไม่มีสาเหตุอันควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. แผนพัฒนาระบบการผลิต, การตลาด, การสร้างงาน

เป็นแผนที่ทำขึ้นเพื่อนำไปสู่การปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาดของไทย จุดหมายช่วยบรรเทาปัญหาทางเศรษฐกิจในเรื่องของการมีงานทำ, มีรายได้ ลดความยากจน

- บรรเทาปัญหาการขาดดุลการค้าและคลบผู้กินสะพัต
- สร้างงานใหม่มีคนทำ จำนวน 3.9 ล้านคน บรรเทาการว่างงานของคน

เมืองและชนบท

- การเพิ่มการส่งออกจะดำเนินการโดยให้มีการกระจายการผลิตสินค้า
 - เกษตรและอุตสาหกรรม แปรรูปการเกษตร ตลอดจนสินค้าอุตสาหกรรม เพื่อการส่งออก
 - การเพิ่มการหารายได้เงินตราต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสการจ้างงาน
- ให้มีการศึกษาในเมือง
- การสร้างงานและเพิ่มรายได้แก่การเกษตร
 - กระจายการผลิตทางอุตสาหกรรม

8. แผนพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน ได้แก่ ค่านสาธารณูปโภค, สาธารณูปการ

ขนส่ง, สื่อสาร รวมทั้งกิจการพลังงาน

- พัฒนายกระดับคุณภาพบริการพื้นฐานให้เข้ามาตรฐานสากลที่ดี มีความ
- รวดเร็วและให้บริการที่แน่นอนสม่ำเสมอ

- ปรับโครงสร้างราคาและอัตราค่าบริการพื้นฐานบนหลักการคุ้มทุนและ
- ให้กิจการเลี้ยงตัวเองได้

- แนวนโยบายการลงทุนขยายบริการพื้นฐานนั้นจะต้องมีการแบ่งภาระการ
- ลงทุนระหว่างรัฐบาล, รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการทำงาน

- ปรับปรุงองค์การบริหารงานพื้นฐานให้มีเอกภาพในการทำงาน

9. แผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ เป็นการริเริ่มการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ
แห่งใหม่เพื่อรองรับการขยายตัวของประชาชนและการจ้างงานในเขตเมือง

- กำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อพัฒนา 3 บริเวณ คือ

1. กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้เป็นเขตมหานครเรื่องเชื่อมโยง
โดยระบบโครงการบริหารพื้นฐาน
2. การพัฒนา ระบบเมืองศูนย์กลางในภูมิภาค พัฒนาเมืองหลัก 5 เมือง
และศูนย์ความเจริญอื่น ๆ อีก 19 เมือง
3. พัฒนา พื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก

- จัดให้มีการประสานแผนการลงทุนขยายโครงข่ายบริเวณพื้นฐานของ
เมืองกับมาตรการทางผังเมือง

- กำหนดแนวนโยบายการลงทุนพัฒนาโครงข่ายบริการพื้นฐานของเมือง โดย
แบ่งเบาภาระระหว่างรัฐบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจและภาค
เอกชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

- กำหนดมาตรการจูงใจและส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพื้นที่
เศรษฐกิจใหม่โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

- ปรับปรุงการคลังส่วนท้องถิ่น

10. แผนพัฒนาชนบท เพื่อให้ประชาชนในชนบทมีรายได้สูงขึ้น

- ดำเนินการพัฒนาโดยยึดปัญหาในแต่ละพื้นที่เป็นหลัก, มุ่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
และสังคม

- มุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกพื้นที่

- เน้นการร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาล, เอกชนและประชาชน

- สนับสนุนบทบาทของประชาชนและองค์กรของประชาชน

- การพัฒนาชนบทเพื่อเพิ่มรายได้และลดอัตราการว่างงาน

- พัฒนาสังคมชนบทให้พึ่งตนเองมากที่สุดตลอดจน บริการขั้นพื้นฐานที่ดี

- มุ่งขจัดเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านความมั่นคงในชนบท

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 2530-2534

สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

3. นโยบายของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1. เป้าหมายและแนวทางดำเนินงาน

เพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถนำรายได้เงินตราต่างประเทศ เพิ่มขึ้นถึง 85,915 ล้านบาทในปี 2534 โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติจะเพิ่มขึ้นในอัตรา 7.5% ต่อปี และจะเข้าชั่งงูให้ทำนิกอยู่ในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 5.5 วัน/คน ซึ่งจะมีผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนวันละของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.5 ต่อปี และกิจกรรมท่องเที่ยวจะสามารถสร้างงานได้ประมาณ 130,000 คน/ปี

แนวทางดำเนินการจะปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้นและต่อเนื่อง มีการจัดระบบและเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในประโยชน์ของการท่องเที่ยว ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เน้นการส่งเสริมการตลาดที่มีคุณภาพ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ทั้งด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านการลงทุนอย่างสอดคล้องประสานต่อกัน

2. แผนปฏิบัติการระหว่างปี 2533-2534

แยกได้ 3 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มงานประจำ ประกอบด้วย 8 งานหลัก ในวงเงิน 352.76 ล้านบาท ในปี 2533 และ 395.03 ล้านบาท ในปี 2534

- งานบริการโรงแรมและการท่องเที่ยว
- งานบริการฝึกอบรม วิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว
- ศูนย์รวบรวมข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
- งานสำรวจเพื่อวิางงาน ทิศนาแหล่งท่องเที่ยว
- งานสนับสนุนงานประเทธิในจังหวัดต่างๆ

2.2 กลุ่มงานที่จัดหัวแผนงาน โครงการ โดยเป็นแผนงาน โครงการ พัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) ประกอบด้วยโครงการต่อเนื่อง ภายใต้งานอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณ 157.6 ล้านบาทในปี 2533 และ 145.5 ล้านบาท ในปี 2534 และโครงการตามแผนงานเงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่น งบประมาณ 6.97 ล้านบาท ในปี 2533 และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.88 ล้านบาท ในปี 2534 เป็นงบประมาณสมทบเพื่อการส่งเสริมการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวใน 8 ภาค และงบประมาณสมทบของการประสานงานให้คำปรึกษาตามโครงการที่หน่วยปฏิบัติอื่นๆ ดำเนินอยู่

2.3 กลุ่มงานที่เป็นโครงการพิเศษ ซึ่งกำลังศึกษารายละเอียดแนวทางและงบประมาณดำเนินการ ประกอบด้วยโครงการที่สมบูรณ์ที่สนับสนุนนโยบายของรัฐบาล โดยการร่วมมือดำเนินงานกับหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจอื่นๆ ตลอดจนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวม 4 โครงการ คือ

1. โครงการเรารักกรุงเทพฯ เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในช่วงวาระมหามงคล พ.ศ. 2530-2535 เนื่องในพระราชพิธีครบพระชันษา 5 รอบ และ ครบพระชนมพรรษา 5 รอบของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในปี 2535
2. โครงการปรับปรุงสภาพภูมิศาสตร์ ทางเงินเข้า โดยเฉพาะบริเวณราชการ-ปทุมวัน เพื่อเสริมสร้างความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวและการเดินทางเข้า ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่แหล่งท่องเที่ยว
3. โครงการศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ เป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐบาลและองค์กรภาคเอกชนในการก่อสร้างศูนย์เพื่อดำเนินงานเชื่อมโยงการผลิตและตลาดสินค้าหัตถกรรมเป็นศูนย์การแสวงและส่งเสริม รวมทั้งเป็นศูนย์บริการข้อมูลสำหรับสินค้าหัตถกรรม
4. โครงการจัดตั้งศูนย์ผลไม้ไทย เพื่อเป็นศูนย์จำหน่ายและเผยแพร่ผลไม้ไทยให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมีการซื้อขายกันทั้งผลไม้สดและแปรรูปในลักษณะต่างๆ

- มติของคณะรัฐมนตรี รายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี

เอกสารนี้ ปีที่ ๑๔ สารที่ส่ง 8/2532 รับการ มิถุนายน การศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่า แนวทางและแผนปฏิบัติการ การท่องเที่ยว จะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นโยบายของกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย

ได้มีนโยบายที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นชนบททุกภูมิภาค ของประเทศให้มีโอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเพิ่มพูนรายได้ ทั้ง จะต้องส่งผลต่อการพัฒนา การตลาดสินค้าหัตถกรรมไทยในอนาคตด้วย นโยบายหลักแบ่งออกเป็น 4 นโยบายใหญ่ ๆ คือ

1. นโยบายด้านส่งเสริมการผลิต เพื่อปรับปรุงรูปแบบ และคุณภาพสินค้า ให้ตรงกับความต้องการของตลาด และเพื่อให้สินค้าหัตถกรรมมีคุณค่าทางด้านประโยชน์ การใช้สอยมากยิ่งขึ้น

2. นโยบายด้านการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของสินค้าหัตถกรรม จึงมีนโยบายการตลาดในประเทศให้มีการจัดงานหัตถกรรม หรือเสวนามวลชนต่างประเทศ และผู้นำเข้าจากต่างประเทศมาเยือนไทย เพื่อชม กิจกรรมตามโครงการในปีศิลปหัตถกรรม โครงการร่วมมือแสดงสินค้าในต่างประเทศ และโครงการสนับสนุนให้ธุรกิจ เอกชน รวมทั้งการจัดพิมพ์หนังสือสัญลักษณ์ปีศิลปหัตถกรรมในเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อโฆษณาต่างๆ

3. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยอาศัยศิลปหัตถกรรม ในการเผยแพร่การท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าหัตถกรรม เช่น โครงการส่งเสริมงานศิลปหัตถกรรมไทย ในงานเทศกาลประเพณีของจังหวัดต่างๆ โครงการพัฒนาหมู่บ้านศิลปหัตถกรรม และโครงการสถานที่แสดงสินค้าหัตถกรรม สถานที่จำหน่ายหัตถกรรมประจำจังหวัดต่างๆ

4. นโยบายจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมไทย โดยร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐบาลในสถานที่จุนุรักษ์ งานหัตถกรรมไทย, ส่งเสริมการตลาดและเป็นศูนย์รวมพัฒนาหัตถกรรม ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆของหัตถกรรม ซึ่งประสบอยู่ เช่น ปัญหาการบรรจุหีบห่อ, ปัญหาการขาดแคลนตลาด, มาตรฐานของราคาและรูปแบบที่ทันสมัย

ปี ศิลปหัตถกรรมไทย 2521-2532

ศรีศกษา รุจิเรข เรืองรอง

วารสารมิตรครู - กันยายน 2531

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. นโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมหัตถกรรม

การพัฒนาประเทศจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเข้าไปแทนที่เครื่องมือเครื่องใช้หัตถกรรมที่มีมาแต่เดิมจึงถูกลดความสำคัญลง ปริมาณการผลิตลดลง เพราะถูกอิทธิพลและระบบการผลิตเชิงอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปแทนที่ จึงจำเป็นต้องรีบจักการอนุรักษ์ส่งเสริมงานศิลปหัตถกรรมประจำชาติต่างๆไว้โดยด่วน เพราะถือว่าเป็นมรดกที่มีเอกลักษณ์ประจำชาติอย่างหนึ่ง ถ้าสูญเสียงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเสียแล้ว ก็เท่ากับสูญเสียคุณลักษณะของชนชาติไปอย่างหนึ่ง

ช่างหัตถกรรมพื้นเมืองมีลักษณะการถ่ายทอดเป็นแบบพ่อสอนลูกและสอนกันในสกุลช่างเป็นวงแคบมิได้มีการฝึกอบรมกันอย่างจริงจัง จำนวนช่างไม่เพียงพอต่อการผลิตสินค้า ทำให้ผลิตได้น้อยลง ทั้งที่ประชาชนเริ่มรู้คุณค่าของงานหัตถกรรมมากก่อนยุคนั้น และมีคุณความดีในการในสินค้าหัตถกรรมมากขึ้นและเกิดการผลิตงานหัตถกรรมขึ้นมาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ใช้เครื่องจักรหรือการใช้วัสดุสังเคราะห์แทนวัสดุธรรมชาติ และการดำเนินงานของรัฐก็เกี่ยวข้องกับศิลปหัตถกรรมประจำชาติ ไม่มีระบบที่มั่นคงพอและไร้หลักประกันผู้ดำเนินการออกแล้วมักจะเลิกกันไป ประกอบอาชีพอื่น ที่มีความมั่นคงกว่า ช่างพื้นบ้านจึงขาดการสืบต่อ และช่างไม่ได้รับเกียรติในสังคมเท่าที่ควร คนรุ่นหลังจึงไม่นับถือต่อความเป็นช่างต่อจากบรรพบุรุษของงาน

เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมช่างหัตถกรรมประจำชาติกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมหัตถกรรมพื้นบ้านหรือหัตถกรรมประจำชาติจึงครอบคลุมไปถึงบุคคลเหล่านี้ด้วย กำหนดอายุบัญชีรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อให้มีการอนุรักษ์และส่งเสริมช่างพื้นบ้านพื้นเมืองและหัตถกรรมประจำชาติ (Traditional Craft Product) โดยมีขั้นตอนและสาระที่จะสรุปได้ดังนี้

กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมหัตถกรรมพื้นบ้านหรือหัตถกรรมประจำชาติ

ขอบเขตในการกำหนดคุณสมบัติของหัตถกรรมประจำชาติ

หัตถกรรมที่จะไต่อนุรักษ์เป็นหัตถกรรมประจำชาติจังหวัดต่างๆจะมีผู้พิจารณา

เสนอไปยังรัฐบาลกลางเพื่อพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัตถกรรมที่จะได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมจะต้องอยู่ในขอบข่ายต่อไปนี้

1. หัตถกรรมนั้นจะต้องเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ระบบการผลิตส่วนใหญ่จะต้องทำด้วยมือ
3. วิธีการหลักหรือเทคนิคสำคัญจะต้องเป็นแบบประเพณีใช้ทักษะในการผลิตสืบทอดกันมาไม่ต่ำกว่า 100 ปี หรือต่ำกว่านั้น

4. วัสดุสำคัญที่ใช้ในการผลิตจะต้องเป็นของพื้นบ้าน

5. หัตถกรรมนั้นต้องผลิตออกมาเป็นรูปแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

ในปัจจุบัน มีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ควรเข้าข่ายได้รับการคุ้มครองว่า เป็นหัตถกรรมประจำชาติตามกฎหมายฉบับนี้ไม่น้อย ได้แก่ สิ่งหอย ย้อม เครื่องเคลือบ ดินเผา เครื่องรัก เครื่องจักรสาน หรือเครื่องเงิน ฯลฯ

จากเกณฑ์ดังกล่าวแล้วกฎหมายฉบับนี้สามารถกำหนดหลักกการอย่างกว้างๆ เพื่อดำเนินงานอนุรักษ์และส่งเสริม หอสรุปได้ดังนี้คือ

1. รัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนให้มีการฝึกหัด อบรม ช่างในท้องถิ่นต่างๆ เพื่อสร้างรักษา งานหัตถกรรมประจำถิ่น หรือหัตถกรรมพื้นบ้านไว้ ถ้ากิจกรรมนั้นจัดขึ้นโดยเอกชน จะมีหน้าที่หน่วยท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐบาลกลางเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวก
2. หน่วยงานของรัฐในท้องถิ่น จะเป็นผู้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและดำเนินงานหัตถกรรมในท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในขอบข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ ถ้ากิจกรรมนั้นกระทำเพื่อมิได้หวังผลกำไร เช่น การจัดอบรมหรือฝึกหัดลูกจ้างคนงานของตน รัฐบาลจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ 1 ใน 3

3. ในกรณีที่บุคคลท้องถิ่นประสงค์จะรวมตัวเป็นกลุ่มหรือสมาคม เพื่อผล ประชาชน์ในการอนุรักษ์ สางเสริมงานหัตถกรรมประจำถิ่นตน รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือตามแนวทางต่อไปนี้คือ

- ให้เงินเพื่อตั้งเป็นกองทุนจำนวนหนึ่งเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ดำเนินการขั้นต้นได้
- ให้เงินช่วยเหลือในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์
- ให้เงินช่วยเหลือแก่กลุ่มหรือสมาคมในงานดำเนินงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง, ค่าเช่าสถานที่ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ช่วยส่งเสริมเผยแพร่ผลงานหัตถกรรม ที่ยังทำอยู่ในวงแคบๆ และได้รับความสนใจ ด้วยการจัดระบบให้ดีขึ้นและสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมั่นคง

• ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแก่สมาคม หรือกลุ่มผู้ผลิตหัตถกรรม ในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความมั่นคง

จากการดำเนินการดังกล่าว ต้องมีการจัดตั้งสมาคม เพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประจำชาติ (The Association for Promotion of Tradition Craft Product) สมาคมนี้จะได้รับการสนับสนุนประสานงานทั้งจากรัฐบาลและส่วนท้องถิ่น กิจกรรมของสมาคมนี้จะดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมหัตถกรรมประจำชาติตามแนวทางที่นำเสนอในคือ

1. ให้ประกาศนียบัตรแก่ช่างหรือศิลปินท้องถิ่น

ปัจจุบันสมาคมได้มอบประกาศนียบัตรให้แก่ช่างท้องถิ่นที่เก่ง (Traditional Craft Artist) โดยทางสมาคมจะพิจารณาศิลปินพื้นบ้านที่ทำงานที่เดิมมาไม่น้อยกว่า 20 ปี จนเป็นที่ยอมรับ โดยมีรัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้เสนอขอการให้ประกาศนียบัตรนี้จะช่วยให้ลูกจ้างหรือช่างฝีมือได้รับการยอมรับและมีเกียรติในสังคม ทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำงานเพื่ออนุรักษ์หัตถกรรมประจำชาติตามแนวทางของตนต่อไป

2. ให้รางวัลแก่บุคคลที่สนับสนุนและส่งเสริมงานหัตถกรรมประจำชาติ

สมาคมจะเป็นผู้เลือกบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนงานหัตถกรรมประจำชาติอาจจะกระทำโดยการส่งเสริมช่วยเหลือให้มีการอบรมฝึกฝนงานช่างหัตถกรรมในท้องถิ่นต่างๆ ช่วยโฆษณาประชาสัมพันธ์การขาย ช่วยจัดหาวัสดุพื้นบ้านให้ หรือช่วยให้เกิดประโยชน์อื่นๆ อันเป็นอนุรักษส่งเสริมหัตถกรรมประจำชาติ ทางสมาคมจะเป็นผู้คัดเลือกและพิจารณารางวัลให้แก่บุคคลเหล่านี้

3. สมาคมจะแนะแนวทางแก่ผู้ผลิต

แนะนำและเป็นผู้ประสานงานให้แก่ผู้ผลิตหัตถกรรมประจำจังหวัด หรือมหัศจรรย์วางแผนและแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเงินทุนให้ด้วย คอยสอดส่องและควบคุมคุณภาพของหัตถกรรม และให้แนะนำปรึกษาเพื่อให้งานหัตถกรรมมีคุณภาพได้มาตรฐานและมีการผลิตอย่างมีระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยเหลือเกี่ยวกับการลทภาษา สำหรับการฝึกฝนลูกจ้าง และโฆษณา ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีแก่ผู้บริโภค

4. สมาคมฯ จะแนะนำหัตถกรรมประจำชาติแก่ผู้บริโภคหรือลูกจ้าง

ถ้าการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมีอัตราสูง แต่ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานหัตถกรรมประจำชาติน้อย ดังนั้นสมาคมฯ จะต้องให้ความรู้แก่ผู้บริโภคและ ประชาชน เพื่อมองเห็นคุณค่าที่แตกต่างกันระหว่างอุตสาหกรรมที่ผลิตเป็นจำนวนมาก กับงานหัตถกรรมเพื่อให้ประชาชนหวงแหนและ เห็นคุณค่างานหัตถกรรมประจำชาติของตน

งานหัตถกรรมเป็นในบางท้องถิ่นยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ทางสมาคมฯ จะต้องเป็นผู้ปฎิบัติให้มีการจัดนิทรรศการแนะนำหัตถกรรมนั้นอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อ แนะนำแก่ผู้บริโภค อาจจะมีจัดขึ้นโดยที่งานที่แสดงนั้นจะเป็นงานชิ้นเยี่ยมของท้องถิ่น พร้อมทั้งมีการสาธิตให้ชมด้วย เพื่อพิสูจน์คุณภาพของงานของผู้บริโภค นิทรรศการนี้ อาจจัดขึ้นในต่างประเทศด้วย

5. สมาคมฯ จะสำรวจผู้ผลิตและผู้บริโภค และช่วยจัดระบบบริโภคและการจัดจำหน่าย

สมาคมฯ จะคอยสอดส่องควบคุมสำรวจเกี่ยวกับการผลิต จำนวนผู้บริโภค ช่วยจัดระบบต่างๆ เพื่อการพัฒนาหัตถกรรมประจำชาติ

6. สมาคมฯ จะจัดการค่าเงินงานศูนย์หัตถกรรมประจำชาติ (Thai Tradition Craft) ซึ่งอยู่ในกรุงเทพฯ ศูนย์หัตถกรรมนี้เป็นสำนักงานใหญ่ ที่จะให้คำแนะนำสาธารณชนและผู้บริโภค เกี่ยวกับหัตถกรรมประจำชาติประเภทต่างๆ

นอกจากนี้ ศูนย์หัตถกรรมจะจัดเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ คือ

1. จัดแสดงสินค้าหัตถกรรม ประจำชาติจากท้องถิ่นต่างๆ เพื่อจำหน่าย โดยจัดหมุนเวียนกันไป เรืออู่ผู้ที่เข้าไปชมจะโค้พบสินค้าที่ไม่ซ้ำกัน

นอกจากนี้ทางศูนย์จะมีห้องแสดงสินค้าหัตถกรรมดาวรรเอาไว้ด้วย โดยจัดเป็นประเภทๆ เช่น งานทอ ย้อม เครื่องเคลือบ ดินเผา เป็นต้น เพื่อให้ผู้ ชมหรือผู้สามารถเลือกซื้อและมีความเข้าใจสินค้าแต่ละประเภทโค้ดียิ่งขึ้น

2. ศูนย์หัตถกรรมมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้คำขอแต่ผู้สนใจสงสัย

3. ศูนย์ฯ มีห้องสมุดเพื่อบริการแก่สาธารณชน นอกจากหนังสือแล้วยัง มีภาพยนตร์, ภาพถ่าย, วิดีโอเทปที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมพื้นบ้าน สิ่งเหล่านี้สามารถ ยืมออกไปนอกสถานที่โค้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ศูนย์ฯ จัดทำสื่อบัตรหรือหนังสือโฆษณา กลุ่มเล็กๆ ซึ่งแนะนำแหล่งหัตถกรรมประจำชาติ จากส่วนต่างๆของประเทศ เพื่อแจกแก่ผู้สนใจ เช่น การทำแผนที่ภาพบอกแหล่งผลิตงานศิลปกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านทั่วประเทศ
5. นอกจากนี้ ทางศูนย์ฯ จะจัดกิจกรรมอื่นๆ เช่น การบรรยาย การฉายภาพยนตร์ วีดีโอ เพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับหัตถกรรมประจำชาติ
6. สมาคมจะเป็นผู้ให้เครื่องหมายรับรองคุณภาพแก่ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประจำชาติ สมาคมเป็นผู้พิจารณาว่างานหัตถกรรมมีคุณภาพดีได้มาตรฐานความตามกฎเกณฑ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อรักษาระดับและมาตรฐานของสินค้าให้มีคุณภาพดี

วิบูลย์ ธีสุวรรณ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 96-105

สำนักพิมพ์ปาณา กทม. 2527

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 ข้อมูลนโยบายระดับภาค

แนวโน้มของภาค

1. กทม. และปริมณฑลยังคงขยายและเติบโตต่อไป เนื่องจากเมืองหลักอื่นๆยังไม่พร้อมที่จะรองรับการกระจายกิจกรรมออกจากกทม. และยังคงอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ และคาดว่าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6 (2530-2534) จะมีประชาชนเพิ่มขึ้น 1,000,000 คน โดยจะมีจำนวนทั้งสิ้น 9.3 ล้านคน กทม. จะเป็นเมืองใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 15 ของโลก

2. การพัฒนากทม. และปริมณฑล จึงต้องเน้นการระลอกความแออัดและมีให้สืบเปลี่ยนเส้นทางเศรษฐกิจ ด้วยการจัดรูปแบบและแนวทาง

3. กทม. ขาดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม ความเจริญขยายไปตามเส้นทางประธานขนานไปทางทิศเหนือและตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้มีที่ว่างที่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมากในประเทศในบริเวณเขตพื้นในและชานเมืองกทม.

4. การคลังของท้องถิ่นและรัฐบาล ขาดการระดมทุนจากเอกชน ทำให้รัฐต้องรับภาระการลงทุนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนบริการสาธารณสุขหลักและขาดเงินทุนที่จะนำมาใช้ขยายบริการพื้นฐาน

5. การจัดที่อยู่อาศัยหรือสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ยังไม่ครอบคลุมถึงผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ยากจนในเมือง โดยเฉพาะชุมชนแออัด

6. การบริหารองค์การและการระดมทุน ยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของฐานะการเงินและการคลัง การบริหาร กทม. มีหน่วยงานที่มีต่อความรับผิดชอบซ้ำซ้อน มีจุดอ่อนในการบริหารและการประสานงานรวมทั้งไม่คำนึงถึงผลตอบแทน แต่หวังพึ่งเงินรัฐบาลมากเกินไป

แนวทางพัฒนากทม. และปริมณฑล

มีนโยบาย 5 ประการคือ

1. แนวนโยบายประสานงานระหว่างโครงข่ายบริการพื้นฐานกับการวางผังเมือง,ขนส่ง,ประปา,ป้องกันน้ำท่วม,ไฟฟ้า,การเคหะ มีอิทธิพลต่อการใช้ที่ดิน และการขยายตัวของกทม. ไปในทิศทางที่มีประสิทธิภาพ มุ่งลดความแออัดในเขตศูนย์กลางธุรกิจขึ้นในการปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตชานเมือง

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเมือง การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ขออนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กำหนดพื้นที่เป้าหมาย จาก ความหนาแน่น,ขนาดประชากร,กิจการของเศรษฐกิจ โดยจัดแบ่งขนาดบริเวณ กทม.และปริมณฑลซึ่งมีพื้นที่ 7,639 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 4 บริเวณด้วยกันคือ

2.1 พื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจชั้นใน

มี 12 เขต คือ

พระนคร, ป้อมปราบศัตรูพ่าย, ปทุมวัน, สัมพันธวงศ์, บางรัก, กุสิต, พญาไท, ธนบุรี, คลองสาน, บางกอกน้อย, บางกอกใหญ่, คาดว่าในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 จะมีประชากร 3.3 ล้านคนโดยมีอัตราส่วนประชากร 23,000 คน ตร.กม. ภายใน 147 ตร.กม. ส่วนใหญ่เป็นเขตธุรกิจ ทั้งเคมคานบริการ, การบริหารราชการ ตลอดจนเป็นที่ตั้งทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2.2 พื้นที่ชานเมืองที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วรอบ (2.1) 1065 ตรกม.

2.3 พื้นที่อุตสาหกรรม 75 ตรกม.

2.4 กทม.ที่เหลือและปริมณฑลรอบๆ 6,752 ตรกม. เป็นเขต

เทศบาลสุขาภิบาล

2.4 กทม.ที่เหลือและปริมณฑล

3. กำหนดนโยบายการลงหน้พัฒนาขยายบริการขั้นพื้นฐาน โดยแบ่ง

งานการลงหน้ระหว่าง รัฐบาล,ท้องถิ่น,รัฐวิสาหกิจ 48:12:40 มาเป็น 10:24:26 ตามลำดับเพิ่มบทบาทส่วนท้องถิ่น โดยปรับปรุงภาษี,ค่าธรรมเนียม,ขยายรายได้และให้กิจการสามารถเลี้ยงตัวเองได้ เพื่อลดหน้อุดหนุนจากรัฐบาล และที่สำคัญ คือ กวรสนับสนุนเพิ่มบทบาทเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในกทม. และปริมณฑลมากขึ้น

4. นโยบายลดผู้มีรายได้น้อยและยากจน จำนวนประมาณ 500,000 คน ควรจัดที่อยู่ให้ใหม่,ฝึกอบรมอาชีพ และการศึกษาภาคบังคับในหมู่ผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะเยาวชน

5. สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรกลางพัฒนาเมืองระดับชาติขึ้น ให้ทำหน้าที่กำหนดและประสานนโยบาย,แผนงาน, รวมถึงการระดมทุนเพื่อดำเนินงานตามแผนงานและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนพัฒนากรม.และปริมณฑลเฉพาะกิจ ขึ้น โดยเฉพาะกองทุนการป้องกันน้ำท่วมและกองทุนข้ามผ่านเข้าเขตชั้นใน

2.1.3 ข้อมูลนโยบายระดับจังหวัด

1. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะยกระดับ การให้บริการแก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ควบคู่กับการแก้ปัญหา ในด้าน ต่างๆที่สะสมมาตั้งแต่อดีต ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนากรุงเทพมหานครให้สอดคล้องตามแนวพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) และเป็นเครื่องสำคัญต่อการ การริเริ่มไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (2525-2529)
2. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 80 แห่งพร.ระเบียบบริหาร กทม. พศ.2528
3. มุ่งแก้ปัญหาตามนโยบายของผู้บริหารราชการกรุงเทพมหานคร และความต้องการของประชาชน

แผนสาขา

ได้กำหนดแผนสาขาเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงานของหน่วยงานรวม 5 แผนงาน คือ

1. แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อม
2. แผนพัฒนาการใช้ที่ดิน ระบบจราจรและสาธารณูปโภค
3. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและบริการสังคม
4. แผนพัฒนาฐานะทางการคลังของกรุงเทพมหานคร
5. แผนพัฒนาการบริหารและการปกครอง

1. แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มุ่งแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. ซึ่งได้แก่ปัญหามลพิษ ปัญหาการ บังคับน้ำท่วม, การระบายน้ำ และปัญหาสุขาภิบาล อาหารและน้ำ จึงมีการกำหนด แผนพัฒนาเฉพาะด้าน 3 แผนงานดังนี้

1.1 แผนงานพัฒนาความสะอาด

โดยเฉพาะการแก้ปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
จำเป็นที่ผู้บริหารกทม. จะต้องทำอย่างเร่งรัดเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน
และจะทำเอาเทคโนโลยีมาใช้ มุ่งให้เอกชนมีส่วนร่วมดำเนินการ และนำเอาขยะ
มูลฝอยมาใช้ให้เกิดประโยชน์

1.2 แผนการป้องกันน้ำท่วม การระบายน้ำทิ้งและบังคับน้ำเสีย

ที่ผ่านมาการป้องกันยังมีไม่เท่าเทียมกัน แต่เป็นการแก้ไขปัญห
เฉพาะหน้าเท่านั้นและในแผนนี้จะได้ศึกษาและหาหนทางในการป้องกัน

1.3 แผนงานพัฒนาอนามัยและสิ่งแวดล้อม

ควบคุมและป้องกันปัญหาภาวะเป็นพิษทางดินอากาศ, เรือนและ
น้ำเสียรวมทั้งคุ้มครองความปลอดภัยทางอาหารแก่ประชาชนทั่วไป

2. แผนพัฒนาการใช้ที่ดิน ระบบจราจรและสาธารณูปโภค

กรุงเทพเป็นศูนย์กลางความเจริญด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง
คมนาคมอื่นๆ และประกอบกับการเพิ่มของประชากร การอพยพ ย้ายถิ่นฐาน
ทำให้เกิดปัญหา คือ การใช้ที่ดินไม่เหมาะสม ไม่เป็นระเบียบ ดังนั้น กทม. ซึ่ง
เป็นหน่วยงานท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบความเป็นอยู่และบริการประชาชน จึงได้
กำหนดวางแผนการใช้ที่ดิน รวมทั้งวางแผนระบบจราจรและสาธารณูปโภคเพื่อจัด
ปัญหาดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- กำหนดพื้นที่การใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม
- ศึกษาและกำหนดมาตรการดำเนินการควบคุมการใช้ที่ดินตามกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงระบบถนนสายหลัก-รอง
- กำหนดการก่อสร้างเชื่อมต่อ ถนน, ตรอก, วอย เพื่อลดปัญหาความแออัด
- จัดตั้งระบบควบคุมสัญญาณไฟจราจร

3. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและบริการสังคม

เป็นการตอบสนองความต้องการขั้นมูลฐานของประชาชนเป็นสำคัญ มีสาระสำคัญครอบคลุม 4 แผนงาน ดังนี้คือ

3.1 แผนงานพัฒนาการสาธารณสุข

เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความสุขที่ดีถ้วนหน้าในปี 2534 และได้รับบริการสาธารณสุขสะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยได้มีโอกาสให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม การประสานความร่วมมือระหว่างภาคีรัฐบาลและเอกชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการ

3.2 แผนงานพัฒนาการศึกษา

กทม. มีหน้าที่จัดการศึกษาภาคบังคับตาม พรบ. ประถมศึกษา พศ. 2523 เพื่อให้เด็กทุกคนในเขตกทม. ได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง

3.3 แผนงานพัฒนาสวัสดิการสังคม

จุดมุ่งหมายเพื่อก่อให้เกิด ความเป็นธรรมในสังคม บุคคลและสถาบันในสังคมต่างๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพบุคคล, ครอบครัวและชุมชน ให้ช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้มากที่สุด

3.4 แผนพัฒนาชุมชน

มุ่งป้องกันการขยายตัวของชุมชนแออัดและพัฒนาให้ดีขึ้น

4. แผนพัฒนาฐานะการคลังของกทม.

ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวข้องกับภาษีและขยายรายได้ของกทม. รวมทั้งค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและการแสวงหารายได้ประเภทใหม่ๆ เพิ่มขึ้น จุดมุ่งหมายของการคลังขึ้นอยู่กับรายได้และรายจ่ายของกทม.

5. แผนพัฒนาการบริหารและการปกครอง

เพื่อพัฒนาระบบบริหารราชการของกทม. โดยเฉพาะการบริการประชาชนให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว และสนองตอบตามความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการแก้ปัญหา รวมทั้งการพัฒนา กทม.ให้มีระบบและมีประสิทธิภาพตามหลักและวิธี
ทรงประชาโปไทย โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. พัฒนาการบริหารและการจัดระบบข้อมูล
2. พัฒนาการบริหารงานบุคคล
3. พัฒนากฎหมาย ข้อบังคับ ต่างๆ
4. พัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นโยบายผังเมือง กทม.

ผังเมืองรวมกทม. มีสาระสำคัญในการกำหนดโครงสร้าง และการขยายตัวของเมืองในอนาคต ที่สำคัญคือ การใช้ประโยชน์ที่ดินและโครงการคมนาคมขนส่งจุดมุ่งหมาย คือ แผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีคุณภาพความขัดแย้งออกจากกัน รวมทั้งการยับยั้งระยะเวลาการเดินทางให้มากที่สุด

1. บริเวณที่อยู่อาศัย แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

- 1.1 ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- 1.2 ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- 1.3 ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

จุดมุ่งหมายเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในการอยู่อาศัย สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ห้ามตั้งโรงงานที่สร้างมลภาวะเป็นพิษ คลังสินค้า สวนสนุก ไซโล อลอะบางที่อาจจะห้ามอาคารใหญ่สำหรับถาวรอยู่อาศัยด้วย

2. บริเวณพาณิชยกรรม แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

- 2.1 ศูนย์กลางพาณิชยกรรมและธุรกิจใจกลางเมือง ได้แก่ เขตพระนคร, ป้อมปราบสัมพันธวงศ์, ปทุมวัน, บางรัก, ทวีป, บางส่วนมีพท. เพิ่มชั้นประมาณ 800 ไร่
- 2.2 ศูนย์กลางพาณิชยกรรมย่อย ให้มีการบริการแต่พื้นที่รอบนอก ลกปัญหาแออัดในพื้นที่ชั้นใน

ก. ศูนย์กลางพาณิชยกรรมย่อย กลุ่มที่ 1 มีกิจกรรม บริการ สมบูรณ์มากที่สุด และมีแนวโน้มการขยายสูงได้แก่ สะพานควาย, ศรีอาน, เต่าปูน, วงเวียนใหญ่, ควาคนอง ตลาทพลุ, สะพานใหม่, แยกพลโยธิน-ลาดพร้าว, ปากซอยโชคชัย 4, บางกะปิ, พระโขนง คลองเตย, เช่นหลุยส์, ปิ่นเกล้า, บางแค

ข. ศูนย์กลางพาณิชยกรรมย่อย กลุ่มที่ 2 ให้มีกิจกรรมบริการตามความเหมาะสม ได้แก่ ตลาทใหม่, คอนเมือง, จระเข้บัว, รามคำแหง, แยกคลองตัน, พัฒนาการ, บางบอน ปากซอยอ่อนนุช, แยกธนบุรีปากท่อ, ถนนจรัสสิมหวงลัดกับบางกอกน้อย-นครชัยศรี, ราชวัตร

ค. ศูนย์กลางพาณิชยกรรม กลุ่มที่ 3 เป็นศูนย์กลางเล็ก เนื่องจากอนาคตการเพิ่มประชากรมีไม่สูงมากนัก ได้แก่ บริเวณมีนบุรี กับคลังฉับ

ทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีประมาณ 8,200 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งไว้ในไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 บริเวณพานิชยกรรมอื่นๆ ที่มีกระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ พานิชยกรรมเชิงเกาะตัวตามริมถนน และแทรกตัวอยู่ในชุมชนพักอาศัย มีพื้นที่เพิ่มในอนาคตประมาณ 4,500 ไร่

3. บริเวณอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตและคลังสินค้า

3.1 บริเวณอุตสาหกรรมและคลังสินค้า เช่น เขตพระโขนง, คลองเตย, บางเขน

3.2 บริเวณคลังสินค้า เช่น บางซื่อ, ยานนาวา, ราษฎร์บูรณะ

3.3 บริเวณอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมที่เกาะตัวบริเวณถนนสุขสวัสดิ์ เขตราษฎร์บูรณะ

อุตสาหกรรมบริการ, อุตสาหกรรมในครอบครัวที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษก็จัดให้อยู่ในส่วนของอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ กระจายทั่วไปให้บริการแก่ชุมชน

4. บริเวณสถาบันราชการและสาธารณูปโภค จัดเตรียมไว้เฉพาะหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น(กทม.) ส่วนราชการส่วนกลาง รัฐบาลมีนโยบายจะย้ายออกไปยังปริมณฑลของกรุงเทพฯ(นนทบุรี, สมุทรปราการ, สมุทรสาคร, ปทุมธานี, นครปฐม) เพื่อลดความแออัด ส่งเสริมความเป็นระเบียบ สภาพแวดล้อมที่ดีในพื้นที่ชั้นในกรุงเทพฯ บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์

5. บริเวณสถานศึกษา จัดเตรียมไว้เฉพาะโรงเรียนและอาชีวศึกษาเท่านั้น สำหรับสถาบันอุดมศึกษามีนโยบายให้กระจายสู่ปริมณฑลและภูมิภาค

6. บริเวณสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จะมีเพิ่มขึ้นให้เพิ่มเพียงพอ เช่น สนามเด็กเล่น, สวนสาธารณะ, สนามกีฬา, สวนสัตว์ โดยเฉพาะพื้นที่ชั้นกลางและชั้นนอกซึ่งที่ดินยังมีราคาถูก

7. บริเวณชนบทและเกษตรกรรม ได้แก่ บริเวณชานเมืองและพื้นที่รอบนอกเป็นส่วนใหญ่ ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ป่าชายเลนและฟาร์มเลี้ยงกุ้ง เหมาะที่จะเป็นที่สกัดกั้นมิให้น้ำไหลท่วมเมือง และกำหนดเขตเมืองและชนบทที่ชัดเจน

8. บริเวณอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ได้แก่ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมมรดกทางวัฒนธรรม บริเวณควอรอนุรักษ์ไว้ให้ปลอดจากการค้าของกิจกรรมประเภทอื่นๆ

การคมนาคมขนส่งรายละเอียดของผังโครงการคมนาคมและขนส่งจะทำหน้าที่กำหนดถนนโครงการไว้ 8 ประเภท ดังนี้

1. ถนนเลียบบคลองเปรมประชากร จากแยกถนนรัชดาภิเษกขึ้นไปทางเหนือ สุกเซต กทม. มีระยะทาง 20 เมตร
2. ถนนจากแยกถนนศรีนครินทร์ สุกเซตตลาดกระบังและปลายถนนพัฒนาการ บริเวณถนนศรีนครินทร์ สุกเซตตลาดกระบังและปลายถนนพัฒนาการ บริเวณถนนศรีนครินทร์ เชื่อมต่อกอนกรีตเป็นถนนที่มีเขตทางเป็นช่องทางหลวง
3. ขยายเขตถนนอโศกจากเดิมเป็น 25 เมตรซึ่งจะมีประโยชน์มากต่อระบบ การจราจร ในแง่ที่ทำให้ไม่แออัดจนเกินไป
4. ถนนเชื่อมต่อระหว่างถนนสุขาภิบาลกับอ่อนนุช ในแนวเหนือและใต้ และ ถนนตัดจากนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง ไปตามแนวตะวันออกและตะวันตก จรด ถนนศรีนครินทร์ให้เป็นถนนที่มีเขตทาง 40 เมตร
5. ถนนที่ตัดจากแยกเข้าอำเภอพระประแดงบนถนนสุขสวัสดิ์ไปทางตะวันตก ประมาณ 4 กม. แล้วเลี้ยวซ้ายไปตัดกับถนนธนบุรี ปากท่อ ถนนเอกชัย แล้วจึง บรรจบกับถนนที่มีเขตทางของกรมโยธาธิการ
6. ถนนตัดใหม่จากถนนสารลงไปทางใต้ จรดกับถนนเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยา
7. ถนนทับแนวถนนรามอินทราเดิม ไปถึงเขตมีนบุรี
8. ถนนที่ตัดจากถนนนนทบุรี-ปากท่อ ตรงปลายทางควนสายควาคะนอง ห้าเรือขึ้นไปทางเหนือ

บ้านและสวน

0125-195

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ข้อมูลด้านสังคม

2.2.1 ข้อมูลสังคมระดับประเทศ

1. ประชากร

จำนวนประชากรประเทศไทยในปัจจุบันมีจำนวน 54.5 ล้านคน มีระดับอัตราการเพิ่มของประชากรร้อยละ 1.5 และจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ได้ตั้งเป้าหมายที่จะลดอัตราการเพิ่มของประชากรจากอัตราร้อยละ 1.7 ในปี 2529 ให้เหลือ 1.3 เมื่อนั้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (ในปี 2530-2534) โดยคาดว่าจะให้ประชากรในปี 2534 มีจำนวน 57 ล้านคน โดยแยกเป็นอัตราการเกิด ร้อยละ 1.96 อัตราการตายร้อยละ .57 จากอัตราดังกล่าวทำให้อัตราประชากรในวัยเด็กลดลง ประชากรในวัยทำงานและสูงอายุจะเพิ่มขึ้น วัยเด็ก:ทำงาน:ผู้สูงอายุ เท่ากับ 26:66:8 อาจจะทำให้ภาวะการว่างงานรุนแรงมากขึ้น และการอพยพถิ่นฐานต่างๆ จะสูงขึ้น

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรของประเทศและรายภาค ปี 2529-2531
หน่วย:คน

พื้นที่	2529	2530	2531
ทั่วราชอาณาจักร	52,769,204	53,873,172	59,960,917
กรุงเทพฯปริมณฑล	6,031,374	8,292,009	8,509,386
ภาคตะวันออก	3,417,154	3,881,014	3,505,212
ภาคตะวันตก	3,146,207	3,174,276	3,212,428
ภาคกลาง	2,723,677	2,737,003	2,791,937
ภาคเหนือ	130,490,101	10,585,241	10,731,609
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18,552,107	18,884,992	19,254,245
ภาคใต้	6,607,877	6,716,437	6,851,091

ที่มา กองทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

2. การศึกษา

สถานที่ทั่วไปทางการศึกษา จำนวนโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2527 มีเท่ากับ 39,891 โรงเรียน และเพิ่มเป็น 41,059 โรงเรียนในปี 2528 แยกเป็นโรงเรียนที่สังกัดกระทรวง - ศึกษาธิการ ในปี 2527 และ 2528 เท่ากับ 35,654 และ 36,408 โรงเรียนลำดับ ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติมากที่สุดเท่ากับ 30,587 และ 31,250 โรงเรียน ในปี 2527 มีทั้งหมด 2,853 โรงเรียนแยกเป็นสามัญศึกษา 2,502 โรงเรียน อาชีวศึกษา 394 โรงเรียน

3. ศาสนา

ประเทศไทยมีศาสนาที่ประชาชนชาวไทยให้ความนับถืออยู่หลายศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธ, ศาสนาอิสลาม, ศาสนาคริสต์, ศาสนาพราหมณ์, ศาสนาฮินดู ศาสนาซิกข์ ทั้งนี้โดยมี ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ มีองค์พระมหากษัตริย์เป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนาดำรง

ในปี 2528 ในจำนวนประชากร 51,795,651 คนนั้น มีผู้นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95.02 นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 3.83 ผู้นับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 0.54 ส่วนที่เหลือเป็นผู้นับถือศาสนาพราหมณ์, ฮินดู, ซิกข์และอื่นๆ

ในปี 2528 มีวัดในประเทศไทยทั้งสิ้น 31,939 วัด หรือจัดเป็นร้อยละ 62.8 ของหมู่บ้านทั้งหมด หรือวัด 1 วัดต่อพื้นที่ 16.21 ตร.กม. หรือวัด 1 วัดต่อ 282 หลังคาเรือน วัด 1 วัด ต่อ ประชากร 1623 คน

จังหวัดที่มีวัดมธรรมมีวัดมากที่สุด คือ จังหวัด อุตรดิตถ์ 1,714 วัด และอุบลราชธานี 1,365 วัด ขอนแก่น 1,490 วัด ร้อยเอ็ด 1,433 วัด นครราชสีมา 1,413 วัด

มีพระสงฆ์จำพรรษาจำนวน 343,373 รูป สามเณร 136,426 รูป หรือมีพระสงฆ์ 1 รูป ต่อประชากร 149 คน หรือสามเณร 1 รูปต่อประชากร 379 คน โดยมีพระสงฆ์มากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร มี 21,596 รูป

ตารางที่ 3 จำนวนศาสนานิกชน ศาสนสมาคมและศาสนบุคคล ของศาสนาต่างๆ

	2526	2527	2528
<u>ศาสนาพุทธ</u>	47,049,223	47,606,640	48,926,345
พุทธศาสนิกชน	47,049,223	47,606,640	48,926,345
วัด	31,187	31,628	31,939
พระภิกษุ	267,416	273,277	347,373
สามเณร	130,571	130,902	136,426
<u>ศาสนาอิสลาม</u>			
มุสลิม	1,896,427	2,371,157	2,013,476
มัสยิด	2,302	2,302	2,529
<u>ศาสนาคริสต์</u>			
คริสต์ศาสนิกชน	267,381	431,453	273,537
โบสถ์คาทอลิก	270	270	347
โบสถ์โปรเตสแตนท์	544	644	770
พราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ อื่น ๆ			
ศาสนิกชน	64,369	8,056	317,810
โบสถ์/วัด	17	17	21

ที่มา: รายงานการศาสนา กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ 2526,2527,2528

4. ชนบทรรมนิยมประเพณี - เอกลักษณะ

เอกลักษณะที่สำคัญเด่นชัดของไทย เช่น การมีเอกราช ซึ่งเป็นชาติเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สังคมไทยเป็นสังคมการเกษตร สังคมไทยเป็นสังคมที่รวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง สังคมไทยเป็นสังคมเจ้านาย เป็นอิทธิพลมาจากระบบของศักดินา (Feudalism) นครประเทศไทยก็มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตา กรุณา ซึ่งเป็นผลมาจากความอุดมสมบูรณ์ และพุทธศาสนา และเป็นสังคมที่ไม่มีชั้นวรรณะ

ชนบทรรมนิยมประเพณีต่างๆ มักจะมาจากศาสนาแต่แตกต่างกันออกไปตามสภาพของภูมิภาค เช่น การทำบุญในเทศกาลต่างๆ หรือวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ บุญข้าวสารของภาคอีสาน ตักบาตรเทโวของภาคกลาง หรือเทศกาลกินเจของจังหวัดศรีสะเกษ วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง วันสงกรานต์

วัฒนธรรมของไทยมักจะเป็นที่กล่าวขวัญและน่าสนใจของคนต่างชาติอยู่เสมอ เช่น การไหว้, การบวชศรีสู่ขวัญ เป็นต้น

5. การปกครอง

การจัดระเบียบในสังคมไทยมักจะใช้ บรรทัดฐาน คือ

1. วิถีชีวิต ได้แก่ วัฒนธรรม, ประเพณี, การอยู่ร่วมกัน
2. หลักศาสนาคำสั่งสอน ได้แก่ ละบาป, สร้างกุศล, ทำความดี
3. กฎหมาย เพื่อความยุติธรรมและเป็นธรรมในสังคม

อำนาจสูงสุดของประเทศมาจากประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน เรียกว่า อำนาจอธิปไตย - โดยประชาชนเลือกตัวแทน (สส.) เข้าไปบริหารประเทศ
 อำนาจนิติบัญญัติ - ออกกฎหมาย โดยรัฐสภา
 อำนาจบริหาร - ใช้กฎหมาย โดยรัฐบาล
 อำนาจนิติบัญญัติ - ตัดสินกฎหมาย โดยศาล

ปัจจุบันประเทศไทยปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. ส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม กอง แผนก โดยมีนายกรัฐมนตรี

เป็นหัวหน้าการบริหารมี 10 กระทรวง และ 2 ทบวง มีคณะรัฐมนตรี เป็นผู้บริหารในแต่ละกระทรวงมีอธิบดี กรม ผู้อำนวยการกองและหัวหน้าแผนก

1. สังคมไทย, 2529 สอนก. คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. สังคมไทย, จริย. บรรณมอญ, โอเคเอ็นสโตร์, 2529

2. ส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 6 ภาค 74 จังหวัด 649 อำเภอ 87กิ่งอำเภอ 6,452 ตำบล 57,606 หมู่บ้าน มีผู้ว่าราชการ ,นายอำเภอ,กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าในส่วนต่างๆ

3. ส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น สภาจังหวัด,สภาเทศบาล.สภาสุขาภิบาล.สภาตำบล โดยมีผู้ว่าราชการ เป็นประธานโดยตำแหน่ง

การใช้อำนาจอธิปไตย

ประชากร น้อยกว่า 150,000 คน จะมี สส. ได้ 1 คน

จังหวัดมีผู้แทน 4 - 6 คน แบ่งเป็น 2 เขต

7 - ขึ้นไป แบ่งเป็น 3 เขต

6. ปัญหาทางสังคม ¹

สังคมไทยประสบปัญหาส่วนใหญ่ คือปัจจัยพื้นฐาน การดำรงชีวิตของมนุษย์อัน ได้แก่ การขาดแคลนอาหาร ความยากจน, ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน, การกดขี่ และเอาเปรียบโดยนายทุนและผู้มีอำนาจ ตลอดจนการว่างงานและการเพิ่มของประชากร การขาดแคลนที่อยู่อาศัย

2.2.2 ข้อมูลสังคมในระดับภาค

1. ประชากร

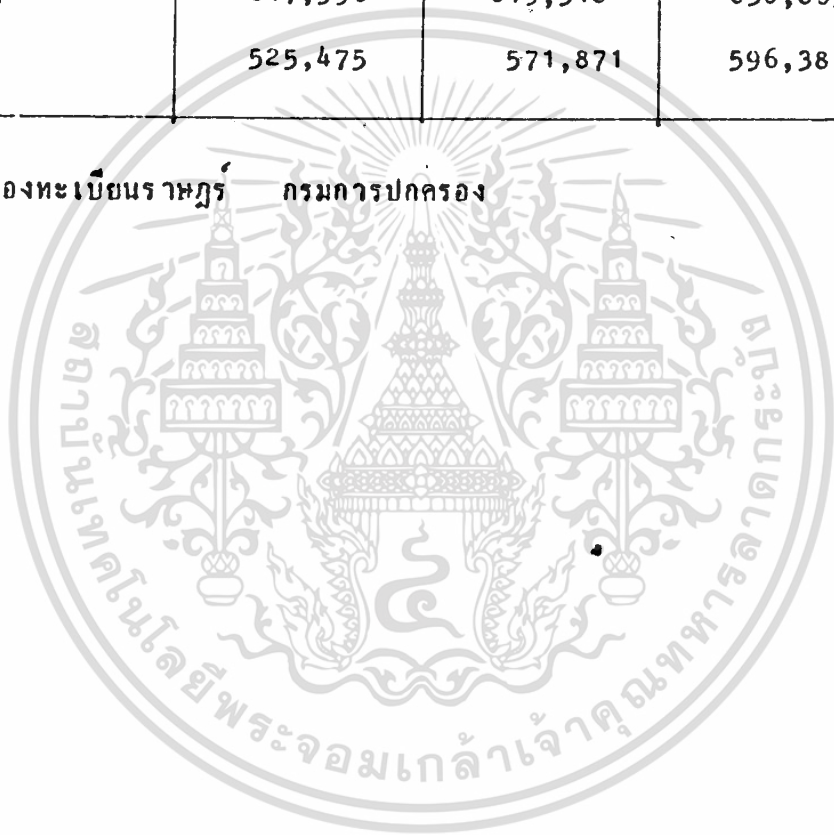
กรุงเทพและปริมณฑล เป็นภาคที่มีความเจริญมากที่สุด เมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ จำนวนของประชากรของภาค เท่ากับ 8,509,386 คน ในปี 2531 มีอัตราการเพิ่มของประชากรประมาณร้อยละ 2.62 จากปี 2530 สูงกว่าทุกภาค เนื่องมาจากมีการย้ายเข้ามาากนั้นเอง ประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพฯมีจำนวนประมาณ 5.716 ล้านคน คิดเห็นเป็นร้อยละ 67 ของภาค รองลงไปได้แก่ สมุทรปราการ มีจำนวน 0.789 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 9.27 อันดับที่ 3 คือ นครปฐม มีประชากรประมาณ 0.630 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 7.41

จากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ 11 - 18 มิถุนายน 2532

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนประชากรกรุงเทพฯและปริมณฑล 2529 - 2531

พื้นที่	2529	2530	2531
กทม. และปริมณฑล	8,031,374	8,292,009	8,509,386
กรุงเทพฯ	5,468,915	5,609,352	5,716,779
สมุทรปราการ	689,631	741,905	789,779
ปทุมธานี	402,080	445,193	435,409
สมุทรสาคร	327,677	334,170	340,952
นครปฐม	617,596	619,518	630,805
นนทบุรี	525,475	571,871	596,381

ที่มา : กองทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 ข้อมูลสังคมระดับภาคทศม.

1. ประชากร

ประชากรในกรุงเทพมหานครในปัจจุบันมีประมาณ 6 ล้านคน และคาดว่าในปี 2544 จะมีถึง 9.9 ล้านคน อัตราการเพิ่มประชากรประมาณ 2.5% ต่อปี ความหนาแน่นในเขตธุรกิจชั้นใน 23,000 คน/ ตรกม. และ 3,100 /ตรกม. ในเขตธุรกิจชั้นกลาง โดยเฉลี่ยทั้งหมด 3,306/ตรกม.

2. การปกครอง

องค์การของกรุงเทพมหานครประกอบด้วยผู้ว่าราชการและสภากรุงเทพ ส่วนการจัดระเบียบราชการ กรุงเทพแบ่งออกเป็น

1. สำนักเลขานุการผู้ว่ากรุงเทพมหานคร
2. สำนักงานเลขานุการสภาฯ
3. สำนักงานปลัดทศม.
4. สำนักงานหรือหน่วยงานราชการเทียบเท่า
5. เขตกรุงเทพ - กรุงเทพจะเลือกตั้งผู้ว่า, รองผู้ว่า, สมาชิกสภาจังหวัด, สมาชิกสภาเขต อยู่ในการบริหารทศม. คราวละ 4 ปี มีสมาชิกสภามุแทน 36 คน, สภามชิกสภาทศม. จะเลือกจากประชาชน 100,000 คน 1 คน

3. การศึกษา

มีจำนวนโรงเรียน 1,011 โรงเรียน จำนวนครู 24,121 คน จำนวนนักเรียน 214,830 คน สถาบันอุดมศึกษาประมาณ 10 แห่ง

4. ศาสนา

มีวัด 419 วัด พระภิกษุ 15,000 รูป

5. สาธารณสุข

มีศูนย์สาธารณสุข 45 แห่ง โรงพยาบาลทั้งรัฐบาลและเอกชน 123 แห่ง

6. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ค่านการประปาได้ให้บริการในเขตนครหลวงได้ถึง 5.8 ล้านคน หรือ 75% และในปี 2533 จะสามารถผลิตและจำหน่ายได้ 3.18 ลบม/คน/วัน โทรศัพท์ จะเพิ่มเลขหมายอีก 207,300 เลขหมาย ส่วนค่านการไฟฟ้ามีโครงการตั้งโรงไฟฟ้า ลิกไนต์และหลังความร้อนอีก 10 โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การจราจรและขนส่ง

มีรถยนต์เพิ่มขึ้นปีละ 35,000 คัน ปริมาณผู้โดยสารเดินทางมรทม.

2 ใน 3 ได้ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะโดยรถประจำทางและรถโดยสารขนาดเล็ก แต่การบริการขนส่งมวลชนขาดทุนวันละ 2 ล้านบาท

8. ที่อยู่อาศัย

ภาคเอกชนได้มีบทบาทในการจัดสร้างที่อยู่อาศัยใน กทม. โดยพัฒนาทั้งปริมาณและคุณภาพ ระหว่างพศ.2513-2527 จำนวนที่อยู่อาศัยได้เพิ่มขึ้น จำนวนบ้านในแหล่งชุมชนต้อ้อได้ลดลงจากร้อยละ 24 เป็นร้อยละ 18 ของจำนวนบ้านทั้งหมดในกทม. และจำนวนครัวเรือนที่มีบ้านของตนเอง โครงการจัดที่อยู่อาศัยให้ชุมชนแออัด 250,000 ครัวเรือน และอีก 250,000 หน่วยในกทม.

9. ปัญหาของกทม.

ปัญหาความยากจน, ปัญหาจราจรติดขัด, และปัญหาอาชญากรรม

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

2.3.1 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ

ภาวะเศรษฐกิจของโลกโดยทั่วไปยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี และอำนาจซื้อภายในประเทศยังคงขยายตัวต่อไปในระดับสูง และปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวอย่างมากได้แก่ การส่งออก การลงทุน การท่องเที่ยว ซึ่งในปี 2531 จะขยายตัวประมาณร้อยละ 10.3 ในปี 2532 จะลดลงเหลือร้อยละ 8.4 เนื่องจากเศรษฐกิจโลกมีการชะลอตัวลดลงจาก 7.5% เป็น 5.6% อย่างไรก็ตามภาวะตลาดโดยทั่วไปยังแสดงแนวโน้มที่ดีอยู่

ระดับภาคในปี 2532 จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 อันเนื่องมาจากการขยายตัวของภาวะเงินเฟ้อ และการปรับค่าแรงขั้นต่ำตลอดจนการปรับระดับเงินเดือนข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทำให้ค่าใช้จ่ายในประเทศยังอยู่ในระดับสูง

การค้าระหว่างประเทศ การส่งออกจะขยายตัวร้อยละ 23

ฐานะทางการคลัง รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 มากกว่าเดิมที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ของงบประมาณปีก่อน

1 การส่งออก

สถานการณ์ส่งออกอยู่ในภาวะที่ดีมากในช่วง 3 เดือนแรก ของปี 2531 โดยมีมูลค่าส่งออกรวม 84,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 29.3

ตารางที่ 5 มูลค่าการส่งออก

สินค้า	การส่งออก(ล้าน)	เพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ	หมายเหตุ
ยางพารา	6,539	33.4	
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	6,345	42.0	
กุ้งสด	1,522	20.8	
น้ำตาล	1,211	77.3	
ข้าว	.	3	ปริมาณลดลงร้อยละ 4 แต่มีรายได้เพิ่มขึ้น
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	13,000	16.3	สัดส่วนร้อยละ 15.6 ของการส่งออกทั้งหมด

- รายงานภาวะเศรษฐกิจปี 2531

- สถานการณ์เศรษฐกิจไทยในไตรมาสแรกปี 2531 และแนวโน้ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

มติคณะรัฐมนตรี 13/10/2531

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การลงทุน

ภาวะการลงทุนยังคงขยายตัวลงต่อเนื่องจากปี 2530 มีจำนวนกิจการที่เบิกค่าเป็นการโดยได้รับบัตรส่งเสริมจำนวน 135 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 136.8 คิดเป็นเงินลงทุน 12,736 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 67.4 กิจการที่ได้รับการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนมีจำนวน 271 รายเพิ่มขึ้นร้อยละ 165.7 คิดเป็นเงินลงทุน 21,015 ล้านบาท

3. การท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทย ยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉพาะที่เดินทางเข้ามาทางเครื่องบินมีจำนวน 788,627 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.3 โดยเฉพาะ จากอังกฤษ เยอรมันและญี่ปุ่น และจะมีนักท่องเที่ยว ในปี 2531 ประมาณ 3.3-3.5 ล้านคน ทำรายได้ให้ประเทศประมาณ 55,000 ล้านบาท ตารางที่ 6 จำนวนนักท่องเที่ยว ปี 2525 - 2531

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว คน	เพิ่มลด %	ระยะเวลาพำนัก เฉลี่ย(วัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2525	2,218,429	10.06	9.79	23,897
2526	2,191,003	-1.24	4.91	25,050
2527	2,346,709	7.11	5.47	27,317
2528	2,438,270	3.90	5.58	31,761
2529	2,818,092	15.50	5.93	37,321
2530	3,482,958	23.55	6.06	50,024
2531	4,230,737	21.47	7.36	78,859

ที่มา: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

4. การผลิต

ผลผลิตในภาคเกษตร ขยายตัวในอัตราประมาณร้อยละ 8.4 ที่ซผล ร้อยละ 11.5 (ข้าว, ข้าวโพค, อ้อย, มันสำปะหลัง, ถั่วเหลือง) การผลิตผลในสาขา ป่าไผ่มีแนวโน้มลดลงเนื่องจาก พรบ. ปักป่าไม้สาขาประมงยังขยายตัว ในเกณฑ์สูง เพราะมีนักท่องเที่ยวผ่อนคลายในเรื่องของการส่วนผลิตนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นใน อัตราร้อยละ 10.7 และมีการก่อสร้าง, การค้า, บริการ เป็นเกณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุตสาหกรรมที่สำคัญสำหรับการส่งออกได้แก่สิ่งทอ , เซรามิก, คอมพิวเตอร์
ยางรองเท้า, อาหารกระป๋อง

ภาคกลางก่อสร้างขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ 11.6 (6.3 ในปีก่อน)

5. รายได้

รายได้ของประชาชนทั้งประเทศเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8.2 (ปรับด้วย
อัตราเงินเฟ้อแล้ว)

รายได้รวมเกษตรกร เพิ่มขึ้นร้อยละ 19

ข้าราชการ ,, 66

รัฐวิสาหกิจ ,, 7 - 10

6. การใช้จ่ายและออมทรัพย์

การใช้จ่ายในปีเพิ่มขึ้น 13.7 (โดยเฉพาะในภาคเอกชน)

การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชน ร้อยละ 28.1

ทางภาครัฐบาล การใช้จ่ายเพื่ออุปโภค บริโภค เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 (1.3 ในปีก่อน)

การลงทุนเพิ่มขึ้น ,, " 8.9

การลงทุนจากรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.5

รัฐวิสาหกิจต้องเร่งลงทุนเพื่อบริการให้เพียงพอ โดยเฉพาะในคาน ไฟฟ้า ประปา
โทรศัพท์ และท่าเรือ

การออมของประเทศ เพิ่มขึ้น 17.9% (11.3 ของปีก่อน)

แต่ต้องพึ่งพาเงินออกจากต่างประเทศ 44,500 ล้านบาท (9,300 ล้านบาทในปีก่อน)

7. ราคับริโภค

ผู้บริโภคเพิ่มร้อยละ 3.8 (2.5 ในปีก่อน)

ผลิต 8.2% (5.9 ในปีก่อน)

8. การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการนำเข้าเพิ่มร้อยละ 46.6 (ที่มีใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 50)

มูลค่าการส่งออกของไทย ลงร้อยละ 34

ขาดดุลการค้าเป็นจำนวนลงประมาณ 102,000 ล้านบาทเทียบกับ

43,828 ล้านบาท เมื่อปี 2530

9. ฐานะการคลัง

รัฐบาลเกินดุลเงินสูงสุดเป็นครั้งแรกในรอบ 14 ปี (2531) มียอดการเกินดุล 30,200 ล้านบาท เนื่องจากจ่ายงบประมาณในการเพิ่มในเกณฑ์ต่ำในช่วงที่มีการจัดเก็บรายได้สูงขึ้น

10. ภาวะการเงิน

ความต้องการสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ภาคเอกชนอยู่ในอัตราสูง 26.8%
เงินฝากชะลอลงลงเป็นร้อยละ 18.7%
และเพื่อการรองรับธนาคารพาณิชย์ได้เพิ่มทุนสูงกว่า 10,000 ล้านบาท

2.3.2 ข้อมูลเศรษฐกิจระดับกรุงเทพฯและปริมณฑล

1. ผลิตภัณฑ์ภาค

จากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานปี 2530 มูลค่า มีมูลค่า 605,165 ล้านบาท เมื่อหักค่ากันอุตสาหกรรมหลักของภาคแยกออกเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ คือ

การเกษตร	3.07%
อุตสาหกรรม	35.94%
ค้าส่งและค้าปลีก	19.19%
บริการ	15.01%
อื่น	26.79%

ที่มา: กองบัญชีประชาชาติ ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด

2. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

คาดว่าเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะขยายตัวร้อยละ 5.5 ต่อปี ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 และหลังจากนั้นจะลดลงเล็กน้อย สาขาบริการและจะขยายตัวเร็วกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศ แต่การขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรมจะลดลง เนื่องจากผู้ประกอบการทางอุตสาหกรรมได้ให้ความสนใจทำเลที่ตั้งโรงงานในส่วนภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น

3. รายได้ของประชากรภาค

สภาวะความยากจนในดทม. และปริมณฑลซึ่งวัดจากสัดส่วนประชากรผู้มีรายได้ต่ำกว่าระดับรายได้ขั้นต่ำลดลงจากร้อยละ 10 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 6 ในปี 2530 - 2534 แม้อุณหภูมิจะลดลง แต่ปัญหาของว่างระหว่งรวยไ้ยังมีมาก ระหว่างคนจนและคนรวย

2.3.3 ข้อมูลเศรษฐกิจระดับกรุงเทพฯ

รายได้หัวเฉลี่ยของคนในกรุงเทพมหานคร 17,926/คนมีจำนวนแรงงานมากที่สุด เป็นที่รวมของธุรกิจต่าง ๆ ทั้งสถาบันการเงินและหลักทรัพย์ต่างๆ ซึ่งยังคงรวมตัวกันอยู่ในกรุงเทพมหานคร.

การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังคงมีเพิ่มขึ้น เพราะเมืองหลักอื่น ๆ ยังไม่อยู่ในภาวะที่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากดทม.ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ข้อมูลกายภาพ

2.4.1 ข้อมูลกายภาพในระดับประเทศ

ประเทศไทยตั้งอยู่ตอนกลางของคาบสมุทรอินโดจีนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในระหว่างเส้นรุ้งที่ $5^{\circ} 40'$ เหนือและ $20^{\circ} 30'$ เหนือและในระหว่างเส้นแวงที่ $94^{\circ} 22'$ ตะวันออก และ $105^{\circ} 37'$ ตะวันออก มีเนื้อที่ทั่วประเทศ 321,250,000-ไร่ หรือ 518,000 ตรกม. แยกเป็นเนื้อที่ที่ถือครองทำการเกษตรร้อยละ 18.71 ของเนื้อที่ทั้งหมดนี้ได้ใช้ในการเกษตรทั้งหมดหรือประมาณ 60,093,764 ไร่ จากเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรทั้งหมดนี้ได้ใช้ในการเพาะปลูกจริงประมาณร้อยละ 82.61 หรือประมาณ $4/85$ ของเนื้อที่ทำการเกษตรทั้งหมด ส่วนที่เหลือประมาณ 10,451,452 ไร่ หรือร้อยละ 17.36 เป็นเนื้อที่ ป่าในที่ถือครองและเนื้อที่ ของป่าจริงๆ มีประมาณร้อยละ 51.03 หรือจำนวน 163,354 ไร่ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 0.40 หรือจำนวน 1,294,488 ไร่ เป็นเนื้อที่หนองบึงต่างๆ

1. อาณาเขตของไทย

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมพม่าและประเทศสาธารณรัฐ - ประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ประเทศลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศพม่า

ทิศใต้ ติดต่อกับ ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดต่อกับ ประเทศกัมพูชา

จากทิศเหนือที่จังหวัดเชียงรายจรดอ.เบตงจังหวัดยะลา ยาวประมาณ 1,620 กม. จากตะวันออกที่จังหวัดอุบลราชธานีจรดตะวันตกยาวประมาณ 750 กม. มีแนวชายฝั่งทะเลยาว 2,614 กม. ครอบคลุมพื้นที่ 23 จังหวัด

2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

Morman, และ รจนาสุนทร (1966) ได้จำแนกพื้นที่ประเทศไทย ตามสภาพภูมิประเทศออกเป็น 6 ภาค คือ

2.1 ที่ราบลุ่มภาคกลาง

ครอบคลุมบริเวณภาคกลางของประเทศไทย มีภูเขาล้อมรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดเหนือ, ตะวันออก, ตะวันตก, ทิศใต้ ทิศทะเล

ที่ราบลุ่มกรุงเทพฯ หรือบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นการทับถมของตะกอนลำน้ำสูงถึง 300 เมตร ตอนเหนือเกิดจากตะกอนน้ำกร่อย ส่วนตอนใต้เป็นตะกอนน้ำทะเล

2.2 ฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้

ด้านที่เหนือเป็นภูเขา ทิศใต้และตะวันตกคืออ่าวไทย ทิศตะวันออกติดแก่งเขาบรรทัดกับชายแดนไทยและกัมพูชา

ทิศเหนือของภาคจะมีเขาและเทือกเขาสลับเป็นตอนๆ ที่ราบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำมีน้อยมาก มีที่ราบที่เกิดจากน้ำทะเลและน้ำกร่อยเป็นช่วงๆ

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทิศเหนือและตะวันออกคือแม่น้ำโขง

ทิศตะวันตกจรดเขาเพชรบูรณ์

ทิศใต้จรดทิวเขาสันกำแพงและพนมดงรักที่กั้นไทยกัมพูชา

พื้นที่ของภาคส่วนใหญ่จะเป็นลานตะกอนน้ำที่เกิดจากแม่น้ำโขงและลำน้ำสาขา เช่น แม่น้ำมูล และแม่น้ำชี

บริเวณรอบนอกของกลุ่มแม่น้ำมูลและตอนเหนือของภาคจะมีเขาและเทือกเขาหลายแห่ง นอกจากนั้นยังพบหินภูเขาไฟทางตอนใต้ของแม่น้ำมูล

2.4 ภาคเทือกเขาสูงตอนกลาง

มีภูมิประเทศที่สลับซับซ้อน ประกอบด้วย ภูเขาและพื้นที่เกือบราบ

ทิศเหนือ ติดกับประเทศลาว และแม่น้ำโขง

ทิศตะวันออก ติดกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเทือกเขาทางภาคเหนือ ภาคกลางและภาคฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้

ทิศใต้ ติดประเทศกัมพูชา

2.5 ภาคเทือกเขาสูงตอนเหนือและตะวันตก

ประกอบด้วยเทือกเขาที่ราบสูงที่มีลักษณะซับซ้อน เป็นสันยาวขนานในแนว

เหนือใต้สลับกับที่ราบระหว่างหุบเขาทางตะวันตก ส่วนทางตะวันออกที่ราบลุ่ม

ระหว่างเขาจะมีความสำคัญต่อการเกษตร ได้แก่ ที่ราบสูงระหว่าง เชียงรายและ ลำพูน จังหวัดแพร่และน่าน และมีภูเขาที่มีหินปูนและที่ราบสูงภูเขาไฟในจังหวัดลำปางและแพร่ ส่วนทางทิศตะวันตกเป็นกลุ่มเทือกเขาทอดยาวตามชายแดนไทยและพม่า เทือกเขาที่อยู่สูงสุด ได้แก่ เทือกเขาตะนาวศรี

2.6 ภาคใต้

ประกอบด้วยเทือกเขาภูเขาเกิดและเทือกเขานครศรีธรรมราช เป็นภูเขา เตี้ยๆ และตะพักลำน้าระดับต่างๆ ที่เกิดจากตะกอนน้ำพัดพา ที่ราบที่มีพื้นที่กว้างขวาง ได้แก่ บริเวณพื้นที่ตั้งแต่ จังหวัด นครศรีธรรมราช จนถึงจังหวัดสงขลา ซึ่งรวมทั้งหากทหลายแห่ง แอ่งน้ำจืดและทะเลสาบ

3. สภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมสามารถแบ่งออกได้ 3 ฤดู คือ

1. ฤดูหนาว จากเดือนพฤศจิกายนถึง เดือนกุมภาพันธ์
2. ฤดูร้อน จากเดือนมีนาคมถึง เดือนพฤษภาคม
3. ฤดูฝน จากเดือนพฤษภาคมถึง เดือนตุลาคมตกเว้นในบริเวณชายฝั่งทะเล ตะวันออกของภาคใต้ซึ่งฤดูฝนจะสิ้นสุดในเดือนธันวาคม เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ประเทศไทยจะได้รับมาสูมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดเอาความหนาวเย็น จากประเทศจีนปกคลุมภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเดือนพฤศจิกายน ถึงกุมภาพันธ์ ส่วนบริเวณภาคกลางจะได้รับอิทธิพลน้อยเพราะเป็นที่ต่ำลมมรสุมนี้จะ พัดผ่านเลยไปก่อตัวเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ทะเลอันดามันพัดเอาลมและฝนเข้ามา ตกในเดือนเมษายน - พฤษภาคม ภาคใต้จะได้รับลมมรสุมและฝนเออลมและฝนเข้า จากอ่าวไทยและทะเลอันดามันมากที่สุด และมรสุมนี้จะ เป็นมรสุมที่ทำให้เกิดความชื้น สบายมากที่สุด

ประเทศไทยไม่ค่อยจะได้รับอิทธิพลจากพายุไต้ฝุ่นมากเท่าไรนักเนื่องจากพายุ ไต้ฝุ่นที่ก่อตัวจากมรสุมทรแปซิฟิกและทะเลจีนใต้ ทางด้านทิศตะวันออกจะเคลื่อนตัว มากระทบกันกับเทือกเขาบริเวณชายฝั่งของประเทศเวียดนามและอันก่าลัง เป็นพายุ ดีเปรสชั่น ตกกระจายเข้ามาในประเทศไทยในเดือนตุลาคม

หมายเหตุ รวมทั้งพื้นที่ป่าที่ถูกทำลายด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1. ตรงใจ บุรุษสัมพันธ์ การออกแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย

1,100-1500 มม.ต่อปี ตกมากที่สุดคือภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือกว่า 2,000 มม./ปี
ในบางท้องที่สูงถึง 4,000 มม./ปี

5. อุณหภูมิ

ของประเทศไทยในแต่ละฤดูจะแตกต่างกันไม่มากนักในบริเวณที่ภูมิประเทศเป็นที่ราบไม่ลงจากระดับน้ำทะเลปานกลางมากนักในบริเวณอุณหภูมิจะต่ำสุดในฤดูหนาว

อุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน มกราคมจะอยู่ระหว่าง $26^{\circ} - 28^{\circ}$

ในฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน เมษายน $28^{\circ} - 32^{\circ}$

ในฤดูฝนและชอลภาคใต้จะอยู่ระหว่าง $26^{\circ} - 30^{\circ}$

อุณหภูมิในพื้นที่ภูเขาของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะลดลงตามระดับความสูงของภูเขาและที่ราบสูง

6. การใช้ที่ดิน

ตารางที่ 8 การใช้ที่ดินของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2528

การใช้ที่ดิน	เนื้อที่การใช้ที่ดินในแต่ละภาค (ไร่)					รวม ไร่	%
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้		
ป่าสงวนแห่งชาติ	2,419,817	36,789,171	5,781,717	7,811,921	723,141	49,571,811	25
ที่เกษตรกรรม	1,521,018	5,780,012.9	9,158,224	79,143.9	543,219	780,179	45
นาข้าว	780,179	9,124,108.1	5,161,717	101,110.8	74,821.7	821,543	40.4
พืชไร่	479,121	11,799,410.7	4,578.97	543,214.5	5,415,38	547,814	20.8
พืชสวน	1154,891	567,483.5	4,674.7	547,84.5	2482.4	529,475	20.2
ยางพารา	-	-	-	111,587.72	1,354,97	125,789.5	15.1
ปาล์มน้ำมัน	-	-	-	571,478	247,754	819,231	5.7
พืชยืนต้น	517,701	574,824	789,452	247,818.5	452,214	1,101,478.2	3.4
ที่อยู่อาศัย	2,415,118	1,717,21	415,742.5	917,012.78	458,14	245,7891	50.1
แหล่งน้ำ	4524,871	421,781	519,421.5	6,114,152.4	1,897,45	824,7921	20.8
อื่นๆ (ที่รกร้าง, บึง หินเป็นภูเขาทราย)	-	-	-	-	-	-	-
				11,452,101	11,713,2	101,7941	2.1

หมายเหตุ รวมพื้นที่ป่าที่ถูกทำลายด้วย
ที่มา. กรมพัฒนาที่ดิน - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2531

การใช้ที่ดินสวนใหญ่จะเป็นไปในเรื่องของเกษตรกรรม (47%) ของพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอาชีพทำสวนและปลูกข้าว ทำไร่ ภาคใต้ทำการประมงและสวนยางส่วนภาคเหนือที่มีภูเขาสลับซับซ้อนปลูกไม้เมืองหนาว

7. สถานที่ท่องเที่ยว

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรท่องเที่ยว ประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวกระจุกกระจายไปทั่วภูมิภาคของประเทศ ได้แก่

1. ธรรมชาติ น้ำตก เช่น น้ำตกเหวนรก, ในเขาใหญ่, ทะเล ห้วยขา บางแสน ภูเขา เช่น เขาหลวง, เขาเขี้ยว ถ้ำ ถ้ำขุนตาล หาดสมิหรา ทะเลสาบ สงขลา เกาะสมุย เขื่อนยันฮี, เขื่อนกัวลม, แม่น้ำชี แม่น้ำมูล แม่น้ำแคว
2. ประเภทประวัติศาสตร์ ได้แก่ โบราณสถาน เช่น วัดมเหยงค์ ปราสาทหินพนมรุ้ง, โบราณวัตถุ เช่น ทัพพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีและวัฒนธรรมการละเล่น เช่น วันลงกรานต์, ลอยกระทง เป็นต้น

8. การคมนาคม

ประเทศไทยมีการคมนาคม 3 ทางด้วยกัน ศูนย์กลางการคมนาคมจะอยู่ในบริเวณภาคกลาง

1. ทางบก ได้แก่ ทางรถไฟ ศูนย์กลางอยู่ที่หัวลำโพง มีปลายทางภาคเหนือที่เชียงใหม่ ภาคอีสานมีอำเภอมหาสารคาม, ภาคใต้ที่ปัตตานี, มาเลเซีย ทางรถยนต์ ศูนย์กลางอยู่ที่มหาสารคามและขอนแก่น มีเส้นทางหลวงแผ่นดินตัดคั่นแต่ละจังหวัด มีสถานีขนส่งทุกจังหวัดและอำเภอยังไม่ขยายถึงตำบล
2. ทางน้ำ ได้แก่ ทางเรือ ส่วนใหญ่การคมนาคมทางเรือจะติดต่อกันเพียงระหว่างภาคเหนือและภาคกลางหรือภายในเฉพาะภาคกลางที่บริเวณของคลองและแม่น้ำภาค
3. ทางอากาศ ได้แก่ เครื่องบิน ซึ่งเป็นการบินภายในประเทศมีสนามบินกระจายอยู่ทุกภาคในเมืองหลักของประเทศ ศูนย์กลางยังคงอยู่ในภาคกลาง สนามบินคอนเมือง

2.4.3 ข้อมูลกายภาพระดับจังหวัด (กทม.)

ภูมิประเทศ

กรุงเทพมหานครเป็นที่ราบลุ่ม มีส่วนสูงต่ำผิดกันเล็กน้อย โดยเฉลี่ยความสูงได้ประมาณ 2.31 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ปลายในบริเวณนี้จะเรียกว่า บริเวณดินดอนสามเหลี่ยม ปากน้ำอันเกิดจากการทับถมของตะกอนที่หนา นับตั้งแต่ประมาณละติจูดที่ -15° เหนือและการทับถมของดินตะกอนนั้นจะเห็นได้ชัดจากการที่ต้องขุดลอกสันดอนปากน้ำกันอ่าวไทยเป็นประจำทุกปี เพื่อรักษาร่องน้ำให้ลึกพอแก่เรือเดินสมุทรเข้ามาเทียบเรือคลองเตยได้

ลักษณะของบริเวณดินดอนนี้มีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทรายเล็กน้อยก็เก็บน้ำได้ดีเหมาะแก่การปลูกข้าวแบบน้ำลุ่ม เป็นแหล่งปลูกข้าวที่ดีที่สุด เป็นศูนย์กลางการค้าและมีประชากรมาก ทำให้ต้องมีการถมคลอง เพื่อก่อสร้างบ้านเรือนและถนนหนทาง และเนื่องจากที่มีการขยายตัวของประชากรในบริเวณนี้อย่างรวดเร็ว ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเหล่านี้จึงเปลี่ยนเป็นที่อยู่อาศัย การพาณิชย์ อุตสาหกรรม สถานที่ราชการ สถานการศึกษา เสียเกือบร้อยละ 60 คงเหลือประมาณร้อยละ 40 ในเขตชั้นนอกทุกเขตและชตชั้นกลางเพียงบางส่วนเท่านั้น

กรุงเทพมหานครประกอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองต่างๆ มากมาย เมื่อมีการถมคลองเพื่อใช้ถนนหนทางจึงต้องมีการอนุรักษ์คลองบางสายไว้ เช่น คลองผดุงกรุงเกษม, คลองรอบกรุง, คลองบางซื่อ, คลองแสนแสบ, คลองพระโขนง ฯลฯ

แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา เกิดจากแม่น้ำปิง, วัง, ยม, น่าน มาบรรจบกันที่ปากแม่น้ำโพ ไหลรวมมาเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา มีความสำคัญกับการคมนาคมในกทม. มาก รวมถึงอุปโภคหรือบริโภค

คลองที่สำคัญ ได้แก่ คลองน้ำอ้อม, คลองบางกอกน้อย, คลองชักพระ, คลองบางกอกใหญ่

ภูมิอากาศ

เพราะได้รับอิทธิพลจากลมของอ่าวไทยและอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่มา จากจีนตอนใต้ก็จะพัดผ่านเลยไปไม่ทำให้กรุงเทพฯ เกิดภูมิอากาศหนาวเย็นเท่าใดนัก

อุณหภูมิ

ฤดูหนาว กรุงเทพฯจะมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 20° และหนาวที่สุดในรอบปลาย ปีผ่านมามีคือ 9.9° เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2498

ฤดูกาล

กรุงเทพฯ มี ฤดูกาล 3 ฤดู เช่นเดียวกับภาคหรือจังหวัดอื่นๆ

ฤดูฝนหรือฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มจากเดือนพฤษภาคมหรือจังหวัดอื่นๆ

ฤดูหนาว หรือลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พฤษภาคม - กุมภาพันธ์ ซึ่งลมมรสุมนี้จะพัดความกดอากาศสูงจากจีนและมองโกลเลีย แต่กรุงเทพฯได้รับปลายลมหนาว อุณหภูมิเฉลี่ย 20°

2.5 การศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 คำนิยามของโครงการ

2.5.1.1 ความหมายหรือคำจำกัดความของคำว่า ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ควรที่จะพิจารณาความหมายความรู้ศัพท์เสียก่อน เพื่อใช้เป็นแนวทางและทำความเข้าใจในเชิงต้น

คำว่า ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนี้สามารถแยกออกได้ 3 คำ คือ คำว่า

" ศิลปะ, หัตถกรรม, และพื้นบ้าน"

ศิลปะ (Art+) ความความพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ใ้คำอธิบายไว้ว่าศิลปะ (สิน-ละ-ปะ) น. มีมือ มีมือทางการช่าง, การแสดงออกมาให้ปรากฏขึ้น อย่างพิถีพิถันและเกิดอารมณ์สะเทือนใจ

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ใ้ให้ความหมายของศิลปะไว้ว่าหมายถึงงานอัน เป็นความพากเพียรของมนุษย์ ึ่งต้องใช้ความพยายามด้วยฝีมือและความคิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ขออนุญาตไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปะ คืองานที่มนุษย์สร้างขึ้นและงานนั้น เราเห็นแล้วเกิดความรู้สึกที่อาจบอกไม่ถูกว่าชอบหรือไม่ แต่เป็นความรู้สึกสะเทือนใจ อาจจะทำให้รู้สึกดีใจ ไม่สบายใจ หรือเสียใจ อย่างไรก็ตามคำนิยามของศิลปะที่นำมาปรับหรือประยุกต์เข้ากับงานหัตถกรรมก็คือ งานหัตถกรรมที่ถือว่า เป็นงานศิลปะได้นั้นควรจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไรอย่างหนึ่งแก่ผู้พบเห็นหรือผู้ใช้คือ อาจจะทำให้เกิดความรู้สึกชื่นชมในความงดงาม ความปราณีตบรรจง หรือความฉงนตื่นใจในรูปร่าง รูปทรง และการออกแบบไปจนถึงฉวกลายสีสันทัน

หัตถกรรม (Craft) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายไว้ว่า หัตถกรรม, หัตถการ, หัตถกิจ น. การทำด้วยมือ การช่าง ดังนั้นงานหัตถกรรมจึงควรจะหมายถึง งานฝีมือต่างๆ เช่น การจักสาน, การแกะสลัก, การปั้น ฯลฯ ที่เกิดจากฝีมือช่างเพียงคนเดียวหรือมากกว่าก็ตาม แต่การทำงานนั้นมีลักษณะที่มีแนวโน้มที่ช่างสามารถแสดงความชำนาญเฉพาะตัว (Specialization) มากกว่าการรับช่วงกัน ทำเพื่อให้เกิดผลผลิตที่มีจำนวนมาก หรือบางทีนำเครื่องมือเครื่องจักรเข้าช่วย เช่น การสานหมวกที่บ้านควบล้านแป้น ลำพูน การสานจอบที่บางปะหัน ฯลฯ การผลิตหมวกหรือจอบในท้องถิ่นดังกล่าว มีการแบ่งงานรับช่วงกันในลักษณะอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตามจุดประสงค์ของการทำอุตสาหกรรมนั้น จะเห็นว่าทำขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนอุตสาหกรรมคุณค่าศิลปะนั้นเกิดขึ้นภายหลังจากความสามารถของช่าง ซึ่งได้ทำหัตถกรรมนั้นซ้ำๆ เป็นเวลาจำนวนมาก ๆ

"พื้นบ้าน" (Folk) หรือที่หลายคนพยายามจะใช้คำอื่น เช่น พื้นถิ่น หรือพื้นเมือง ในความหมายของนักวิชาการคติพื้นถิ่น (Folklore) หมายถึงกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง จะเป็นกลุ่มใดก็ได้ที่มีเอกลักษณ์ อย่างไรก็ตามอย่างหนึ่งร่วมกันและเป็นสาเหตุที่รวมคนเหล่านี้เป็นพวกเดียวกัน ดังนั้นความหมายของคำว่า จึงไม่ได้หมายถึงเฉพาะ อาจจะเป็นกลุ่มในเมืองหรือใกล้เมืองก็ได้ หากกลุ่มชนนั้นสามารถรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่มชนของตนไว้พ้นจากอิทธิพลของวัฒนธรรมพื้นเมืองหรือวัฒนธรรมของกลุ่มชนอื่นๆ

เมื่อได้คำนิยามของคำว่า ศิลปะ หัตถกรรม และพื้นบ้านแล้ว เมื่อเอาคำทั้งสามมาความกันในความหมายเดียวกันคำว่า ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านจึงหมายถึง ศิลปะหัตถกรรม

ที่เกิดขึ้นจากฝีมือช่างของคนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง การประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นไป

ตามเทคนิคและรูปแบบที่ถ่ายทอดกันในครอบครัวโดยตรงจาก พ่อ, แม่, ปู่, ย่า, ตา, ยาย โดยมีจุดประสงค์หลัก คือ ทำขึ้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

1 คำว่าศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนี้สามารถนำคำอธิบายเกี่ยวกับศิลปชาวบ้าน (Folk Art) ของศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรีมาประยุกต์ใช้ได้คือ ศิลปชาวบ้าน (ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน) การร้องรำทำเพลง จิตรกรรมวาดเขียน และอื่น ๆ ซึ่งมีกำเนิดมาจากชีวิตจิตใจของประชาชน เรียกว่า ศิลปชาวบ้าน

ศิลปชาวบ้าน(ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน) อาจมาแต่ประชาชนเองเป็นผู้สร้างหรืออาจมาแต่ผู้เป็นศิลปินจริง * ซึ่งมองเห็นชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีที่เป็นปervasiv หรืออะไรอื่น* ของชาวบ้านเป็นผู้สร้างขึ้นได้

จะเห็นว่า งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและงานหัตถกรรม พื้นบ้านเป็นผลงานของชาวบ้านหรือกลุ่มชนในท้องถิ่นต่างๆ ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่ชนบทรวมประเพณี หรือภาษาพูดอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

นอกจากนั้นการพิจารณาคำนิยามเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน กังกล่าวแล้วยังพอจะยกมาเป็นแนวทางอีกทางหนึ่ง คือ ผู้เชี่ยวชาญของญี่ปุ่น โซเอชิ ยานากิ(Sōeishī yanaki)² ได้เขียนเกี่ยวกับสาระสำคัญของศิลปพื้นบ้านไว้ดังนี้

1. สิ่งนั้น(Object) นั้นจะต้องเป็นผลงานของช่างนิรนาม ทำขึ้นเพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันของประชาชน ความงามที่ปรากฏมิได้เกิดจากความประสงค์ส่วนตัวของช่าง เพื่อแสดงออกทางศิลปะ แต่มาจากความพยายามของช่างที่ฝึกฝนและผลิตงานนั้นสืบต่อมาหลายชั่วอายุ
2. สิ่งนั้นมีรูปแบบที่ง่าย ๆ มีความงามที่เกิดจากวิศุกรรมชาติและผ่านการใช้สอยมาเป็นเวลานานจนปัจจุบัน
3. สิ่งนั้นโดยทั่วไปจะผลิตขึ้นเป็นจำนวนมาก และขายกันในราคาปรกติ ความงามเกิดจากการฝึกฝนและการทำซ้ำๆ กันมากกว่า ความที่จะให้เป็นศิลปะ
4. สิ่งนั้นมีความเป็นธรรมชาติปรากฏอยู่มากกว่า ความสละสลวยเพื่อความ เป็นศิลปะเพื่อศิลปะ
5. สิ่งนั้นจะต้องแสดงลักษณะพิเศษเฉพาะถิ่นหรือเอกลักษณ์ของถิ่นกำเนิด
6. สิ่งนั้นจะต้องปราศจากอิทธิพลอุตสาหกรรม คือทำขึ้นด้วยมือเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1. ศิลป พีระศรี, ศิลปสงเคราะห์, กรุงเทพฯ:บรรณาการ, หน้า 155
2. วิทยาลัย ลสุวรรณ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

1 การถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชาวบ้านกับกลุ่มชาวเมือง

วัฒนธรรม 2 ส่วนนี้จะมีการถ่ายทอดกันอยู่ตลอดเวลา แต่ส่วนใหญ่แล้ว วัฒนธรรมเมือง มักจะถ่ายทอดให้วัฒนธรรมพื้นบ้าน เพราะเจ้าของหรือผู้สร้าง วัฒนธรรมส่วนแรกเป็นกลุ่มคนระดับชนชั้นปกครองหรือผู้มีอำนาจและเป็นผู้อยู่ในสังคมเมือง

อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมประเพณีหลวง อาจจะได้รับเพิ่มพระราชกฤษฎีกา จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น จะหมายเหตุ สมัยรัชกาลที่ 2 ว่าด้วยประกาศที่ออกเป็นพระบรมราชโองการให้สานกระจาด สำหรับงานออกพระเมรุเจ้านาย เพราะสิ่งของเหล่านี้จำเป็นจะต้องใช้จำนวนมาก แต่ชนชั้นผู้นำหรือชนชั้นปกครองนำของชาวบ้านมาใช้ ย่อมหาวิธีที่จะดัดแปลงหรือปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและจัดทำอย่างสวยงามด้วยฝีมืออันประณีต และด้วยวัสดุที่มีคุณค่าและราคาแพง เพื่อแสดงให้เห็นความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์

แม้ในสมัยต่อมา เมื่อบ้านเมืองพัฒนาขึ้น คนที่อยู่ในสังคมเมืองก็พยายามแสวงหา ของใช้พื้นบ้านจากสังคมชนบท เช่น ตะกร้า กระจาด ผ้าทอ เป็นต้น แต่สิ่งของเหล่านี้ได้เบี่ยงเบน คุณค่าและความหมายเดิมออกไป เช่น ตะกร้า ก็มีได้บรรจุสิ่งของถือหัวอย่างที่ชาวบ้านใช้ หากกลายมาเป็นตระกร้าใส่กระดาษต้นไม้ บ้างที่ใส่ไม้ประดับบ้าง หรือผ้าทอก็นำเอามาประดับผ้าบ้าน มีได้ใช้นุ่งหมี่อย่างที่เคยเป็นในทำนองเดียวกัน คนชนบทก็ซื้อเอาเครื่องกลไปดัดแปลงให้เข้ากับชีวิตประจำวันของคน เช่นรถอีแต่น

ชาวบ้านซึ่งเป็นผู้สร้างและผู้ใช้ของใช้พื้นบ้านเหล่านี้เท่าที่สังเกตมาช้านาน เขายังเห็นความจำเป็นในการใช้สิ่งของที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นเครื่องจักสาน เพียงแต่เปลี่ยนจากการผลิตขึ้นใช้ในครัวเรือนมาเป็นลักษณะการซื้อหาประจักษ์พยานในเรื่องนี้ที่เราเห็นชัดคือ การมีร้านค้า ทวักเครื่องใช้อยู่ตามตลาดหรืออำเภอ แสดงให้เห็นการผันแปรจากสังคมชาวนาที่มีการพึ่งพา เป็นการพึ่งกำลังคนเมืองมากขึ้น

1 พิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมพื้นบ้าน , เมืองโบราณ, 2531

3. หัตถอุตสาหกรรม

ปัจจุบันงานหัตถกรรมมีลักษณะการดำเนินการเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. อุตสาหกรรมหัตถกรรมที่ทำกันในครัวเรือน โดยใช้ฝีมือและแรงงานภายในครอบครัวในเวลาว่าง หลังจากประกอบอาชีพหลักแล้ว เพื่อเป็นการหารายได้พิเศษ การดำเนินการลักษณะนี้มักจะใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น และตลาดส่วนใหญ่ก็อยู่ภายในท้องถิ่น

2. ผู้ประกอบการจัดตั้งเป็นโรงงาน อาจจะเป็นโรงงานขนาดเล็กตามหมู่บ้านหรือโรงงานขนาดใหญ่ในตัวเมือง โดยจ้างช่างฝีมือมาทำงานเพื่อผลิตสินค้าจำหน่าย โดยมีตลาดอยู่นอกท้องถิ่นด้วย ดังนั้นงานหัตถกรรม จึงมีได้จำกัดอยู่ที่การผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนอีกต่อไปแต่ได้ขยายการผลิตเพื่อขายเป็นรายได้ครอบครัวอีกด้วย งานหัตถกรรมที่ออกจำหน่ายนี้ นอกจากจำหน่ายภายในตลาดในประเทศแล้ว ยังส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศอีกด้วย

ความก้าวหน้า ของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทยในด้านต่างๆ การสนับสนุนและส่งเสริมที่ไม่หยุดเปลาอันเนื่องมาตั้งแต่เกิดช่างชำนาญการ เฉพาะอย่างในคอนตันกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความสามารถของช่างเจียรนัยเพชร - พลอย ของไทย ในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องว่ามีความชำนาญและปราณีตเป็นพิเศษ ส่วนด้านหัตถกรรมประเภทอื่นๆ ผู้ประกอบการหัตถกรรมยังได้ทำเครื่องทุ่นแรงมาใช้ประกอบการผลิตมากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถผลิตได้รวดเร็ว และในปริมาณมากกว่าเดิม เช่น การใช้เครื่องจักรฟอกหนังหรือเย็บหนัง จักรเย็บผ้าแทนเย็บมือ มีเครื่องกลึงไม้ตัดแปลงให้เป็นรูปร่างต่างๆ เพื่อประกอบเป็นเครื่องเรือน มีการนำเครื่องเหลาหวายมาใช้ซึ่งสามารถผลิตเครื่องเรือนได้หลายอย่างหลายประเภท มีการนำเครื่องเคมีต่างๆ ที่ได้จากการค้นคว้า นำมาใช้อันเป็นที่มาของ หัตถอุตสาหกรรม

-
1. กองการศึกษาและเผยแพร่พัฒนา กรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
โดย ศิริसानต์ กาญจนภิรมย์

2.5.1.2 ประเภทของศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน

งานศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้านของไทยเท่าที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นมีมากมายหลายประเภทส่วนมากจะเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและประเภทที่ทำขึ้นเพื่อสนองความเชื่อถือ ตามขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา ซึ่งพอจะจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. เครื่องเคลือบดินเผา (Ceramics) ได้แก่ภาชนะเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่เป็นดินเผาและดินเผาแล้วเคลือบด้วยน้ำมันชนิดต่างๆ ซึ่งมีอยู่เกือบทุกภาคของประเทศไทยกรรมวิธีการผลิตและมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันไปตามความนิยมของแต่ละถิ่น เช่น การปั้นโอ่ง, อ่าง, กระจ่างเคลือบลายมังกร, ของจังหวัดราชบุรี เครื่องปั้นดินเผา ด้านเกวียน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา, อำเภอส้มป่อย สงขลา. หรือของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่ทำกันในท้องถิ่นต่างๆ มีทั้งที่เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โอ่ง อ่าง กระจ่าง จาน ถ้วย โถ ชาม โห กระจุก ทรก น้ำตม ฯลฯ และเครื่องประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน เช่น กระเบื้อง ลูกรัง เป็นต้น

2. การทอผ้าและเย็บปักถักร้อย (Textile and Embroidery) ได้แก่ การทอผ้าในท้องถิ่นต่างๆ ทั้งการทอผ้าไหม, การทอผ้าฝ้ายและการทอผ้าชนิดอื่นๆ เช่น การทอผ้าไหมของภาคเหนือและภาคอีสาน, ผ้าเกาะยอ สงขลา, ผ้าพุ่มเรียงไชยา สุราษฎร์ ฯ รวมถึงการเย็บ ปักถักร้อย เพื่อการตกแต่งด้วย เช่น การทอยกดอก การทอจกและการประดับตกแต่งด้วยลูกปักและกระจ่างไปจนถึงการทอธงหรือธงของภาคเหนือและภาคอีสานสำหรับการใช้งานในเทศกาลต่างๆ ด้วย

3. การแกะสลัก (Carving) ได้แก่ การแกะสลักเพื่อเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ด้วยวัสดุต่างๆ เช่น การทำครกหินที่อ่างศิลา ชลบุรี แกะสลักไม้สำหรับการทำเครื่องเรือน ภาชนะของภาคเหนือ แกะสลักไม้เป็นที่เคารพของภาคอีสานหรือซุ้มแต่การแกะสลักในเครื่องดนตรีหนังตะลุงของภาคใต้ การแกะงาช้าง ที่อำเภอพยุหะคีรี นครสวรรค์ การแกะเขาสัตว์ หรือกระดูกสัตว์ เป็นต้น

4. หัตถกรรมโลหะ (Metal Works) ได้แก่งานหัตถกรรมโลหะชนิดต่างๆ ตั้งแต่การทำเครื่องมือเครื่องใช้ด้วยเหล็ก เช่น จอบ, เสียม, มีด, พร้า, อาวุธ

และการปั้นหล่อรูปเคารพ, เครื่องมือเครื่องใช้ด้วยทองเหลือง, ทองแดง, สำริด, ตะกั่ว รวมทั้งเครื่องประดับตกแต่งด้วยเงินและทอง เป็นต้น การทำหัตถกรรมโลหะในปัจจุบันยังมีทำอยู่ทั่วไป เช่น การทำมีดอรัญญิก, จัหวัดพระนครศรีอยุธยา, การทำบาตรที่บ้านบาตร มีด จอบ เสียม ที่หนองบัวทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องเงิน ทองจังหวัดเชียงใหม่ และทำเครื่องถมของนครศรีธรรมราช เป็นต้น

5. เครื่องจักสาน (Basketry Mat) ได้แก่การสานและดักภาชนะ เครื่องใช้ต่างๆ ด้วย ไม้ไผ่, หวาย, กก, เชือก, ป่าน, ปอ, กระจุก, ไบลาน, ไหล่าเจียก ไบเตยและย่านลิเภา ฯลฯ ควรทำเครื่องจักสานและการดัก เป็นหัตถกรรมที่ยังมีการทำกันอยู่แพร่หลายที่สุด มีการทำกระจักกระจายอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ ในทุกภาคของประเทศ

6. การก่อสร้าง (Architectures) ได้แก่งานสถาปัตยกรรมพื้นบ้านทั่วไป ตั้งแต่การสร้างอาคารบ้านเรือนและการก่อสร้างเพิงพักชั่วคราวและการก่อสร้างอาคารที่อยู่เกี่ยวกับพุทธศาสนา งานประเภทนี้จะมีรูปแบบต่างกันไปตามความนิยมของท้องถิ่น เช่น เรือนเครื่องสับหรือเรือไทยของภาคกลาง เรือนกาตของภาคเหนือ เรือนเสาลอยของภาคใต้ และเรือนพื้นบ้านของภาคอีสาน เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีที่พักอาศัยชั่วคราวอีกหลายชนิด ที่สร้างขึ้นตามความนิยมของท้องถิ่น เช่น เพิง, กระจับปี่, กระจ่อม, เต็งนาของภาคเหนือ เต็งนาภาคอีสานและหน้าของภาคใต้

นอกจากนี้ก็มีอาคารสิ่งก่อสร้างขึ้นเนื่องด้วยพุทธศาสนา เช่น ศาลาการเปรียญ โบสถ์, วิหารและสุ่อุปเจตีย์ เป็นต้น สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ อาจจัดเช่นงานศิลปกรรมทางพุทธศาสนาแยกจากศิลปหัตถกรรม พื้นบ้านได้ แต่ในบางท้องถิ่น เช่น โบสถ์ หรือ สิมของภาคอีสาน มีลักษณะท้องถิ่นที่เด่นชัด น่าจะจัดอยู่ในประเภทของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านได้ หรือคุ้มสำหรับใส่ ข้าวของภาคอีสาน

7. ภาพเขียน (Painting Drawing) ได้แก่งานจิตรกรรมรูปเรือภาพเขียนระบายสีและภาพลายเส้น งานประเภทนี้มักจะเกี่ยวกับพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ เช่น ภาพพระพุทธรูป ภาพจิตรกรรมฝาผนัง, ภาชนะในสุ่มค์ช้อย, การสัก และภาพระบายสีตกแต่งเครื่องใช้สอยต่างๆ สำหรับภาพจิตรกรรมที่มีลักษณะเป็นงานศิลปหัตถกรรม พื้นบ้านแท้ๆหายาก แต่ก็มีภาพจิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์วิหารและศาลา การเปรียญบางแห่งมีลักษณะที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากรูปแบบของจิตรกรรมไทยที่ดีว่าเป็นงานวิจิตรศิลป์ แสดงให้เห็นลักษณะของฝีมือช่างพื้นบ้านเด่นชัด เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผู้รวบรวมไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังตามวัดของภาคอีสานบางแห่ง ซึ่งนิยมเป็นต้น นอกจากนี้ งานจิตรกรรมที่ควรถือว่าเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน คือการตกแต่งเครื่องมือเครื่องใช้ของ ชาวชนบท เช่น การตกแต่งเรือกอลและของภาควัสดุ การตกแต่งถักนิตหรือระแหะของ ภาคเหนือ เป็นต้น

8. การปั้นรูปและลวดลายประดับ (Sculptur and Decorating Motive) ได้แก่งานประติมากรรมทั้งหลาย เช่น การปั้นพระพุทธรูป การปั้นรูปเคารพ การปั้น ตุ๊กตาต่างๆ เช่น ตุ๊กตาเสียดกระษบาล เป็นต้น รวมถึงการปั้นลวดลายประดับอาคารสิ่ง ก่อสร้างต่างๆ งานประติมากรรมประเภทนี้ แต่เดิมจะเกี่ยวเนื่องอยู่กับพุทธศาสนา เป็นส่วนใหญ่ จะมีลักษณะเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านแท้ๆ ได้แก่ การปั้นรูปเคารพ การปั้น ตุ๊กตาเสียดกระษบาล เป็นต้น ส่วนการปั้นลวดลายประดับที่นอกเหนือไปจากการตกแต่ง อาคารทางพุทธศาสนานั้นไม่ค่อยมี

9. การทำเครื่องกระดาษ (Paper Machime) ได้แก่การทำกระดาษ พื้นบ้าน เช่น การทำกระดาษสาของภาคเหนือ การทำกระดาษข่อยของภาคกลาง เป็นต้น และการทำกระดาษสำหรับใช้ตกแต่งในงานเทศกาลหรืองานนักขัตฤกษ์ต่างๆ แต่เดิมทำแพร่หลาย มักคิดเป็นริ้วธง และรูปพวงมาลัย ดอกไม้นานาชนิด รวมถึงการ ทำร่ม ทำวาว การทำหัวโขนและหน้ากากต่างๆ ด้วย การทำเครื่องกระดาษ สำหรับ ตกแต่งนี้สมัยโบราณมีทำกันแพร่หลายแต่ปัจจุบันไม่นิยมจะมีบ้างก็ตามชนบทที่ห่างไกล ความเจริญเท่านั้น

10. ประเพณีเบ็ดเตล็ด เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่ไม่อาจจะจัดเข้ากับประเภท ไกลแน่นอน และไม่ใคร่จะมีการแพร่หลาย ไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ซึ่งก็มีอยู่หลายชนิด เช่น การจัดดอกไม้ การแกะสลักลูกบิด การแทงหยวก การทำหุ่นกระดาษหรือเครื่องเซ่น การทำเครื่องดนตรี การทำลูกบิด และเครื่องประดับกายอื่นๆนอกจากนี้ก็มีหัตถกรรมพื้นบ้าน

การจัดประเภทหรือกลุ่มของงานศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้านทั้ง 10 ประเภท ดังกล่าว เป็นการจัดเพื่อความสะดวกการศึกษาเพื่อให้เห็น แนวทาง และวิวัฒนาการ ของงานแต่ละประเภทอย่างกว้างขวางและไม่ตายตัว และอาจจะแยกออกเป็นกลุ่มหรือ ประเภทอื่นๆ ให้ละเอียดลงไปอีกก็ได้ แต่ที่สำคัญควรที่จะแยกศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรม พื้นบ้านออกจากศิลปะชั้นสูงหรือวิจิตรศิลป์ ซึ่งมีเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน

จากวิบูลย์ สีสวรรณ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 ตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกัน

1. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เป็นหน่วยงานราชการ สังกัดกรมศิลปากรกระทรวงศึกษาธิการมีบทบาททางศิลปวัฒนธรรม โดยเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการศึกษาส่งเสริมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยสาขาต่างๆ แก่เยาวชน ประชาชนชาวไทยตลอดจนถึงชาวต่างประเทศ และเป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการให้บริการเช่าหรือให้บริการในลักษณะอื่นๆ สำหรับแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับทุกระดับหรือใช้ในการจัดประชุมสัมมนา ระดับชาติและนานาชาติอีกด้วย

การก่อสร้างโดยรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในลักษณะให้เปล่า ในด้านการก่อสร้างอาคารและการจัดหาอุปกรณ์ เป็นมูลค่าประมาณ 638 ล้านบาท โดยรัฐบาลไทยรับผิดชอบ ในด้านการจัดเตรียมที่ดินสำหรับการก่อสร้าง จัดสาธารณูปโภค อีกทั้งหมดประมาณในการดำเนินการต่อไป

ภายในบริเวณศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยมีส่วนประกอบของอาคารใหญ่ที่สำคัญ 3 อาคารด้วยกันคือ

1. หอประชุมใหญ่

ซึ่งได้รับการออกแบบทั้งภายนอกและภายในให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเนื้อที่ภายในนั้นออกแบบในลักษณะที่ค่อนข้างจะเรื้อรังจึงจะต้องมีการใช้วัสดุธรรมชาติเป็นหลัก อุปกรณ์ต่างๆ ค่อนข้างจะทันสมัยและสะดวกต่อการใช้สอย ซึ่งภายในห้องประชุมใหญ่สามารถบรรจุได้ 2000 ที่นั่ง ระบบแสงสี และเสียงที่นับว่าดีเยี่ยมมีเวทีขนาดใหญ่ คอนเสิร์ตสามารถปรับระดับขึ้นลงได้ เพื่อเป็นส่วนสำหรับวงค์ริยางค์ที่ต้องใช้ประกอบการแสดงซึ่งจะไม่บังการแสดงต่างๆ ที่นั่งที่ลดหลั่นกันทำให้มองเห็นการแสดงบนเวทีได้ชัดเจนและยังจัดระบบทางภายในตกแต่งด้วยไม้และหินอ่อนด้วยแบบที่ค่อนข้างเรียบแสงสว่างพอเหมาะ

ระบบต่างๆ ควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ และยังสามารถใช้ประชุมระดับนานาชาติ ซึ่งแปลได้ 4 ภาษาในขณะเดียวกัน พร้อมทั้งจอฉายภาพยนตร์ ขนาด 16,35 มม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หอประชุมขนาดเล็ก

เป็นหอประชุมเอนกประสงค์ ใช้ได้ทั้งทางด้านการแสดงต่าง ๆ การฉายภาพยนตร์ การประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การจัดนิทรรศการ การจัดประกวด การสาธิต หรืองานเลี้ยงรับรอง ที่นั่งจัดเป็นระบบออร์แกนซ์ชั่วคราว 240 ที่นั่ง และยังสามารถพับเก็บได้ ทั้งยังจัดเก้าอี้นั่งแบบเต็มพื้นที่ราบ 500 ที่นั่งมีอุปกรณ์ การแสดงครบถ้วน เช่นเดียวกับหอประชุมใหญ่แต่จะต่อส่วนลงมา ทางด้านหลังของ หอประชุมเล็ก ซึ่งติดกันเป็นโรงละครกลางแจ้ง เพื่อใช้เป็นที่สำหรับการแสดงดนตรี ร่วมสมัยการแสดงละเล่นพื้นเมืองจตุโก 1,000 ที่นั่ง

3. อาคารกลุ่มสุดท้าย

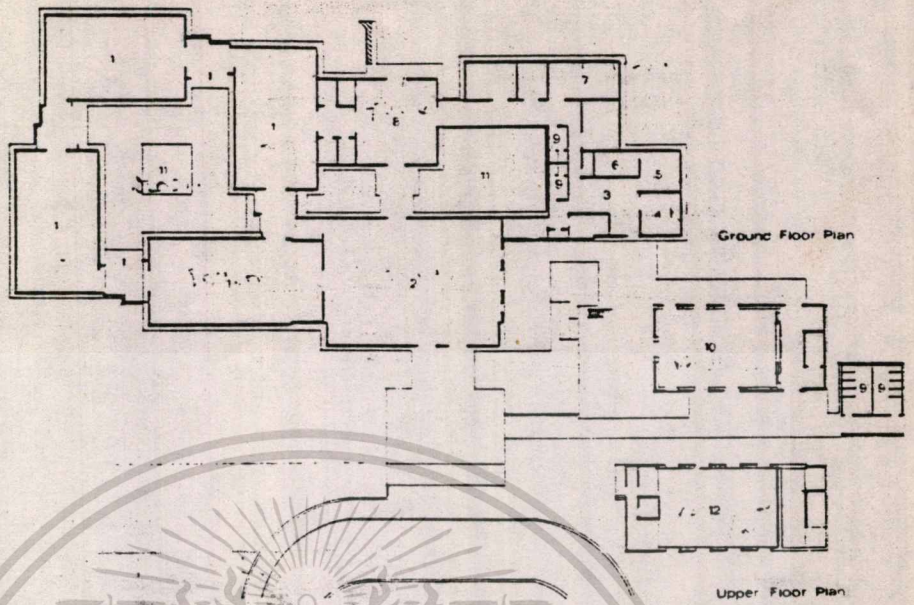
เป็นอาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา อันประกอบด้วย ศูนย์ส่งเสริมความคิดริเริ่มเด็กและเยาวชน จะเปิดโอกาสให้เด็กฝึกฝนและเสริมทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนาการในก้านต่างๆ รวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ ตามวัย, หอจัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นนิทรรศการแบบหมุนเวียนไปตลอดทั้งปี ซึ่งทั้งสองส่วนอยู่ในชั้นที่ 1

ชั้นที่ 2 เป็นห้องนิทรรศการถาวรขนาดใหญ่ เพื่อใช้เป็นที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชนชาติไทย ชีวิตความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิวัฒนาการของวัฒนธรรม ซึ่งขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ซึ่งกองนิทรรศการทั้งสองชั้นนี้ นับว่าเป็นห้องสำหรับจัดนิทรรศการที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทยทั้งเนื้อที่และระบบต่างๆ ซึ่งมีผลทำให้ผลงานที่นำมาจัดแสดง ณ ที่นี้ดูสวยงาม และส่งเสริมงานในหน้าคุณยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้ว ในชั้นนี้ยังมีห้องเกียรติคุณเพื่อเป็นที่จัดนิทรรศการถาวร เชิดชูเกียรติและประกาศเกียรติคุณบุคคลที่สมควรยกย่องในวงการศึกษาวัฒนธรรม ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และในชั้นที่ 2. นี้ยังมีห้องประชุมและห้องบรรยาย รวม 7 ห้องพร้อมอุปกรณ์ทันสมัย

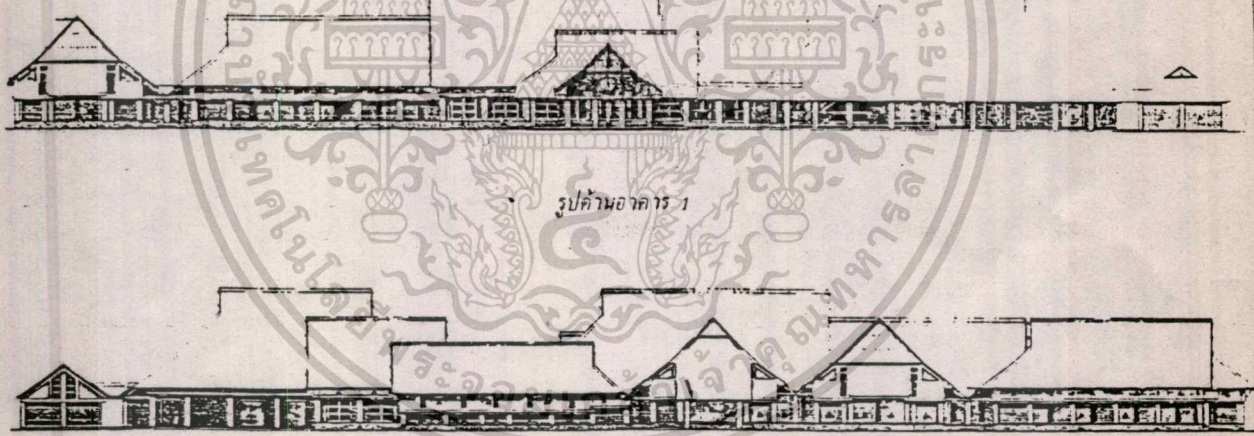
สำหรับชั้นที่ 3 มีห้องสมุดวัฒนธรรม บริการข้อมูล ข่าวสารทาง ด้าน ศิลปวัฒนธรรม มีไมโครฟิล์ม, เทปบันทึกเสียง, ละคร, กวีนิพนธ์, ดนตรีและเทปโทรทัศน์ ห้องตกแต่งโอโตง อุปกรณ์ต่างๆ ทันสมัยเปิดบริการให้ประชาชนใช้ตลอดทั้งปี นับเป็น

ห้องสมุดที่ทันสมัยและน่าใช้มาก สำหรับในชั้นที่ 3 นี้ยังมีศูนย์ฉายภาพยนตร์เป็นห้องแลปทางภาษาไทย และต่างประเทศ บริการแก่ผู้สนใจทั่วไปมีตั้งแต่ เด็กเล็กจนถึงปริญญาตรี

แผนผังอาคารและกลุ่มอาคาร

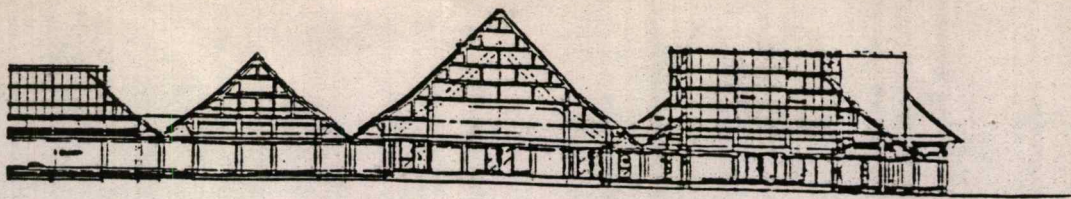
- 1 EXHIBITION LOBBY
- 2 MAIN HALL
- 3 ADMINISTRATION LOBBY
- 4 LIBRARY ROOM
- 5 CONFERENCE
- 6 HEAD OFFICE
- 7 MULTI STORAGE
- 8 CHECKING & DISTRIBUTION AREA
- 9 W.C
- 10 AUDITORIUM 145 SEATS
- 11 COURT YARD
- 12 AUDITORIUM UPPER FLOOR

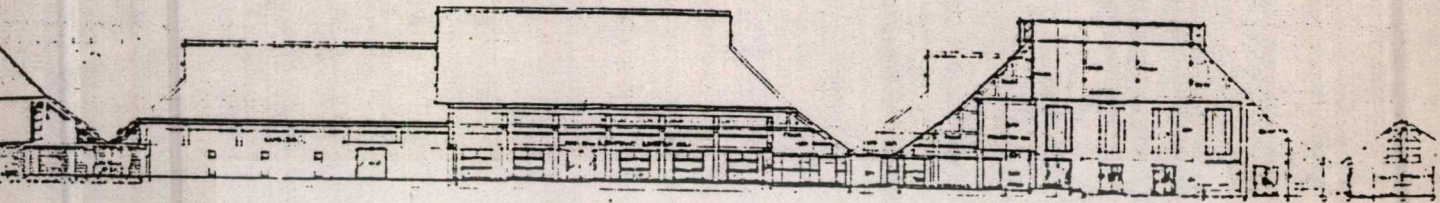
รูปด้านอาคาร 1

รูปด้านอาคาร 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

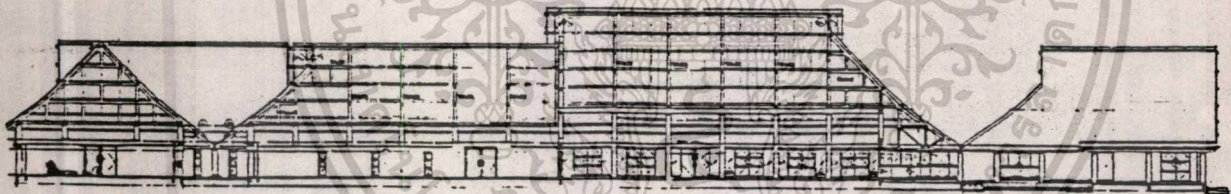
รูปทัศนาคาร 1

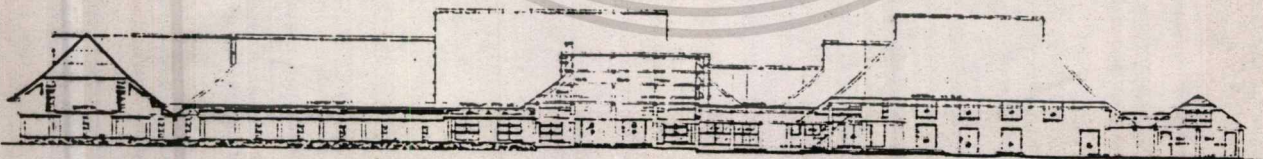
รูปทัศนาคาร 2

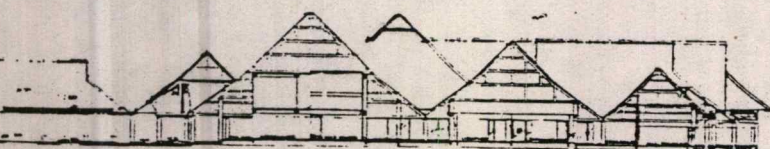
รูปทัศนาคาร 3

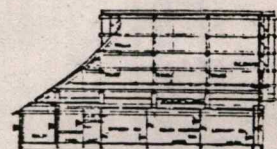
รูปทัศนาคาร 4

รูปทัศนาคาร 5

รูปทัศนาคาร 6

รูปทัศนาคาร 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาและรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลค่านโยบาย

3.1.1 ข้อมูลนโยบายระดับประเทศ

1 นโยบายสหประชาชาติ (ทศวรรษแห่งการพัฒนาวัฒนธรรม)

องค์การสหประชาชาติและยูเนสโกได้ประชุมและศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของสังคมโลกในปัจจุบันซึ่งมุ่งเป็นการพัฒนาด้านวัตถุเป็นหัวใจสำคัญ มีผลทำให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วประเทศแต่ละประเทศพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุและเศรษฐกิจ แต่วัฒนธรรมทางด้านจิตใจนั้นมนุษย์โลกไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ทำให้เกิดความไม่สมดุลกับระหว่างวัตถุกับจิตใจอย่างเห็นได้ชัด ยิ่งประเทศเจริญมีผลผลิตรวมของประเทศมากขึ้นเท่านั้น ยิ่งเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทก็ยิ่งทำให้เกิดผลกระทบในสังคมจนวัฒนธรรมอาจจะถูกทำลายลงที่สุดในที่สุด

และสุดท้ายยูเนสโกจึงประกาศในปี 2531 -2540 เป็น "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม"

และสังคมไทยในปัจจุบัน เป็นลักษณะที่ได้รับวัฒนธรรมจากต่างชาติมามากโดยเฉพาะจากสื่อต่างๆ เช่นการสื่อสารและเรามาถึงจะรับมาในลักษณะที่ได้ของใหม่และทิ้งของเก่าแทนที่จะนำมาเสริมให้ดีขึ้น ทำให้วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของเราถูกทิ้งและเกือบจะสูญหายไป โดยเฉพาะความอ่อนน้อมระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ทำให้เกิดความเหินห่างทางความผูกพันด้านจิตใจ

ในธรรมนูญของยูเนสโกกล่าวว่า "สงครามมันเริ่มที่จิตใจ เพราะฉะนั้นจะต้องสร้างจิตใจให้ได้รับวัฒนธรรมอันดีงาม ต้องปลูกฝังด้านจิตใจ หรือ *Defence of Peace to The Mind of Men* หมายความว่า สร้างสิ่งป้องกันในจิตใจไม่ให้เกิดสงครามหรือสร้างภูมิคุ้มกันสงคราม

2 ปัจจุบันประเทศต่างๆ ในโลกเล็งเห็นแล้วว่า การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีถ้าใช้ในทางที่ผิดก็จะเป็นอันตรายต่อมนุษย์ถึงการล้างผลาญเผ่าพันธุ์ของมนุษย์อีกด้วย และพิจารณาเห็นว่า การพัฒนาและอนุรักษ์ในวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนให้สัมพันธ์กับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เอกสารเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม สวัสดิ์ปีใหม่ 2532

1. การปฏิวัติทางศิลปะ อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สนง.คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 มกราคม 2532

เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น โลกทั้งโลกก็จะอยู่ได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการกำหนดทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมจึงกำหนดเป้าหมาย

หลักไว้ 4 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมเป็นมิติใหม่ที่จะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ
2. ส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่น เพื่อให้เกิด

ความมั่นคงในชาติและระหว่างชาติ ต่างยอมรับวัฒนธรรมของแต่ละชาติ แต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดการขัดแย้งการต่อสู้และสงคราม

3. ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ปัญหาที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ทุกวันนี้ พอเกิดปัญหาทางสังคมขึ้น ก็มักจะโทษว่าเป็นความผิดของรัฐบาลแต่ภาคเอกชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในจุดนี้ จึงควรจะได้มีการระดมทรัพยากรบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชนมาร่วมกันในการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ

4. ส่งเสริมความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เมื่อแต่ละประเทศได้อนุรักษ์ส่งเสริมพัฒนาวัฒนธรรมของตัวเองแล้ว ก็จำเป็นต้องนำเอาวัฒนธรรมแต่ละประเทศมาแลกเปลี่ยนกัน อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจในระหว่างประเทศ ปัจจุบันหลายประเทศได้นำเข้าวัฒนธรรมมาเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ ตัวอย่าง เช่น จีนและสหรัฐอเมริกา ใช้กีฬาปิงปอง เมื่อปี 2521 เป็นเรื่องสื่อกลางจนสามารถสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตได้

ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมนี้รัฐสมาชิกได้เสนอในที่ประชุมโลกว่าด้วยนโยบายวัฒนธรรม (ณ. เม็กซิโก พ.ศ. 2525) และสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติได้อนุมัติและสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติได้อนุมัติและประกาศรับรองเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2529 ทศวรรษดังกล่าวจะเริ่มเป็นทางการในปี พ.ศ. 2531 และจะสิ้นสุดในปี 2540

3.1.1 นโยบายของแผนปฏิบัติการค่านการท่องเที่ยว ปี 2533 -2534

¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นหน่วยงานหลักของรัฐที่ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในสามทศวรรษที่ผ่านมา ททท.สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้เป็นอย่างดีและทำรายได้แก่ประเทศเป็นอันดับหนึ่งนับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมาและในปี 2533 - 2534 นี้ การท่องเที่ยวได้ให้การสนับสนุนในการจัดทำโครงการพิเศษหลายโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้เร่งรุดอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ และททท. ได้พยายามดำเนินการทั้งทางตรงและทางอ้อมในอันที่จะปกป้องรักษาและทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวให้คงอยู่ในสภาพที่ดีที่สุดมาโดยตลอด ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีให้ดำรงอยู่และเผยแพร่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ตลอดจนรณรงค์และฟื้นฟู ให้ประชาชนมีความสำนึกในความเป็นไทย มีความซื่อซมในทรัพยากรและสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ

โครงการศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ หนึ่งใน 4 ของโครงการพิเศษที่ททท. ได้ให้การสนับสนุนจัดตั้งขึ้นโดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สินค้าหัตถกรรมจากพื้นบ้านต่างๆ นับวันแต่จะสูญหายไปตามกาลสมัยการท่องเที่ยวงแห่งประเทศไทยได้รณรงค์และฟื้นฟูการผลิตและการตลาดให้เป็นสินค้าของที่ระลึกแก่กลุ่มนักท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง อาทิ เครื่องจักสาน ไม้แกะสลัก งานฝีมืออันลือชื่อทางภาคเหนือ ผ้าซีก ผ้ามัดหมี่ ผ้าไหม อันเป็นเอกลักษณ์ของภาคอีสาน ผ้าไหมไทยอันเป็นผ้าไหมที่ดีเยี่ยมระดับโลก อัญมณีไทย เครื่องประดับที่ขึ้นชื่อในความงามและเชิงชั้นการประดิษฐ์, เครื่องถม, เครื่องจักสานย่านลิเภา, และหนังตะลุงของพื้นเมืองภาคใต้.

และ ททท. จะสนับสนุนส่งเสริมให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นใหม่จากวัสดุดิบที่หาได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมผลลานศิลปหัตถกรรมและสร้างงานสร้างอาชีพให้กระจายในท้องถิ่นชนบท นับเป็นหนทางในการพัฒนาเศรษฐกิจชาวชนบทที่กระทำได้อีกแนวทางหนึ่ง

¹ จุลสารการท่องเที่ยว ฉบับที่ 8 เล่มที่ 4
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2532

และบทบาทของการท่องเที่ยวสำหรับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมนี้มีไว้จะเป็น
 ภาชนะที่เฉพาะหน่วยงาน แต่เขาจะชนและประชาชน นักท่องเที่ยวทุกคนสามารถ
 ร่วมสร้างสรรค์ได้โดยกันช่วยซื้อและบำรุงรักษา เผยแพร่ เพื่อบำรุงรักษาสมบัติวัฒนธรรม
 อันเป็นเกียรติของชาติให้ดำรงอยู่ถึงชั่วรุ่นลูกรุ่นหลาน และช่วยกันรักษาผลงานศิลป
 ทัศนกรรมพื้นบ้าน โดยการฟื้นฟูผลิตขึ้นเป็นสินค้าของที่ระลึก

ข้อมูลนโยบายของกองส่งเสริมทัศนกรรมไทย¹

กองส่งเสริมทัศนกรรมไทยรับผิดชอบในเรื่องของทัศนกรรมไทยทุกเรื่องและ
 มีบทบาทในการจัดตั้งปี ศิลปทัศนกรรม (12 สิงหาคม 2532 - 31 ธันวาคม 2532)
 และในการจัดตั้งศูนย์ทัศนกรรมแห่งชาติ

ศูนย์ทัศนกรรมแห่งชาติ มีหน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนเต็มที่ ได้แก่
 กรมพาณิชย์สัมพันธ์, กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, การท่องเที่ยว โดยรูปแบบของโครง
 การนี้ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาและส่งเสริม, ศูนย์กลางแสดงสินค้าและจำหน่ายทัศนกรรม
 ทั่วประเทศ, ศูนย์รวมข้อมูล, ศูนย์วิจัยและประชาสัมพันธ์ และให้มีการประสานความร่วมมือ
 กับเอกชน จัดตั้งบริษัทธุรกิจทัศนกรรมจำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตลาดและ
 ส่งออกขยายขอบข่ายให้เกิดความเติบโตในอนาคต ซึ่งคาดหมายว่าถ้าโครงการสำเร็จ
 ลงด้วยดี ย่อมก่อให้เกิดการสร้างงานอย่างมหาศาล เนื่องจากว่าเป็นการกระจายการ
 สร้างงานทั่วประเทศ

1. ชะวิชัย ภาคินธุ์

การพัฒนาอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ เฉพาะวันที่ 7 ธันวาคม 2532 นี้เท่านั้น และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 ข้อมูลนโยบายระดับภาค

สำนักผังเมืองไควางแนวนโยบายการพัฒนาบ้านกึ่งภาพพระยะยาวไว้ในผังภาคและผังเมืองรวมของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผังเหล่านี้จะมีการประกาศใช้ต่อไป และส่วนใหญ่เน้นการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การควบคุมดังกล่าวแม้ว่าจะช่วยป้องกันอิทธิพลของระบบตลาด ช่วยลดความไม่เท่าเทียมกันและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีไว้ก็ตาม แต่ก็เป็นที่เชื่อว่า หากการควบคุมเป็นไปอย่างไม่เหมาะสมแล้ว จะเกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจต่อชุมชนอย่างมากมาตรการควบคุมบ้านกึ่งภาพนี้ จะช่วยเสริมให้กับบ้านการคลัง เพื่อให้สองแนวทางนี้มีความเหมาะสมทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็นสี่พื้นที่เป้าหมายเพื่อการกำหนดมาตรการและแผนงาน ได้แก่ พื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจชั้นใน พื้นที่ชานเมืองที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว พื้นที่อุตสาหกรรม และพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลรอบนอก (ดูรูปที่ 1) สำหรับประเด็นปัญหาหลัก มาตรการบ้านกึ่งเมืองและแผนการลงทุนในแต่ละพื้นที่ โดยสรุปมีดังต่อไปนี้

พื้นที่ที่หนึ่ง : พื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจชั้นใน ประกอบด้วย ย่านธุรกิจดั้งเดิม ได้แก่ ป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพระนคร และสัมพันธวงศ์ มีพื้นที่ ประมาณ 9 ตร.กม. และย่านธุรกิจใหม่ ได้แก่ เขตปทุมวัน บางรัก ดุสิต พญาไท ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และชานนาว่า มีพื้นที่ประมาณ 138 ตารางกิโลเมตร คาดว่า เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ประชากรในเขตชั้นในนี้จะมีประมาณ 3.3 ล้านคน ความหนาแน่นเฉลี่ย 23,000 คนต่อ ตารางกิโลเมตร เขตชั้นในเป็นแหล่งจ้างงานสำคัญที่สุดของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากเป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจ การบริการและที่ตั้งของหน่วยราชการด้วย

ประเด็นปัญหาหลัก ได้แก่ การจราจรติดขัดคับคั่งอย่างมาก และเป็นเวลานานทำให้เกิดมลภาวะ บริการขนส่งสาธารณะไม่เพียงพอ ปัญหาน้ำท่วมรุนแรง สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม และปัญหาความยากจน พื้นที่นี้จะวางแผนและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางในด้านการบริการ ธุรกิจและบริหารราชการ ทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีกด้วย มาตรการในการลงทุน ได้แก่ การปรับปรุงการจราจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จรรยาและขนส่งสาธารณะ โดยเฉพาะให้มีรถโดยสารเพิ่มขึ้นและมีทางเดินรถประจำทางแบบแยกเฉพาะ ซึ่งจะเป็นส่วนเสริมนโยบายและมาตรการต่างๆ ให้ช่วยลดจำนวนรถยนต์ส่วนบุคคลที่คั่งงวักเข้าเขตชั้นในโดยไม่จำเป็นลง และปรับปรุงถนนตลอดจนสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น แผนงานลงทุน ได้แก่ การจัดเก็บค่าผ่านทาง การปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะและก่อสร้างทางเดินรถประจำทางยกพิเศษ ทางด่วนชั้นที่สอง และแผนเชื่อมโยงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมถาวร การปรับปรุงชุมชนแออัด การจัดที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้อัตราปานกลาง และการทบทวนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในการฟื้นฟู บูรณะพื้นที่ทรุดโทรม และให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พื้นที่ที่สอง : พื้นที่ชานเมืองที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นพื้นที่ล้อมรอบเขตชั้นใน ประกอบด้วย พื้นที่กรุงเทพมหานคร 8 เขต คือ พระโขนง บางเขน บางกะปิ ห้วยขวาง บางขุนเทียน ภาษีเจริญ คลองตัน และราชพฤกษ์บูรณะ และ 3 อำเภอ ในจังหวัดนนทบุรี คือ อำเภอเมือง ปากเกร็ด และบางกรวย มีพื้นที่ประมาณ 1,065 ตารางกิโลเมตร และคาดว่าเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จะมีประชากรประมาณ 3.3 ล้านคน โดยมีความหนาแน่นเฉลี่ย 3,100 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีโครงการสร้างเศรษฐกิจผสมระหว่างพาณิชย์กรรม บริการ อุตสาหกรรม และเกษตรกรรมบางส่วน

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา พื้นที่นี้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ขาดการวางแผนในการจัดบริการพื้นฐานต่างๆ ในช่วงดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดถนนสายย่อยและถนนซอยที่เชื่อมโยงอย่างเหมาะสม และระบบประปา รวมทั้งการวางแผนกายภาพที่ไม่ได้ผล ทำให้การจราจรติดขัดคับคั่งแผ่นดินทรุด น้ำท่วม และกรูใช้ที่ดินไม่มีประสิทธิภาพ คาดว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 พื้นที่นี้จะมีประชากรเพิ่มขึ้นกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเพิ่มขึ้นทั้งหมด พื้นที่นี้คว้าวางแผนให้เป็นชุมชนที่สมบูรณ์ ในตัวเอง มีแหล่งการจ้างงาน ที่อยู่อาศัย และบริการพื้นฐาน การกำหนดมาตรการการลงทุน ควบคุมอาคารวางแผนด้านกายภาพ ตลอดจนมาตรการและสิ่งจูงใจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก็เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนบริการพื้นฐานต่างๆ ที่มีอยู่ กำหนดการขยายตัวและความเจริญในพื้นที่ที่เหมาะสม ช่วยให้มีกรูใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้น แผนงานลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ ปรับปรุงโครงข่ายถนนชานเมืองและระบบขนส่งสาธารณะ การป้องกันน้ำท่วมแบบถาวร ขยายระบบประปา และการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย และการปรับปรุงชุมชนแออัด

พื้นที่ที่สาม : พื้นที่อุตสาหกรรม มีพื้นที่ประมาณ 75 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่ตั้งของอุตสาหกรรมในปัจจุบัน และเป็นพื้นที่ที่ได้อำนาจให้เป็นที่เขตอุตสาหกรรมตามผังเมืองรวมซึ่งอยู่ในจังหวัดปริมณฑล ประกอบด้วย (1) ย่านอุตสาหกรรมตั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ อำเภอเมือง พระประแดง -และบางพลี ซึ่งรวมถึงนิคมอุตสาหกรรมบางปูและบางพลี นับเป็นแหล่งการจ้างงานที่สำคัญที่สุด รองจากกรุงเทพมหานคร และ (2) ย่านอุตสาหกรรมกำลังขยายตัว ได้แก่ อำเภอเมือง คลองหลวง และธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี อำเภอกะทู้แม่แจ่ม จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งรวมถึงนิคมอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาครด้วย

ในพื้นที่ การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมรวมเป็นอย่างเสรี ซากการวางแผนและควบคุมอย่างเหมาะสม ทำให้การจัดบริการพื้นฐานยากและต้นทุนสูง มีการสูบน้ำบาดาลขึ้นมาใช้อย่างมากมาทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมรุนแรงยิ่งขึ้น พื้นที่นี้วางแผนให้เป็นเขตอุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม ตามที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม การวางแผนทางกายภาพ และมาตรการร่วมกัน จะช่วยป้องกันรักษาสภาพแวดล้อมและพื้นที่เกษตรกรรม และสนับสนุนให้อุตสาหกรรมไปตั้งในนิคมอุตสาหกรรมและพื้นที่ที่กำหนดไว้ มีสิ่งจูงใจตลอดจนการลงทุนบริการพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงเส้นทางขนส่ง และขยายบริการประปา ให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะบริเวณแผ่นดินทรุดและจัดที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อยอีกด้วย

พื้นที่สี่ : พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลรอบนอก มีพื้นที่ประมาณ 6,352 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยชุมชนเมืองในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งพื้นที่ชนบท ได้แก่พื้นที่กรุงเทพมหานคร 4 เขต คือ หนองแขม ลาดกระบัง มีนบุรี และหนองจอก อำเภอลาดหลุมแก้ว สามโคก ลำลูกกา และหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี อำเภอบางบัวทอง บางใหญ่ และไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี อำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอกำแพงแสน บางเลน ดอนตูม และนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และอำเภอเมือง และบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร คาดว่าเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จะมีประชากรประมาณ 1.4 ล้านคน โดยมีความหนาแน่นของประชากรค่าประมาณ 200 คนต่อตารางกิโลเมตร ลักษณะการใช้ที่ดินแบ่งออกได้เป็นพื้นที่เมืองและชุมชน เขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่สงวนเพื่อการประปา พื้นที่ควบคุมสิ่งก่อสร้างเพื่อการป้องกันน้ำท่วม พื้นที่สงวนเพื่อการเกษตรและพื้นที่ที่จะขยายราคาไม่ให้เป็นเมืองได้ต่อไป ทั้งนี้ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่รอบนอกนี้ ได้วางแผนให้เป็นชุมชนเทศบาลและสุขาภิบาลที่สมบูรณ์ในตัวเอง และเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มาตรการในการลงทุนที่สำคัญได้แก่การปรับปรุงถนนสายหลัก และก่อสร้างถนนสายรองเชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งและขึ้นำการพัฒนาในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ การแก้ไขข้อขัดแย้งในการจัดบริการประปาระหว่างเทศบาล สุขาภิบาล และกรประปาส่วนภูมิภาคโดยเร็วพิจารณาปรับปรุงเขตการบริหารของเทศบาล สุขาภิบาลให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของเมืองหรือชุมชน สงวนพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยการวางแผนการจัดบริการพื้นฐานให้เป็นตัวขึ้นำการขยายตัวของเมืองไปสู่พื้นที่ที่เหมาะสมกว่า

แนวทางเพื่อพัฒนากรุงเทพฯและปริมณฑล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นได้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ในแผนพัฒนาฯ เร.ร. กิจและกึ่งคณะฉบับที่ 6 , 2527
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3 ข้อมูลนโยบายกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพฯ เป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย ปัจจุบันมีประชากรอาศัยอยู่กว่า 6 ล้านคน แอ้ออค์กัเยี่ยคอยู่ในพื้นที่เพียง 1,568,100 ตารางกิโลเมตร จากการที่กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางความเจริญเติบโตของประเทศ ทำให้มีประชากรเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่อาศัยและทำงานในกรุงเทพฯ เป็นจำนวนมาก การขยายตัวของกรุงเทพฯ จึงเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและกระจายออกไปอย่างไร้ทิศทาง โดยลักษณะของการพัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณใกล้กับเส้นทางคมนาคมสายหลักและสายรอง และจากการที่ไม่ได้ควบคุมการขยายตัวของเมืองจึงทำให้การลงทุนในบริเวณต่างๆ อย่างกระจัดกระจาย ดังนั้นแนวความคิดของการจัดทำผังเมืองรวมกทม. จึงเกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมและพัฒนาเมืองในอนาคต โดยที่ผังเมืองรวมกรุงเทพฯ จะช่วยในการชูลอการขยายตัวและจำกัดการกระจายตัวของประชากรให้สมดุลกับพื้นที่ที่มีอยู่ โดยมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาเมืองแบบหลายศูนย์กลาง (และมีการกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมให้เป็นกรอบการขยายตัวของเมือง ในขณะที่เดียวกัน จะมีการขยายกระจายโรงงานอุตสาหกรรมบริการหรืออุตสาหกรรมครอบครัวที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษอยู่ในชุมชนทั่วไป

การจัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพฯ ในปัจจุบันได้มีการวางผังเมืองเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนจนกระทั่งถึงปี 2544 ซึ่งจะรองรับประชากรได้ประมาณ 7.6 ล้านคน โดยมีข้อกำหนดในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนี้

1. จะมีการใช้บังคับผังเมืองรวมทุกพื้นที่ในกรุงเทพฯ
2. มีระยะเวลาใช้บังคับ 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
3. พื้นที่จะมีการกำหนดให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแตกต่างกัน 14 ประเภท ประเภทหนึ่งเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 90 ได้ในบางประเภท
4. ที่ดินแต่ละประเภทจะถูกกำหนดให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน
5. ที่ดินในแต่ละประเภทจะอนุมัติให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่แตกต่างจากการใช้ประโยชน์หลัก (ตามข้อ 4) ได้ในร้อยละส่วนที่เหลือ
6. ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจกรรมบางประเภทในบางบริเวณ
7. การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีอยู่ก่อนจะได้รับการยกเว้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สุ่มไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการใช้ประโยชน์ของที่ดิน 14 ประเภท ได้มีการกำหนดสีแตกต่างกัน
ในการใช้ที่ดินแต่ละประเภท คือ

1. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย - สีเหลือง
2. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยปานกลาง - สีส้ม
3. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยมาก - สีน้ำตาล
4. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยพาณิชยกรรม - สีแดง
5. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า - สีม่วง
6. ที่ดินประเภทคลังสินค้า - สีเม็กซิโก
7. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ - สีม่วงอ่อน
8. ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการนันทนาการและรักษาสิ่งแวดล้อม - สีเขียวอ่อน
9. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม - สีเขียว
10. ที่ดินประเภทสถาบันศึกษาแทนด้วย - สีเขียวมะกอก
11. ที่ดินประเภทอนุรักษ์และเกษตรกรรม - สีขาวมีกรอบและแถบมุมสีเขียว
12. ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย - สีน้ำตาลอ่อน
13. ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา - สีเทาอ่อน
14. ที่ดินประเภทสถาบันราชการ, การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ - สีน้ำเงิน

ในการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทมีข้อกำหนดในรายละเอียดที่แตกต่างกัน
ออกไป อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดเหล่านั้นจะกำหนดให้การใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละสี
เป็นไปตามที่ระบุไว้เป็นส่วนใหญ่ จะมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นๆ ในแต่ละ
สีได้ แต่ต้องไม่เกินข้อกำหนดของกฎหมาย และไม่ใช้การใช้ประโยชน์ ในกิจกรรม
ที่มีข้อห้ามไว้ โดยที่กิจการอื่นๆอาจจะมีอยู่ได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของพื้นที่ตามกำหนดไว้

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขพื้นที่ครั้งล่าสุดในผังเมืองรวม กทม. (2532)

การเปลี่ยนแปลง	บริเวณ
1. พื้นที่สีเขียวเป็นสีเหลือง	- แขวงสีกัน - แขวงออเงิน, แขวงท่าแร้ง, ถนนวัชรพลทั้งหมด - เขตบางเขน - แขวงสามวาตะวันตก แขวงบางชัน - แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี - ถนนมิตรไมตรี ถนนเลียบศรี เขตหนองจอก - แขวงคอกไม้ เขตพระโขนง - แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง - แนวถนนวงแหวนรอบนอกของกรมทางหลวง เขตบางขุนเทียน, เขตราษฎร์บูรณะ
2. พื้นที่สีเขียวเป็นสีเข้ม	- ทางหลวงเพชรเกษม แขวงบางแคเหนือ เขตหนองแขม
3. พื้นที่สีเหลืองเป็นสีส้ม	- เขตหนองจอก
4. พื้นที่สีเหลืองเป็นพื้นที่สีเขียว	- ส่วนหนึ่งของแขวงสีกัน

- ๒๒๓ พื้นบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ๒๒๔ พื้นบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ๒๒๕ พื้นบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
- ๒๒๖ พื้นบริเวณอุตสาหกรรมและโรงงาน
- ๒๒๗ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและธุรกิจ
- ๒๒๘ พื้นบริเวณพาณิชยกรรม
- ๒๒๙ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๐ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๑ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๒ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๓ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๔ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๕ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๖ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๗ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๘ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๓๙ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๐ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๑ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๒ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๓ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๔ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๕ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๖ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๗ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๘ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๔๙ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ
- ๒๕๐ พื้นบริเวณพาณิชยกรรมและราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารราชการ
 ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
 จะถือว่าผิดกฎหมาย

3.2 ข้อมูลด้านสังคม

3.2.1 ข้อมูลสังคมระดับประเทศ

สังคมไทยแม้จะมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละภูมิภาคแต่เรื่องหนึ่ง ที่เหมือนกัน คือ ความเป็นไท เป็นอิสระ ไม่มีกษัตริย์รบราฆ่าฟันเพื่อการอยู่รอดด้วยเหตุนี้ จิตใจของชาวไทยจึงอ่อนโยนละมุนละไมไม่แข็งกระด้าง มีความซาบซึ้งรักพุดพ้อง ชาวไทยในแต่ละภูมิภาคจึงได้ถ่ายทอด ความรู้สึกดังกล่าวออกมาในแต่ละท้องถิ่นมีความเชื่อกันว่าได้ทำสืบทอดกันมาตั้งแต่ สมัยสุโขทัย, อยุธยา เรื่อยมาจนถึงกรุงรัตน - โกสินทร์ ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัสดุรูปแบบกรรมวิธีให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ของสังคมในยุคสมัยนั้นๆ นอกเหนือจากการมุ่งเห็นคุณค่าทางศิลปะแล้ว ยังอิงประโยชน์ใช้สอยด้วย และเอกลักษณ์ทางศิลปะหัตถกรรมเด่นๆ ของแต่ละภูมิภาคมีดังนี้

1. ภาคเหนือ ผสมผสานวัฒนธรรมทั้งลานนา, ไทย, พม่า, ไทยใหญ่ ซึ่งล้วนมีส่วนสร้างให้เกิดงานศิลปะหัตถกรรมที่มีลักษณะเด่นเฉพาะตัว ที่เด่นชัด ก็คือ ศิลปะหัตถกรรมประเภทไม้แกะสลัก, การทอผ้า, เครื่องจักสาน, เครื่องเขิน
 - งานไม้แกะสลัก นิยมและเป็นรูปร่างเพื่อใช้งานที่มีพิธีต่างๆ และแกะสลักเป็นสัตว์อื่นๆ บางประปราย และยังเป็นที่นิยมแกะทำเป็นส่วนประกอบของเครื่องเรือน
 - การทอผ้า การนุ่งห่มที่สวยงามเป็นค่านิยมของชาวเหนือมานาน ตั้งแต่สมัยโบราณ เดิมทีชาวเหนือทอผ้าฝ้ายเป็นหลัก ต่อมาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถฯ โปรดให้ภูผาเส้นไหมส่งไปให้ทอและสนับสนุนให้ชาวเหนือ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
 - เครื่องจักสาน วิวัฒนาการสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการผลิตเครื่องจักสานก็คือ วิวัฒนาการการบริโภคข้าวเหนียว เพราะทำให้เกิดเครื่องมือเครื่องใช้ในการบริโภคข้าวเหนียวขึ้นหลายอย่าง เช่น ก้วยข้าวหวด, ก่องข้าว, แอบข้าว, ชันโตก เป็นต้น
 - เครื่องเขิน เป็นศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านที่ควรอนุรักษ์คู่กับสังคมของชาวเหนือ ปัจจุบันมีทำกันน้อยมาก

2. ภาคอีสาน ชาวอีสานมีการบริโภคข้าวเหนียว เช่นเดียวกับภาคเหนือ และแม้แต่ภาษาบางครั้งยังใช้ในภาษาเดียวกัน ซึ่งมีส่วนสำคัญให้เกิด ศิลปวัฒนธรรม ศิลปะหัตถกรรมที่โดดเด่น 2 ประเภท คือ เครื่องจักสานและเครื่องปั้นดินเผา และยังมี การทอผ้าที่สร้างชื่อเสียงให้ช่วยชาวอีสานอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เครื่องจักสาน ส่วนใหญ่เป็นเครื่องจักสานไม้ไผ่แทบทั้งนั้นที่เคยไต่ยืนจนขึ้น
หูกจะไต่แก่ กระจกก้าว และก่องข้าว แต่ก็ยังมีอีกประเภทที่ต้องกล่าวกัน คือ ตะกร้า
เพราะแตกต่างไปจากภูมิภาคอื่นๆ

- เครื่องปั้นดินเผา ภาคอีสานเป็นแหล่งปั้นเครื่องดินเผามานานนับพันปี
แหล่งผลิตที่สำคัญ คือ บริเวณบ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี ประมาณ
ว่ามีอายุกว่า 6,000 ปีมาแล้ว ในปัจจุบันการผลิตมีการกำหนดเอาเทคนิคเทคโนโลยี
มาใช้ เช่น อ.โชคชัย, หรือด่านเกวียน นครราชสีมา

- การทอผ้า ชาวอีสานมีเทคนิคการทอผ้าและลวดลายที่แตกต่างกันออกไป
ไปหลายแบบเช่น ผ้ามัดหมี่ เป็นการทอผ้าโดยใช้เส้นไหมเป็นวัตถุดิบ ก่อนออกทอ
ต้องย้อมไหมให้มีลวดลายเสียก่อน ไร่ไหมเส้นยืนเป็นไหมสีเดียวแล้วใช้ไหมเส้นพุ่ง
ไหมสีสลับกัน

- ผ้าขิด เป็นการทอผ้าฝ้ายที่มีลวดลาย ถือเป็นหัตถกรรมชั้นสูงของชาวอีสาน
ผู้ทอต้องใช้ความสามารถมากเพราะลายขิดมีวิธีการสร้างลวดลายที่ยิ่งยุ่งยากมาก
ต้องใช้ความพิถีพิถัน ผ้าขิดนิยมใช้ในงานประเพณีประเพณีพิธีมงคล ไม่นิยมนุ่งต่ำกว่าเอวลงมา

- ผ้าแพรวา คล้ายผ้ายดอกทั้งผืนในผืนเดียวกันมีหลายหลากลวดสี แต่ละสี
จะผสมกลมกลืนอยู่บนพื้นสีแจ่มกระจ่าง แสดงออกถึงวัฒนธรรมของชาวภูไท
ภาคกลาง

ภาคกลางเป็นแหล่งที่มีการผลิตงานหัตถกรรมจำนวนมาก แม้จะมีพื้นที่เพียง
เล็กน้อยกว่าทุกภาคได้มีความแตกต่างมากอันเนื่องมาจากภาคกลางได้รับอิทธิพลจาก
ภาคอื่นๆ มานั่นเอง ซึ่งก็มีทั้งการทอผ้า การทำดอกไม้ การสานปลาตะเพียน เครื่อง
ปั้นดินเผา ตลอดจนการจักสาน (จะกล่าวครั้งใน 3.2.2 ข้อมูลภาค)

ภาคใต้

งานศิลปหัตถกรรมของภาคใต้เป็นงานที่แฝงเร้นใช้ด้วยคุณค่าด้านศิลปะอย่าง
ยิ่ง ที่เด่นๆ ได้แก่

- เครื่องจักสาน ที่โด่งดังก็คือ ย่านลิเภา ถือเป็นงานจักสานด้วยฝีมือชั้น
สูงปราณีตที่สุด และจะมีราคาแพง

3.2.2 ข้อมูลสังคมระดับภาค

สังคมของภาคกลางมีเอกลักษณ์ที่สำคัญในหลายๆด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเล่นลูกจะหลากหลายและเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น การลำตัด เพลงฉ่อย เพลงเกี่ยวข้าว และภาคกลางเป็นภาคที่มีประเพณีไหล่เคียงกับประเพณีของชาววังมากที่สุด แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมของภาคกลางทางบ้านศิลปหัตถกรรม

ภาคกลางเป็นแหล่งที่มีการผลิตงานศิลปหัตถกรรมจำนวนมากจึงขอแบ่ง กลุ่มการสร้างงานศิลปกรรม ตามลักษณะภูมิศาสตร์ ดังต่อไปนี้

- ภาคกลางตอนเหนือ ตั้งแต่จังหวัดสุโขทัยขึ้นไปจนถึงพิจิตรได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของภาคเหนือมาส่วนหนึ่ง ลักษณะของศิลปหัตถกรรมจึงมีส่วนคล้ายกัน เช่น การทอผ้าตีนจก บ้านนาเกลือ อ. ศรีสัชชนาลัย จ. สุโขทัย ถูกคล้ายคลึงกับภาคเหนือไม่น้อย
- ภาคกลางตอนกลาง แถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาป่าสัก มีงานศิลปหัตถกรรมที่น่าสนใจ คือ ศิลปการตกแต่ง กระจ่างเสวยวิสตฺ ใบทอง ในงานเทศกาลต่างๆ เช่น หวงระย้า ดอกไม้ที่ทำด้วยกระจ่าง หวงโคมที่ทำจากการพับกระจ่าง
- ภาคกลางที่อยู่รอบจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศิลปหัตถกรรมมีความแนวโน้มนิยมเชิงความแบบอย่างศิลปกรรมชั้นสูงในวัง มีการประดิษฐ์สิ่งงดงามเป็นพิเศษ โดยมุ่งเน้นงานจักสานเป็นส่วนใหญ่ เครื่องจักสานที่ถือว่ามีลักษณะเด่นเฉพาะตัวได้แก่ ปลาตะเพียนใบลาน
- ภาคกลางแถบตะวันตก ศิลปหัตถกรรมที่รู้จักกันดี เห็นจะเป็นการปั้นดินเผา เช่น โอง, กระจ่างเคลือบ หรือที่เรียกกันว่า โองมังกร ของชาวราชบุรีนั่นเอง
- ภาคกลางแถบตะวันออก ศิลปหัตถกรรมที่สร้างชื่อเสียงก็คือ เครื่องจักสานของ อ.พนัสนิคม จุฬชลบุรี และการทอเสื่อ จันทบูรของ จ.จันทบุรี

มรดกตกทอด

เอกสารวิจัยสารกาเมืองไทยประกันชีวิตโลก - กย. 31
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 ข้อมูลสังคมจังหวัดกรุงเทพมหานคร

¹ในกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 - 2396) ได้มีการสนับสนุนงานด้านช่างและศิลปหัตถกรรมเกิดขึ้นมากมายซึ่งเริ่มเรียกกันในสมัยนั้นว่า "ช่างสิบหมู่" ซึ่งสามารถผลิตสิ่งของเครื่องใช้ได้หลายอย่าง เช่น ช่างหุงกระจก, ช่างกลึง, ช่างหล่อ, ช่างทอง, ช่างหยก, ช่างมุก, ช่างปูน, ช่างเขียน, ช่างไม้, และช่างแกะสลัก ส่วนพวกผู้หญิงได้เป็นช่างขอ, ช่างเย็บ, หอเล็กหรือเย็บแหวน ซึ่งต่อมากมีการจัดตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้านซึ่งก็ยังผลิตเป็นสินค้าออกจำหน่ายอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน

ดังนั้นกรุงรัตนโกสินทร์หรือกรุงเทพมหานครได้ ถือว่าเป็นศูนย์กลางทางศิลปหัตถกรรมที่สำคัญนอกเหนือจากการเป็นศูนย์กลางในด้านอื่นๆ

หัตถกรรมที่นอกเหนือจากที่ทำมาตั้งแต่เดิมแล้ว กรุงเทพฯยังมีแหล่งผลิตสินค้าหัตถกรรมประเภทอื่นๆ อีกได้แก่

ดอกไม้ประดิษฐ์ต่างๆ, เครื่องเคลือบดินเผา, การเจียรนัยพลอย, เครื่องประดับเพชร พลอย, เครื่องทองบรอนซ์, เครื่องถม, เครื่องเงิน, ผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย, เครื่องเรือนหวาย, ผ้าไหม, ภาพวาด, เครื่องเรือนไม้, ไม้แกะสลัก เป็นต้น

1. ศรคานท์ กาญจนภิรมย์

ชนบทไทย, กองการศึกษาและเผยแพร่พัฒนา 2527

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ข้อมูลเศรษฐกิจ

3.3.1 ข้อมูลเศรษฐกิจระดับประเทศ

งานหัตถกรรมมีความสำคัญต่อชาวไทยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบท เกิมที่หัตถกรรมเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ชาวบ้านสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ต่อมาเพื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป จากสังคมที่เป็นลักษณะปลูกเพื่อกิน ทำเพื่อใช้ ผลิตขึ้นมาเป็นปลูกเพื่อแลกเปลี่ยน ทำเพื่อแลกเปลี่ยน เป็นสังคมที่จะต้องแลกเปลี่ยนกันมากขึ้น ในครอบครัวหลัง ๆ มีสิ่งที่จะต้องใช้มาก ดังนั้นต่างคนก็ต้องผลิตคนละอย่าง 2 อย่าง แล้วนำมาแลกเปลี่ยน จนที่สุดเมื่อมีการใช้เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ก็ต้องนำสิ่งที่ผลิตมาขาย ในชนบทสามารถที่จะผลิตงาน หัตถกรรม โดยยึดเป็นที่อาชีพหลักหรืออาชีพเสริม เพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัวนอกจากการทำเกษตร

ปัจจุบันงานหัตถกรรมมีลักษณะการดำเนินงาน 2 รูปแบบ คือ

1. อุตสาหกรรมที่ทำกันในครัวเรือน โดยใช้ฝีมือและแรงงานภายในครอบครัวในเวลาว่าง หลังจากอาชีพหลักแล้ว เพื่อเป็นการหารายได้พิเศษ การดำเนินการในลักษณะนี้ มักจะใช้วัตถุดิบที่พอหาได้ในท้องถิ่น และตลาดส่วนใหญ่จะอยู่ในท้องถิ่น
2. อุตสาหกรรมที่เป็นโรงงาน อาจจะเป็นโรงงานขนาดเล็กตามหมู่บ้านหรือโรงงานขนาดใหญ่ ในตัวเมือง โดยจ้างช่างฝีมือมาทำเพื่อผลิตสินค้าจำหน่ายมีตลาดอยู่ภายนอกท้องถิ่น ดังนั้นงานหัตถกรรมจึงมีใ้จำกัดตัวอยู่ที่การผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนต่อไป แต่ได้ขยายการผลิตเพื่อขายเป็นรายได้ของครอบครัวอีกด้วย

ปัจจุบันในเมืองไทยมีแหล่งผลิตหัตถกรรมทั่วไปไม่น้อยกว่า 200 - 300 แห่ง กระจุกกระจายอยู่ทุกภูมิภาค (ดังภาพที่ ก)

²งานหัตถกรรมที่ผลิตออกจำหน่ายต่างประเทศ สามารถนำรายได้เข้าประเทศปีละหลายล้านบาท (ดังตารางที่ ข) และสินค้าหัตถกรรมหลายประเภทนอกจากจะนำรายได้เข้าประเทศยังเป็นที่รู้จักทำชื่อเสียงให้กับเมืองไทยอีกด้วย ได้แก่ ผ้าไหม และผลิตภัณฑ์ผ้าไหม, เครื่องไม้แกะสลัก, เครื่องทองลงหิน, เครื่องเรือนหุวายและไม้ไผ่, เครื่องเงิน, เพชรพลอยที่เจียรระไนแล้ว, เครื่องเงิน, เครื่องถม, ตุ๊กตาไทย, เครื่องจักสาน, เครื่องปั้นดินเผา

1. ศรศาสตร์, กาญจนภิรมย์ ชนบทไทย 2527

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ อธิการบดีในสินค้าหัตถกรรม 2530 ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดการส่งเสริมการส่งออกที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำเข้าสินค้าหัตถกรรมจากไทย คิดเป็นร้อยละ ๑3.5 ของการส่งออกหัตถกรรมในปี 2526 ส่วนใหญ่เป็นอัญมณีและดอกไม้ประดิษฐ์ รองลงมาคือญี่ปุ่น นำเข้าคิดเป็นร้อยละ 12.7 ได้แก่ เครื่องประดับ อัญมณี, และเครื่องเรือน

ตลาดแถบยุโรป ได้แก่ เยอรมัน - นำเข้าประเภทเครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์ไม้ และไม้แกะสลัก อัญมณี นอกจากนี้ยังมีประเทศสวีเดน เดนมาร์ก ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย แคนาดา และประเทศในแถบตะวันออกกลาง ซึ่งมีแนวโน้มจะนำเข้าเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงมูลค่ารายได้จาก การส่งออกสินค้าหัตถกรรม	11 ชนิด	
	ปี 2530	ปี 2531
1. อัญมณี	9,570.4	11,507.4
2. เครื่องหนัง	2,764.7	3,212.3
3. ผ้าไหม	1,856.1	2,301.1
4. ผ้าฝ้าย	954.7	1,110.5
5. ดอกไม้ประดิษฐ์	432.3	568.7
6. ตุ๊กต้ายัดขน	376.7	521.3
7. ไม้แกะสลัก	413.3	428.6
8. เครื่องจักสาน	217.5	373.4
9. เครื่องทองเหลือง	268.5	302.5
10. เครื่องเรือนหวาย	231.8	300.1
11. เครื่องปั้นดินเผา	134.7	290.3
12. ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมอื่นๆ	654.9	734.8
รวม	20,358.5	23,509.2

ที่มา : กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ในจำนวนสินค้าหัตถกรรมที่ส่งออก อัญมณีจะเป็นที่ต้องการของตลาดมากเพราะเมืองไทยเป็นแหล่งเพชรพลอยที่สำคัญ ประกอบด้วยฝีมือช่างเจียรระไนที่สืบทอดมาตั้งแต่โบราณสร้างสรรคออกมาอย่างพิถีพิถัน จึงนับว่าไทยเป็นแหล่งผลิตอัญมณีที่สำคัญของโลกก็ว่าได้

นอกจากตลาดในต่างประเทศแล้วรายได้จากการจำหน่ายภายในประเทศก็ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การจัดจำหน่ายในประเทศแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. การจัดจำหน่ายโดยผู้ผลิตเอง การจัดจำหน่ายแบบนี้เป็นการถึงคู่ค้าผู้ซื้อในตัว เพราะผู้ซื้อมีโอกาสไปถึงที่ผลิตได้ดูและชม การผลิตและซื้อสินค้ามาเป็นของที่ระลึก เช่น ที่อำเภอบ่อสร้างที่ตำบ่มชวย, โรงงานท่าเครื่องบอร์นที่เพชรบุรี โรงงานท่าครกหินที่อ่างศิลา เครื่องปั้นดินเผาที่ด่านเกวียน นครราชสีมา, เครื่องทองเหลืองที่บ้านปะอ่าวอุบลราชธานี, หรือที่ศูนย์ศิลปะบางไทร ฯลฯ
2. การจัดจำหน่ายโดยผ่านตัวแทนจัดจำหน่าย ผู้ผลิตเป็นผู้ผลิตรายย่อยๆ ที่ทำเป็นงานอดิเรก หรือทำในครอบครัว และก็มาจากโรงงาน ส่งมาขายยังห้างสรรพสินค้า, ร้านจิวเวลรี่, ร้านขายของที่ระลึก หรือศูนย์การจัดจำหน่ายทั่วไป กระจายอยู่ทุกจังหวัด โดยเฉพาะในกรุง ฯ จะมีมากเป็นพิเศษ เช่น ร้านนารายณ์ภัต, ห้างเซ็นทรัล, เดอะมอลล์ราม, ร้านจิวเวลรี่ทั่วไป ร้านไทยโบราณ สมุทรสาคร, เชียงใหม่ ผลิตภัณฑ์ศูนย์หัตถกรรมของภาคเหนือ เชียงใหม่, ภาคอีสานที่ขอนแก่น, ภาคใต้ สงขลา , ภาคตะวันออก ชลบุรีนอกจากนี้ยังมีร้านหรือศูนย์จำหน่ายสินค้าประจำจังหวัด(โครงการในอนาคต) ฯลฯ

3.3.2 ข้อมูลเศรษฐกิจระดับภาคกลาง

การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหัตถกรรมจะมีลักษณะคล้ายๆกัน ภาคกลาง (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร) ต่างก็ต้องผลิตหัตถกรรมที่มีลักษณะในตัวเรือนและระบบโรงงาน เหมือนภูมิภาคอื่นๆ ดังนั้นความแตกต่างจึงอยู่ที่ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตนี้ขึ้นมา

แต่ภาคกลางก็ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ร่องลงมา คือภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้

- อยุธยา - ผลิตเครื่องไม้แกะสลัก, พัดขนนก, ผลิตภัณฑ์จากใบลาน, มีตอร์ญ์กิก เครื่องจักสานหวาย, ปลาตะเพียน
- ลพบุรี - ผ้าทอมัดหมี่, เจียรนัยพลอย
- อ่างทอง - เครื่องจักสานหวาย, จักสานไม้ไผ่ประเภทใช้ตกแต่ง
- กาญจนบุรี - เจียรนัยพลอย, การลงทุนจากหย่อนน้ำจืด ทำของชำร่วย จากเปลือกหอย
- นครปฐม - เครื่องปั้นดินเผา, ผ้าทอบ้านไร่, ผ้าฉิ้นตีนจก, ผลิตภัณฑ์ทองเหลือง ผลิตภัณฑ์จากหินสีต่างๆ
- ประจวบคีรีขันธ์ - ผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอย ผลิตภัณฑ์บ้านศรีนารายณ์
- นครนายก - ผลิตภัณฑ์สับและสลัก
- ปราจีนบุรี - เครื่องจักสานไม้ไผ่, หวาย
- ชลบุรี - เครื่องจักสานไม้ไผ่ หินแกะสลัก
- จันทบุรี - พลอยเจียรนัย, ผลิตภัณฑ์จากเปลือกก.

การจัดจำหน่ายก็จะส่งเข้ามายังกรุงเทพฯ และศูนย์จำหน่ายประจำจังหวัด

รายได้ของผู้ผลิต ภายใต้ในแถบชนบท 20 -30 บาท/วัน/คน

ส่วนโรงงานขนาดใหญ่ในภูมิภาคประมาณ 50 บาท/วัน/คน

3.3.3 ข้อมูลเศรษฐกิจระดับกรุงเทพมหานคร

แม้ว่ากรุงเทพมหานครจะเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมหลายต่อหลายอย่างมากกว่าแหล่งผลิตบางจังหวัด แต่บทบาทของกรุงเทพมหานครในด้านการจัดจำหน่ายจะกลบหน้าตาด้านการผลิตไป เพราะว่ากรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางของวงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ธุรกิจ, คมนาคม, การศึกษา, การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ซึ่งศักยภาพอย่างนี้ธุรกิจหัตถกรรมมีความต้องการมาก กรุงเทพฯจึงต้องกลายเป็นศูนย์กลางหัตถกรรมไปโดยปริยาย การจัดจำหน่ายไปต่างประเทศจำเป็นต้องส่งมายังกรุงเทพมหานครและหัตถกรรม เกือบทุกชนิดจะมีขายอยู่ในกทม. โดยเฉพาะตามห้างสรรพสินค้าหลายๆแห่ง นอกจากนี้กรุงเทพฯ ยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่บริหารงานด้านหัตถกรรมอยู่หลายต่อหลายหน่วยงาน อาทิ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมการค้าภายใน กรมพาณิชย์สัมพันธ์ และการจัดจำหน่ายในกรุงเทพมหานครที่ร้านนารายณ์ภัณฑ์ เพียงแห่งเดียวก็ทำเงินได้หลายหมื่น ล้าน (กั๋งตารางแสดง)

3.4.3 สภาพที่ตั้งโครงการระดับจังหวัด

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ (Thai Tradition Craft) ต้องการพื้นที่ตั้งของโครงการที่มีศักยภาพสูงในการปฏิบัติงานให้คล่องและมีประสิทธิภาพซึ่งพื้นที่นี้ควรจะ เป็นศูนย์กลางของการธุรกิจและพานิชตลอดจนการคมนาคม รวมทั้งเป็นบริเวณศูนย์รวมนักท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพดังกล่าวอย่างครบถ้วนมากที่สุดตามความต้องการศักยภาพเบื้องต้น

พื้นที่ของกรุงเทพมหานครตั้งอยู่บริเวณบนริมแม่น้ำเจ้าพระยามีการขยายตัวจากริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ขยายไปทางคันค้ำวันออก แผลไปทางคูวันออกเฉียงใต้และทิศเหนือมีการขยายตัวริมถนนสายหลัก เช่น ถนนรัชดาภิเษก ถนนวิภาวดีรังสิต ซึ่งเริ่มมีอาคารและแหล่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น

พื้นที่ของกรุงเทพมหานครมีมากและคุณสมบัติแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม, สาธารณูปโภค, สาธารณูปการ

ผังเมืองของกรุงเทพมหานคร ได้แบ่งพื้นที่กรุงเทพฯ เป็น 3-กลุ่ม คือ

1. เขตเมืองชั้นใน บริเวณฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยากับแนวคลองผดุงกรุงเกษม ประกอบด้วย เขตพระนคร, เขตป้อมปราบ เขตสัมพันธวงศ์ โดยจะให้เป็นที่ตั้งของสถาบันศึกษาและวัฒนธรรมซึ่งได้ทำกวรอนุรักษ์ไว้และเป็นย่านที่พักอาศัยพานิชยกรรมที่มีความหนาแน่นสูง การจราจรไม่เหมาะสมกับความหนาแน่นของประชากรและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีสภาพแออัดและมลภาวะเป็นพิษ พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นที่รู้จักสำหรับทุกคนทั่วไปและเป็นศูนย์กลางคือส่วนอื่นๆ ใ้ทุกแห่ง มีความพร้อมทางสาธารณูปโภค, สาธารณูปการ ทำให้มีราคาที่ดินที่สูง

2. เขตเมืองชั้นกลาง ใ้แก่บริเวณโดยรอบของเขตเมืองชั้นใน มีพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 2 ฝั่ง แม่น้ำเจ้าพระยา

ประกอบด้วยเขตต่างๆ 8 เขต ทั้งนี้ คือ เขตคูสิต, เขตพญาไท, เขตปทุมวัน, เขตบางรัก, เขตธนบุรี, เขตคลองสาน, เขตบางกอกน้อย, เขตบางกอกใหญ่ จัดเป็นเขตที่มีที่พักอาศัยที่มีความหนาแน่นมากและปานกลาง มีย่านพาณิชยกรรมใหญ่ๆ และบางส่วนเป็นสถาบันการศึกษาและสถานที่ราชการ มีการจราจรหนาแน่นมากเป็นบางส่วน

เช่น เขตบางรัก, เขตปทุมวัน และเขตวงเวียนใหญ่ แต่โดยทั่วไปจะมีความคล่องตัว
ทางการจรรยาดีกว่าเขตชั้นใน ยังคงมีปัญหามลภาวะเป็นพิษ แต่จะมีความแออัดน้อยกว่า
เขตชั้นใน สภาพอาคารและสิ่งปลูกสร้างไม่ทรุดโทรมมาก ทางด้านสาธารณูปโภค
และสาธารณูปการมีความพร้อมและความสะดวกเพียงพอ ส่วนราคาที่ดินอาจจะมีราคา
ถูกกว่าพื้นที่ชั้นในย่านที่พักอาศัยแต่อาจจะสูงกว่าในย่านพานิชยกรรม

3. เขตเมืองชั้นนอก ได้แก่บริเวณโดยรอบเขตเมืองชั้นกลางกระจายออก
รอบเมืองเชื่อมต่อกับปริมณฑล ประกอบด้วยเขตต่างๆ 13 เขต ดังนี้ เขตบางเขน
เขตห้วยขวาง เขตบางกะปิ, เขตพระโขนง เขตยานนาวา เขตหนองจอก เขตมีนบุรี
เขตลาดกระบัง เขตบางขุนเทียน เขตราชบุรีบูรณะเขตหนองแขม และภาษีเจริญ จัด
เป็นเขตที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลางถึงหนาแน่นน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นเขตอุตสาหกรรม
และกสิกรรม การจราจรสะดวกเพราะมีความหนาแน่นของประชากรและย่านความ
เจริญน้อย พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงมีสภาพเป็นธรรมชาติ ความสามารถติดต่อกับส่วนอื่นๆ
ได้ไม่ถึงกับมีความยุ่งยากในการเดินทางบางบริเวณที่เป็นที่ตั้งของย่านอุตสาหกรรมและ
นิคมอุตสาหกรรมจะมี สภาพการก่อกำแพงของเมือง โดยเริ่มมีการพาณิชย์กรรมและมีที่พัก
อาศัยเกิดขึ้น ระบบสาธารณูปโภค หรือสาธารณูปการมีพร้อมเป็นบางส่วน ราคาที่ดิน
ส่วนใหญ่จะถูกและกำลังจะผันมาเป็นหมู่บ้านจัดสรร

3.4.4 เหตุผลในการเลือกตั้งโครงการ

จากสภาพโดยทั่วไปของเขตต่างๆ ทั้ง 3 เขต พิจารณาจากแผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังโครงการอาคารคมนาคมและสภาพความเป็นจริงอื่นๆ จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในเขตชั้นในมีความเป็นไปได้น้อยกว่าเขตอื่นๆ เพราะมีความแออัดและราคาแพง

เขตที่มีความเหมาะสมในการพิจารณาจึงควรเป็นเขตที่เป็นแนวติดต่อยกเว้นเขตเมืองชั้นกลางและเขตเมืองชั้นนอก และมีศักยภาพที่เพียงพอแก่การเลือกเป็นบริเวณที่เลือกตั้งโครงการ เขตดังกล่าวนี้ได้แก่ เขตบางเขน, ห้วยขวาง, เขตคูสิต, เขตบางกอกน้อย, เขตบางกอกใหญ่, เขตธนบุรีและพระโขนง และในความเหมาะสมน้อยกว่าผังพระนครทั้งในด้านผังเมือง, การคมนาคม, การขยายตัวของเมือง, การใช้ที่ดิน, ย่านพาณิชย์กรรม การติดต่อกับสถาบันราชการอื่นๆ ตลอดจนความหนาแน่นของประชากร ดังนั้นจึงพิจารณา 3 เขตในผังพระนครได้แก่ เขตบางเขน, เขตห้วยขวาง, เขตพระโขนง โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคือ

1. เป็นเขตที่มีความสะดวกในการคมนาคม, ขนส่งสะดวก, ทั้งทางรถยนต์, รถประจำทาง, รถไฟ, เครื่องบิน, เนื่องจากศูนย์เป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนที่อยู่ห่างไกลมีการขนส่งสินค้า และการค้าธุรกิจกับต่างชาติ ฯลฯ

2. เป็นเขตที่ตั้งของสถาบัน หน่วยงาน หรือย่านต่างๆ ที่สามารถจะส่งเสริมโครงการได้มาก

และในจำนวน 3 เขตที่กล่าวมาแล้ว เขตบางเขนจะมีความเหมาะสมมากกว่าเขตอื่นๆ เพราะภายในเขตเป็นที่ตั้งและใกล้เคียงกับหน่วยงานที่สามารถส่งเสริมโครงการได้มาก เช่น กรมอุตสาหกรรม, กรมพาณิชย์สัมพันธ์, รวมทั้งการท่องเที่ยวในเขตคูสิตซึ่งติดกับเขตบางเขนก็ไม่ไกลเกินไปนัก ตลอดจนยังมีสนามบิน (ดอนเมือง) สถานีรถไฟสาย (กท. - อุดรฯ) (และกท. - ใต้) (กท. - เหนือ) ผ่านตลอดจนสถานีขนส่ง ตลาดหมอชิต ซึ่งตั้งอยู่ในย่านที่ไปมาได้สะดวก

3.4.5 สภาพที่ตั้งโครงการ

เขตบางเขนมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 168 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ จรดเมืองปทุมธานี

ทิศตะวันออก จรดมีนบุรี

ทิศตะวันตก จรดเขตนนทบุรี

ทิศใต้ จรดเขตคูสิต, พญาไทและบางกะปิ

เขตบางเขนมีพื้นที่กว้างขวางมากเป็นเขตที่อยู่รอบนอก พื้นที่ส่วนใหญ่ในอดีตเป็น
เรียกสวนไร่นา มีความเจริญเติบโตทางด้านธนบุรี เมื่อไม่นานมานี้เอง ทำให้ศักยภาพ
ของเขตบางเขน มีการพัฒนาที่ไม่เท่ากัน ดังจะแยกเป็นส่วนๆ ดังนี้

1. เขตบางเขนตอนบน บริเวณเหนือถนนรามอินทราและถนนแจ้งวัฒนะ

2. เขตบางเขนตอนกลาง บริเวณถนนรัชดาภิเษกไปจรดถนนรามอินทราและ
ถนนแจ้งวัฒนะ

3. เขตบางเขนตอนล่าง บริเวณตั้งแต่คลองบางซื่อไปจรดถนนรัชดาภิเษก
ส่วนที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะหาพื้นที่ตั้งของโครงการ จึงได้แก่บริเวณเขต
บางเขนตอนล่าง เนื่องจากอยู่ใจกลางเมืองและติดต่อกับเขตอื่นๆ ได้โดยสะดวก
โดยที่ถนนรัชดาภิเษกเป็นถนนวงแหวนรอบเมือง

และจากการพิจารณาหาที่ตั้งสำหรับโครงการภายในส่วนล่างของเขตบางเขน
นี้ จึงได้หาพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งโครงการ ซึ่งในการเลือกตั้งเอาพื้นที่
ที่มีโครงการในการขยายและพื้นที่ว่างที่มีอยู่แล้วซึ่งจะประหยัด ค่าใช้จ่ายในการรื้อ
ถอน ซึ่งจะมีความเป็นไปได้สูงและสามารถที่จะพัฒนาหรือขยายโครงการต่อไปใน
อนาคตได้ ซึ่งได้แก่

1. พื้นที่ว่างบริเวณข้างสวนจตุจักร จำนวนประมาณ 18 ไร่ ซ่องการรถไฟ
แห่งประเทศไทย ซึ่งพื้นที่ว่างส่วนนี้ ตั้งอยู่ริมถนนกำแพงเพชร ที่แยกออกมาจากถนนพหลโยธิน
2. พื้นที่ว่างบอบวิทยาลัยครูจันทระเกษม จำนวนประมาณ 15 ไร่ ซ่องกระทรวง
มหาดไทย ตั้งอยู่ริมถนนรัชดาภิเษกห่างจากแยกรัชดาภิเษกและถนนลาดพร้าวประมาณ 400 ม.
3. พื้นที่ว่างถนนกำแพงเพชร และถนนการรถไฟ กม. 11 อยู่แยกจากถนนวิภาวดี
ประมาณ 1 กม. มีพื้นที่ซ่องการรถไฟ ประมาณ 20 ไร่
4. พื้นที่ว่างบริเวณแยกถนนจรัลสนิทวงศ์และถนนลาดพร้าว เป็นของเอกชน
มีประมาณ 15 ไร่เศษ

3.4.6 สภาพภูมิประเทศของที่ตั้งโครงการ

1. สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ 1

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดกับพื้นที่โล่งและที่ตั้งของโกดังปูนซีเมนต์
ทิศใต้ ติดกับถนนกำแพงเพชร ตรงข้ามกับองค์การตลาด
 เพื่อการเกษตร

ทิศตะวันออก ติดกับตลาดนัดสวนจตุจักร ซึ่งมีถนนซอยกว้าง
 ประมาณ 8.00 เมตร

ทิศตะวันตก ติดถนนที่แยกจากถนนกำแพงเพชร
 พื้นที่ทั้งหมด 18 ไร่

การคมนาคม มีรถเมล์หลายสายจะวิ่งอยู่ในถนนพหลโยธิน ซึ่งที่ตั้งของโครงการ
 จะอยู่ห่างจากถนนพหลโยธินประมาณ 100 เมตร ซึ่งบนถนนกำแพงเพชรจะไม่มีปัญหา
 การจราจร (ยกเว้นวันเปิดตลาดนัด)

ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ พื้นที่ตั้งอยู่ใกล้ กับคลองบางซื่อซึ่งจะ
 ใช้ระบายน้ำได้ตามธรรมชาติ รวมทั้งระบบประปา โดยมีสำนักงานจ่ายน้ำประปาตั้ง
 อยู่ในพื้นที่ของกม.11 ห่างจากที่ตั้งประมาณ 1 กม. และมีสถานีไฟฟ้าย่อยอยู่ไม่ไกลเท่าไรนัก

สภาพแวดล้อม เนื่องจากพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้ย่านที่พักอาศัยและย่านสถาบัน สภาพ
 อาคารข้างเคียง จึงมีความสูงน้อย มีพื้นที่สีเขียวมากและยังประกอบด้วย ร้านค้า,
 ต้นไม้ริมถนนกำแพงเพชร, คลองบางซื่อทางรถไฟ, สวนจตุจักร, สนามกอล์ฟ กวารถไฟ,
 มีความสงบและร่มรื่นมาก

แหล่งสถาบัน, หน่วยงานที่สำคัญใกล้เคียง ที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่ที่มีผลต่อการ
 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการ เช่น ตลาดนัดสวนจตุจักร, สถานีขนส่งสายเหนือ -
 อีสาน, สถานีรถปรับอากาศ, สถานีรถไฟ บางซื่อ (สายใต้) ซึ่งมีผลต่อการมาใช้บริการ
 กวารถไฟ หรือแม้แต่ท่าอากาศยานดอนเมือง ซึ่งมีความสำคัญในการส่งเสริม การส่งออกสินค้า
 ก็จัดว่าไม่ไกลและยังอยู่ใกล้กับหน่วยงาน ที่สำคัญ คือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมซึ่งอยู่
 แยกจากถนนพระรามหกไปประมาณ 2 กิโลเมตร

คลองปทุมธานี

ลุ่มน้ำห้วยตะพานออกเฉียงเหนือ

217 เมตร

พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบมีป่าไม้และหญ้า

ทางเดินวงสุริยในฤดูหนาว

ทางเดินวงสุริยในฤดูร้อน

พื้นที่บางส่วนของพื้นที่นี้เป็นคลองน้ำจืด

132 เมตร

120 เมตร

267 เมตร

ถนนดินแดงใหม่

ไปเขตกงหรา

ลุ่มน้ำห้วยตะพานออกเฉียงเหนือ

องค์การคลังเพื่อการเกษตร

คลอง

ทิศทางลม

เสียงรบกวน

มุมมอง

3๗%

ภาพที่

แสดงพื้นที่โครงการ 1

2. สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ 2

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดถนนทางเข้าวิทยาลัยครูจันทระเกษม

ทิศใต้ ติดสำนักงานไฟฟ้าจันทระเกษม (สำนักงานเก็บเงิน) และถนนซอย

ทิศตะวันออก ติดกับวิทยาลัยครูจันทระเกษม

ทิศตะวันตก ติดกับถนนจรัสสนิหวงค์ ตรงข้ามกับกองมีแขวงพระนคร

เหนือ กรมอัยการ

พื้นที่ทั้งหมด 15 ไร่

การคมนาคม มีรถเมล์ประมาณ 5 สายวิ่งผ่านที่ตั้งโครงการและมีความสะดวก
ทางการจราจร แบ่งลักษณะเส้นทางออกกระหว่างซ้ายขวาด้วยเกาะกลางถนน มีสะพาน
ลอยสำหรับคนข้ามหลายจุด

ระบบสาธารณูปโภค, สาธารณูปการ ไม่มีปัญหา พร้อม

สภาพแวดล้อม อยู่ในสภาพที่ไค่ค้อจะร่มรื่นในปัจจุบันเนื่องจากมีอาคารสูง เช่น
กรมอัยการซึ่งกำลังก่อสร้างอยู่ตรงข้าม มากมายแต่ค้ำที่ติดอยู่กับวิทยาลัยจันทระเกษม
ก็มีความร่มรื่นบ้าง เนื่องจากมีคลองเล็กๆ และมีต้นไม้มาก แต่พื้นที่ตั้งจะตีในแง่ของ
มุมมองเพราะอยู่บริเวณโค้งของถนนรัชดาภิเษกพอดี

แหล่งสถาบันหน่วยงานที่สำคัญข้างเคียง ที่ตั้งอยู่ใกล้กับกรมพาณิชย์สัมพันธ์และ
วิทยาลัยครูจันทระเกษม ซึ่งอาจจะมีส่วนส่งเสริมบ้างเล็กน้อยและใกล้กับศาลอาญาของ
กรมอัยการ ซึ่งอาจจะส่วนดึงดูดใจให้มีผู้มาใช้โครงการเพิ่มมากขึ้น และใกล้สถานีขนส่ง
ตลาดหมอชิต ซึ่งไม่ไกลเกินไปนัก

3. สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ 3

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดกับพื้นที่ว่างของการรถไฟซึ่งมีรถไฟขนส่งวิ่งผ่าน

ทิศใต้ ติดที่ดินของการรถไฟ

ทิศตะวันออก ติดกับบริเวณบ้านพักอาศัยชุมชน กม. 11

ทิศตะวันตก ติดกับถนนกำแพงเพชร ที่แยกจากถนนพหลโยธินไปออก
ถนนวิภาวดี ตรงข้ามกับเส้นทางรถไฟ กท. - ใต้, อีสาน, เหนือ

พื้นที่ประมาณ 20 ไร่

บ้านพักพนักงานรถไฟชุมพล กม. 11

ถนนรถไฟ

เส้นทางรถไฟขนส่งซีเมนต์

พื้นที่โครงการ 2
พื้นที่โดยทั่วไปเป็นทุ่งหญ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคม อยู่ห่างจากถนนวิภาวดีที่มีรถเมล์หลายสายวิ่งผ่าน ประมาณ 400 กม. และอยู่ในพื้นที่ เป็น ทางวัดจากพหลโยธินไปออกวิภาวดี นอกจากนี้ยังมีจุดจอดรถไฟ กม. 11 และสถานีข้างชื่อ บางเขนอยู่ใกล้เคียงไม่มีปัญหาเรื่องการจราจร มีรถเมล์ สาย 3 วิ่งผ่านที่ตั้ง

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ไม่มีปัญหาเพราะมีสำนักงานจ่ายประปาและสถานีไฟฟ้า ย่อยอยู่ใกล้เคียง

สภาพแวดล้อม อยู่ในความร่มรื่นเพราะเป็นทุ่งโล่ง มีต้นไม้ชุกริมทาง และต้นไม้เงาของ มุมมองจากจุดไฟ ที่วิ่งผ่านไปผ่านมา

แหล่งสถาบันและหน่วยงานที่สำคัญข้างเคียง อยู่ในเส้นทางที่คอง เดินทางระหว่าง กอนเมือง, สถานีคลองกวมอดีต เข้าถึงได้โดยละเอียดสะดวก รวมทั้งสถานีรถไฟที่อยู่ ใกล้เคียงสามารถถึงจุดในเข้าใช้โครงการ ซึ่งเส้นทางนี้จะคับคั่งขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ ก็ไม่ไกลจากที่ตั้ง 1 เท่าใดนัก ส่วนสนับสนุนอื่นๆ จึงใกล้เคียงกันต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4. สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ 4

อาณาเขต ทิศเหนือ บริเวณของบ้านพักอาศัย

ทิศใต้ จรดกับถนนลาดพร้าว

ทิศตะวันออก จรดกับที่ตั้งของอาคารพาณิชย์

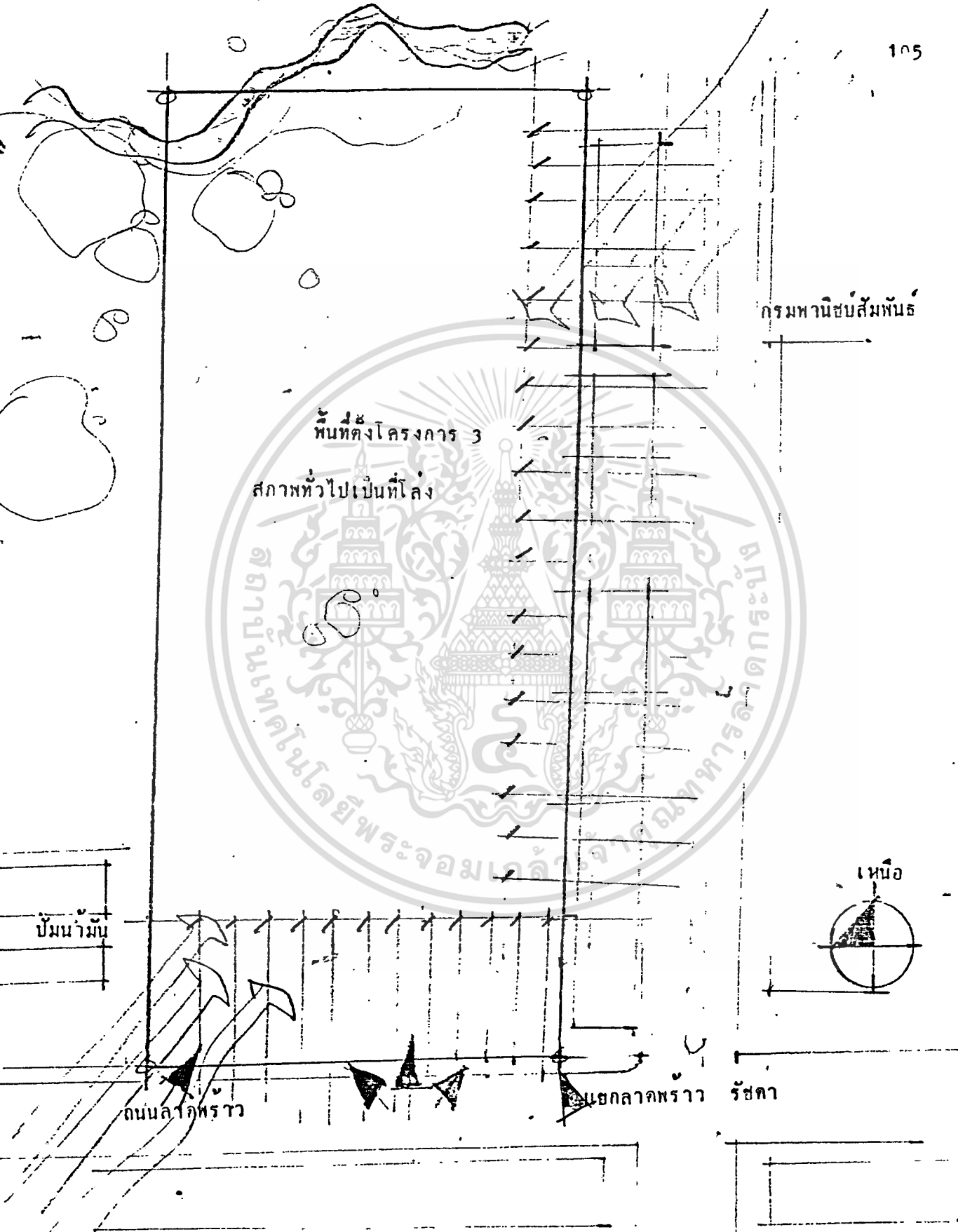
ทิศตะวันตก ทิศกับบึงน้ำมัน และพื้นที่ว่าง

พื้นที่ประมาณ 15 ไร่

การคมนาคม มีรถเมล์ผ่านไม่ต่ำกว่า 10 สาย วิ่งผ่านที่ตั้งโครงการ มีความสะดวก ในการจราจร เพราะเส้นทางกว้างมาก และอยู่ใกล้แยก ลาดพร้าวกับรัชดาภิเษก ซึ่งก ระบายรถจะรวดเร็ว

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ พร้อม

สภาพแวดล้อม อยู่ในสภาพที่ไม่ค่อยจะร่มรื่นเท่าไรนักเพราะไม่ค่อยจะมีต้นไม้ใหญ่ ในบริเวณริมถนน ที่ตั้งถูกขนานข้างด้วยอาคาร แต่มีส่วนที่ต้นไม้เงาของมุมมอง เพราะ อยู่ตรงทางแยก แลอาคารที่อยู่ข้างเคียงยังไม่มีอาคารขนาดใหญ่

พื้นที่โครงการ 3
สภาพทั่วไปเป็นที่โล่ง

กรมพาณิชย์สัมพันธ์

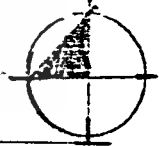
บึงน้ำมัน

ถนนลาอิทราว

แยกลาดพร้าว

รัชดา

เหนือ

แหล่งสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนใกล้เคียงกับพื้นที่ 2 อยู่ห่างพื้นที่ 2 ประมาณ 100 เมตร

3.4.7 การใช้ที่ดิน

พื้นที่ 1

ปัจจุบันมีเอกชนเช่า พื้นที่บางส่วนประมาณ 1 ใน 4 เป็นร้านค้าพันธุ์ไม้และ หัตถกรรมโครงสร้างเป็นโครงสร้างชั่วคราว

พื้นที่ 2

ปัจจุบันยังไม่มีโครงการจะดำเนินการจริง จึง คาดว่าในอนาคตจะเป็นพื้นที่สำหรับการก่อสร้างอาคารของวิทยาลัยครูจันทระเกษม มีต้นมะขามเทศทั่วไป

พื้นที่ 3

ปัจจุบันเป็นทุ่งว่างและคาดว่าในอนาคตน่าจะเป็นที่ตั้งของธนาคารพาณิชย์ เพราะ อยู่ในทำเลที่เหมาะสม

พื้นที่ 4

ปัจจุบันเป็นทุ่งโล่งมีหญ้าชุกชุมบริเวณ ไม่มีโครงการอะไรจริง แต่ คาดว่าในอนาคตเป็นแหล่งที่พักอาศัยและร้านค้า

แต่อย่างไรก็ดี ศักยภาพที่ดินทั้ง 4 แห่งนี้มีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งโครงการ

3.4.8 กฎหมายและเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

1. ที่จอดรถ

กฎกระทรวงควบคุมที่จอดรถออกตามความใน พรบ. ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ผ่านที่ประชุมของกระทรวงมหาดไทยและจะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี คาดว่าจะนำออกมาใช้ ซึ่งกฎกระทรวงฉบับนี้มีดังนี้ 1.

1.1 จำนวนที่จอดรถในอาคาร

โรงแรมหรสพ มีที่จอดรถ 1 คันต่อจำนวนคนคูที่นั่งคนคู่ 20 คน

อาคารที่อยู่อาศัยรวม ซึ่งหมายถึงอาคารที่อยู่หลายคนหรือหลายครอบครัว มีห้องน้ำและห้องนอน ห้องส้วมอิสระ มีที่จอดรถ 1 คัน ต่อ 1 ชุด

ภัตตาคาร หมายถึงอาคารที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม มีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการ ถ้ามีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารเกิน 50 ตรม. ให้มีที่จอดรถ 1 คัน ต่อ พท. ตั้งโต๊ะอาหาร 20 ตรม.

ห้างสรรพสินค้า ให้มีที่จอดรถ 1 คัน ต่อพื้นที่ 20 ตรม.

สำนักงาน ให้มีพื้นที่จอดรถ 1 คันต่อ 40 ตรม.

อาคารขนาดใหญ่ หมายถึงอาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตรม. หรือมีความสูงจากระดับถนน 15 ม.ขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตรม. ให้มีที่จอดรถ 1 คัน ต่อพื้นที่อาคาร 100ตรม.

ห้องโถงของโรงแรม ภัตตาคาร สมาคมหรือมูลนิธิหรืออาคารขนาดใหญ่ โดยที่ห้องโถงหมายถึงอาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ประชุมชุมนุมจัดงานหรือแสดงกิจกรรมต่างๆ ให้มีที่จอดรถ 1 คัน ต่อพื้นที่ห้องโถง 10 ตรม.

สถานพยาบาล ที่จอดรถ 1 คัน ต่อ 50 ตรม.

สมาคมหรือมูลนิธิ ให้มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 6 คันและพื้นที่เกิน 300 ตรม. ให้ 50 ตรม. ต่อ 1 คัน

คลังสินค้า หมายถึงอาคารสำหรับเก็บสินค้าหรือสิ่งของ เพื่อประโยชน์ทางการค้าหรืออุตสาหกรรม ให้มีที่จอดรถ 1 คันต่อ พื้นที่อาคาร 100 ตรม.

การคำนวณที่จอดรถนี้ ถ้ามีเศษของจำนวนที่จอดรถที่คำนวณได้เกินร้อยละ 50 ของที่จอดรถ 1 คัน ให้คิดเป็นที่จอดรถ 1 คัน แต่จะอนุญาตให้ลดเฉพาะส่วนที่เกิน 100 คัน คือ

1. ลคลงร้อยละ 20 สำหรับที่จอดรถ 100 คันแรกไม่เกิน 2. ลคลงร้อยละ 50 ทุก 100 คันถัดมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ได้รับผิดกฎกระทรวงควบคุมที่จอดรถนี้ และต้องนำจนถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
วงการค้าก่อสร้าง หน้า 73 - 75 ฉบับที่ 10 ปีที่ 5 2532 กันยายน

2. มาตรฐานอาคารประเภทที่ทำการของราชการ พศ.2526

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาคารที่ทำการของราชการอยู่ในมาตรฐานเดียวกันและมีราคาก่อสร้างต่อเนื่องที่ใช้สอยของอาคารแต่ละชั้นเฉลี่ยตรม. ละไม่เกินจำนวนที่สำนักงานงบประมาณกำหนด ทั้งในกรณีที่มีการต่อเสาะเพิ่มและไม่มี การต่อเสาะเพิ่ม จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะและแนวปฏิบัติในการออกแบบและกำหนดรายการก่อสร้างไว้ดังนี้

1. การออกแบบ ให้พยายามใช้ระบบการประสานทางพิภค()

ตามมาตรฐานทางสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย

2. ลักษณะอาคาร

2.1 เพื่อประโยชน์ในการคำนวณ เนื้อที่อาคารให้คำนวณเนื้อที่ที่ใช้สอยของอาคารแต่ละส่วน โดยเฉลี่ยตามเกณฑ์การวัดผังสำนักงาน() ดังนี้

2.1.1 เนื้อที่ทำงานของรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง รวมทั้งห้องน้ำ/ส้วม

4๐ ตารางเมตร/คน

2.1.2 เนื้อที่ทำงานของรองปลัดกระทรวง รองปลัดทบวง อธิบดี

และรองอธิบดี (รวมทั้งห้องน้ำ) 30 ตรม./คน

2.1.3 ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง 16 ตรม./คน

2.1.4 ตำแหน่งอื่นๆ ไม่ต่ำกว่าข้าราชการระดับ 6 12 ตรม./คน

2.1.5 ผู้ปฏิบัติงาน ข้าราชการและพนักงาน 4.5 ตรม./คน

ผู้ปฏิบัติวิชาชีพ 6 ตรม./คน

2.1.6 เนื้อที่ห้องประชุมตามจำนวนผู้เข้าห้องประชุม 2 ตรม./คน

2.1.7 เนื้อที่พักรอ 1 ตรม./คน โดยมีโล่ส้วม 1 โถ ที่บัสสาวะ

1 ที่ อ่างล้างมือ 1 อ่าง ต่อจำนวนคน 25 คน

2.1.8 เนื้อที่สำหรับพัสดุหรือการอื่นๆ ให้พิจารณาตามความจำ

เป็นของแต่ละหน่วยงาน เช่น ห้องปฏิบัติการ หรือห้องรับแขก

3. กฎกระทรวงควบคุมอาคารใหญ่

เป็นการเสนอโดยกรมโยธาธิการ อนุมัติผ่านการกระทรวงมหาดไทย กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและคาดว่าจะนำออกมาใช้ในอนาคต

กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนดว่า "อาคารสูง" หมายถึงสูง 23 เมตรขึ้นไป

"อาคารใหญ่" หมายถึง อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุก

ชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตรม. หรือสูงกว่าระดับถนน 15 ม. มีพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกัน 1,000 ตรม.

1. ที่ดินที่ตั้งของอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่ต้องมีที่กินอย่างน้อยหนึ่งห้านาคิถนนสาธารณะยาวไม่น้อยกว่า 12 ม. และถนนสาธารณะนั้นต้องมีเขตทางกลางไม่น้อยกว่า 12 ม. ขวาต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 500 ม. ที่ว่างด้านหน้าอาคารต้องไม่น้อยกว่า 12 ม.

ระยะร่นของอาคารให้ใช้สูตร

$$\frac{5 \times 3 + \text{ความสูงของอาคารส่วนที่เกิน 15 เมตร}}{5 \times \text{ระยะห่างเขตที่ดินมีหน่วยงานเป็นเมตร}}$$

ระยะร่นนี้จะต้องไม่น้อยกว่า 6 เมตร (ยกเว้นที่ว่างที่ใช้เป็นที่จอดรถไม่ต้อง

อยู่ภายใต้ข้อบังคับนี้)

อาคารสูงหรืออาคารใหญ่นั้นที่ดินเป็นเจ้าของเดียวกันจะสร้างอยู่ใกล้กันระยะห่างของผนังอาคารแต่ละหลังต้องใช้สูตร

$$\frac{5 \times 6 + \text{ความสูงของอาคารส่วนที่เกิน 15 เมตร}}{5 \times \text{ระยะห่างอาคารอื่น (ยกเว้นที่จอดรถเช่นเดียวกัน)}}$$

2. พื้นที่ส่วนกลางใช้สัญจรในอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่แต่ละหลังต้องมีไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

อัตราส่วนพื้นที่อาคารต่อพื้นที่กินห้ามเกิน 6:1

พื้นที่กินสำหรับสร้างอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่ต้องจัดให้มีที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของพื้นที่อาคารรวมทั้งหมดของพื้นที่กินแปลงนั้น

3.5 ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม

3.5.1 บทบาทและหน้าที่ของโครงการ¹

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ(THAI TRADITION CRAFT) มีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมงานหัตถกรรมทุกชนิดของไทย มีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน ระหว่างหน่วยงานให้มีความเป็นระเบียบและเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงานนโยบาย,แนวทาง รวมทั้งการจัดงานส่งเสริมหัตถกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยบทบาทของศูนย์ฯ ตอบสนองด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านนโยบาย

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานและประสานงานระหว่างหน่วยราชการ,รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในการส่งเสริมงานด้านหัตถกรรม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. ด้านสังคม

ศูนย์หัตถกรรมจะเป็นศูนย์แสดงและส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไทย ของภาคเอกชนและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชนบท ที่หน่วยงานของรัฐได้ให้การส่งเสริมไว้จากทุกภูมิภาคอย่างถาวร รวมทั้ง เป็นศูนย์ฯ แสดงความเชื่อมโยงระหว่างศิลปินหัตถกรรมพื้นบ้านกับวิวัฒนาการสินค้าหัตถกรรมไทย ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์

3. ด้านเศรษฐกิจ

จะให้บริการข้อมูลการผลิต และการตลาดสินค้าหัตถกรรมไทยแก่ผู้ประกอบการ นักลงทุน ผู้ซื้อ-รวมทั้งการติดต่อ นักหมายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายส่ง ตลอดจนเป็นศูนย์การส่งออกต่างประเทศ

4. ด้านกายภาพ

ที่ตั้งของศูนย์ตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่มีศักยภาพตอบสนอง นโยบายสังคม, เศรษฐกิจ ตลอดจนเสริมสร้างภูมิทัศน์แก่สภาพแวดล้อม

1. โครงการและกิจกรรม ปีศิลปหัตถกรรมไทย

2531 - 2532 ฝ่ายเลขานุการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม อีกร่างห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.2 การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติจะดำเนินงานในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ เพื่อสามารถมีรายได้เลี้ยงตนเอง โดยจะสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตรายย่อยทั้งในแบบผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันแต่ละท้องถิ่น หรือผู้ผลิตสินค้าในท้องถิ่นเดียวกันแต่ละคนละประเภท ซึ่งจะช่วยให้การประสานงานระหว่างผู้ผลิตและมิตีลาที่แน่นอน นอกจากนี้ศูนย์จะเปิดดำเนินการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์เอง ตลอดจนการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์และจัดงานแสดงขึ้นอย่างค่อเนื่องครั้งนี้รายได้ของศูนย์จึงมาจากการให้ผู้ผลิตเช่า พื้นที่ภายในศูนย์ รายได้จากจำหน่ายหัตถกรรมของศูนย์เอง จากค่าธรรมเนียมเข้าชมพิพิธภัณฑ์ จากค่าชมกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์

3.5.2.1 ลักษณะการบริหารงานทั่วไป

ในการจัดตั้งโครงการจะใช้ชื่อเรียกว่า "ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ" (Thai Tradition Craft) ภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารของศูนย์ซึ่งจะมาจากหน่วยงานจากรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพาณิชย์สัมพันธ์, กวรท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ, หอการค้าไทย ตลอดจนสมาคมส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแห่งชาติ บริษัทธุรกิจหัตถกรรมจำกัด เป็นต้น โดยมีกองส่งเสริมหัตถกรรมไทยเป็นหัวหน้าดำเนินงาน ได้มีการแต่งตั้งและแบ่งสายงานรับผิดชอบด้านต่างๆดังนี้

นโยบาย

มีคณะกรรมการบริหารวางนโยบายและแนวทาง โดยมีฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์, รอง, เลขานุการ ตลอดจนฝ่ายธุรการ ควบคุมดูแลการท่างานและปฏิบัติงานในนโยบายลุล่วงไปรวมทั้งการอำนวยความสะดวกสนับสนุนงานด้านอื่นให้เกิดประสิทธิภาพ

• สังคม

ฝ่ายอนุรักษ์และรวบรวมหัตถกรรม มีหน้าที่ในการอนุรักษ์งานหัตถกรรม, ตลอดจนการรวบรวมข้อมูล, รวบรวมหัตถกรรม(ของจริง)ในสถานที่ลักษณะที่เป็นหนังสือ, วารสาร สิ่งพิมพ์, คอมพิวเตอร์, ภาพยนตร์, ของจริง จัดเก็บไว้ในรูปแบบของห้องสมุด, พิพิธภัณฑ์

เอกสารหรือทางโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อบริการสำหรับการศึกษาว่า, ศึกษาหาความรู้การท่องเที่ยวด้านการค้าไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่ายจัดแสดงงานหัตถกรรม มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรม สำหรับการเผยแพร่, ประชาสัมพันธ์, แนะนำหัตถกรรมใหม่และร่วมมือกับฝ่ายร่วมพัฒนาและส่งเสริมหัตถกรรม หัตถกรรม (สมาคมส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแห่งชาติ) ในการพิจารณาให้รางวัลและจัดประกวดหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมให้งานหัตถกรรมมีมาตรฐานทั้งรูปแบบ, ราคา ฝ่ายจัดแสดงฯ ยังรับผิดชอบในงานด้านจัดนิทรรศการหัตถกรรม, จัดแสดงบนเวที, หรืองานเทศกาล (เทศกาลดอกไม้ประติมากรรม, เทศกาลสิ่งทอ, งานประเพณีลอยกระทง) เป็นควรประชาสัมพันธ์ศูนย์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

เศรษฐกิจ

ฝ่ายส่งเสริมการตลาด มีหน้าที่ในการวางแผนนโยบาย, คู่มือการตลาด, ประสานงานการตลาดทั้งในและนอกประเทศ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของการตลาดออกแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งเจ้าหน้าที่ออกสำรวจ ข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อ-ขายตลอดจนให้คำปรึกษาแก่ผู้ผลิตและจำหน่ายร่วมมือกับฝ่ายพัฒนาการผลิตในการวางแผนและหลักสูตร การฝึกอบรมและสัมมนา

ฝ่ายพัฒนาการผลิต มีหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรม ให้แก่นักศึกษาและผู้สนใจ ตลอดจนการจัดการจัดการสัมมนาผู้ผลิต, จัดการพัฒนาสาธิตรูปแบบหัตถกรรมตลอดจนประเมินผลและจัดทำเกียรติบัตร วุฒิบัตร ให้แก่ผู้อบรมหรือสัมมนาและรับสั่งผลิตจากพ่อค้า

ฝ่ายจัดจำหน่าย มีหน้าที่ควบคุมการจำหน่ายภายในศูนย์ ตลอดจนการบรรจุหีบห่อ เพื่อการจำหน่ายและส่งออก ต่างประเทศ และรับสั่งออเดอร์จากพ่อค้าควบคุมการเงินทางการจำหน่าย

กายภาพ

สภาพพื้นที่เอื้ออำนวยในการประกอบกิจกรรมและหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ตลอดจนการตั้งจุดที่มีผลต่อการส่งเสริมสภาพแวดล้อมและภูมิประเทศภูมิทัศน์ของเมือง

3.5.2.2 โครงสร้างขององค์กร

กระทรวงอุตสาหกรรม
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
กองส่งเสริมหัตถกรรม
ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
(ถูกจำกัดการเข้าถึง)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.2.3 รายละเอียดด้านบุคลากรและหน้าที่

ศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อการจำหน่าย ให้อ้อมลูให้ความรู้และส่งเสริมหัตถกรรมในทุกรูปแบบ ดังนั้นบุคลากรของศูนย์จึงมีหน้าที่ตามการให้บริการของศูนย์และเจ้าหน้าที่จัดการด้านอื่นให้การสนับสนุนดังนี้

คณะกรรมการบริหาร มาจากตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหัตถกรรมทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลร่วมกัษ โดยประธานกรรมการ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักงานนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนงานดำเนินงานศูนย์หัตถกรรม ประสานงานการปฏิบัติการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานต่างๆที่เกี่ยวข้องตลอดจนมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ผู้บริหารของศูนย์ ตลอดจนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

ผู้อำนวยการศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมและบริหารศูนย์ประสานงานกับคณะกรรมการบริหารและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดจนกลุ่มบุคคลภายนอกควบคุมดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์, ติดตามและซึคกิจกรรมภายในศูนย์

รองผู้อำนวยการศูนย์ฯ เป็นผู้บังคับบัญชารองจากผู้อำนวยการศูนย์ มีหน้าที่ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในศูนย์ช่วยเหลือผู้อำนวยการศูนย์ และปฏิบัติงานแทนผู้อำนวยการศูนย์ รับผิดชอบงาน เช่นเดียวกับผู้อำนวยการศูนย์

เลขานุการศูนย์ฯ มีหน้าที่ในการทำหนังสือและจัดสรรวาระการประชุม, บันทึกการประชุมตลอดจนรับเรื่องราวต่างๆ เสนอให้แก่ผู้อำนวยการศูนย์, เรียบเรียงเรื่องราวหรือโปรแกรมควงๆ ตลอดจนติดค้อส่วนปฏิบัติงานอื่นๆภายในศูนย์ สื่องานที่มอบหมายให้แก่ฝ่ายต่างๆ

หัวหน้าฝ่ายธุรการ รับผิดชอบงานด้านธุรการโดยทั่วไป รวมทั้งงบประมาณและการเงิน ควบคุมพนักงานในฝ่ายธุรการให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย

- จนท.งานธุรการ - บัญชี . หัวหน้าบัญชีสินค้า, บัญชีราย รับรายจ่าย
- การเงิน หัวหน้างานด้านงบประมาณรายรับรายจ่ายของศูนย์
- พิมพ์สื่อ พิมพ์เอกสารและจัดทำสำเนา รวมทั้งช่วยปฏิบัติงานด้านธุรการด้วย

- จนท.งานประชาสัมพันธ์
- ติดต่อสอบถาม ให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ
 - จัดทำวารสาร มีหน้าที่จัดทำเอกสารเผยแพร่ เช่น จุลสารการจิตบอรรถประชาสัมพันธ์
 - คำเป็นงานพิธี มีหน้าที่คำเป็นรายการต่างๆ ภาพยนตร์ ศูนย์ เช่น คำเป็นการประชุม, คำเป็นการสัมมนา เป็นต้น

จนท. ฝ่ายซ่อมบำรุงและยานพาหนะ

- พนักงานขับรถ - มีหน้าที่ในการขับรถของศูนย์ เช่น รถพนักงาน, รถขนส่งสินค้า รถรับส่งผู้มาอบรมสัมมนา
- นักการ - รับผิดชอบในการซ่อมแซมอุปกรณ์หรือวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนไฟฟ้า ประปาที่เกิดการชำรุดเสียหาย
 - นักการ
 - ช่างเทคนิค

จนท. งานสถานที่

- แม่บ้าน - รับผิดชอบในเรื่องของที่พักของผู้มาอบรมดูแลรักษาที่พัก
- นักการ - รับผิดชอบในการจัดสร้าง, เวที, อาคารภายในศูนย์หรือนอกศูนย์ตลอดจนการรักษาความสะอาดและบ่อน้ำให้ดูสวยงาม
- คนสวน - รับผิดชอบในเรื่องของการดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวภายในบริเวณศูนย์ ตลอดจนรักษาความสะอาดและบ่อน้ำให้ดูสวยงาม
- ยามรักษาความปลอดภย - รักษาทรัพย์สินและอาคารกรมในบริเวณ

จนท. ฝ่ายพัสดุ

- หัวหน้างานพัสดุ - ตรวจเช็ค การเบิก, รับ, จ่าย พัสดุและควบคุมอาคารพัสดุกลาง
- พนักงานพัสดุ

จนท. งานพยาบาล

- อนามัยหรือพยาบาล - ให้ความช่วยเหลือในก้านการรักษาและทำความสะอาด อนามัยของศูนย์ -ควบคุมโรงอาหารในเรื่องความสะอาดของระบบอาหารการกินด้วย

จนท. งานโสตทัศนูปกรณ์

- รับผิดชอบในเรื่องของไฟแสงสี, เสียงภายในศูนย์ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวหน้าฝ่ายการส่งเสริมการผลิต - มีหน้าที่ในด้านการส่งเสริมงานด้านการผลิตและ

พัฒนาการผลิตทั้งด้านบุคลากรและรูปแบบของหัตถกรรม - จัดทำโครงการฝึกอบรม

โครงการสัมมนาและโครงการ สาธิตการผลิต - มีบุคลากรประกอบด้วยฝ่ายต่างๆดังนี้คือ

จนท. ฝ่ายการประสานงาน - ประสานงานกับฝ่ายธุรการในเรื่องของหนังสือติดต่อผู้เข้า

รับการอบรมและสัมมนา - ประสานงานวิทยากรฝึกอบรม, สัมมนา - ผู้เชี่ยวชาญ

- จนท. ฝ่ายประสานงาน - จัดทำโครงการฝึกอบรม, สัมมนาในระยะยาว (ตลอดปี)

- จนท. ฝ่ายจัดทำเอกสาร - และกิจกรรมของฝึกอบรมและสัมมนาแต่ละครั้ง ตลอดจน

พิจารณางบประมาณในโครงการ

- จัดทำประกาศนียบัตร เสนอผู้อำนวยการและคณะกรรมการ

บริหารอนุมัติให้แก่ผู้ผ่านการฝึกอบรมและสัมมนา

- รายงานผลและจำนวนผู้เข้าอบรมและสัมมนา

- ลงทะเบียนผู้เข้าฝึกอบรมและสัมมนา

จนท. งานปฏิบัติการ - ดำเนินการฝึกอบรมและการสัมมนาตามโครงการ

- วิทยากร - ควบคุมและแนะนำผู้ฝึกอบรม

- ดำเนินการสาธิตและถ่ายทอดงานหัตถกรรม

- ดำเนินงานกิจกรรม

- ประเมินผลการฝึกอบรมและสัมมนา รายงานขอผู้

ผ่านการฝึกอบรมและสัมมนา

จนท. ฝ่ายสาธิตการผลิต - มีหน้าที่ในการผลิตหัตถกรรมเพื่อเป็นต้นแบบสำหรับ

ศูนย์ในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ ให้ตรงตามความต้องการของ

ตลาดและผู้บริโภค

- จนท. ฝ่ายออกแบบ - ดำเนินงานศึกษาและออกแบบงานหัตถกรรม เสนอต่อฝ่าย

ส่งเสริมการตลาดและคณะกรรมการ อนุมัติเป็นผู้ดำเนินการ

- ฝ่ายปฏิบัติ - การหรือช่างผู้มีฝีมือ

- มีหน้าที่ดำเนินการทำหัตถกรรมตามแบบ - และควบคุม

โรงงานสาธิตผลิตรวมทั้งให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึก

อบรมและสัมมนา - ในเรื่องการผลิตตลอดจนการ

หัวหน้าฝ่ายอนุรักษ์หัตถกรรม มีหน้าที่ควบคุมและอำนวยการในส่วนภูมิภาคของพิพิธภัณฑ์หัตถกรรม ดำเนินนโยบายทางด้านข้อมูลและความรู้แก่ผู้สนใจ ตลอดจนมีอำนาจในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงการจัดหัตถกรรมภายในพิพิธภัณฑ์ การนำหนังสือเข้าห้องสมุดและการจัดทำสื่อค่านหัตถกรรม

- หัวหน้างานพิพิธภัณฑ์ - อำนวยการและรับผิดชอบงานของพิพิธภัณฑ์
- จนท. ฝ่ายเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชม เก็บค่าธรรมเนียมและรับฝากของ
- จนท. ฝ่ายรวบรวมหัตถกรรม - มีหน้าที่ในการดูแลนำหัตถกรรมมาไว้ในพิพิธภัณฑ์
- จนท. ฝ่ายดูแลหัตถกรรม - ให้ความรู้และแนะนำผู้มาท่องเที่ยว
- ฝ่ายรักษาความปลอดภัย - มีหน้าที่ในการดูแลการสูญหายของหัตถกรรม
- ฝ่ายการออกแบบพิพิธภัณฑ์ - ตั้งเป็นจนท. เกี่ยวกับการออกแบบงานจัดแสดงต่างๆ ภายในศูนย์เจ้าหน้าที่ในการจัดรูปแบบหัตถกรรมภายในศูนย์ตลอดจนดูแลรักษา

งานห้องสมุด

บรรณารักษ์ - ควบคุมการปฏิบัติงานภาพพิงงานในห้องสมุด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเสนอซื้อหนังสือต่อผู้อำนวยกาและคณะกรรมการการบริหาร

เจ้าหน้าที่ฝ่ายยืมและส่ง มีหน้าที่ให้ยืมหนังสือและส่งหนังสือ ตลอดจนสื่ออื่นๆ ที่มีอยู่

ตรวจเช็คหนังสือ

จนท. ฝ่ายพิมพ์ดีด มีหน้าที่พิมพ์ดีดงานทุกชนิดของห้องสมุดและงานนอก

จนท. ฝ่ายทะเบียนหนังสือ โดยทำบัตรรายการ และจัดชั้นหนังสือเข้าตู้หรือหิ้ง

จนท. ฝ่ายซ่อมหนังสือและสื่ออื่นๆ เมื่อหนังสือมีการชำรุดหรือเสียหาย

หัวหน้าฝ่ายจัดแสดงและเผยแพร่งานหัตถกรรม มีหน้าที่ในการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัตถกรรมขึ้น อาทิ - จัดแสดงงาน, สินค้าหัตถกรรม, นิทรรศการงานหัตถกรรม, จัดงานแสดงบนเวที, คอนเสิร์ต ตลอดจนการจัดเทศกาลงานประเพณีต่างๆ และ

การจัดทำหนังสือเผยแพร่ด้านสไลด์, วีดีโอ, และภาพยนตร์

- จนท. ประสานงาน - จัดทำโครงการและกิจกรรมในแต่ละปี เสนอต่อคณะกรรมการบริหารตลอดจนร่างงบประมาณการใช้จ่ายเพื่ออนุมัติ
- ประสานงานกับฝ่ายประชาสัมพันธ์ เพื่อกำเนินการเผยแพร่งาน
- ประสานงานกับกลุ่มผู้ผลิต, กลุ่มผู้จำหน่าย เข้าร่วมงานต่างๆ
- ตลอดจนนักแสดง, การละเล่นพื้นเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับจัดทำบันทึกเรื่องโครงการสรุปผลคำเนื่งการำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จนท. ฝ่ายการปฏิบัติงาน

จนท. ฝ่ายออกแบบ - มีหน้าที่ในการวางแผนการจัดงานต่างๆ ตลอดจนการออกแบบลักษณะของงาน, ฉาก , เวที, รั้ว และควบคุมการจัด ทำ

จนท. ฝ่ายการดำเนินงาน - ประสานงานกับกัการประชาสัมพันธ์ดำเนินงานกิจกรรมให้ลุล่วงไป ตลอดจนให้คำแนะนำแก่ผู้มาเที่ยวชม

จนท. ฝ่ายจัดทำสถานที่ เป็นฝ่ายเดียวกับจนท. ฝ่ายสถานที่ในส่วนราชการ

จนท. ฝ่ายการผลิตสื่อ ผลิตสื่อและบันทึกงานที่น่าสนใจ เพื่อเผยแพร่ต่อไป

จนท. ฝ่ายเขียนบท และกำกับ

จนท. ฝ่ายช่างภาพ ล้าง,อัด

จนท. เสียง ควบคุมเสียง

หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการตลาด มีหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลการตลาด - วางแผนวิเคราะห์วิจัยการตลาด เพื่อหาช่องทางในการจำหน่ายหัตถกรรมทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนให้บริการและคำแนะนำแก่ผู้ผลิตหรือจำหน่ายในเรื่องของตลาด

จนท. ฝ่ายสำรวจตลาด เพื่อนำตัวอย่างหัตถกรรมทดสอบและคุณภาพของตลาดเป็นอย่างไร

จนท. ฝ่ายคอมพิวเตอร์ เก็บรวบรวมข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

หัวหน้าฝ่ายการจัดจำหน่าย มีหน้าที่ควบคุมการค้าขายทาง การจำหน่ายของศูนย์ ตั้งแต่การสั่งซื้อการส่งออก, การบรรจุหีบห่อและร้านค้าภายในศูนย์ และการดำเนินงานของศูนย์เอง

จนท. ฝ่ายธุรการ ติดต่อผู้มาสั่งซื้อ, ทำสัญญา

บัญชีและการเงิน แคชเชียร์ เก็บเงินสำหรับผู้มาซื้อ

พนักงานขาย แนะนำลูกค้า จูงใจและป้องกันการชโมยสินค้า

พนักงานขนส่งสินค้า ขนส่งสินค้าให้บริการบ้านขนส่งสินค้าไปที่จจรด

งานร้านค้าให้เช่า จำหน่ายโดยดำเนินการของเอกชนหรือกลุ่มผู้ผลิตเช่าซื้อ

เจ้าของร้าน ประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายการจัดจำหน่ายเพื่อทำสัญญาหรือร้านนโยบายต่างๆ

พนักงานเก็บเงิน, บรรจุห่อ แคชเชียร์

พนักงานขายและจัดสินค้า แนะนำลูกค้าและจูงใจป้องกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานส่งออก

หัวหน้างานส่งออก รับผิดชอบในการส่ง สินค้าให้ทันตามกำหนดเวลาและ
ติดต่อสถานที่ส่งออก(คลังสินค้า) ตลอดจนของสำรองที่ชน
สินค้าล่วงหน้า.ที่ทำอากาศชานคอนเมือง

จนท.ฝ่ายการตรวจสอบ ตรวจสอบสินค้าและทำเอกสารกำกับสินค้า

พนักงานฝ่ายขนส่ง ขนส่งสินค้าไปสู่ที่ลาง

พนักงานฝ่ายบรรจุหีบห่อ บรรจุภาชนะ ใส่สินค้า

3.5.3 ผู้ใช้โครงการ

1. ประเภทผู้ใช้อาคาร

ประเภทของผู้ใช้อาคารศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติแบ่งออกเป็น 4 ประเภท

1.1 ผู้ใช้ประจำ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง

พนักงานรัฐวิสาหกิจฝ่ายต่างๆ

1.2 ผู้ใช้ชั่วคราว ได้แก่ นักท่องเที่ยว, ประชาชนทั่วไป

ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

วิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ

นักแสดง, นักดนตรี

ผู้นำผลิตภัณฑ์มาแสดง

แควีไอพี.

1.3 ผู้บริการ ได้แก่ ผู้บริการภายในศูนย์

ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

- ยามรักษาความปลอดภัย

- นักการ

- พนักงานประจำส่วนบริโภค

- พนักงานขายหัตถกรรม

ผู้ให้บริการจากภายนอกศูนย์

- พนักงานไปรษณีย์

- พนักงานส่งสินค้า, เครื่องดื่ม

- พนักงานเก็บขยะ

- พนักงานอื่นๆ

1.4 ผู้ผ่านไปผ่านมา คือ ผู้ที่ไม่ได้เข้าใช้บริการทุกชนิดของศูนย์แต่มีส่วนรับเอา

ภูมิทัศน์ภายนอก ตลอดจนความเจริญหูเจริญตาของศูนย์

เช่น ประชาชนบนท้องถนน, ประชาชนในอาคารข้างเคียง

ผู้เฒ่าจ้าว

นักการ
ห้องครัวโรงอาหาร

รักษาความปลอดภัย

ผู้บริหาร

พนักงานขาย

พนักงาน

ผู้บริหารภายใน

ผู้บริหารภายนอก

แขกพิเศษ

โดยชอบ

ศูนย์จัดหาทรัพยากร

ประชิด

จำหน่าย

ผู้สัมมนา

นักท่องเที่ยว
และประชาชน

ขนส่ง

นักแสดง, พนักงานขายสด

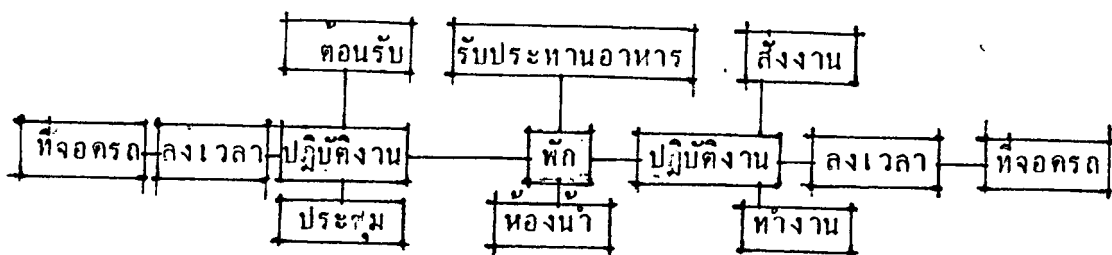
ผู้ขายไปหา

ผู้ขายปลีก

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงแหล่งเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร

2.1 ผู้ใช้ประจำ

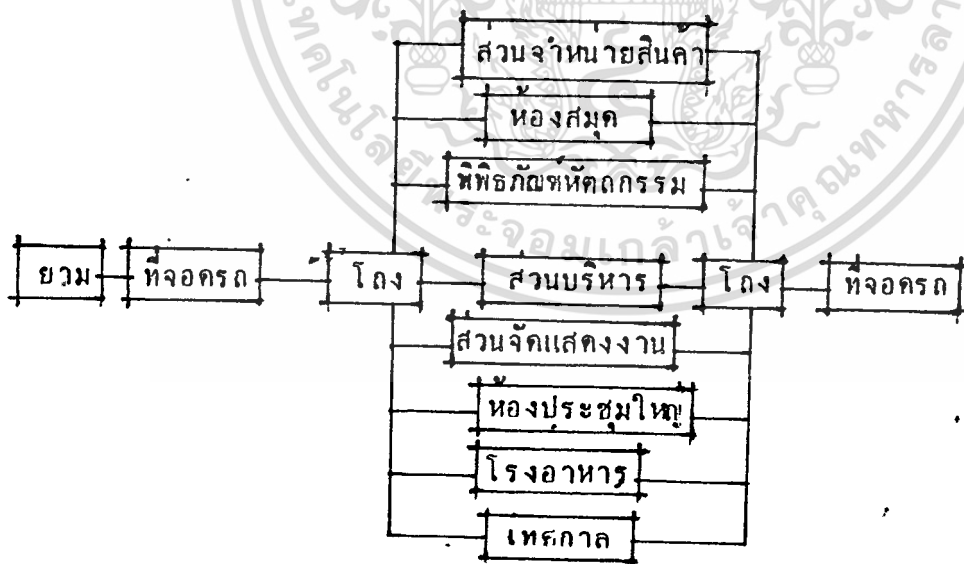
ผู้ใช้ประจำจะเข้าทำงานเวลา 9.00 - 16.00 น. ของทุกวัน ยกเว้นในส่วน
จัดจำหน่ายที่อาจจะเปิดถึงเวลา 20.30 น. หรือส่วนจัดตงงานอาจจะเปิดถึง 20.30 น.
เมื่อมีการแสดงเช่นเดียวกัน

2.2 ผู้ใช้ชั่วคราว

1. นักท่องเที่ยวปะประชาชนทั่วไป

มีจุดมุ่งหมายมาใช้ส่วนต่างๆของศูนย์แตกต่างกันออกไปแต่จะทยอย
กันมาตลอดทั้งวัน เวลาที่มาประมาณ 10.00 - 20.00 น. มีมาใน 3 ลักษณะ คือ

- 1. เป็นกลุ่มใหญ่
- 2. เป็นกลุ่มเล็ก
- 3. มาคนเดียว

ในส่วนต่างๆเมื่อผ่านโถงแล้วจะมีส่วนย่อยอีกเพื่อควบคุมการเข้าใช้ภายใน ศูนย์
โดยแยกเป็นแต่ละส่วนออกไป เช่น พิพิธภัณฑ์ มีส่วนเก็บค่าธรรมเนียม ส่วนห้องประชุม
เก็บค่าเช่าประตู นอกจากนี้ พฤติกรรมอื่นๆ เช่น เข้าห้องน้ำ, ทานอาหาร, พักผ่อน ก็เป็น
ปกติย่อยลงไปอีกที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

โดยมีจุดมุ่งหมาย ที่จะอบรมอาชีพให้แก่นักเรียน, นักศึกษา ตลอดจนเยาวชนที่สนใจในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล และทุกภาคของประเทศ ซึ่งเมื่อประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายก็จะขยายรัศมีออกไปเรื่อยๆ โดยพยายามที่จะให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างภูมิภาค โดยอาศัยการร่วมกิจกรรมและอยู่ร่วมกัน มุ่งที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมสู่เยาวชนและสร้างงานด้วยตนเอง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่เยาวชน ¹

กิจกรรมที่จะมีขึ้นได้แก่ การอบรม ให้เข้าใจและร่วมเผยแพร่ศิลปหัตถกรรม

การฝึกอาชีพ สามารถนำเอาหัตถกรรมไปประดิษฐ์ประกอบ

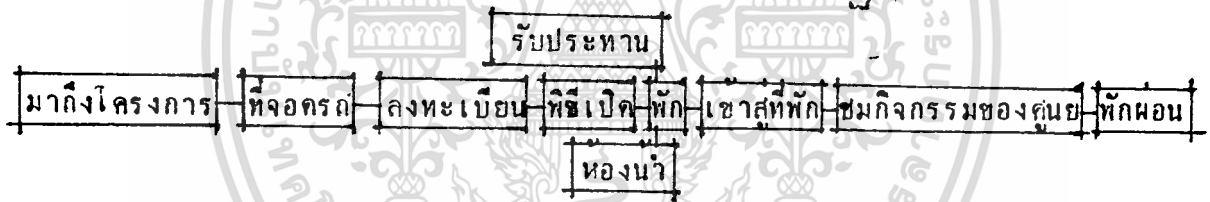
เพื่อจำหน่ายโดยการจัดกลุ่ม, ผลិតสู่ตลาด

การละเล่น การร่วมกิจกรรมที่นอกเหนือจากการฝึกอาชีพ

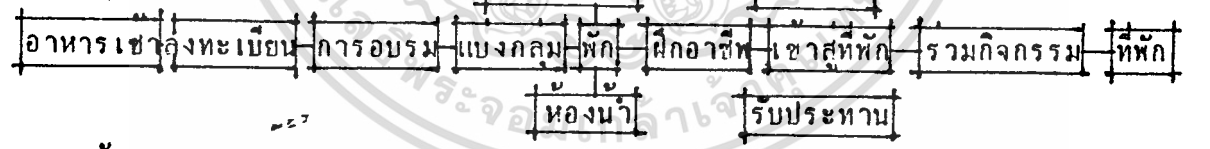
และอบรมโดยอาศัยการละเล่นพื้นเมือง

ที่อาศัยหัตถกรรม

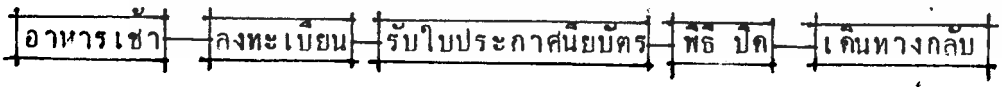
วันแรก

วันที่ 2

วันสุดท้าย

ในการฝึกอบรมจะต้องที่พักไว้สำหรับผู้เดินทางมาไกล และเกิดความง่วงในการควบคุมให้เป็นไปตามโปรแกรมตลอดจนการฝึกให้มีกิจกรรมอยู่ร่วมกันการทำงานร่วมกันจนนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

ปีศิลปหัตถกรรมไทย 2531 - 2532

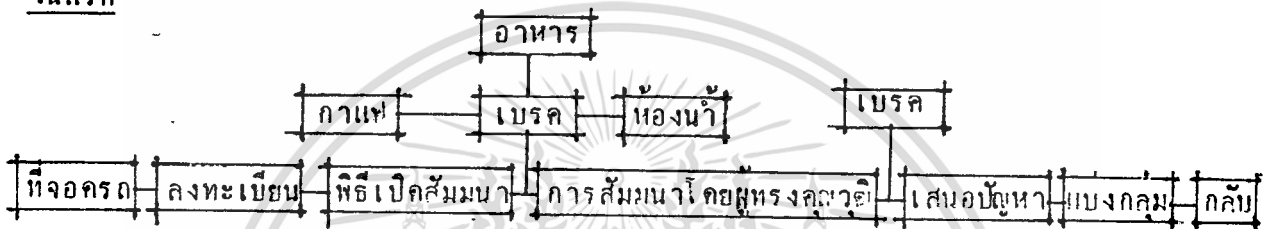
สรุณา รุจิเรชเรืองรอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้เข้าร่วมสัมมนา

การเปิดการสัมมนา กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ผลิต, กลุ่มผู้จำหน่าย, คนกลางหรือรวมไปถึงกลุ่มสตรี ต่างๆ เป็นต้น โดยการสัมมนาจะมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดและหาข้อยุติและแนวร่วมระหว่างกลุ่มต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของงานหัตถกรรมออกสู่ผู้บริโภค ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาในแต่ละครั้งไม่จำเป็นที่จะต้องมีที่พักรองรับ ซึ่งในการสัมมนาแต่ละครั้งอาจจะกินเวลาไม่มากนัก 2 - 3 วัน

วันแรก

วันที่ 2

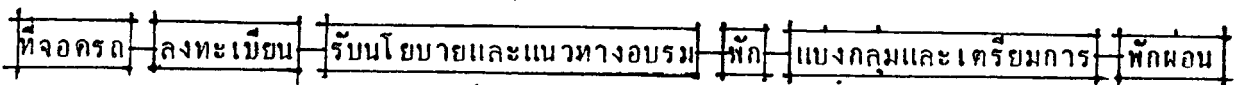

การสัมมนาอาจจะต้องมีการฉลองการสัมมนาก็คงจะใช้เวลาในช่วงปิดสัมมนา

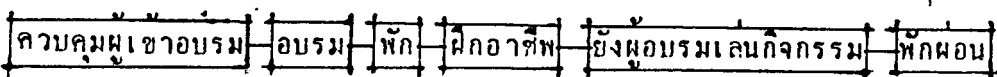
4. วิทยาการหรือผู้เชี่ยวชาญ, นักแสดง

วิทยาการที่มาให้การฝึกอบรมอาชีพจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ที่ลึกซึ้งอยู่ในระดับสูงเพื่อความสะดวกเพราะต้องอยู่และร่วมกิจกรรมกับผู้เข้ารับการอบรม ส่วนผู้เชี่ยวชาญที่จะมาให้ความรู้ในการสัมมนาซึ่งเป็นนักวิชาการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิก็จะต้องไป-กลับได้ ส่วนนักแสดงที่อาจจะมีการแสดงที่ติดต่อกันหลายวันก็ต้องจัดที่พักไว้ให้ตลอดจนมีส่วนเก็บอุปกรณ์การแสดง

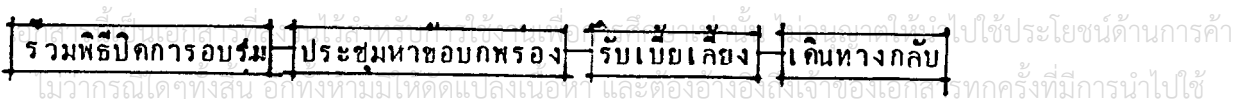
วันแรก

วันที่ 2

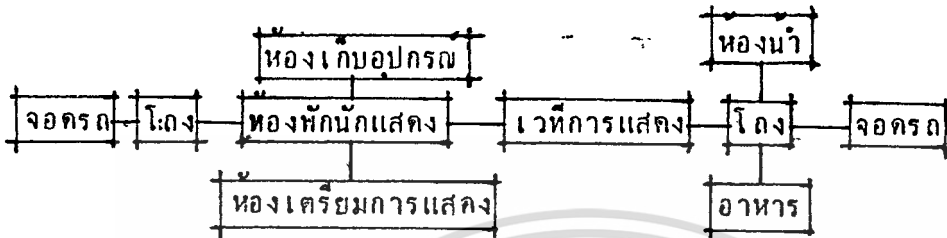
วันสุดท้าย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุขัดแย้งและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

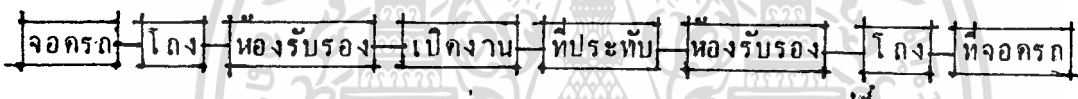
5. นักแสดงหรือนักดนตรี

ซึ่งจะเข้ามาแสดง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวรวมทั้งเผยแพร่งานหัตถกรรมที่มีส่วนในการละเล่นหรือทางดนตรี ซึ่งเครื่องดนตรีแทบทุกชนิดถือว่าเป็นงานหัตถกรรมทั้งสิ้น เช่น พิณ, แคน, โปงลาง การละเล่นที่มีหัตถกรรมมาช่วยคือฟ้อนเล็บ, เชิงกระจับ ฯลฯ

6. วีไอพี

ได้แก่ผู้ที่เข้ามาเปิดงานแสดงนิทรรศการต่างๆ ในระดับ วีไอพี. ชั้นสูงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนรับรอง ทั้งในบริเวณห้องประชุม ห้องจัดแสดงและห้องรับรอง

7. ผู้นำผลิตภัณฑ์มาแสดง หรือมาจำหน่าย

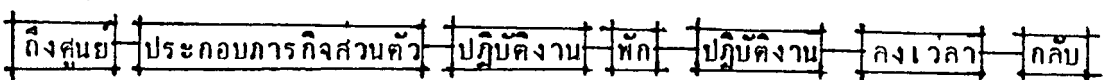

ผู้นำผลิตภัณฑ์มาออกร้านหรือจำหน่ายศูนย์จะมีส่วนเก็บสินค้าไว้ให้และมีพื้นที่ขายและแสดงไว้ให้ และศูนย์ไม่อาจจะจัดที่หักไว้ให้ได้เพราะจะเป็นภาระให้ศูนย์มาก แต่ก็อาจจะหักในศูนย์ก็ได้หากไม่อยู่ในช่วงของการฝึกอบรม

1.3 ผู้บริหาร

ผู้ที่มีส่วนเสริมให้ส่วนปฏิบัติการอื่นๆ ได้ดำเนินงานไปอย่างสมบูรณ์ มีการปฏิบัติการ เช่นเดียวกับพนักงานทั่วไป

นักการ

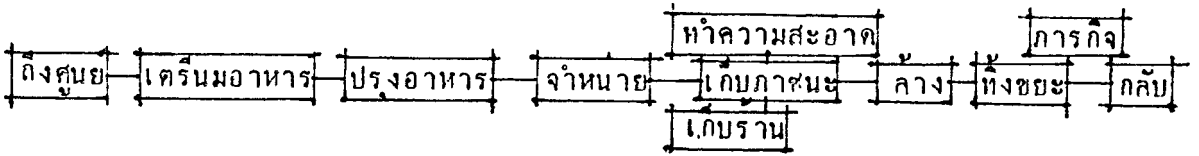

ยามร.ป.ภ

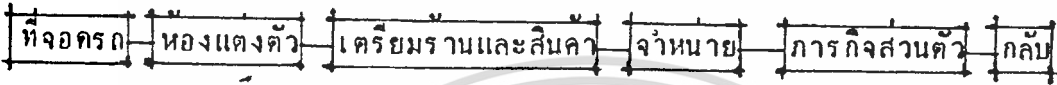
ยามจะแบ่งงานออกเป็น 3 ผลัด ตลอด 24 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงานในส่วนบริษัท

พนักงานขายหัตถกรรม

ผู้บริการจากภายนอกจะมาในระยะเวลาที่เปิดทำการ โดยส่วนใหญ่จะใช้เส้นทางบริการซึ่งจะมีที่จอดรถขยะ, รถขนส่งไว้ให้ เมื่อเสร็จภารกิจมอบหมายก็จะกลับ

ยานพาหนะ

ส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาใช้โครงการจะมารดรับจ้างและรถส่วนตัว ซึ่งประกอบด้วย

1. รถเมล
2. รถแท็กซี่, รถตุ๊กตุ๊ก
3. รถกระบะ, รถเก๋ง
4. รถมอเตอร์ไซด์
5. รถบัส สำหรับผู้มาเป็นหมู่คณะ
6. รถขนส่งของ

2. จำนวนผู้ใช้โครงการผู้เข้าร่วม1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ สรุปลผลการฝึกอบรมวิชาหัตถกรรมไทยในข่าว 8 ตุลาคม - 11 สิงหาคม 2532

ลำดับที่	หลักสูตร	อบรมในสถานที่			
		ครั้ง	คน	ชาย	หญิง
1.	กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย				
	งานฝึกอบรมหัตถกรรม				
	1.1 ตัดเย็บเสื้อผ้า	3	38	1	37
	1.2 ประดิษฐ์ดอกไม้	1	22	-	22
	1.3 ประดิษฐ์ของชำร่วย	6	230	2	228
	1.4 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าและวัสดุอื่นๆ	3	53	-	53
	1.5 การเขียนลาย	7	104	3	101
	1.6 การประดิษฐ์ตุ๊กตาไทย	3	62	2	60
	1.7 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์	1	9	1	8
	1.8 การจักสานไม้ไผ่	1	13	6	7
	1.9 เฟอร์นิเจอร์ไม้ไผ่และหวาย	1	5	5	-
1.10 การผลิตประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากใยพืช	4	43	2	41	
	รวม	32	585	28	557
2.	โครงการพิเศษสำหรับเยาวชนปีภาคเรียน				
	1. การทำผ้าบาติก	3	45	8	37
	2. ดอกไม้ประดิษฐ์	6	91	9	82
	3. การประดิษฐ์ของชำร่วย	1	13	-	13
	รวม	10	149	17	132

ที่มา - กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ในการทำการฝึกอบรมให้แก่เยาวชนใน 1 ครั้ง/1หลักสูตรวิชามีผู้ อบรมประมาณ 15 คน และให้โครงการของศูนย์จะเปิดการอบรมในแต่ละครั้งประมาณ 5-7 ครั้ง รวมผู้อบรมในแต่ละครั้งประมาณ 75 - 105 คน

2. ผู้เข้ารับการสัมมนา

ตารางที่ การจัดสัมมนาผู้ผลิตและผู้จำหน่ายในระหว่าง 8 สค. - 11 สค. 32

	หลักสูตร	อบรมภายใน		อบรมภายนอก		ภูมิภาค	
		รุ่น	จำนวน	รุ่น	จำนวน	รุ่น	จำนวน
1.	การจัดการทั่วไป		5				
	- หลักการจัดการ	1	-	-	-		
	- เทคนิคการจัดการ	3	-	-	-	1	25
	- การจัดการตามวัตถุประสงค์	1	23	-	-	-	-
	- การควบคุมพัสดุและสินค้าคงเหลือ	3	76	-	-	2	60
	- การบริหารงานโดยมีส่วนร่วม	1	28	-	-	-	-
	- หลักการวิจัยเบื้องต้น	1	24	-	-	-	-
	รวม	10	256	-	-	3	85
2.	การจัดการตลาด						
	- การตลาดและการขาย	-	-	-	-	2	90
	- ศิลปการขาย	4	109			2	80
	- การจัดการขาย	2	49				
	- การตลาดเพื่อการส่งออก	2	55				
	- การโฆษณาและส่งเสริมการขาย	2	36				
	- การควบคุมพนักงานขาย	2	93				
	- การตลาดเพื่อพนักงานในฝ่ายขาย	1	19				
	รวม	13	306				
3.	การจัดงานบุคคล						
	- การสอนและการแนะนำงาน	4	104	-	-	-	-
	- สัมพันธ์ภายในงาน	3	83	5	195	1	32
	- การพัฒนาผู้บังคับบัญชา	3	103	1	26	1	52
	- ศิลปการบังคับบัญชางาน	2	59	1	25	1	31
	- การจัดการบุคคลสำหรับผู้บังคับบัญชาทั่วไป	1	32	-	-	-	-
	- วิธีจัดฝึกอบรมในหน่วยงาน	1	24	-	-	-	-
	รวม	14	505	7	266	3	105

เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ใช้ประโยชน์ได้ตามที่ปรากฏในเอกสารนี้ ไม่สามารถนำออกจำหน่ายหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่มีการตีพิมพ์สิ่งอื่นใดที่ซ้ำกัน หรือมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งถึงผู้ดูแลเอกสารทุกครั้งที่มาขอรับใช้

4.	การจัดการด้านการบริหารโครงการ						
	-การกำหนดโครงการ	1	24	-	-	-	-
	-การศึกษาโครงการ	3	82	-	-	-	-
	-การบริหารโครงการ	1	22	2	40		
	รวม	5	128	2	40		
5.	การจัดองค์การและการบริหารงาน						
	-การพัฒนาทีมงาน	1	35				
	-การควบคุมทรัพยากรสำนักงาน	1	24				
	-งานเลขานุการ	3	80				
	-การจัดเก็บเอกสาร	6	183	1	28	1	24
	-การปฏิบัติงานธุรการ	3	72			2	38
	-การจัดองค์กรและบริหารงาน	1	20				
	-การจัดการสำนักงาน	1	25				
	รวม	16	439	1	28	3	80
6.	การจัดการผลิต						
	-เทคนิคการวางแผนและกาควบคุมการผลิต	3	83				
	-การควบคุมคุณภาพสำหรับหน่วยงาน	6	160	1	26		
	-ความปลอดภัยในโรงงาน	3	71	8	239	13	495
	-การจัดการงานบำรุงรักษา	2	34			1	20
	-การปรับปรุงวิธีทำงานในอุตสาหกรรม	1	28				
	-การวัดงานอุตสาหกรรม	1	24				
	-การจัดการงานความปลอดภัย	2	34				
	รวม	18	155	9	265	14	465

7.	การจัดการบัญชีและการเงิน						
	- การบัญชีเพื่อบริหารที่ไม่ใช่กับบัญชี	1	51	-	-	1	51
	- การวางแผนและควบคุมโดยงบประมาณ สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรม	2	34	1	25	-	-
	- การลดต้นทุนในธุรกิจอุตสาหกรรม	1	18	-	-	-	-
	- การบริหารและหมุนเวียน	1	19	-	-	-	-
	รวม	4	71	1	25	1	51
8.	คอมพิวเตอร์เพื่อการผลิต						
	- การบริหารงานคอมพิวเตอร์	1	38	-	-	-	-
	- เทคนิคการจัดการธุรกิจสมัยใหม่โดยใช้คอมพิวเตอร์	2	67	-	-	-	-
	- การวิเคราะห์และออกแบบระบบงาน ธุรกิจที่นำมาใช้กับคอมพิวเตอร์	1	70	-	-	-	-
	- การตัดสินใจนำคอมพิวเตอร์มาใช้งาน	1	25	-	-	-	-
	รวม	6	607	-	-	-	-
	รวมทั้งหมด	86	2267	20	584	28	956

ที่มา : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยการประชุมในช่วง 8 - 11 2532

ในการสัมมนาผู้ผลิตและผู้จำหน่าย ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศจะสามารถรับผู้สัมมนาได้โดยใช้
โครงการประมาณ 25 - 120 คน/1 ครั้ง

3.5.4 องค์ประกอบพื้นฐานโครงการ

ส่วนดำเนินการ

ฝ่ายบริหาร

- ห้องผู้อำนวยการศูนย์
- ห้องรองผู้อำนวยการศูนย์ ฝ่ายวิชาการ, แผนฝ่ายปฏิบัติ
- เลขานุการศูนย์
- ห้องประชุมเจ้าหน้าที่ศูนย์
- ส่วนเครื่องพิมพ์
- ห้องน้ำ - ส้วม

ฝ่ายธุรการ

- ห้องหัวหน้าฝ่ายธุรการ
- ส่วนทำงานของฝ่ายธุรการ
 - ทะเบียน
 - ธุรการการเงินและบัญชี
 - กองแผนงาน
- ห้องเก็บเอกสาร
- ห้องเก็บของ

โถง

- ส่วนประชาสัมพันธ์, ติดคอสอบถาม
- ส่วนรับฝากของ
- ส่วนโทรศัพท์สาธารณะ
- โถง
- ห้องปฐมพยาบาล
- ห้องเก็บของ

โรงอาหาร

- ห้องเตรียมอาหารคาว,หวาน
- ห้องปรุงอาหารคาว,หวาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผู้งานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณจำหน่ายอาหาร
- บริเวณล้างจาน
- เก็บอาหาร
- ห้องเก็บเครื่องต้ม
- เคอร์เตอร์, แคชเชียร์
- ที่เก็บขยะแห้งเปียก

ห้องสมุด

- โถงทางเข้า
- ส่วนฝากซอง, ถายเอกสาร
- ส่วนยืมและส่งหนังสือ
- บริเวณอ่านหนังสือ
- ห้องซ่อมหนังสือ
- ห้องบรรณารักษ์
- ห้องเก็บของ
- ห้องเก็บแผ่นคิสสำหรับคอมพิวเตอร์
- เก็บสไลด์และสื่ออื่นๆ
- ห้องที่ทำงานสำหรับคนควา

พิพิธภัณฑ์

- ส่วนแสดงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานช่าง
- ส่วนแสดงวัสดุอันในการปฏิบัติงาน
- ส่วนแสดงประวัติและวิวัฒนาการของหัตถกรรม
- ส่วนแสดงผลงานหัตถกรรม
- ห้องเก็บหัตถกรรม
- ห้องน้ำ

ส่วนแสดงสินค้า

- พื้นที่แสดงงาน
- ส่วนเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สำนักงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น หากมีข้อผิดพลาดให้ติดต่อแจ้งแก้ไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเผยแพร่

- ห้องประชุมใหญ่ ที่นั่งชม
- เวทีการแสดง ห้องแต่งตัว
- ห้องพักนักแสดง
- ห้องฉายภาพยนตร์
- ห้องโสตและอุปกรณ์ ห้องควบคุมแสงและเสียง
- ห้องมือสำหรับการถ่ายภาพ
- ห้องพักผู้บรรยาย

ส่วนเทคนิค

- ห้องทำงานช่องออกแบบฉาก
- พื้นที่ปฏิบัติงานเก็บอุปกรณ์
- ห้องทำงานฝ่ายเทคนิค
 - ช่างไฟฟ้า
 - ช่างควบคุมเสียง
 - ช่าง
- ห้องเก็บของ

ส่วนฝึกอบรม

- ห้องประชุม
 - ส่วนปฏิบัติ
 - ส่วนสอนทฤษฎี
 - ห้องพักวิทยากร
 - ห้องเก็บวัสดุฝึก
 - ห้องเก็บผลงาน
 - ที่พักสำหรับผู้ฝึกอบรม
 - พื้นที่ประกอบกิจกรรมและสนทนาการร่วมกัน
 - ส่วนลงทะเบียน
 - ห้องน้ำและบริเวณตากผ้า
- แนวไปตามจำหน่ายนอกจาดฝึกอบรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสาธิตการผลิต

- ห้องเก็บเคีรฉงมือ
 - ห้องเก็บวัสดุ
 - ห้องเก็บผลงาน
 - ห้องพักผู้เชี่ยวชาญ
 - ห้องสำหรับงานออกแบบหัตถกรรม
 - พื้นที่ปฏิบัติงาน
- แนวความจำวนหน่วยงานการผลิต

อาคารพิศดกลาง

- ห้องทำงานฝ่ายยานพาหนะ
- หัวหน้าฝ่ายงานพิศด
- ที่จอดรถของศูนย์
- ส่วนรับส่งของ
- พื้นที่เก็บวัสดุอุปกรณ์
- ที่ทำการจัดการการโรง
- ป้อมยามและตรวจบัตร
- แผงควบคุมฯไฟฟ้า
- ถังรอนน้ำประปา ห้องเครื่องสูบน้ำ
- ถังน้ำใตุดิน

ส่วนพื้นที่ขาย

- บริเวณซื้อขายสินค้า
 - บริเวณรับจ่ายและก้อสินค้า
 - โถงพักผ่อน
 - ห้องน้ำ - ส้วม
 - บริเวณของหน้กงานขาย
 - ห้องเก็บสินค้า
- ที่ทำงานฝ่ายการส่งออก ตรวจสอบสินค้า
เช็คสินค้า

- หองประทับตรา
- ส่วนรับส่งสินค้า
- หองบรรจุหีบห่อเพื่อการส่งออก
- บริเวณจำหน่ายเครื่องคิมหรือสินค้าประเภทผลไม้แห้ง
- ร้านค้าให้เช่า ความหนาแน่นคิมหน่วยทางร้านที่ไค้ใช้
- เก็บสินค้า

- ส่วนร่วมพัฒนาและส่งเสริมหัตถกรรม

- ที่ทำการสมาคมส่งเสริมหัตถกรรมไทย
- บริเวณรอรับ
- ส่วนทำงานสมาคม
- หองน้ำ

- ส่วนใดแสดงหัตถกรรม

แสดงเป็นงาน ลอยกระทง มีสระน้ำ

- มีสวนหย่อม
- มีพื้นที่สำหรับการออกร้านจำหน่าย
 - เช่น งานวันสิ่งทอ
 - งานวันดอกไม้ประดิษฐ์
 - งานวันลอยกระทง

- ส่วนการประชุมสัมมนา

- ส่วนลงทะเบียน
- ส่วนพักผ่อนในเวลา เครื่องคิม
- หองสัมมนา

3.5.5 การศึกษาลักษณะองค์ประกอบพิเศษ

1. การส่งออกสินค้าหัตถกรรม

ในปัจจุบันการส่งออกสินค้าในรูปแบบของการส่งเสริมสินค้าทางอากาศ เพราะในตลาดต่างประเทศมีการสร้างสนามบินที่ใหญ่เพิ่มขึ้นและรัฐบาลก็สนับสนุนมีการเลือกสร้างเครื่องบินขนาดใหญ่และยังมีการขยายบริเวณคลังสินค้าที่ท่าอากาศยานคอนเมืองมีขนาดใหญ่ขึ้นด้วย

สินค้าหัตถกรรมที่ส่งออกมี 3 ประเภทคือ

1. สินค้าธรรมดา ไม่จำเป็นจะต้องดูแลพิเศษ GENERAL CARGO นอกเหนือจากการปฏิบัติตามขั้นตอนปกติ เช่น เครื่องนุ่งห่ม, ผ้าผ้าย, ผ้าไหม, ตุ๊กต้ายักนุ่นของเด็กเล่น ฯลฯ

2. สินค้าพิเศษ (SPECIAL CARGO) ต้องดูแลเอาใจใส่พิเศษ และควบคุมพิเศษตามลักษณะหัตถกรรม ไม่เช่นนั้นอาจจะเกิดการเสียหายได้ ได้แก่ ัญมณี, เครื่องปั้นดินเผา

3. สินค้าบริษัทย (SERVICE CARGO) ส่งสินค้าผ่านบริษัทหรือสายการบินนั้นๆ เมื่อไม่อาจจอง ที่สำหรับสินค้าได้

2. สินค้าหัตถกรรมทุกประเภทส่งทางอากาศได้

สินค้าหัตถกรรม ที่จะส่งออกต่างประเทศจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญต่อไปนี้

2.1 ภาชนะบรรจุสินค้า (ดังภาพที่ 1)

ภาชนะที่ใช้บรรจุ อาจจะเป็นกล่องกระดาษ, ลังไม้, กระจสบ, กรง หรือ กระเป๋า และจะต้องแข็งแรงทนทานพอไม่ชำรุดได้ง่ายและควรบรรจุที่ใหญ่ที่สุดจะเป็นพวกเรือนหาวายที่จะต้องใช้ ลังไม้ (CASE) และมาตรฐานตาม

2.2 ฉลากสินค้า หรือ CARGO LABEL

2.2.1 ฉลากจำเป็น CARGO IDENTIFICATION LABEL

เพื่อทราบว่าสินค้าชิ้นใด เป็นของผู้ส่งรายใด

2.2.2 ฉลากประกอบ เพื่อเป็นการเตือนให้พนักงานที่เกี่ยวข้องดูแลให้ระมัดระวังตาม

ความหมายของฉลาก เช่น "ฉลากลูกศรตั้ง" เพื่อจัดวาง
ตามลักษณะลูกศร

"ฉลากแก้วแตก" สินค้าที่แตกง่าย

2.3 เอกสารกำกับสินค้า คือเป็นคู่สัญญาระหว่างผู้ส่งและบริษัทการบินไม่ว่าสินค้าประเภทใดก็จะต้องมี AIRWAY BILL กำกับตลอด

3. การส่งสินค้าออก

สิ่งที่ศูนย์จะต้องปฏิบัติเพื่อให้ลุล่วงในการส่งออกที่ต้นทางและการนำเข้ามาที่ปลายทางเป็นไปอย่างราบรื่น ได้แก่

3.1 ติดต่อส่วนราชการต้นทาง หรือผู้รับปลายทาง เพื่อให้ทราบว่าจะต้องมีเอกสารใดประกอบไว้บ้าง เช่น COMMERCIAL INVIOCE ใบอนุญาต เป็นต้น

3.2 จัดการเอกสารต่างๆ เพื่อส่งมอบให้บริษัทการบินพร้อมสินค้า และจัดหาสินค้าที่ผู้รับต้องการอย่างครบถ้วน

3.3 บรรจุสินค้าลงในภาชนะที่แข็งแรงและทนทานตามมาตรฐาน IATA (การบินสากล)

3.4 ควรทำการสำหรับสินค้าที่จะส่งออก เพื่อสินค้าจะได้ไปถึงที่หมายตามวันเวลา โดยเฉพาะสินค้าประเภทของมีค่า

3.5 ชื่อและที่อยู่ของผู้รับและผู้ส่งลงบนหีบห่อให้ชัดเจนก่อนส่งทุกครั้ง

3.6 จัดเตรียมบัตรลายเซ็นต์/หนังสือมอบอำนาจให้เรียบร้อย

3.7 นำสินค้าผ่านพิธีทางศุลกากรขาออกหรือมอบจ่ายค่าธรรมเนียมให้เรียบร้อย

การขนส่งทางอากาศ:

ผู้ส่งออก - มีนาคม 2532

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. กรรมวิธีการผลิตสินค้าหัตถกรรมที่สำคัญ โดยสังเขป

สินค้าหัตถกรรมที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยมีหลายชนิดที่มีกรรมวิธีการผลิตที่แตกต่างไปตามท้องที่ วัสดุ เทคนิค ฯลฯ เครื่องมือที่ใช้ช่วยในการผลิตมีผลกับทั้งคุณภาพและความเร็ว กรรมวิธีการผลิตจะเป็นข้อมูลที่น้อยกว่า การสาธิตการผลิตสินค้าแต่ละอย่าง อย่างน้อยที่สุดควรวีธีพื้นที่เท่าใดกันนี้เพื่อประโยชน์ในการเตรียมพื้นที่เฉพาะบางอย่าง เตรียมเครื่องใช้ และอื่นๆ

ดังนั้นจึงทำการศึกษาศิลปะกรรมวิธีการผลิตงานหัตถกรรมแต่ละประเภทที่สำคัญนำมาแสดงเป็นชาร์ตโดยสังเขปไว้ โดยการศึกษาจากหนังสือส่งเสริมการประกอบอาชีพของกรมส่งเสริมพัฒนาการเอกสารเผยแพร่ของกองหัตถกรรมไทย ฯลฯ

มีงานหัตถกรรมหลายประเภท เช่น การจักสาน การทำเครื่องปั้นดินเผา การแกะสลักไม้ การประดิษฐ์ดอกไม้ ฯลฯ เป็นงานที่มีกรรมวิธีโดยละเอียดแยกต่อไปอีกจากขั้นตอนโดยทั่วไป เช่น ลายสาน วัสดุที่ใช้สานและตกแต่ง กรรมวิธีและเทคนิคในการเขียนลวดลาย ไม้สี และส่วนผสมทางเคมี ของการเคลือบเครื่องปั้นดินเผา การคิดสร้างประดิษฐ์ตกแต่งกรรมวิธีทั้งในด้านวัสดุ สี สัน การประกอบดอกหรือชื่อของดอกไม้ประดิษฐ์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถทำให้แสดงกรรมวิธีของการผลิตงานหัตถกรรมได้ทุกชนิด ดังนั้นจึงสามารถศึกษาและนำมาแสดงไว้ 15 ชนิดดังต่อไปนี้

1. การทำกระชახสำคัญมือ
2. การทำเครื่องเซิม
3. การทำเครื่องจักสาน
4. การทำเครื่องทองเหลืองและเครื่องทองลงหิน
5. การทำเครื่องทองหล่อ
6. การผลิตดอกไม้พลาสติก
7. การผลิตดอกไม้ผ้า
8. การผลิต ผลิตภัณฑ์เปลือกหอย
9. การทำตุ๊กตาบางเสด็จ
10. การแกะสลักหิน

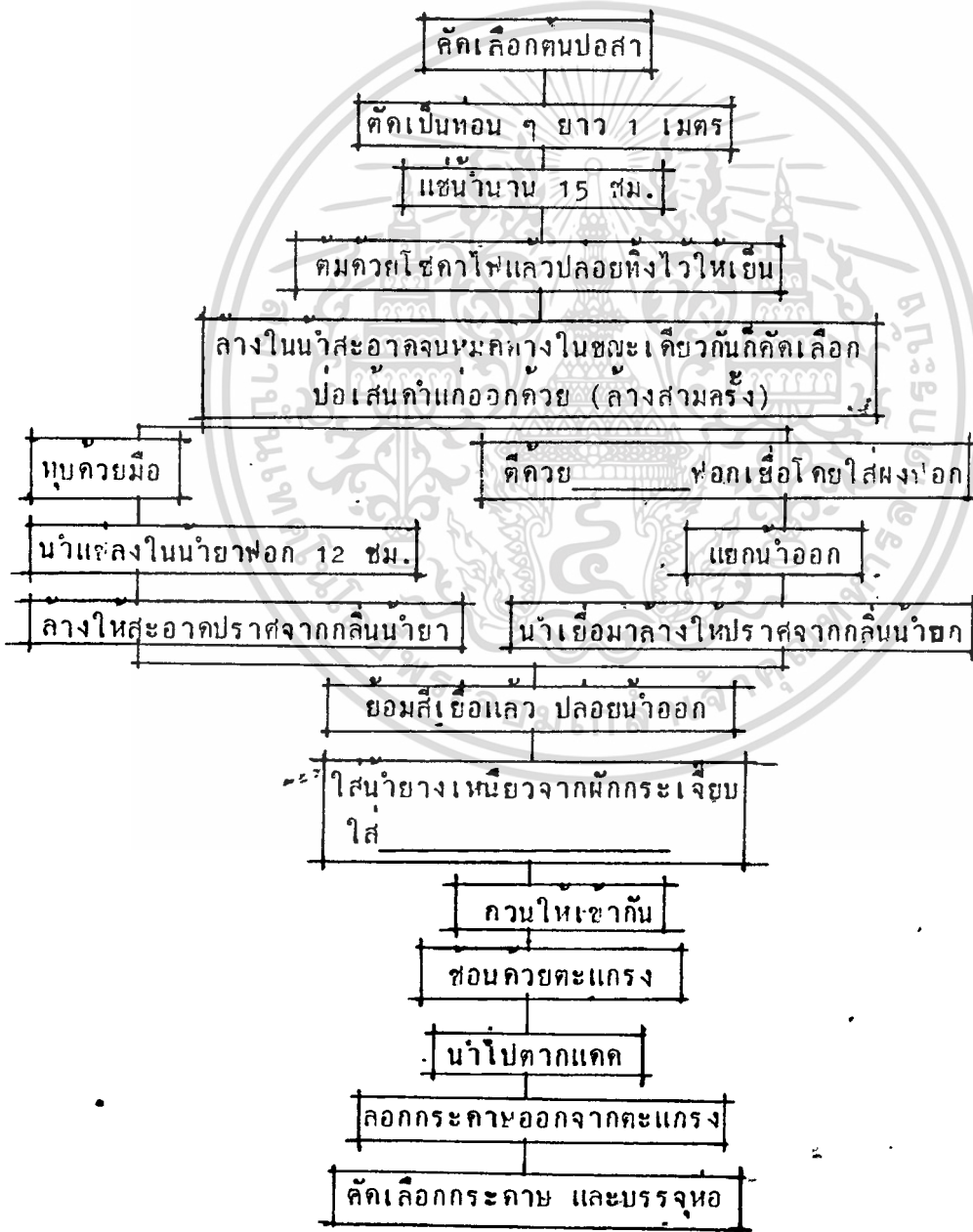
11. การผลิต ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา
12. การทำร่มกระดาษ
13. การทำเครื่องถมเงิน (ถมทอง)
14. การทำเครื่องปั้นดินเผา (เครื่องเคลือบ)
15. การผลิตกระเบื้องปูพื้นและกระเบื้องประดับ (ชนิดเคลือบ)

กรรมวิธีการผลิต

4.1 การทำกระดาษสาด้วยมือ

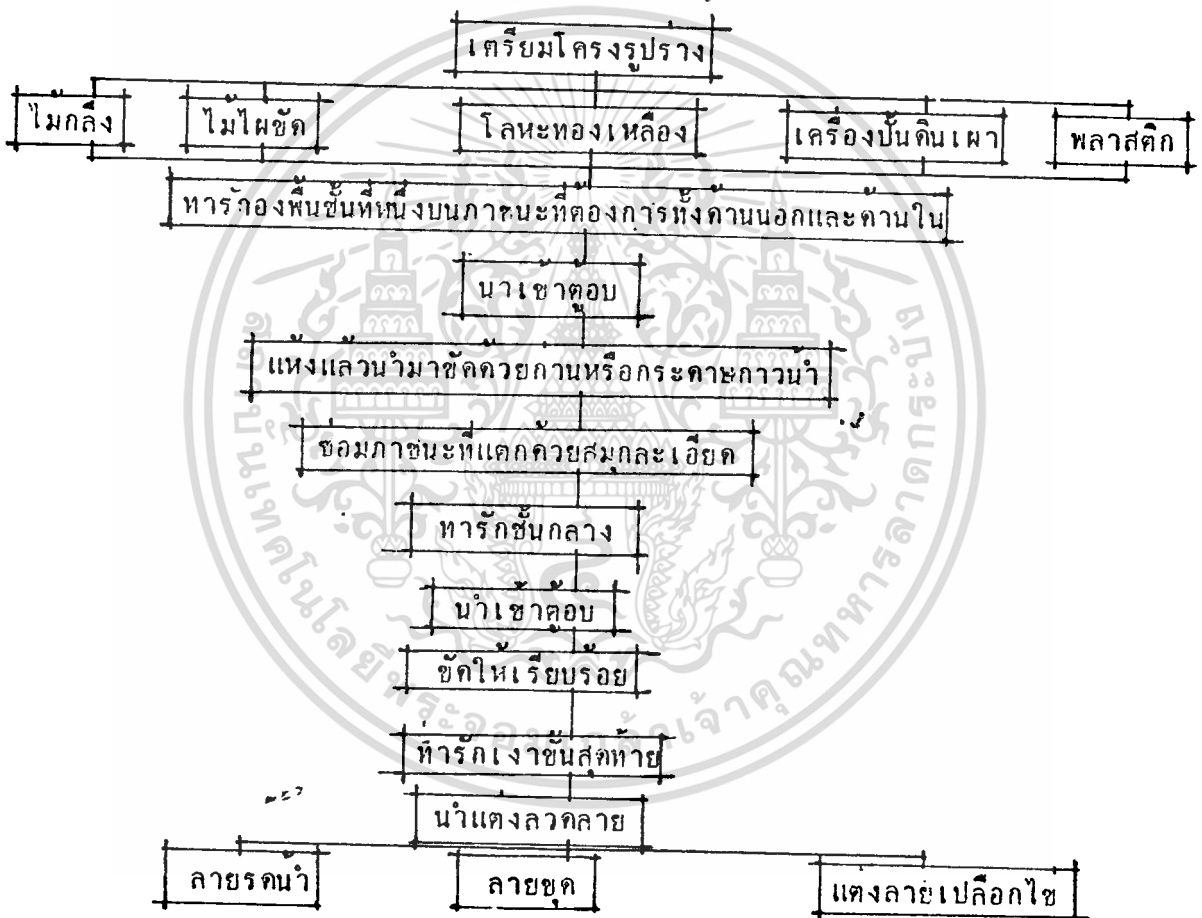
- มีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้
1. เตรียมวัตถุดิบ
 2. ทำวัตถุดิบเป็นเชื้อ
 3. ทำเชื้อเป็นแผ่นกระดาษ
 4. คัดเลือกและบรรจุแผ่นกระดาษ

4.2 การทำเครื่องเขิน

มีขั้นตอนหลักโดยสังเขปดังนี้

1. การทำโครงรูปร่าง
2. การลงสมุด
3. การลงรัก
4. การเขียนลวดลาย
5. การปิดทองลงรัก

- เขียนลาย
- ปิดทอง
- ล้างน้ำ

- แกะลาย
- ทากัวยสีฝุ่นผสม
- น้ำปูนใส

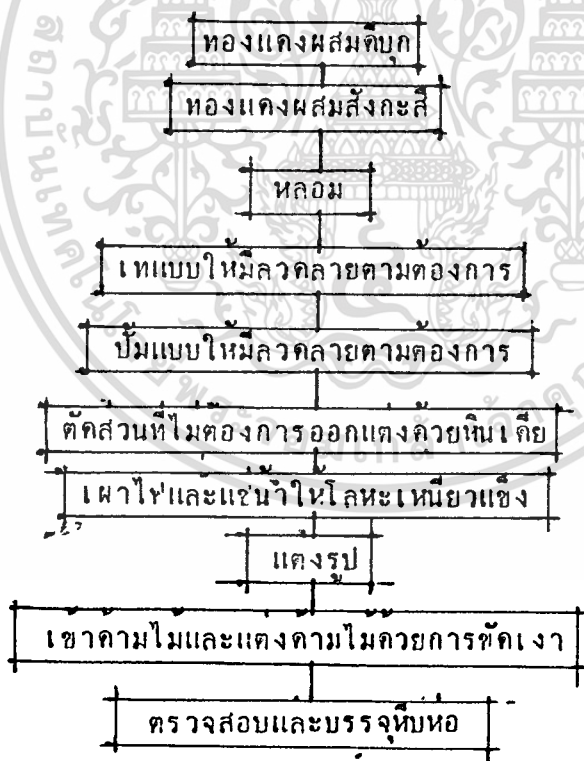
- ทารีลย์ริเวทที่จะติดเปลือกไข่
- กลเปลือกไข่ให้แตกเป็นชั้นเล็กๆ
- ทารีกรองพื้น
- ขัดกระดาษทราย
- ทารีดสี
- ขัดเงา

4.3 การทำเครื่องจักสาน

เครื่องจักสานเป็นหัตถกรรมที่มีกรรมวิธีการทำแตกต่างกันมากในด้านการสาน ลวดลายและวัสดุที่นำมาสานแต่ทั้งนี้วัสดุที่นำมาสานก็มีประเภทหลักๆ สองประเภทคือ ไม้ไผ่ กับหม่าย กรรมวิธีโดยสังเขปของการจักสานมีดังต่อไปนี้ คือ นำไม้ไผ่หรือหม่ายมาทำให้เป็นเส้น แฉก รีด ตามขนาดที่ต้องการ นำเส้นของไม้ไผ่หรือหม่ายที่ได้ขนาด รูปแบบและสีสันทามที่ต้องการมาสานโดยมี โครงหรือไม้กักไว้ ให้เป็นรูปทรงและลวดลายตามที่ต้องการ

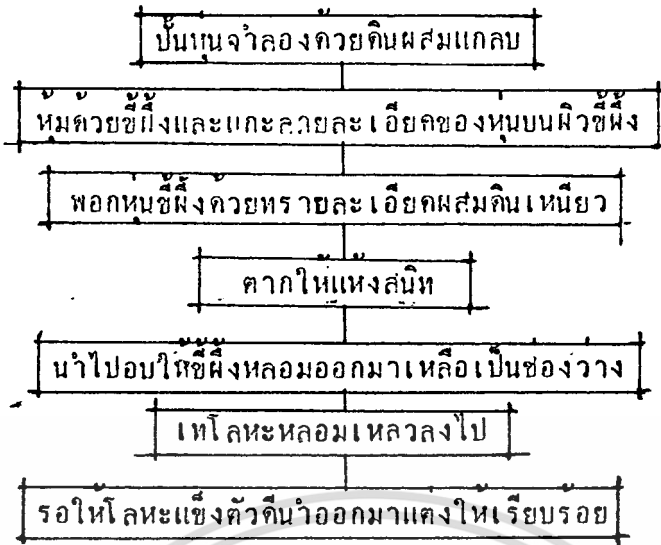
4.4 การทำเครื่องทองเหลือง และ เครื่องทองลงหิน

มีขั้นตอนโดยสังเขปดังนี้

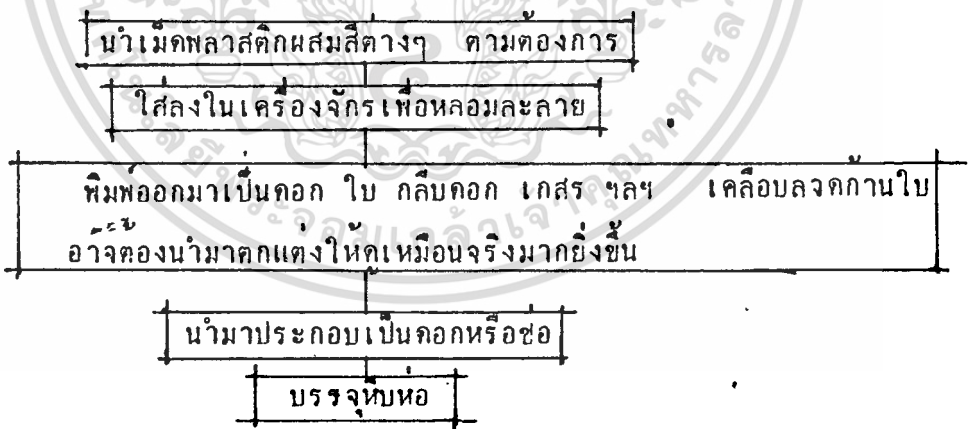
4.5 การทำเครื่องทองหล่อ

มีขั้นตอนโดยสังเขปดังนี้

4.6 การผลิตดอกไม้พลาสติก

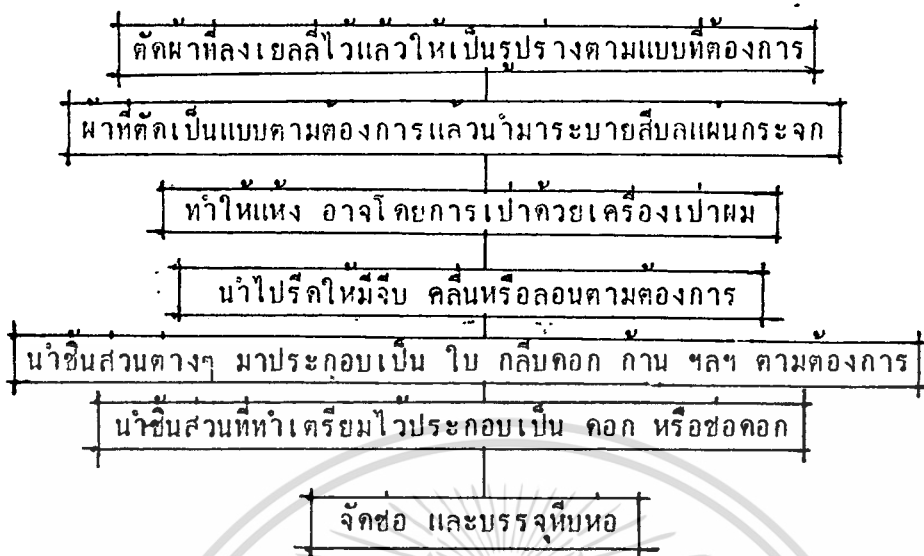
การผลิตดอกไม้พลาสติกเป็นงานที่มีลักษณะของอุตสาหกรรมร่วมอยู่ด้วยมากในขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์ช่วงแรกของการผลิต การผลิตดอกไม้พลาสติกในประเทศไทยประยุกต์ใช้แรงงานภายในครัวเรือนมากจึงทำให้กลายเป็นงานหัตถกรรมชนิดหนึ่งซึ่งทำรายได้ให้กับครอบครัวที่มีฐานะยากจนขั้นตอนการผลิตโดยสังเขปมีดังนี้

4.7 การผลิตดอกไม้ผ้า

ขั้นตอนโดยสังเขปมีดังนี้

4.8 การผลิตผลิตภัณฑ์เปลือกหอย

การผลิตสินค้าชนิดนี้ต้องใช้ เครื่องมือที่มีหน้าที่ โดยเฉพาะดังนี้

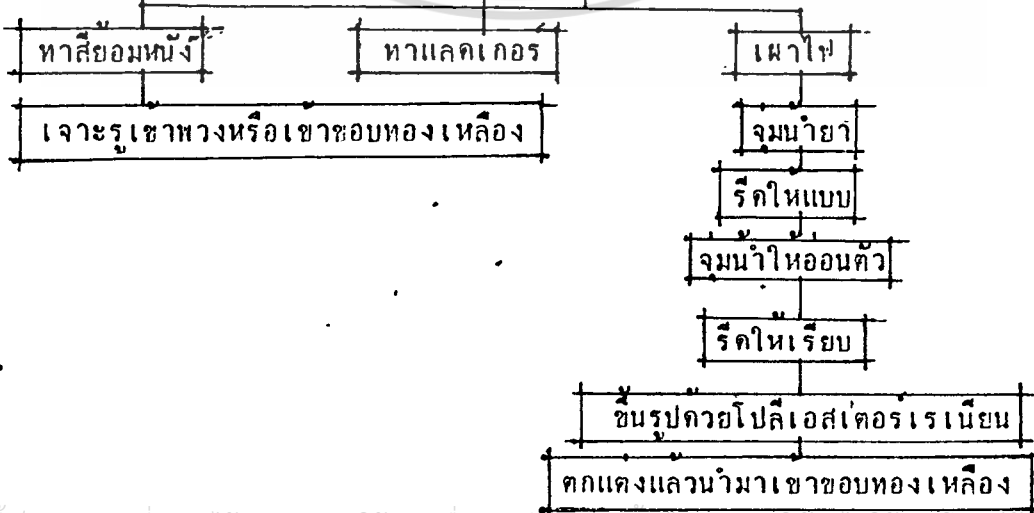

คัดเลือกเปลือกหอยและล้างทำความสะอาด

ซัดผิวของเปลือกหอย

เขียนด้วยไฟเบอร์และหินเจียร์ให้ใครปราง

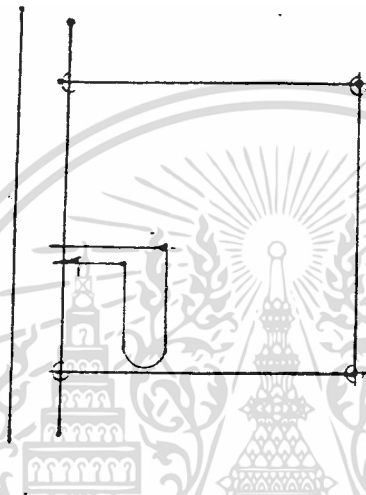
แช่ในกรดเกลือ

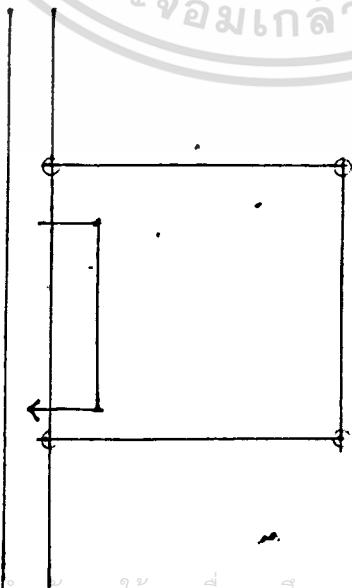
3.5.6 การศึกษาการจราจรและการเข้าสู่อาคาร

การศึกษาาระบบการจราจรและการเข้าสู่อาคาร มีรูปแบบหลายลักษณะด้วยกัน คือ

1. การเข้าและออกทางเดียวกัน ลักษณะแบบนี้จะประหยัดพื้นที่การจราจรและพื้นที่ของที่ตั้ง พร้อมทั้งสามารถควบคุมการเข้า - ออก ได้ดี โดยมีเจ้าหน้าที่ควบคุมเพียงจุดเดียว แต่จะมีข้อเสียตรงที่ว่า ทางเข้า - ออก แบบนี้จะคับคั่ง

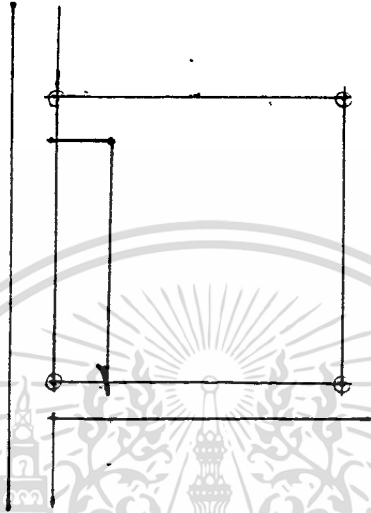

2. การเข้าทางและออกอีกทาง ลักษณะแบบนี้จะประหยัดพื้นที่การจราจรและพื้นที่ที่ตั้งเหมือนลักษณะที่ 1 เพราะใช้ส่วนหน้าอาคารเท่านั้น การจราจรจะคล่องตัวมากเพราะเป็นการเข้าทางและออกอีกทางหนึ่ง แต่มีข้อเสียตรงที่ว่า ควบคุมการเข้า - ออก 2 จุด

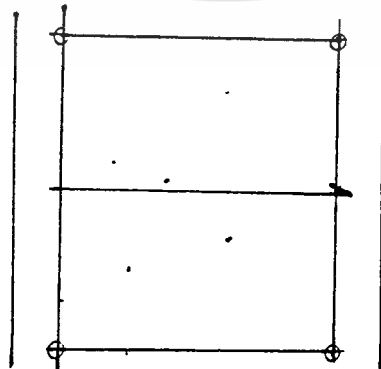

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเข้าคานหน้าแต่อกคานข้าง ลักษณะแบบนี้จะต้องมีถนนช้อยหรือถนนคานข้างจึงจะใช้ลักษณะนี้ได้ ส่วนการจราจรจะคล่องตัวพอควร เพราะออกถนนอีกด้านหนึ่ง แต่มีข้อเสียตรงที่ว่าต้องมีการควบคุมการเข้า - ออก 2 จุดและจะต้องมีถนนด้านข้าง

4. การเข้าคานหน้าแต่อกคานหลัง ลักษณะแบบนี้จะเป็นการผ่าที่ตั้งออกเป็น 2 ส่วน โดยมีถนนอยู่ตรงกลาง ลักษณะแบบนี้จะเป็นการตีตรงที่ว่าสามารถนำรถเข้าสู่จุดต่างๆ ของอาคารได้สะดวก แต่จะไม่เป็นการประหยัดพื้นที่ที่ตั้งเลยและไม่เป็นการปลอดภัยสำหรับผู้เดินเท้า เพราะจะต้องระหว่งรถที่วิ่งไปมาตลอดส่วนการควบคุมการเข้า - ออก จะต้องมี 2 จุดเช่นกัน

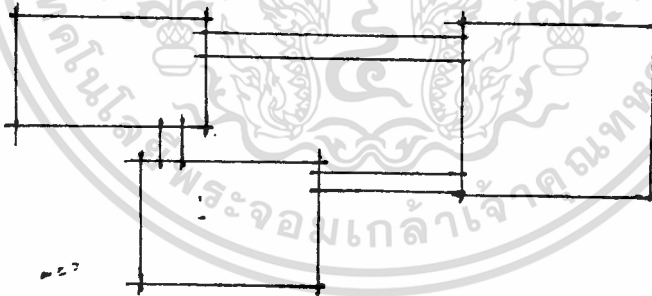
3.5.7 การศึกษารูปทรงของอาคาร

รูปทรงของอาคารที่นำมาเลือกใช้ในการออกแบบอาคารในโครงการนั้นมีหลายรูปแบบด้วยกัน คือ

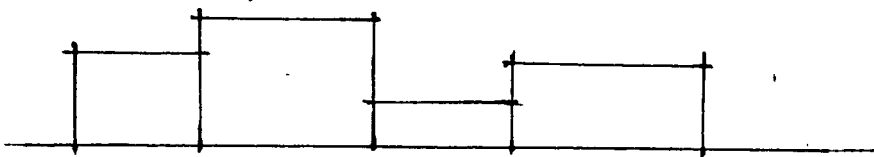
1. อาคารแบบแผ่กระจาย

การวางอาคารแบบนี้เหมาะสมสำหรับอาคารที่ต้องการการระบายอากาศเพราะสามารถรับลมได้เต็มที่ และอาคารตั้งห่างกัน ลักษณะมุมมองต่างๆ รู้สึกดีและสามารถจัดบริเวณให้มีความสวยงามได้ การติดต่อระหว่างตัวอาคารง่ายและสะดวกเพราะเป็นอาคารเดี่ยวๆ แยกออกจากกันไป การบริการและการควบคุมในส่วนต่างๆ ของอาคารง่าย อาคารจะสูงประมาณ 1 - 2 ชั้น

ส่วนเสียสำหรับการวางอาคารประเภทนี้ คือ ทางเดินไกลและสิ้นเปลืองค่าก่อสร้างแพง เพราะมีอาคารหลายหลัง ระยะทางเดินห้อยยาวเกินไปสิ้นเปลืองและลำบากในการบริหาร และในกรณีที่ดินน้อยทำให้ลำบากหรืออาจทำไม่ได้เลย

แปลน

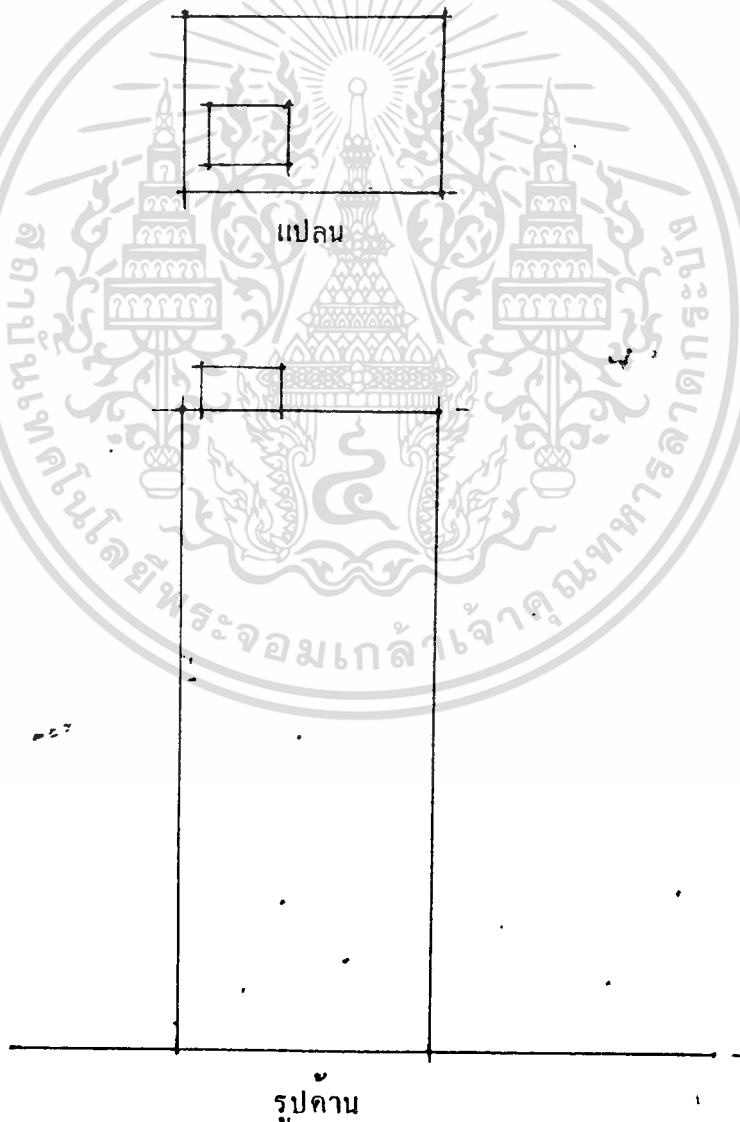

รูปด้าน

2. อาคารเดี่ยวเป็นตึก

การวางอาคารแบบนี้จะย่นระยะทางของการติดต่อ และสามารถติดต่อได้เร็ว เพราะเป็นการติดต่อโดยทางตั้งโดยใช้ลิฟท์ ประหยัดในเรื่องการบริหารสามารถจ่ายและบริการได้ง่ายและไม่สิ้นเปลือง

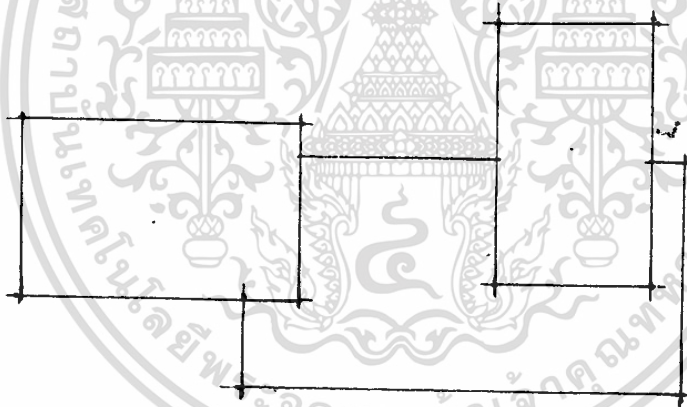
เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วอาคารเดี่ยวเป็นตึกแบบนี้ ลักษณะโครงสร้างอาจสิ้นเปลือง เพราะองค์ประกอบอยู่หลายอย่างมารวมกัน การเดินขึ้นบันไดจะเป็นการลำบาก เกิดการสับสนในด้านการใช้งานภายในอาคารและเกิดความพลุกพล่านมาก

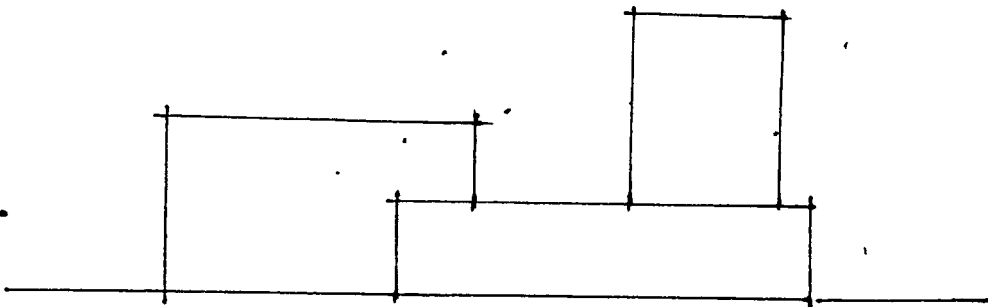
3. อาคารแบบกลุ่ม

การจัดองค์ประกอบของส่วนต่างๆ ของอาคาร สามารถประหยัดพื้นที่ได้ ระบบต่างๆ สามารถใช้ร่วมกันได้ในบางส่วน ถ้าการออกแบบสามารถมีการยืดหยุ่น ได้มาก ความสูงจากอาคารจะไม่สูงมากนัก ลักษณะของตัวอาคารจะมีระดับต่างๆ กัน ทำให้เพิ่มความงามในตัวของสถาปัตยกรรม การประสานงานและการติดต่อบริการ สามารถทำได้ง่าย ระบบทางเดินและการติดต่อเป็นแบบผสมกันระหว่างทางตั้งและ ทางนอน

อาคารแบบกลุ่มการออกแบบยังยากในการจัดองค์ประกอบและเนื้อที่ใช้สอยอาจ เกิดความสับสนในการใช้งาน ยังอาจมีบางส่วนที่กินใช้มาและเกิดความพลุกพล่าน การ ออกแบบต้องให้ส่วนต่างๆ มีการระบายอากาศและการรับลมที่ดี

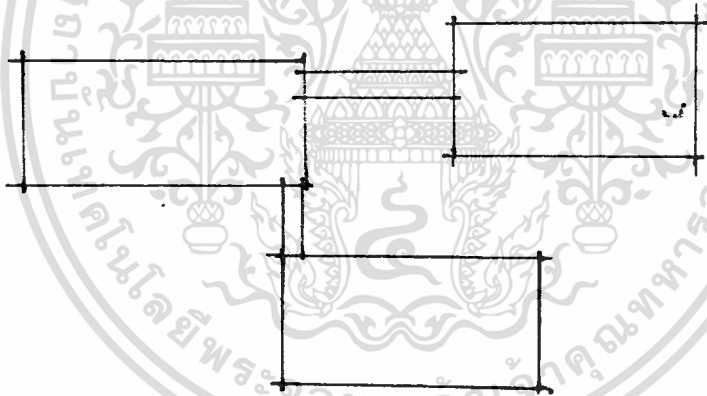
แปลน

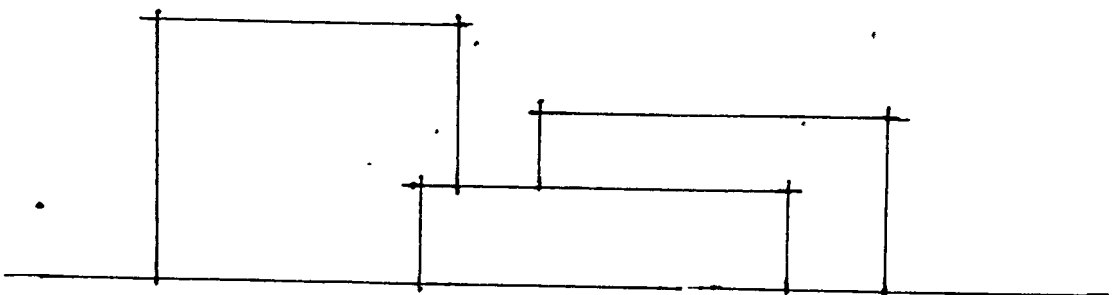
4. อาคารเป็นแบบกลุ่ม

ลักษณะการจัดอาคารแบบนี้จะติดต่อกันได้ง่ายเพราะอาคารเกาะกลุ่มกัน แยกตามประโยชน์ใช้สอย โดยเฉพาะระบบต่างๆ ใช้ร่วมกันได้ทั้งในทางตั้งและทางนอน อาคารแต่ละกลุ่มไม่สูงจนเกินไปนัก และแต่ละอาคารจะมีหลายระดับความ ต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย ระบบทางเดินและการติดต่อสั้นกว่าแบบอาคารแผ่กระจายและขยายตัวได้ง่าย

แต่มีข้อเสีย คือการออกแบบด้าน ELEVATION. ต้องป้องกันด้านของอาคาร ระบบทางเดินและการติดต่อจะยากกว่าแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว ส่วนระบบการเดินท่อและการบริการต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม ระยะการเดินท่อจะยาวกว่าอาคารแบบกลุ่ม เพราะกลุ่มของอาคารแยกกัน

แปลน

3.5.4 ลักษณะพิเศษของอาคารพิพิธภัณฑ์

1. สำนักงาน

การจัดสำนักงานในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ระบบการจัดแบบเป็นห้องเฉพาะ

เป็นการจัดส่วนทำงานแบบแยกอิสระโดยเด็ดขาดเป็นห้อง ๆ

ข้อดี - มีความเป็นสัดส่วน

ข้อเสีย - เปลืองเนื้อที่ค่าใช้จ่าย และไม่สะดวกในการติดต่อ

2. ระบบการจัดแบบเปิด

เป็นการจัดสัดส่วนทำงานแบบเปิดติดต่อกันตลอดโดยไม่มี

มากัน จะทำการกันเฉพาะส่วนที่ต้องการความ

ข้อดี - ใช้น้ำไฟได้อย่างเต็มที่

- ใช้ระบบปรับอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการถ่ายเทอากาศดีกว่า
ในกรณีที่ไม่ได้ใช้ระบบปรับอากาศ

- เข้ากับการแบ่งเนื้อที่ในระบบ ซึ่งจะสัมพันธ์กับขนาดของ
เฟอร์นิเจอร์ในระบบที่เรียกว่า

ข้อเสีย - ไม่ค่อยเป็นสัดส่วน

- อาจเกิดปัญหาเสียงรบกวน

2. ห้องอาหาร

การจัดห้องอาหารสามารถแบ่งออกเป็น 4 แบบด้วยกัน ตามระบบการบริการได้ดังนี้

1. แบบจัดเป็นร้านอาหาร (FOOD - SHOP.)

การจัดในลักษณะนี้คือการจัดแบ่งบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารเป็น
ร้านๆ แต่ละร้านจะมีบริเวณประกอบอาหาร และบริเวณขายอาหารของตนเอง การ
ให้บริการอาหารโดยวิธีสั่งอาหารแล้วจะมีคนบริการจัดส่งอาหารให้ถึงที่

ข้อดี

1. สามารถเลือกสั่งอาหารโดยไม่ต้องรอคิว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บริการส่งถึงโต๊ะ
3. การชำระเงิฉครั้งเดียว บริกรจะนำเงินไปจ่ายตามร้านที่สั่งให้
4. แต่ละร้านจะรับผิดชอบความสะดวกของโต๊ะอาหารในบริเวณของตน
5. มีการแข่งขันในด้านบริการและคุณภาพ

ข้อเสีย

1. ลำบากในการสั่งอาหาร
2. ยุ่งยากในการสั่งอาหาร
3. การชำระเงินยุ่งยาก เพราะคนคิดเงินอาจไม่ทราบราคาของอาหารร้านอื่น ๆ ที่มีใช้ของตน
4. การบริการอาจไม่สะดวก ถ้าและอาจหลงลืม
5. ยุ่งยากในการเก็บภาชนะ
6. แย่งกันจำหน่ายอาหาร
7. ต้องใช้บริการมาก

สรุป การบริการโดยวิธีนี้จะสะดวกเมื่อมีจำนวนร้านขายอาหารน้อยและมีผู้ใช้บริการในจำนวนที่ไม่มากนัก

2. แบบจัดขายเป็นช่อง (TRONAL)

การจัดลักษณะนี้คือการจัดแบ่งให้บริเวณจำหน่ายอาหารภายในออกเป็นช่วง ๆ อาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารที่สำเร็จเรียบร้อยแล้วอาจจะมีที่ประกอบอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น กว๊ยเต็ยว หรือสำหรับอุ่นอาหาร และมีบริเวณล้างจานอยู่ด้านหลังของช่องจำหน่ายอาหาร การใช้บริการในระบบนี้ ผู้ซื้ออาหารจะต้องช่วยตนเอง คือ เก็บเงินซื้ออาหารและชำระเงิฉเองในช่วงแต่ละช่อง

ข้อดี

1. เลือกซื้ออาหารตามต้องการ
2. ชำระเงิฉได้ทันที
3. เลือกที่นั่งได้ตามต้องการ
4. ทุกร้านจะรับผิดชอบเรื่องความสะดวกของบริเวณรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ไม่มีการแข่งขันเรื่องคุณภาพและราคา
6. ประหยัดค่าบริการอาหารและเก็บเงิน

ข้อเสีย

1. ต้องเดินหลายช่อง กว่าจะครบตามต้องการ
2. ต้องชำระเงินหลายคน
3. เกิดความวุ่นวายเมื่อผู้ใช้บริการเดินเลือกซื้ออาหาร
4. ลำบากในการเลือกอาหารหลายอย่าง
5. ยุ่งยากในการจัดเก็บภาชนะ

สรุป วิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ใช้บริการจำนวนมาก ๆ และมีความต้องการอาหารแตกต่างกัน ไม่ต้องเสียเวลาเข้าแถว และให้มีความสะดวกในการหาที่นั่งและเจ้าหน้าที่แต่ละช่องแข่งขันกันในด้านคุณภาพของอาหาร ปริมาณ และราคา

3. แบบจัดเป็นคาเฟ่เรีย (CAFETERIA)

การจัดในลักษณะนี้เป็นระบบบริการอาหาร โดยผู้รับบริการทุกคนช่วยตนเองโดยจัดเป็นเคาน์เตอร์จำหน่ายอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกับเดินไปรับอาหารจากเคาน์เตอร์แล้วเดินไปสู่คูปलयเคาน์เตอร์และชำระเงิน

ในคาเฟ่เรียจะมีเคาน์เตอร์สำหรับเสิร์ฟอาหาร ซึ่งจะ เป็นเครื่องกั้นระหว่างครัวกับส่วนรับประทานอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกับเดินไปรับประทานจากเคาน์เตอร์แล้วเดินไปจนสุดปลายเคาน์เตอร์และชำระเงิน

ข้อดี

1. ไม่เปลืองแรงงานใช้คนเสิร์ฟอาหารเพียง 2 - 3 คน
2. ให้ผู้มาใช้บริการช่วยตัวเอง
3. ประหยัดเวลา
4. บริการอาหารได้ทีละมาก ๆ
5. สะดวกในการชำระเงิน
6. เลือกที่นั่งได้ตามชอบ
7. ไม่มีความวุ่นวายในการเลือกซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. เป็นมายาหาในสังคม

ข้อเสีย

1. คุณภาพอาหาร เพราะเป็นการผูกขาด
2. ค่าอาหาร
3. เสียเวลาในการเข้าแถวซื้อ
4. ผู้บริการต้องตักอาหารให้ทันและชำนาญ เพื่อไม่ให้เสียเวลา
5. คนคิดเงินจะต้องชำนาญ เพื่อไม่ให้เสียเวลา

สรุป ระบบการบริการอาหารแบบคาเฟ่เรีย เป็นการประหยัดเวลา แรงงาน สะดวกสบายแก่ทุกฝ่าย โต๊ะอาหารไม่เกะกะนอกจากโต๊ะวางภาชนะและเครื่องปรุงเป็นวิธีที่เหมาะสมในห้องอาหารเพื่อบริการแก่ผู้ใช้บริการของพิพิธภัณฑ์ และเจ้าหน้าที่

4. แบบจัดเป็นแคנתิน (CANTEEN)

การจัดในลักษณะนี้การบริการอาหารแบบแคנתิน ไม่มีการจำหน่ายอาหารหนักและจำหน่ายเป็นเวลา แต่เป็นอาหารว่าง จำหน่ายได้ตลอดวัน มีที่ขายอาหารที่เก็บของ เช่น น้ำอัดลม มีอุปกรณ์ที่สามารถปรุงอาหารง่าย ๆ ได้

บริเวณที่จัดเป็นแคנתิน

- เป็นมุมหนึ่งของห้องอาหาร
- ตามจุดต่างๆ ของสถานที่
- ตามจุดพักผ่อนของผู้ใช้บริการ

ลักษณะการจัดโต๊ะและเก้าอี้ที่สามารถเก็บและพับได้ วางไว้เป็นจุด ๆ อาจจะ มีร่มไว้บังแดด

ข้อดี

1. สามารถบริการอาหารได้ตลอดวัน
2. ผู้บริการได้รับความสะดวกในการสั่งอาหารมารับประทานไม่ต้องเสียเวลายืนคอย
3. สามารถตั้งหน่วยบริการได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร

ข้อเสีย

1. ไม่มีการแข่งขันในถิ่นบริการ เพราะในสถานที่หนึ่งจะมีเจ้าของเดียวอาจทำให้ราคาอาหารสูงกว่าปกติ
2. ผู้ใช้บริการมีจำนวนมาก อาจจะทำให้ผู้บริการ บริการแก่ผู้ใช้ไม่ทัน และอาจเกิดความวุ่นวายได้
3. ประเภทอาหารมีจำนวนให้เลือกน้อย

สรุป การให้บริการแบบแคชเชียร์ เหมาะกับสถานที่ที่บุคลากรมีเวลาพักไม่พร้อมกัน เช่น โรงเรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งนักศึกษาในระดับนี้มีเวลาพักผ่อนไม่พร้อมกัน

3. หอประชุม

ใช้สำหรับการประชุม แสดงปาฐกถา ฉายภาพยนตร์ และการแสดงบนเวที ซึ่งใช้จำนวนผู้แสดงไม่มากนัก

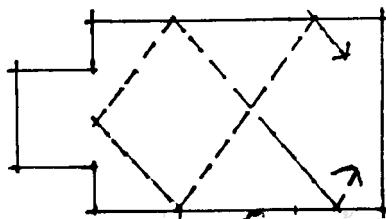
ข้อพิจารณาในการออกแบบประชุมมีข้อพิจารณาดังนี้

1. รูปร่างขนาดที่เหมาะสม เพื่อผลในการชมและฟังที่ดี
2. จัดวางตำแหน่งเพดาน และผนังด้านข้างที่เหมาะสม ทำให้ได้ทิวทัศน์ทางของเสียงตามที่ต้องการ
3. ลักษณะของการจัดทำตำแหน่งที่นั่งชมที่ได้ผลในการชมได้อย่างชัดเจน
4. ขนาดจอ เวที และห้องควบคุม

รูปร่างและขนาดของห้องประชุม จำแนกได้ 3 ลักษณะคือ

1. แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า

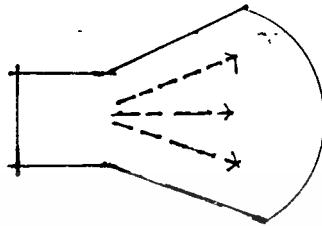
เป็นรูปร่างที่ง่ายต่อการออกแบบ แต่มักจะทำให้เกิดเสียงก้องได้ สามารถแก้ไขได้โดยการกรุผนังหรือเพดานด้วยวัสดุดูดเสียง หรือผนังด้านข้างไม่ให้ขนานกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

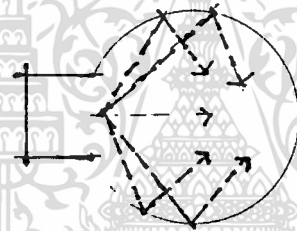
2. แบบพัด

ลักษณะรูปร่างแบบใบพัด ผนังที่ผายออก จะช่วยในการกระจายของเสียงให้ ออกไปได้ทั่วถึง ทำให้เกิดลักษณะของเสียงใกล้เคียงกันทั้งหอประชุม แต่ควรระวังไม่ให้ ผลต่างของระยะระหว่างต้นกำเนิดของเสียงเกิน 65 ฟุต เพราะจะทำให้เกิดเสียงก้องขึ้นได้

3. แบบวงกลมหรือวงรี

ลักษณะรูปร่างแบบนี้ จะทำให้เสียงไปรวมกันที่จุด ๆ หนึ่งไม่กระจายอย่างสม่ำเสมอสามารถแก้ไขได้โดยใช้ผนังที่มีส่วนโค้งนูนออกมาช่วยได้

หอประชุมที่กว้างและตื้น จะดีกว่า แคบและลึก อัตราส่วนระหว่างความกว้างต่อ ความยาวโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง $1/2$ หรือ $1/1.2$

ขนาดที่พอเหมาะของหอประชุมนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของการทำงานในแต่ละประเภท การจัดตำแหน่งของเพดาน ผนังด้านหน้าและผนังด้านหลัง

1. เพดาน

เพดานนับเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง เพราะส่วนช่วยในการส่งเสริมสะท้อนเสียงไปยัง ผู้ฟังแถวหลัง บางครั้งอาจช่วยดูดซับและกระจายเสียง ในลักษณะที่ผนังทำหน้าที่อื่นน้อยอยู่แล้วควรใช้เพดานทำหน้าที่ในการสะท้อนเสียง จะเหมาะสมกว่า

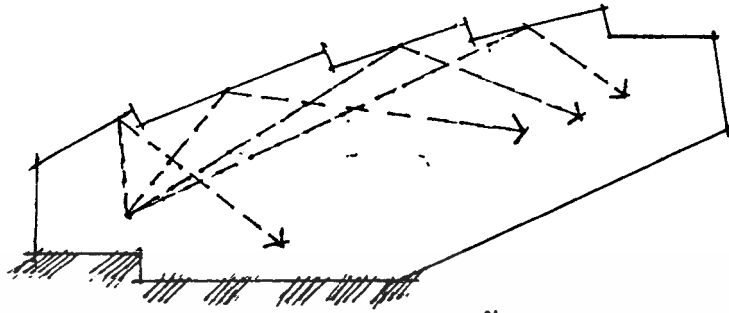
สัดส่วนโดยประมาณ $1/3$ หรือ $2/3$ ของความกว้างของห้อง

อัตราส่วน $1/3$ เหมาะสมกับห้องประชุมที่มีขนาดใหญ่

อัตราส่วน $2/3$ เหมาะสมกับห้องประชุมที่มีขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรืออาจจะใช้ค่าประมาณ 2 : 3 : 5 (สูง : กว้าง : ยาว) ก็ได้ เพดานในส่วนที่อยู่เหนือบริเวณเวที หรือส่วนแสดง ควรทำมุมให้เสียงสะท้อนจากแหล่งกำเนิดไปสู่แถวหลังได้

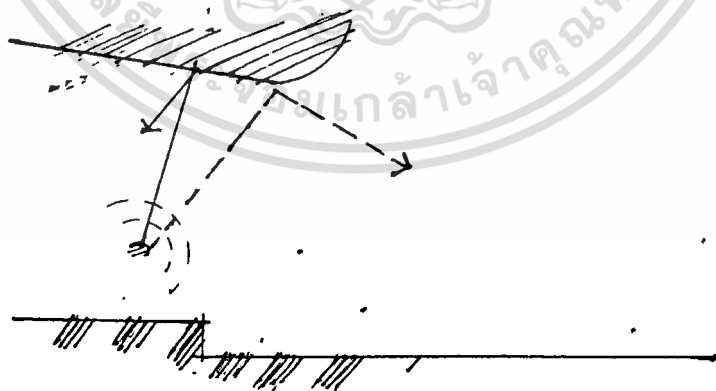
รูปที่ 14 แสดงลักษณะการออกแบบเพดานของห้องประชุม

2. ผนังด้านข้าง

หน้าที่ของผนังด้านข้างคือ ช่วยส่งเสริมให้เสียงไปอยู่แถวหลัง (สำหรับห้องที่มีขนาดใหญ่) เสียงก้องอาจเกิดจากกำแพงด้านข้างได้เสมอ การป้องกันแก้ไขโดย

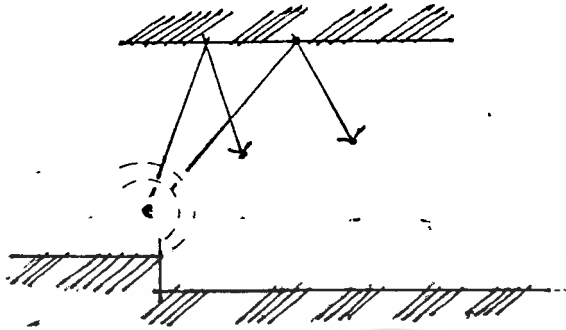
- ก. เบนกำแพงเสียงเข้าหากัน
- ข. หลีกเลียงการทำผนังขนานกัน (เบนออก)

กำแพงที่ทำให้เบนออกหรือเบนเข้า นอกจากจะลดเสียงก้องแล้ว ยังช่วยสะท้อนให้เสียงไปถึงผู้ฟังได้ทั่วไปด้วย อัตราส่วน 5 ฟุต 8 นิ้ว : 10 ฟุต นับว่าเหมาะสม

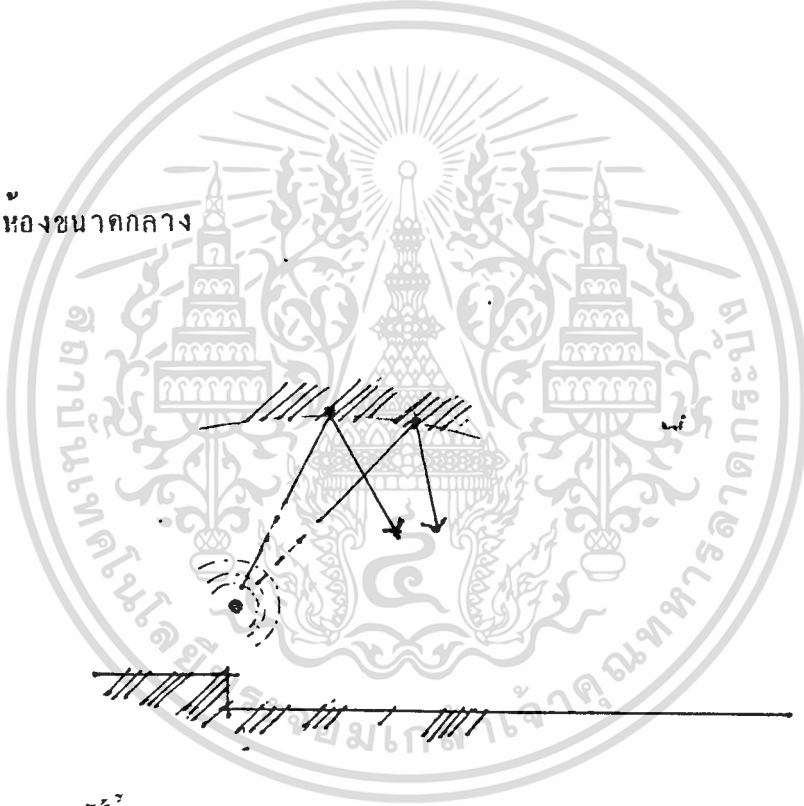
แบบโค้งนูน

สะท้อนเสียงไปได้ไกล เหมาะสมกับห้องที่มีขนาดใหญ่

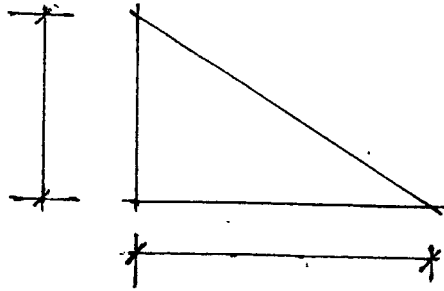
แบบราบ

เหมาะสำหรับห้องขนาดกลาง

แบบเว้าเข้า

ไม่เหมาะสมในการกระจายเสียง เพราะเสียงจะสะท้อนมารวมที่จุด ๆ หนึ่ง

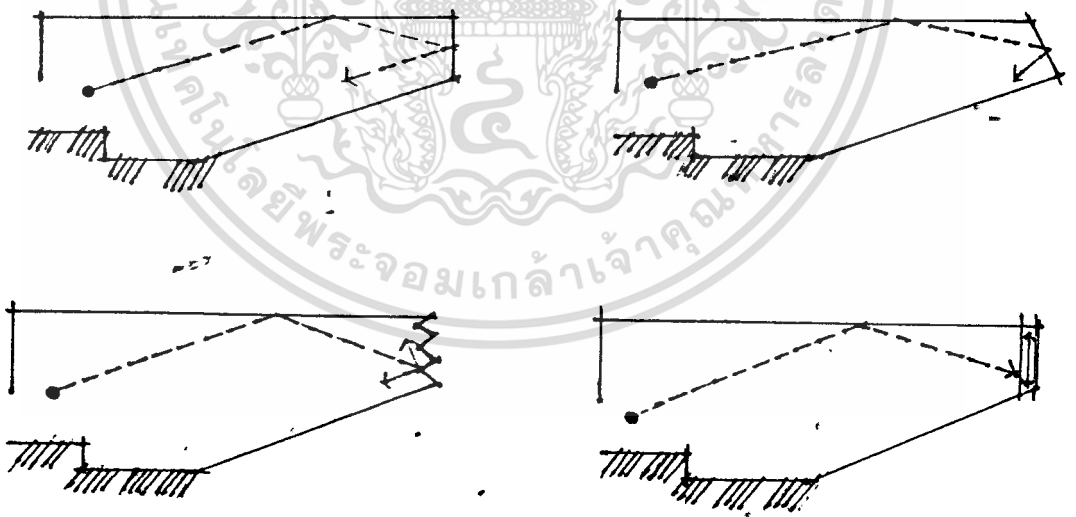

3. พับด้านหลัง

สามารถช่วยสะท้อนเสียงลงสู่ผู้ชมแถวหลังได้ แต่ไม่ควรให้เสียงสะท้อนไปสู่ผู้ชมตอนหน้าเวที เพราะอาจเกิดเสียงห้องขึ้นได้

โดยทั่วไปไม่ควรให้ตั้งฉากเพดาน ควรให้อียงเป็นมุมที่จะทำให้เสียงตกลงสู่ผนังที่ผนังด้านหลังอย่างสม่ำเสมอ หรือถ้าไม่เอียงก็ควรใช้วัสดุซับเสียงช่วย

รูปที่ 15 แสดงลักษณะการออกแบบผนังด้านหลังของหอประชุมแบบต่าง ๆ

ระบบเสียงของหอประชุม ควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ให้เสียงกระจายโดยทั่วไปและสม่ำเสมอ
2. ให้ระดับเสียงดังเพิ่มขึ้น สำหรับผู้ที่นั่งอยู่ห่างออกไปจากต้นเสียง
3. ให้ระดับเสียง ที่ถึงผู้ฟังโดยตรงกับระดับเสียงที่สะท้อนจากผนัง ถึงผู้ฟัง

4. ระยะทางของเสียงที่มาจากต้นกำเนิดโดยตรง เข้าถึงหูผู้ฟังทั้งสองข้างและตรงที่สุด
5. ปริมาตรห้องควรมีขนาดที่เหมาะสม เพื่อย่นระยะทางและการสะท้อนของเสียง โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 5.1 - 8.8 ตารางเมตร/ที่นั่ง
6. กรณีที่ต้นกำเนิดของเสียงหลายชนิด ควรมีวัตถุช่วยสะท้อนเสียงอยู่ล้อมรอบบ้านกำเนิดแต่ละอัน

ลักษณะการจัดที่นั่ง

การจัดที่นั่งในห้องประชุมโดยทั่วไปมี 3 แบบคือ

1. Common one Bank

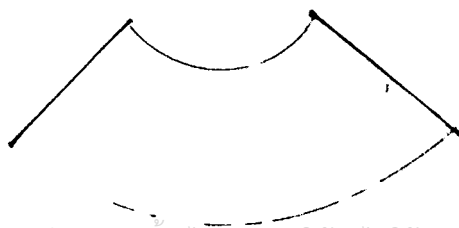
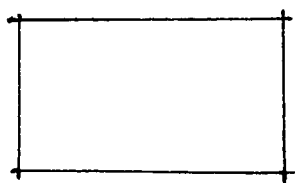
เป็นการจัดที่นั่งแบบแถวเดี่ยวตลอด มีทางเดินสองข้าง ซึ่งกว้างไม่ต่ำกว่า 1.50 เมตร สำหรับหอประชุมขนาดเล็ก สามารถจัดได้เป็น 2 แบบ คือ

ก. **Straight Row** เป็นแบบแถวเดี่ยวตลอด แบบนี้ไม่เหมาะสม เพราะคนนั่งแถวริมจะต้องเอียงคอมองจะมองลำบาก

ข. **Curved Row** เป็นแบบแถวโค้ง (รัศมีอย่างน้อย 20 องศา) ดีกว่าแบบ **Straight Row** เพราะผู้ชมทั้งหมดได้รับความสบายในการชมทั่วถึงกัน ชนิดนี้พื้นควรเป็นพื้นแบบพื้นราบ (**Level Floor**) หรือพื้นแบบขั้นบันได (**Stepped Floor**)

ทั้งสองแบบ ภาวูใช้กับหอประชุมที่มีความกว้างแล้วไม่เหมาะสม เพราะแถวที่นั่งจะยาวมาก คนที่นั่งอยู่ตรงกลางแถวจะเข้าออกลำบาก ฉะนั้นระหว่างแถว ควรกว้างอย่างน้อย 0.80 เมตร และแต่ละแถวมีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 14 - 20 ที่นั่ง

รูปที่ 16 ลักษณะการจัดที่นั่งในห้องประชุมแบบ ทางเคียว

Two - Bank - Row

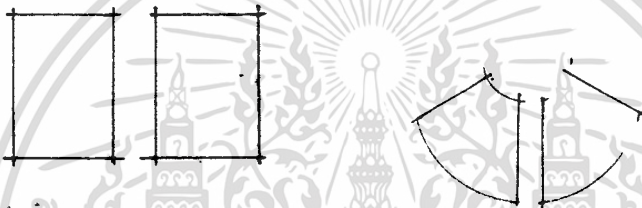
2. Two Bank Row

แบบที่นั่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีทางเดินผ่านตรงกลาง และมีที่ส่องข้างแต่ละแถว กว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร การจัดมี 2 วิธี คือ

ก. **Straight Row** แต่ละแถวมี 2 ตอน ในตอนหนึ่ง ๆ มี เก้าอี้ไม่เกิน 14 ที่นั่ง

ข. **Curved Row** ผู้ชมได้รับความสะดวกสบายกว่า

รูปที่ 17 ลักษณะการจัดที่นั่งในห้องประชุมแบบ สองทาง

3. THREE BANK ROW.

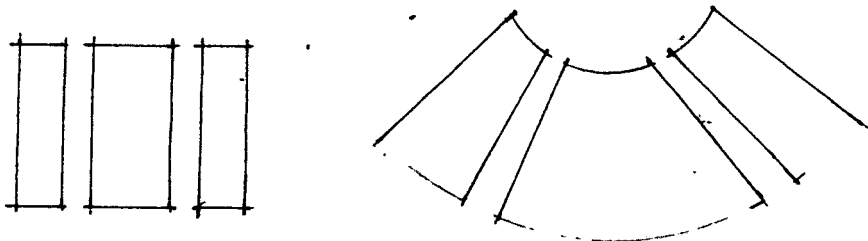
แบบที่นั่งออกเป็น 3 ตอน แต่มีทางเดิน 2 ทางเท่านั้น เพราะสองแถวด้านข้าง จะ ติดกับกำแพงห้อง

การจัดแบบนี้ ใช้กับห้องประชุมใหญ่ ๆ ทางเดินกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร การจัดมี 3 วิธี คือ

ก. **Straight Row** ผู้ที่นั่งตอนริมห้องเอียงตัวดู ทำให้ไม่สบายขณะชม

ข. **Straight Center Side** เช่นเดียวกันข้อ ก.

ค. **Bank Curve Row** แบบนี้ดีที่สุดเพราะทุกคนสามารถได้รับความสะดวก

ข้อกำหนดในการจัดที่นั่ง

1. จำนวนเก้าอี้ระหว่างคอนอื่น ๆ ถ้าทางเดินนั้นเข้าออกได้ทางเดียว (คือที่นั่งด้านติดกำแพง) จะต้องมีไม่เกิน 7 ที่นั่ง
ส่วนที่นั่งซึ่งมีทางเดินทั้ง 2 ข้าง จำนวนที่นั่งแต่ละแถวไม่เกิน 14 ที่นั่ง
2. ความกว้างขวางของทางเดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร (เทศบัญญัติกำหนดไว้ต้องไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร)
3. ระยะทางระหว่างแถวกว้างอย่างน้อย 0.80 เมตร

การจัดระดับที่นั่ง

ในหอประชุมจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีระดับที่นั่ง เพื่อประโยชน์ในการมองเห็นและการฟังที่ชัดเจนโดยตรง เพื่อไม่ให้มีการยั้งกันระหว่างผู้นั่งแถวต่อแถว จึงควรจัดพื้นให้มีมุมเอียงไม่น้อยกว่า 8 องศา และไม่ควรมากกว่า 30 องศา

พื้นที่เริ่มเอียงถ้าไกลจากเวทีมากกว่าเก้าอี้ ความเอียงลาดในตอนหลังก็เพียงลงเท่านั้นแต่ถ้าความเอียงลาดในตอนหลังมาก จะทำให้โรงมีความสั้นจุกน้อย และสั้นเปลืองมาก ถัดพื้นจำเป็นต้องเอียงมาก (เกินกว่า 3 นิ้ว) ควรจะทำเป็นขั้น ๆ

ในการจัดที่นั่งเราอาจจะจัดให้เอียงกัน เพื่อให้ผู้ชมด้านหลังมองเห็นไหล่ของผู้ชมที่อยู่แถวหน้าไปได้ ดังนั้น จึงไม่สามารถที่จะกำหนดมุมเอียงที่แน่นอนลงไปได้

การออกแบบพื้นและความลาดเอียง

ชนิดต่าง ๆ ของพื้น

1. พื้นราบ
2. พื้นชันบันได
3. พื้นเอียง (7 ใน 7 แถวแรกของที่นั่งชม จะอยู่บนพื้นราบ)

การจัดที่นั่งควรคำนึง

1. สัดส่วนของรกจยและความเบาของผู้ชม
2. มุมมอง และระดับของที่นั่งโดยสามารถมองผ่านช่วงไหล่ของผู้ชมที่อยู่แถวหน้า

และแถวต่อไปโดยเห็นภาพชัดเจน บนจอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอคำหนึ่งในการจัดที่นั่ง

1. จำนวนเก้าอี้ระหว่างตอนอื่นๆ ถ้าทางเดินนั้นเข้าออกได้ทางเดียว (คือที่นั่งด้านติดกำแพง) จะต้องมีไม่เกิน 7 ที่นั่ง

ส่วนที่นั่งซึ่งมีทางเดินทั้ง 2 ข้าง จำนวนที่นั่งแต่ละแถวไม่เกิน 14 ที่นั่ง

2. ความกว้างขวางของทางเดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร (เทศบัญญัติกำหนดไว้ต้องไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร)

3. ระยะห่างระหว่างแถวกว้างอย่างน้อย 0.80 เมตร

การจัดระดับที่นั่ง

ในหอประชุมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยกระดับที่นั่ง เพื่อประโยชน์ในการมองเห็นและการฟังที่ชัดเจนโดยตรง เพื่อไม่ให้มีการยั้งกันระหว่างผู้นั่งแถวต่อแถว จึงควรจัดพื้นให้มีมุมเอียงไม่น้อยกว่า 8 องศา และไม่ควรเกิน 30 องศา

พื้นที่เริ่มเอียงถ้าไกลจากเวทีมากกว่าเก้าอี้ ความเอียงลาดในตอนหลังก็เพียงลงเท่านั้นแต่ถ้าความเอียงลาดในตอนหลังมาก จะทำให้โรงมีความสั้นจุน้อย และสั้นเปลืองมาก ถัดขึ้นจำเป็นต้องเอียงมาก (เกินกว่า 3 นิ้ว) ควรจะทำเป็นขั้น ๆ

ในการจัดที่นั่งเราอาจจะจัดให้เอียงกัน เพื่อให้ผู้ชมด้านหลังมองข้ามไหล่ของผู้ชมที่อยู่แถวหน้าไปได้ ดังนั้น จึงไม่สามารถที่จะกำหนดมุมเอียงที่แน่นอนลงไปได้

การออกแบบพื้นและความลาดเอียง

ชนิดต่าง ๆ ของพื้น

1. พื้นราบ

2. พื้นชันบันได

3. พื้นเอียง (7 ใน 7 แถวแรกของที่นั่งชม จะอยู่บนพื้นราบ)

การจัดที่นั่งควรคำนึง

1. สัดส่วนของรูกงยและความเบาของผู้ชม

2. มุมมอง และระดับของที่นั่งโดยสามารถมองผ่านช่วงไหล่ของผู้ชมที่อยู่แถวหน้า

และแถวต่อไปโดยเห็นภาพชัดเจน บนจอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวที

จาก **Architect Data** กำหนดความกว้างต่ำสุดของเวที เพื่อให้แสดง
ดนตรี (เนื่องจากเป็นความกว้างซึ่งรองจากการแสดงละคร) ไว้เท่ากับ 10 เมตร

อัตราส่วนของเวที ความกว้าง : ความลึก 1:4:1
ดังนั้นขนาดของเวทีที่โตมาตรฐานต่ำสุด คือ 10 : 7 เมตร

อัตราส่วน ความสูง : ความกว้าง 3 : 4
ความสูงที่เหมาะสม 3 : 5 : 10

นั่นคือขนาดต่ำสุดของเวที 10 7 7.5 เมตร (กว้าง ลึก สูง)

ห้องควบคุม

1. ความสูงจากพื้นถึงเพดาน ไม่น้อยกว่า 2.50 เมตร
2. ความสูงของศูนย์กลางลำแสงของเลนส์ กว้างฉายถึงพื้นที่นั่งผู้ชมแถวสุดท้าย เท่ากับ 2.25 เมตร
3. ความยาวของห้องควบคุมสำหรับ 2 กล้องไม่น้อยกว่า 5 เมตร กว้างไม่น้อยกว่า 3.5 เมตร ระยะระหว่างศูนย์กลางของเลนส์กล้อง เท่ากับ 2 เมตร
4. ห้องควบคุมต้องอยู่ตรงศูนย์กลางของห้องประชุม
5. มุมที่เกิดขึ้นจากสแนกเกอร์ของเลนส์กับเส้นขนานกับพื้นที่ที่ดีที่สุด เท่ากับ 0 องศา มุมกคไม่มากกว่า 8 องศา เงยขึ้นไม่เกิน 3 องศาสำหรับจอโค้ง มุมกคไม่มากกว่า 12 องศาเงยขึ้นไม่เกิน 5 องศาสำหรับจอแบน ไม่เช่นนั้นภาพที่เกิดจะเป็นสี่เหลี่ยมคางหมู อาจแก้ไขโดยเอียงจอไปด้านหลัง (ไม่มากกว่า 1/3 ของเส้นตั้งฉากกับพื้น)

4. ห้องแสดงงาน

การออกแบบห้องแสดงไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการถาวรหรือชั่วคราว สิ่งที่จะช่วยให้ห้องแสดงเปลี่ยนรูปร่างได้ดีที่สุด คือ "แผงจิ๊กซอว์" แผงหนึ่งควรใช้ในการจัดแสดงเรื่องราวเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น ไม่ควรจัดเรื่องราวหลายคนในแผงเดียวกัน

หลักสำคัญในการจัด คือ

1. ไม่ควรจัดให้ห้องโล่งเกินไป จะทำให้ผู้ชมผ่านไปอย่างรวดเร็ว
2. เรียงลำดับเรื่องราวที่จะจัดแสดงให้เป็นไปตามลำดับ ไม่ขาดช่วงหรือกลับไปกลับมาจะทำให้เกิดความสับสน
3. ขนาดของแผงและสีที่ใช้ แตกต่างกันตามความเหมาะสมของห้องแสดงวรรณะของสีไม่ควรดูฉูดฉาด ควรเป็นสีที่เป็นกลาง มีความเย็นชา และไม่เข้ม ชมวัตถุที่จัดแสดง
4. การจัดสิ่งแสดงไม่ควรยื้อเยื้อมากเกินไป จนทำให้เกิดความรู้สึกหลงทาง ก่อให้เกิดการสับสน ขาดความเข้าใจในการชมงาน
5. การจัดให้แผงแต่ละตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยให้ผู้ชมมีอิสระในการเคลื่อนไหว เพื่อเลือกชมเรื่องราวต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง เพราะผู้ชมแต่ละคนมีความต้องการและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ตามพื้นฐานทางการศึกษา

ขนาดห้องแสดง

โดยทั่วไปห้องจัดแสดงควรให้มีพื้นที่มาก เพื่อสะดวกในการตกแต่ง เมื่อออกแบบจัดแสดง ระดับของเพดานควรจะพอเหมาะไม่สูงหรือต่ำเกินไป

- ห้องที่ต้องการแสดงจากหลังคาเป็น **Sky Light** หรือ **Artificial Light** สูงประมาณ 18 - 20 ฟุต 5.40 - 6.00 เมตร

- ห้องที่ต้องการแสงสว่างด้านข้าง สูงประมาณ 16 ฟุต 4.80 เมตร

- แต่ปัจจุบันนิยมใช้ **Artificial Light** แสงเทียน และสร้างเพดานที่

ต่ำ ต่ำกว่าเดิมระหว่าง 12 - 14 ฟุต 3.60 - 4.20 เมตร

- ถ้าเป็นอาคารเล็กและห้องเล็ก ความสูงไม่ต่ำกว่า 10 ฟุต 3.0 เมตร แต่การสร้างอาคารให้เพดานสูงไว้จะสะดวกในการดัดแปลง ถ้าต้องการต่ำก็ทำ **Suspended Ceiling** ขึ้นใหม่

- การกำหนดขนาดของห้องจัดแสดงนั้นยาก แต่โดยทั่วไปแล้วต้องการความจริงตั้งแต่ 20, 25, 35, 40 6.00 - 12.00 เมตร และยาว $\frac{2}{3}$ เท่าของความกว้าง

เพดานแขวน (**Suspended Ceiling**)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ควรตีประโยชน์ คือ กับแสงจากเหนือหัว และสามารถทำเพดานเป็น

- ช่องอากาศ

- ทางเดินสายไฟ
- ทำให้การตัดแสง **FLush Light** ว่างออกไปอีก
- ช่วยเก็บเสียงสะท้อน
- เพื่อการตัดไฟแบบ **Lighting Traffer** (ไฟรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ติดต่อกันไปเป็นแนวยาว) ซึ่งนำมาใช้สำหรับการออกแบบชนิดเพื่อการแสดงเป็นครั้งคราว

การทำเพดานแขวนจะต้องใช้ **Space** มากขึ้น จึงต้องเมื่อ **Space** สำหรับปรับขนาดความสูงได้ **Space** เหนือหัวขึ้นไปบางครั้งก็ต้องการความสูงกว่าธรรมดา เพื่อการทำห้องฟ้างำลองสำหรับสิ่งที่แสดง หรือเป็นที่ตั้ง

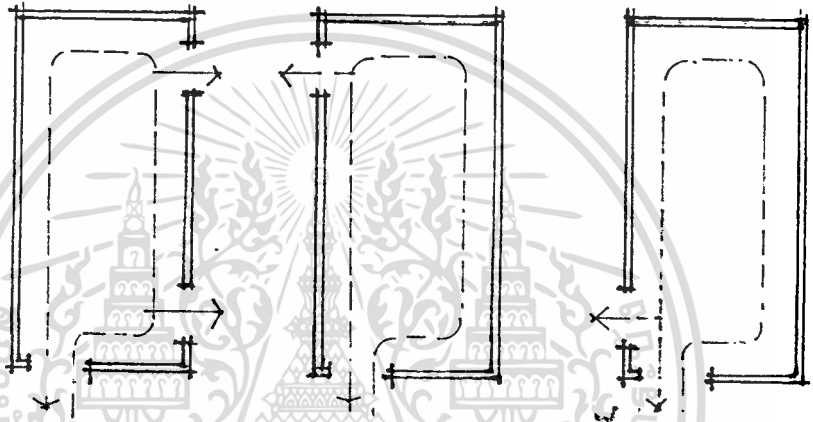
เพดานลอยสูง 12 ฟุต - 16 ฟุต 3.60 - 4.80 เมตร

ใต้เพดานคอนกรีตสูง 19 ฟุต - 20 ฟุต 5.10 - 6.00 เมตร

การกำจัดลำแสงใช้ความสูง 20 ฟุต 6.00 เมตร ก็พอเพียงแล้วสำหรับหัว

ห้องแต่ห้องใหญ่เพดานอาจสูง 25 ฟุต 7.50 เมตร

ลักษณะการจักทาทางเข้า - ออก แบบต่างๆ

- ก. ทางออกซัดเจนจนเกินไป ทำให้ส่วนที่เหลือของห้องกลายเป็นส่วนไม่สำคัญ
- ข. ทางออกอยู่ห่างจากทางเข้าทำให้ผู้ชมถูเกือบทัวห้องถึง $3/4$ ของห้อง
- ค. ทางออกที่ดีทำให้ผู้ชมถูเกือบทัวทั้งหมด

หลักการกำหนดทางเข้าออก

1. ควรมีประตู 2 ประตู เป็นทางเข้าออก
2. ประตูไม่ควรอยู่บนแกนกลางของห้อง
3. ประตูไม่ควรอยู่ในที่ ๆ ผู้ชมจะออกมาก่อนชมการแสดงให้หมด

พฤติกรรมกับทางสัญจร

พฤติกรรมของผู้เข้าชม (Visitor Behavior)

การศึกษาของผู้เข้าชมต้องแบ่งกลุ่มเข้าชมออกเป็น 2 กลุ่ม ก่อนคือ

- ความต้องการของผู้ชมส่วนใหญ่
- ความต้องการของผู้ชมส่วนน้อย

ความต้องการของผู้ชมส่วนใหญ่ คือ การแสดงที่จัดไว้อย่างมีระเบียบซึ่งช่วยลดความ

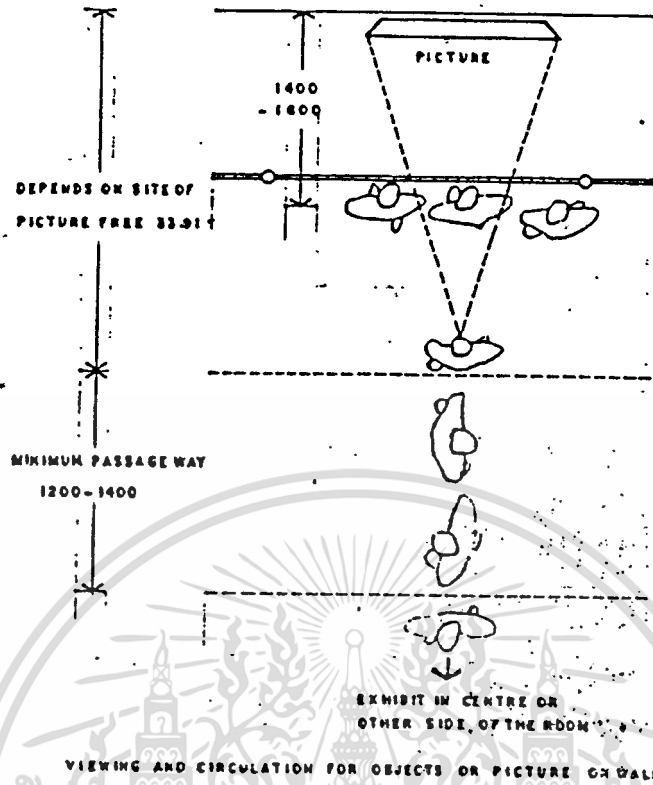
สับสนลง

ความต้องการของผู้ชมส่วนน้อย คือ จะคงจัดเป็นจุดดึงดูดความสนใจ
ตั้งนั้นจากการศึกษาพฤติกรรมสามารถสรุปได้ดังนี้

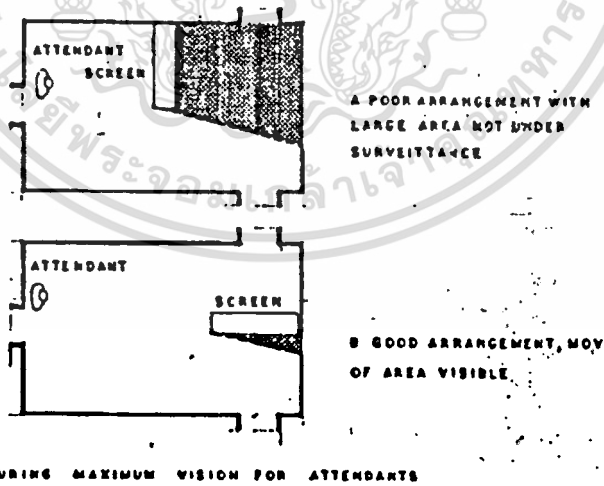
ทางสัญจรที่สมบูรณ์

ทางสัญจรที่สมบูรณ์ควรคำนึงถึง

1. เส้นทางที่ผู้ชมเคยชิน
2. ไม่ควรมีประตูมากกว่า 2 ประตูไม่ควรให้ประตูทางออกอยู่ในแกนห้อง
3. มีการจัดเครื่องดึงดูดผู้ชม ตลอดเส้นทางที่จัดแสดง
4. เรื่องที่ทำให้รายละเอียด สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาวางอยู่ห่างซ้ายของห้อง
5. ต้องศึกษาประเภทผู้ชมส่วนใหญ่ ส่วนน้อย อย่างละเอียด
6. ควรมีการจัดที่สำหรับนักท่องเที่ยว พักสายตา คลายความตึงเครียด เช่น ที่นั่งพัก

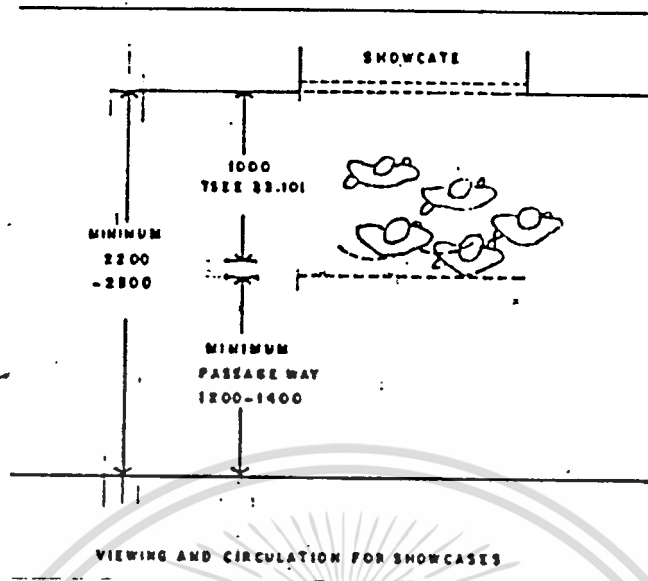

รูปที่ 21 แสดงทางสัญจรและระยะห่างของวัตถุที่จัดแสดงกับผู้เข้าชมทั้งยืนชมและเคลื่อนไหว

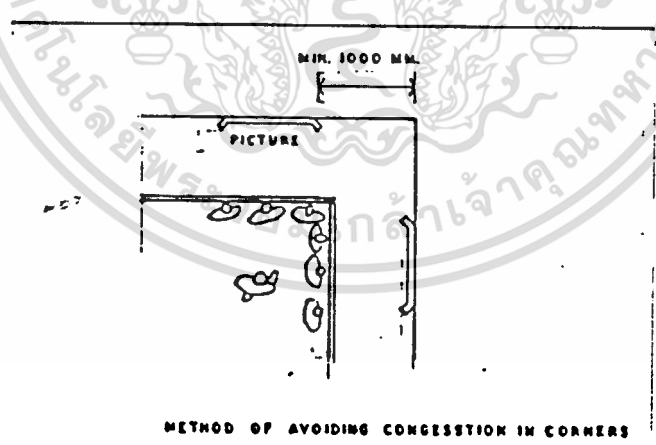

บางครั้งในการจัดผังภายในห้องจัดแสดงก็ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยด้วย การจัดวาง
 แผง (Board) หรือตู้จัดแสดง (Diorama) ก็ควรจัดให้ง่ายต่อการควบคุม
 ของเจ้าหน้าที่ไม่ควรมีมุมหลบหนีเพื่อความปลอดภัยของวัตถุที่จัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 22 เพื่อป้องกันการแออัดของผู้เข้าชมการเห็นเนื้อที่ให้เพียงพอโดยมิให้เสียการสัญจรปกติ

METHOD OF AVOIDING CONGESTION IN CORNERS

รูปที่ 23 พิกัดในการกำหนดระยะห่างของวัตถุกับผู้เข้าชมในกรณีที่ต้องจัดแสดงมีมุมหักและผู้เข้าชมหนาแน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะห้องแสดง

ห้องแสดงที่นิยมจัดในพิพิธภัณฑ์ไทยมีการแยกดังนี้คือ

1. ห้องแสดงแบบธรรมดา (**Simple Chamber**) คือ ห้องแสดงที่มีหน้าต่างซึ่งอาจจะเป็นหน้าต่างสูง หรือมีหน้าต่างด้านหนึ่งและใช้ไฟฟ้าช่วยในการจัดแสดง
2. ห้องแสดงแบบยกพื้นโล่ง (**Hall with Bacony**) เป็นห้องแสดงแบบเก่านิยมสร้างกันมากในยุโรปและอเมริกา คือมีห้องโถงชั้นล่าง ชั้นบัลโคเป็นห้องโถงสามารถมองเห็นชั้นล่างได้ตลอด
3. ห้องแสดงแบบห้องประชุมใหญ่ (**Clear Story Hall**) เป็นห้องขนาดใหญ่มีหน้าต่างทั้งสองด้าน
4. ห้องแสดงแบบเฉลียง (**Exhibition Corridor**) คือจัดเฉลียงให้เป็นที่แสดงงาน อาจจักเป็นเฉลียงการแสดงผล เป็นบันไดเวียนจากพื้นชั้นล่างจนถึงยอดอาคาร ใช้แสงธรรมชาติและแสงไฟช่วย
5. ห้องแสดงที่ใช้แสงจากหลังคา (**Sky Light Picture Gallery**) ซึ่งเป็นแบบธรรมดาที่ใช้สำหรับพิพิธภัณฑ์ศิลป์ แต่ปัจจุบันไม่เป็นปัญหาสำหรับสถาปนิก เพราะห้องแสดงส่วนใหญ่นิยมใช้แสงไฟฟ้าประดิษฐ์
6. ห้องแสดงแบบใช้ติดผนัง (**Cabiwess**) โดยมีผนังด้านหนึ่งเป็นหน้าต่างและอีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนติดภาพแสดง แล้วใช้ตู้หรือแผงแบ่งเนื้อที่ภายในห้องแสดง
7. ห้องแสดงแบบไม่มีหน้าต่าง นิยมกันมากในประเทศทางตะวันตก และปล่อยเนื้อที่ไว้สำหรับตกแต่งการนิทรรศการไปตามต้องการ นอกจากนี้ยังมีห้องจัดแสดงอีก 2 ชนิด ที่ต้องเตรียมเนื้อที่ไว้พิเศษ คือ

- **Period room**

- **Habita room**

5. ห้องสมุด

พิจารณารูปแบบของศูนย์เอกสาร จากพื้นที่ใช้สอยส่วนมาก เป็นหลักในการออกแบบสำหรับศูนย์เอกสาร ได้แก่ ส่วนเก็บหนังสือ (**Stack area**) และส่วนอ่านหนังสือ (**Reading area**) ลักษณะการจัดศูนย์เอกสารแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผู้งานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แบบเก็บหนังสืออยู่ตรงกลาง และล้อมรอบด้วยส่วนอ่านหนังสือซึ่งแบบนี้ส่วนอ่านหนังสือ จะได้รับแสงสว่างจากภายนอกอาคารได้โดยรอบ (Natural Light) อีกทั้งยังสามารถหยิบหนังสือ จากส่วนเก็บได้สะดวก

2. แบบส่วนเก็บหนังสือและส่วนอ่านแยกกัน แบบนี้เหมาะสำหรับห้องสมุดที่มีความจุหนังสือมากนับล้านเล่มขึ้นไป สามารถสร้างที่เก็บหนังสือเป็นหอสูง โดยเฉพาะใต้อีกห้อง การต่อเติมในส่วนนี้ ก็สามารถทำได้เลยไม่รบกวนส่วนอ่าน สำหรับการหยิบหนังสืออาจไกลจากส่วนอ่าน

3. แบบส่วนเก็บหนังสือ และส่วนอ่านอยู่คนละชั้น แบบนี้เหมาะสำหรับการจัดหนังสือที่ต้องการให้ผู้ใช้หยิบอ่านเองโดยตรง (Directly Accessible) เป็นจำนวนมาก ๆ เพราะมีพื้นที่ส่วน Open Stack มาก และการหยิบใช้อาจไม่สะดวก เนื่องจากต้องขึ้นลงระหว่างชั้น

ข้อคำนึงในการออกแบบห้องสมุด

1. มีแสงสว่าง พอเพียงและสม่ำเสมอ
2. มีการควบคุมอุณหภูมิ เพื่อรักษาสภาพหนังสือ และความสบายแก่ผู้ใช้ โดยการใช้ระบบปรับอากาศที่เหมาะสม
3. ควรมีความเงียบสงบ ปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก
4. สามารถขยายได้เมื่อมีหนังสือเพิ่มขึ้น
5. มีการควบคุมดูแลารเข้าออก โดยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์
6. คลังพิพิธภัณฑ

การควบคุมสภาวะแวดล้อมในห้องจัดแสดงสามารถนำมาใช้ในคลังพิพิธภัณฑได้ มีข้อแตกต่างกันตรงที่ไม่ต้องคำนึงถึงความสวยงามของห้อง โครงการพิพิธภัณฑนี้ คลังพิพิธภัณฑแยกออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. คลังส่วนแสดงถาวร
2. คลังส่วนแสดงงานชั่วคราว
3. คลังส่วนแสดงงานเพื่อการศึกษาค้นคว้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การควบคุมอุณหภูมิ ระดับความชื้นที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 45 % - 60 % ค่าแห้งของคลังมักจะอยู่ชั้นล่างสุดของอาคาร ปัญหาที่มีทิวระวังคือ ความชื้น และอันตรายจากน้ำท่วมอย่างฉับพลัน ถ้าคลังอยู่ในชั้นสูงสุดของอาคาร ควรคำนึงถึงปัญหาเรื่องการหยิบยกเคลื่อนย้ายศิลปหัตถกรรมต้องมีความสามารถสะดวกพอสมควร เช่นมีเครื่องผ่อนแรงในการยกของ หรือลิฟท์ (Lift) รวมทั้งความสะดวกในการติดต่อกับแผนกอื่น ๆ ในพิพิธภัณฑ์

เฟอร์นิเจอร์ภายในพิพิธภัณฑ์ ต้องมีให้เหมาะสมกับชนิดของศิลปหัตถกรรมศิลปหัตถกรรมที่มีขนาดเล็กไม่หนักควรเก็บในตู้ที่ปิดมิดชิดเพื่อกันฝุ่น และตู้ที่มีใช้ควรติดกระจกเพื่อให้สามารถมองเห็นภายในได้โดยสะดวก สำหรับศิลปหัตถกรรมขนาดใหญ่ที่ไม่สามารถเก็บใส่ตู้ปิดได้ก็ควรเก็บบนชั้นเปิดขนาดใหญ่มีชั้นที่สามารถปรับระดับได้ และความแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนักได้

ศิลปหัตถกรรมประเภทอินทรีย์วัตถุหรืออินทรีย์วัตถุ การเก็บวางไม่ว่าจะเป็นในชั้นหรือลิ้นชัก จะต้องไม่ซ้อนหรือเบียดกันจนเกิดการชำรุด ในกรณีที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ไม่ซ้อนกันมากเกินไป สำหรับลิ้นชักซึ่งมักใช้ใส่ศิลปหัตถกรรมที่บอบบาง เมื่อเปิดหรือปิดจะต้องทำด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดความสั่นสะเทือน จนศิลปหัตถกรรมเกิดการชำรุด
(บรรณาคณา เอี่ยมแก้ว : การป้องกันการเสื่อมสภาพในการจัดแสดงและการเก็บรักษาศิลปวัตถุ)

จากหน้าที่ของคลังพิพิธภัณฑ์ ความจำเป็นอย่างยิ่งคือเนื้อที่อันกว้างขวางโดยทั่วไปเนื้อที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์จะคิดเป็น 20% - 25% ของส่วนจัดแสดงงาน ประตูเข้าออกควรกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร สูงไม่น้อยกว่า 3.60 เมตร 25% ของพื้นที่คลังออกแบบพิเศษรับน้ำหนักประมาณ 1,000 กก./ตร.ม.

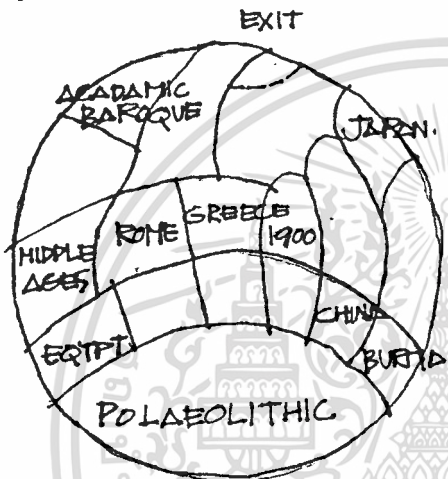
การจัดระบบคลังพิพิธภัณฑ์ โดยทางปฏิบัติทั่วไป สำหรับพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กใช้ระบบคลังกลาง โดยที่วัตถุทุกประเภท ทุกชนิด จะถูกรวบรวมไว้ในที่แห่งเดียวกัน โดยจำแนกแยกการเก็บรักษาตามประเภทของวัสดุ สำหรับพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่แบ่งเป็นสาขา หรือ แผนกต่าง ๆ แต่ละแผนกจะมีหน้าที่ทำงานภัณฑรักษ์และคลังวัตถุเพื่อการศึกษาค้นคว้าอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามที่ตั้งของคลังพิพิธภัณฑ์ควรตั้งอยู่ใกล้กับภัณฑรักษ์ และแผนกทะเบียนเพื่อสะดวกในการประสานงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 คานเทคนิค

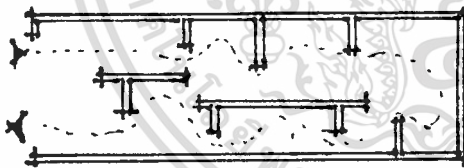
3.6.1 ระบบการจัดแสดง

การจัดแสดงหลาย ๆ อย่างในพิพิธภัณฑ์หนึ่ง ๆ สามารถที่จะจัดแสดงได้ตามแบบแผนที่แตกต่างกันภายในซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามรูปร่างและความสัมพันธ์ จะได้ออกมาถึงการจัดแสดงซึ่งสามารถเป็นไปได้ในหลาย ๆ แบบ ดังต่อไปนี้

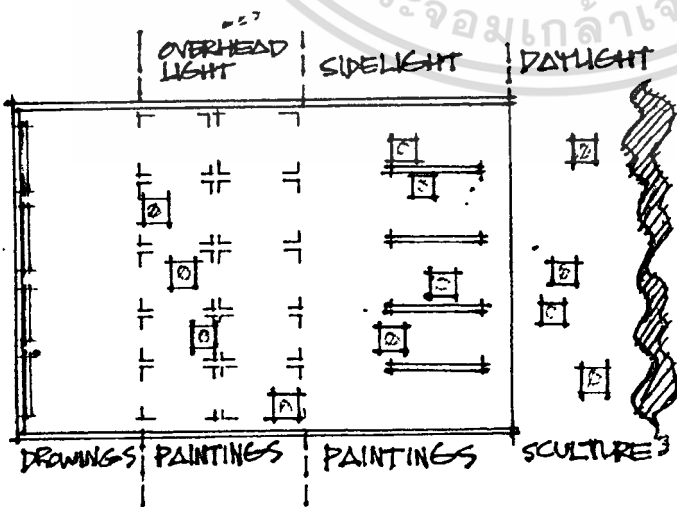
1. Topological Arrangement

การจัดแสดงโดยการกำหนดพื้นที่ภายในตามลักษณะภูมิประเทศ

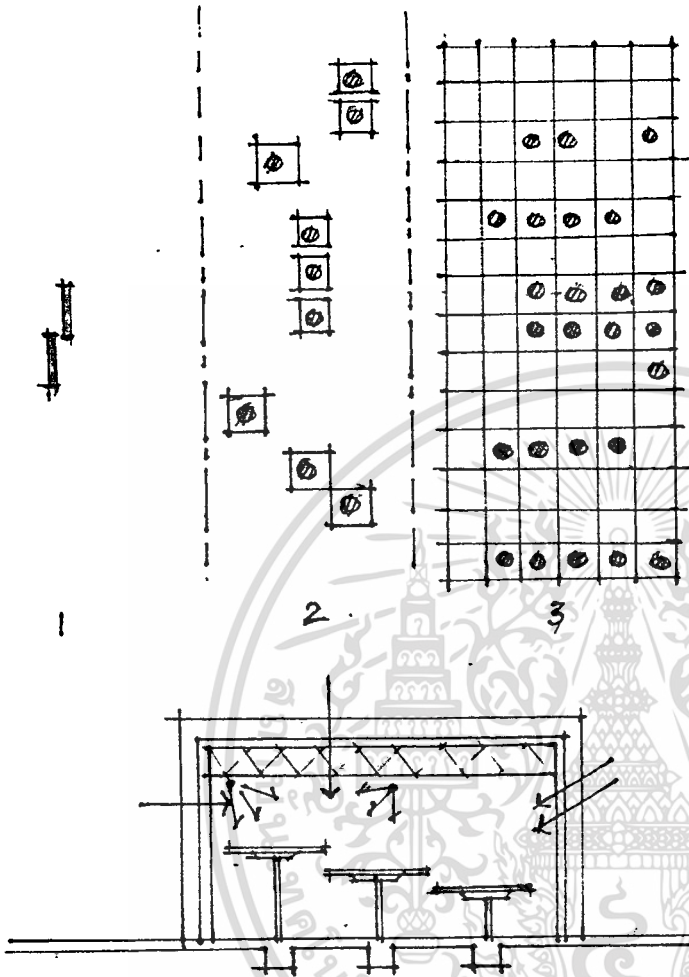
2. Systematic Arrangement

ระบบการจัดแสดงแบบติดต่อกันไปเป็นลำดับ

การจัดแสดงโดยคำนึงถึงมุมมองเพื่อให้เกิดผลสูงสุดในที่นี้ใช้แสงธรรมชาติในเวลากลางวันเป็นตัวหลักในการคิด

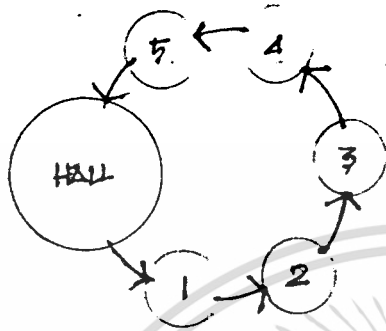
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดแสดงเพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กัน ตามการออกแบบสถาปัตยกรรมในแต่ละวงจรของการแสดง เช่น การจัดแสดงบนแท่นที่มีความคล่องตัวสูง ใช้โครงสร้างช่วงกว้าง แท่นสามารถปรับระดับได้ มีแสงสว่างเข้าได้ทุกด้าน ด้านข้างสามารถใช้ฉากอัตโนมัติ เคลื่อนบังคับการเข้าของแสงได้ หน้า และพื้นแสดงจัดเปลี่ยนได้

3.6.2 ระบบการนำชม

1. Room to Room Arrangement

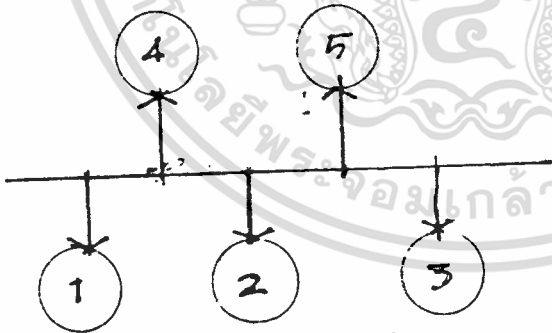

ชมโดยไมย้อนกลับทางเดิม

ข้อดี ประหยัดเนื้อที่สามารถชมได้ทั่วถึงตามลำดับเรื่องราวที่กำหนดได้

ข้อเสีย ไม่อาจจะเลือกชมเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งได้ ถ้าเป็นพิพิธภัณฑ์ใหญ่ เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งจะกระทบกระเทือนอีกห้องหนึ่งทำให้เบื่อง่ายในกรณีที่มีห้องจำนวนมาก

2. Corridor to Room Arrangement

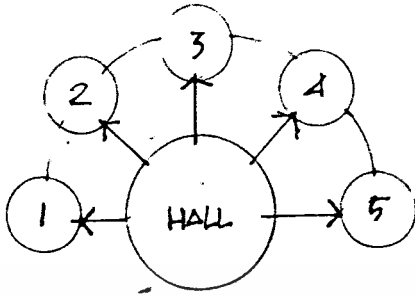
เป็นทางเดินยาว และมีทางแยกเข้าส่วนแสดง

ข้อดี เลือกชมได้ตามสบาย เมื่อปิดห้องหนึ่งจะไม่กระทบกระเทือนยังห้องอื่น

ข้อเสีย การแสดงขาดความต่อเนื่องเปลืองเนื้อที่แสดง ผู้ชมอาจเกิดความสับสนและเกิดความแออัดบริเวณทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.

เอาห้อง 2 อย่างข้างต้นมารวมกัน มี
ตรงกลางเป็นตัวแทนส่วนต่างๆ
เมื่อปิกห้องใดห้องหนึ่งก็ใช้
เป็นตัวแจกได้

ข้อดี สามารถเปิดชมได้หมดทุกส่วน
เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็น
กลุ่ม ผู้ชมอิสระในการเลือกชม
ห้องที่สนใจ

ข้อเสีย ผู้ชมอาจเกิดความสับสน

3.6.3 ระบบโครงสร้าง

โครงสร้าง คือ สิ่งที่จัดสร้างขึ้นโดยรวมต่อหน่วยต่างๆ เข้าด้วยกันให้ทำหน้าที่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ซึ่งต้องการมาตรฐานความมั่นคงบางประการ หรือสิ่งที่สร้างประกอบขึ้นมีหน้าที่รับน้ำหนักถ่ายทอดต่าง ๆ กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทรงตัวได้อย่างเสถียรภาพ

โครงสร้างอาจแยกเป็นหลายส่วนประกอบร่วมกันจนสำเร็จร่วมกันจนสำเร็จเป็นตัวอาคารขึ้น ซึ่งอาจแยกเป็นโครงสร้างย่อยหลายชุดหลายตอน เช่น โครงสร้างรับเครื่องมุงหลังคา โครงสร้างพื้นโครงสร้างเสา ฯลฯ โครงสร้างย่อยต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อประกอบกันคือเป็นอาคารในที่สุด

ในการศึกษาค้นคว้า ข่าพเจ้าได้คัดเลือกเฉพาะโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กเนื่องมาจากอาคารเป็นอาคารพหุภคณ์ (อาคารสาธารณะ) จึงได้คำนึงถึงข้อพิจารณาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย
2. ความมั่นคงของอาคาร
3. ความประหยัดในการก่อสร้าง
4. ความสามารถในการป้องกันไฟ
5. ความเป็นเอกลักษณ์
6. สามารถใช้วัสดุที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
7. สามารถกำหนดช่วงเสาที่กำหนดกว้างมาก ๆ ได้

ระบบโครงสร้างที่นำมาพิจารณาเป็นระบบที่มาใช้อยู่ในปัจจุบัน (**Conventional Construction**) ลักษณะทั่วไปเป็นโครงสร้างที่ทำการก่อสร้างในบริเวณสถานที่ก่อสร้าง (**Cast in Place**) เป็นระบบก่อสร้างที่ได้เริ่มมีมานานแล้ว และเป็นที่ยอมรับก่อสร้างอยู่มากแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. โครงสร้างแนวกำแพงรับน้ำหนัก (**Wall Baring**)

ลักษณะทั่วไปใช้กำแพงหรือผนังเป็นส่วนรับน้ำหนัก โดยการถ่ายน้ำหนักลงสู่ฐานรากในแนวตั้ง วัสดุที่ใช้มากนิยมนำมาวางซ้อนกันยึดด้วยปูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โครงสร้างเสาและคานารับน้ำหนัก (Post and lintel)

ลักษณะทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าเป็นลักษณะ

เป็นวิธีที่นิยม

แพร่หลายในปัจจุบัน ลักษณะการถ่ายเทคานาน้ำหนักจากผนัง (ซึ่งเป็นเพียงตัวกันภายใน) ลงสู่คานาในแนวตั้ง และถ่ายลงเสาสู่ฐานรากอีกทอดหนึ่ง วัสดุที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ ไม้ คอนกรีต เหล็ก ฯลฯ

3.6.4 ระบบโครงสร้างพื้น

การเลือกระบบพื้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการกำหนดแบบโครงสร้างอาคาร การออกแบบโครงสร้างมีทั้งแบบช่วงสั้น และแบบช่วงยาว พื้นแต่ละประเภทมีความเหมาะสมกับอาคารต่างกัน นอกจากนี้การไล่คาน้ำิ่งถึงความสะดวกในการฝังท่อเดินสายไฟ สายโทรศัพท์ และคุณสมบัติในการป้องกันไฟรวมทั้งการติดตั้งเพดานหรือการตกแต่งผิวพื้น ในการเลือกใช้ระบบพื้นของอาคารควรไล่คาน้ำิ่งถึงลักษณะทางสถาปัตยกรรม ความจำเป็นทางโครงสร้าง อีกทั้งเปรียบเทียบราคาที่เหมาะสมประกอบด้วย

คำว่า "ระบบ" ในที่นี้หมายถึง โครงสร้างที่มีอยู่ระหว่างส่วนที่รองรับหรือกำแพงที่รองรับน้ำหนัก ระยะช่วงที่กำหนดให้เป็นระยะช่วงมาตรฐาน ของโครงสร้างที่ใช้กันอยู่ทั่วไป

ข้อพิจารณาที่มีอิทธิพลในการเลือกใช้โครงสร้างพื้นที่เหมาะสมกับโครงการ

1. ขนาดรูปร่าง และความต่อเนื่องของช่วงพื้น
2. ความสูงของ
3. ขนาดน้ำหนักบรรทุก
4. ราคาก่อสร้าง

โครงสร้างที่เหมาะสมสามารถสนองประโยชน์ข้อเสียได้ ที่นำมาพิจารณาเลือกใช้

3 ระบบ คือ

1. พื้น ค.ส.ล. วางคองสองทาง (Two way Slab) เป็นโครงสร้างพื้นแบบมีคานช้อยธรรมดา เหมาะสำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่มีรูปร่างค่อนข้างสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งมีการวางคองคกริตทั้งสองข้างทาง ช่วยในการกระจายน้ำหนักอย่างสม่ำเสมอไปยังคานรับทั้งสองด้าน ทำให้การออกแบบโครงสร้างของพื้นประหยัดกว่าการวางคองคกริตทางเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อพิจารณาสำหรับการใช้โครงสร้างพื้นที่ชนิดนี้ ควรเลือกใช้ในกรณีที่มีพื้นที่ค่อนข้างใหญ่ มีการรับน้ำหนักมาก ลักษณะรูปร่างเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือเกือบสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีระยะห่างของคานาระหว่างช่วงเสาประมาณ 6.00 ถึง 7.50 เมตร และจะประหยัดมากยิ่งขึ้นถ้ามีช่วงพื้นขนาดเท่า ๆ กัน หรือใกล้เคียงกัน ติดต่อกันหลายช่วง

2. พื้น ค.ส.ล. ระบบแผ่นสแลบ (Flat Slab) เป็นโครงสร้างพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กที่เรียบและรองรับด้วยเสา โดยไม่มีการคานใด ๆ ทั้งสิ้น ความหนาของพื้นจะผันแปรตามระยะของช่วงเสา (หนาอย่างน้อย 25 - 30 ซม.) ระบบพื้นชนิดนี้สามารถกระจายแสงได้ดี ถ้าไม่มีระบบท่อน้ำวาง เสาที่รองรับมักจะมีลักษณะกรวยรูปหงายแต่ปลายออกรับพื้น ช่วยทำให้ระยะของพื้นเข้าเป็นการลด **Diagonal Tension** และ **Bending Stress** พื้น ทุก ๆ ช่วงของพื้นจะมีเสารับทั้ง 4 มุม มีช่วงเสามาวางกันได้ถึง 0.06 เมตร

3. พื้น ค.ส.ล. ระบบรังผึ้ง (Waffly Slab) โครงสร้างพื้นแบบนี้เหมาะสมสำหรับพื้นที่ขนาดใหญ่ การถ่ายน้ำหนักของพื้นเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ อัตราส่วนความกว้างต่อความยาวไม่ควรน้อยกว่า 3 ต่อ 4 มิฉะนั้นจะเป็นการไม่ที่ระเหยคือการใส่แบบหล่อ การกระจายแสงไม่ดีเท่าที่ควรระยะห่างของช่วง เสาแต่ละช่วงควร เป็นมุมสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีลักษณะทางโครงสร้างที่เรียบง่ายและเห็นชัดทางสถาปัตยกรรม มีความงดงามในตัวเอง

3.6.4 รายละเอียดระบบปรับอากาศ

การปรับอากาศ

สภาวะการปรับอากาศที่เหมาะสม

สมาคม **American Society of Heating and Ventilating Engineer** ได้กำหนดหลัก " **Effective Temperature index** " (ดัชนีอุณหภูมิที่มีประสิทธิภาพ) แสดงถึงการผสมระหว่างกันอุณหภูมิตามชั้น การเคลื่อนไหวของอากาศที่สบายที่สุด อุณหภูมิประมาณ 71 - 76 ในฤดูร้อน 66 - 76 และในฤดูหนาว อุณหภูมิถึงกล่าว มีความชื้น 50% อากาศจะหมุนเวียนระหว่าง 15 - 20 ฟุต/วินาที แต่ในฤดูหนาวไม่สามารถบังคับความชื้นสัมพัทธ์ให้ถึง 50%

ระบบปรับอากาศ

หลักการทั่วไปของการปรับอากาศในอาคาร

1. ความหมายของการปรับอากาศ คือ การควบคุมสภาวะอากาศได้เป็นไปตามที่เราต้องการ คือ
 - ก. ควบคุมอุณหภูมิให้ได้ระดับที่ต้องการ (**Temperature**)
 - ข. ควบคุมความชื้นให้เหมาะสมกับสภาวะนำสบายของมนุษย์ (**Relative Humidity Control**)
 - ค. ควบคุมความสะอาดอากาศในห้อง (**Air Cleaniness**)
2. การส่งผ่านความร้อนเกิดจาก
 - ก. การแผ่รังสีความร้อนโดยไม่ตองอาศัยตัวกลางใด ๆ เลย เช่น ความร้อนที่แผ่จากดวงอาทิตย์มายังโลก หรือความร้อนที่ผ่านท่อผ่าน หรือกระจกเข้ามาในอาคาร
 - ข. การนำและการพาความร้อน โดยอาศัยตัวกลางที่เป็นของเหลวหรือก๊าซ และของแข็งตามลำดับ
3. ความร้อนรังสีเคลื่อนที่เข้ามาในอาคาร หรือที่อาคารได้รับ (**Heat Gain**) โดยการแผ่รังสี การนำและการพา แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - ก. **Solar Heat Gain by Radiation**
 - ข. **Transimission Heal Gain by Conduction**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคำนวณความร้อนที่เข้ามาภายในอาคารสำหรับกรุงเทพฯ ณ ตำแหน่ง
เส้นรุ้ง 14°เหนือ พิจารณาเป็นขั้นตอนดังนี้

กระแสลมและการระบายอากาศ (Air Flow and Ventilation)

1. กระแสลม คือ อากาศที่ไหลผ่านร่างกายในการช่วยถ่ายเทความร้อน
2. การระบายอากาศ คือ การเปลี่ยนเอาอากาศเก่าภายในห้องออกไปและมีอากาศใหม่ที่สดชื่นกว่าเข้ามาแทนที่

3. Wind Analysis กระแสลมภายในอาคารเกิดจาก

ก. ความแตกต่างของความกดอากาศ

ข. ความแตกต่างของอุณหภูมิ

อัตราความเร็วลมที่พัดผ่านร่างกาย

0.80

ฟุต/วินาที

ไม่รู้สึก

0.80-1.6

"

รู้สึกสบาย

โดยไม่รู้ว่ามีลมปะทะ

1.60-3.3

"

รู้สึกสบาย

โดยรู้ว่ามีลม

ทิศทางลม

ก. อากาศจะไหลจากแหล่งความกดสูงสู่ความกดอากาศต่ำ

ข. เพื่อให้เกิดการถ่ายเทที่ดีที่สุดของอากาศ ช่องทางลมออก ต้องมีเท่ากับ
ช่องทางลมเข้า

ค. ช่องทางลมออกที่ใหญ่กว่าทางเข้า จะเพิ่มความเร็วม

ง. ทิศทางของลมมิได้เกิดขึ้นจากตำแหน่งของช่องทางออก

จ. ตำแหน่งและชนิดของทางเข้า สามารถบังคับทิศทางของลมผ่านห้องได้

การเปลี่ยนอัตราแรงลม

แรงลมในระดับที่ต่ำจะช้าลงโดยผิวที่ขรุขระ แรงลมจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับสูงขึ้น

การเปลี่ยนความเร็วของลมซึ่งสัมพันธ์กับความสูง เรียกว่า

ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศ

การเปลี่ยนแปลงของลมในแต่ละวัน

- ก. ในเวลากลางวัน ลมจะคลายความร้อนที่ได้รับจากดวงอาทิตย์อากาศในบริเวณใกล้พื้นดินเมื่อได้รับความร้อนจากพื้นดินจะลอยสูงขึ้น ผสมกับอากาศในระดัปล่างที่เย็นกว่าจะไหลเข้ามาแทนที่ ทำให้ความเร็วของลมเพิ่มขึ้นในระดัปล่าง
- ข. ในเวลากลางคืน อากาศบริเวณใกล้พื้นดินจะเย็นไม่ลอยตัวสูงขึ้นแรงลมในระดัปล่างจะลดลง

หลักการพิจารณาเลือกใช้ระบบแอร์คอนดิชั่น

- 1. สามารถให้อากาศเย็น บริสุทธิ์ และการกระจายได้สม่ำเสมอทั้งห้อง
- 2. มีความเย็นเพียงพอที่จะขับ Heat Gain ได้ทั้งหมด
- 3. เครื่องเดินเงียบไม่มีเสียงรบกวน หรือเกิดความสั่นสะเทือน
- 4. สามารถควบคุมอุณหภูมิให้ได้ตามต้องการได้ง่าย
- 5. มีความคงทนแข็งแรง มีประสิทธิภาพและอายุใช้งานที่ยาวนาน
- 6. พิจารณาเกี่ยวกับราคาเครื่อง ค่าติดตั้ง และค่าซ่อมแซมต้องเหมาะสม

กับคุณภาพ

- 7. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง บำรุงรักษาและกินไฟน้อย
- ระบบเครื่องปรับอากาศ แบ่งออกเป็น 3 แบบคือ

1. Unit Air Condition ได้แก่ Window Unit และ Palkage

เป็นเครื่องที่ทำมาสำเร็จรูปสามารถติดตั้งใช้ได้รวดเร็วโดยไม่ต้องเตรียมวางท่อต่าง ๆ ในอาคารก่อนใช้สำหรับเนื้อที่เล็ก ๆ ขนาด 5,000 - 23,000 บีทียูและใช้ไม่สม่ำเสมอ ราคาถูกขนาด 12,000 บีทียู ราคาประมาณ 8,000 และค่าซ่อมแซมไม่ต้องใช้ช่างจำนวนมาก แต่เสียตรงที่ว่าเกิดเสียงดังเพราะระบบนี้รวมทุกส่วนของเครื่องอยู่ในนั้น โดยเฉพาะคอมเพรสเซอร์ห่างผู้ใส่ประมาณ 3 เมตรอาจมีเสียงรบกวนได้ และถ้าหากติดตั้งไม่ดีจะสั่นสะเทือน อายุการใช้งานก็สั้น 5 ปีเป็นอย่างมาก กินไฟมาก ค่าใช้จ่ายสูง Palkage Unit และคล้ายกับ Wind Unit แต่เป็นชนิดใหญ่กว่าใช้สำหรับขนาด 3 - 10 ตัน ขนาดของเครื่อง 5 - 10 ตัน

กว้างประมาณ 1.5 เมตร สูง 2.00 เมตร สีเทา 0.90 เมตร ซึ่งจะต้องหาที่ติดตั้ง
 ไม่ควรใช้โดยหันหลังออกข้างนอกบ้านนี้ไม่ต้องมีกันก็ได้ แต่ต้องหาที่หรือต่อออกจาก

Fan Room ไปจ่ายคามห้องต่างๆ การจ่ายอากาศเย็นขึ้นอยู่กับรูปลักษณะของห้องแต่ต้องสม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง

ข้อดีของเครื่องนี้ คือ ราคาถูกกว่าในขนาดคนที่เท่ากัน ซึ่งต้องใช้แบบ **Window Unit** หลายเครื่อง และอาจจะทนทานถึง 8 ปี เพราะคอมเพรสเซอร์เป็นขนาดใหญ่ กินไฟน้อยกว่า แต่เสียงดังพอๆกัน และการจ่ายอากาศต้องมีที่วางเหนือเพดานข้างสำหรับเติมท่อ

2. Split - System คือ ระบบที่แยกคอมเพรสเซอร์ออกจาก **Fan Coil** สำหรับแอร์คอมนิชั่น ขนาดใหญ่ตั้งแต่ 10 - 40 ตัน เพื่อมิให้เกิดเสียงดังรบกวนภายในห้อง โดยแยกคอมเพรสเซอร์ไว้กลางแจ้ง เก็บไว้ในอาคารเฉพาะ **Fan Coil** เพราะว่ามันสิ้นสะเทือน และไม่มีเสียงดังแล้ว เดินสายจากคอมเพรสเซอร์เข้ามาใน **Coil** ถ้าระยะทางท่อไกลมาก จะทำให้ **Regrigerrant** ที่เข้าไปยัง **Fan Coil Temperature** ไม่ดีเพราะ **Heat Gain** ฉะนั้นไม่ควรไกลกว่า 15 เมตร

การออกแบบต้องเตรียมที่สำหรับวางเครื่องให้เหมาะสม และมีที่สำคัญ ซึ่งอาจจะมอดันเคียว หรืออันเล็กๆ หลายอัน โดยอาศัยระดับความเร็วของพัดลมที่เป่าลมเย็นเข้าไปในห้องนอกจากนี้ยังสามารถใช้เพียงบางส่วน อายุใช้งานนานกว่า **Package** แต่ราคาสูงกว่า

3. Central Air Cond Hioning System เป็นระบบ **Chilled** ใช้น้ำเย็นเป็น **refrigerant** ต้องมีห้องสำหรับติดตั้งขนาดใหญ่ และมีเครื่องทำความสะอาคน้ำ ระบบเหมือน **Split System** เพราะแยกคอมเพรสเซอร์ออกไปเช่นเดียวกัน ระบบนี้เหมาะสำหรับอาคารที่ใช้ตั้งแต่ 50 ตันขึ้นไป และเหมาะสมที่สุดถ้าเกิน 100 ตันขึ้นไป เพราะระบบอื่นไม่ดีเท่าระบบนี้

เครื่องปรับอากาศระบบนี้ดีในทุกๆ ด้าน คือ เงียบที่สุด ปรังโคง่ายทนทาน 20 - 25 ปี ค่าบำรุงรักษาและกินไฟน้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานถูกที่สุด

การออกแบบสำหรับติดตั้งระบบนี้ ต้องคิดพร้อมๆ กันการออกแบบอาคารตั้งแต่ต้น และมีข้อที่ควรคิดก็คือ ถ้าเป็น **Insulatin** ขนาดใหญ่ 200 - 300 ตัน

จะแยกเครื่องออกเป็นเครื่องละ 10 คันหรือ 150 คัน ซึ่งแพงกว่า แต่ดีกว่า คือ เวลาเสียนั้น ถ้าใช้เครื่อง 300 คันก็จะเสียหมด แต่ถ้าใช้เครื่อง 2 เครื่องสามารถใช้งานได้ครึ่งหนึ่ง และถ้าแยกเป็นเครื่องละ 50 คัน 4 เครื่อง ซึ่งสำหรับที่จะใช้ 200 คนก็ยังดีขึ้น เพราะถ้าเสียเครื่องก็ยังเหลืออีก 3 เครื่อง ซึ่งพอใช้ได้ทั้งหมด ที่ว่าอาคารเพราะมีความชื้น 75% จะเห็นว่าสถาปนิกต้องคิดให้รอบคอบ เพื่อให้เสียผลประโยชน์จนเกินไป ในกรณีที่เครื่องยนต์ซิคของได้

ข้อพิจารณาเกี่ยวกับห้องเครื่องและบริเวณที่ปรับอากาศ

1. ห้องเครื่องไม่ควรที่จะอยู่ไกลจากบริเวณที่ปรับอากาศ ซึ่งถ้าอยู่ใกล้กัน จะทำให้เปลือง
2. ห้องเครื่องจะต้องอยู่ในบริเวณที่จะไม่เหมาะสมทำให้เกิดเสียงรบกวนแก่ส่วนอื่น ๆ
3. ในลักษณะที่เป็นได้ ห้องเครื่องควรจะรวมอยู่เป็นห้องใหญ่ต่อเดียว ในการควบคุมเครื่องปรับอากาศ แต่หากว่ามีความจำเป็นในการกระจายห้องเครื่องออกไปเป็นห้องย่อยสิ้นเปลืองเวลาผ่านการพิจารณา

3.6.5 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลสำหรับอาคารในโครงการศูนย์บริการและฝึกอบรมข้าราชการ ประกอบด้วย

- 1) ระบบน้ำประปา ประกอบด้วยน้ำสะอาดที่เราต้องการดื่มใช้ภายในอาคาร หรือนอกอาคารแล้วแต่ความเหมาะสม
- 2) ระบบระบายน้ำ ประกอบด้วยการระบายน้ำฝนจากหลังคาอาคารลงสู่พื้นดินสู่แหล่งน้ำที่รองรับ การระบายน้ำจากห้องปฏิบัติการ และการระบายน้ำทิ้งจากส้วม โถยี่ส้วม
- 3) ระบบการกำจัดน้ำโสโครก เป็นการทำความสะอาดน้ำทิ้งและน้ำโสโครก จากอาคาร ก่อนที่จะระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อป้องกันมิให้น้ำในแหล่งรับน้ำเกิดจากเน่าเหม็น เป็นพิษได้

ระบบน้ำประปา อันได้แก่น้ำสะอาดที่ใช้ภายในอาคารมีระบบเก็บกักน้ำไว้ที่ อยู่ 2 ลักษณะ คือ

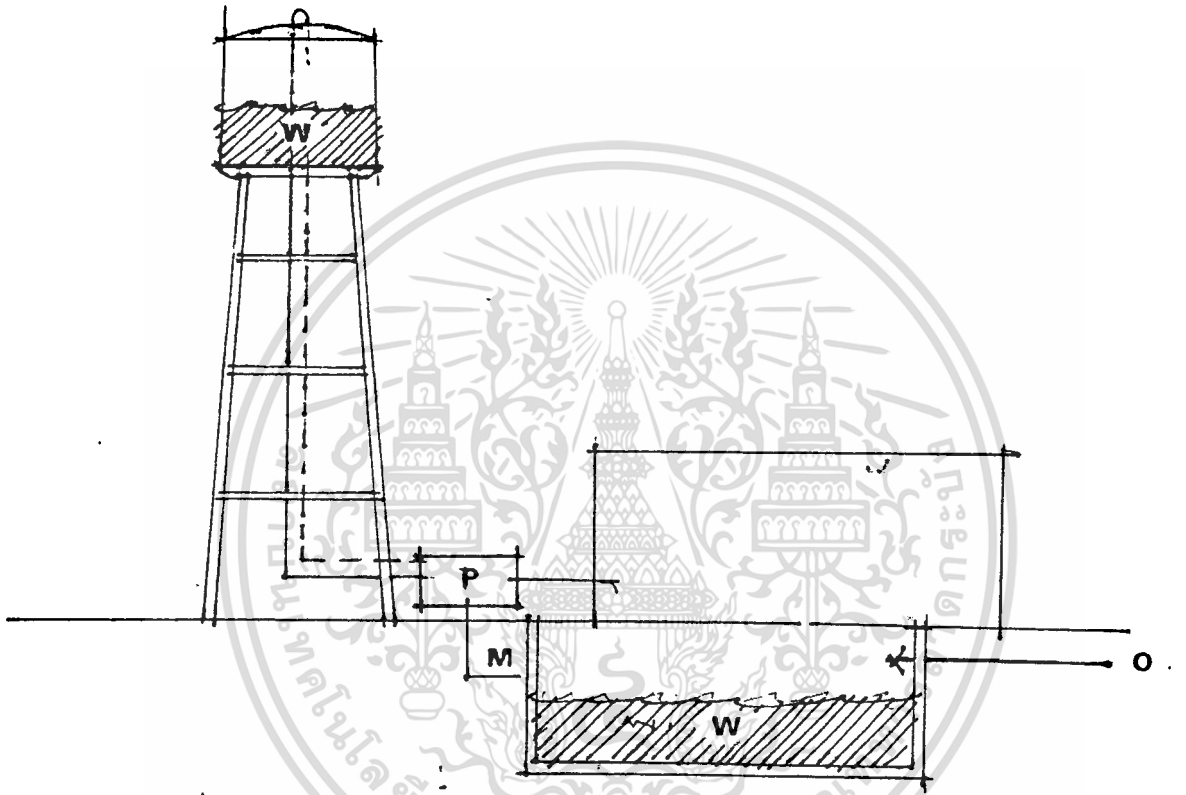
ก. ระบบนี้จะต่อท่อน้ำที่มาจากหอสาธารณสุขให้มาไหลเข้าสู่ถังเก็บอยู่ตลอดเวลา และการควบคุมการเปิดปิดด้วยระดับน้ำถึงขีดกำหนด ความต้องการแล้วและในทางตรงกันข้ามก็ผลัดกันให้วาล์วเปิดน้ำเมื่อน้ำขาดบริเวณไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จากผลนี้ทำให้ให้น้ำในถังมีน้ำเต็มอยู่เสมอ ในระบบนี้ถังน้ำอยู่ใต้ดินนี้จะมีเครื่องปั้มน้ำจะทำงานโดยน่าน้ำจากถังเก็บน้ำมาลัดในถังเพิ่มแรงอัดอัตโนมัติ และส่งน้ำไปยังท่อน้ำใช้ไปทั่วอาคารที่ต้องการใช้น้ำ เมื่อน้ำถูกใช้ไปแรงดันลดน้อยลงไป เครื่องอัดอัตโนมัติก็จะทำงาน โดยดูดน้ำจากถังใหญ่มาและเพิ่มแรงอัดไว้ เมื่อแรงอัดถึงกำหนดเครื่องจะหยุดทำงานเพื่อรอให้มีการใช้น้ำไปก่อน เครื่องจึงจะทำงานอีกครั้ง

ระบบนี้อาจจะเรียกได้ว่าระบบจ่ายน้ำขึ้น ซึ่งหมายความว่า มีการอัดกำลังน้ำไปยังท่อและส่งขึ้นไปยังอาคารชั้นบนสุด ระบบนี้มีอ่างเก็บน้ำเพียงครั้งเดียว แต่เครื่องสูบน้ำอัตโนมัติจะต้องทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา อาจทำให้เกิดความสิ้นเปลืองในการซ่อมบำรุง เครื่องปั้มน้ำอัตโนมัติและระบบนี้จะต้องใช้เครื่องปั้มน้ำ ขนาดใหญ่จึงจะมีกำลัง

สำหรับใช้ในอาคารทั้งหมด สำหรับเรื่องการซ่อมบำรุงเครื่องจักรนั้น ควรคำนึงถึงว่า ประเทศไทยไม่ใช่ประเทศอุตสาหกรรม สินค้าที่เป็นเครื่องจักร เครื่องกลจึงมีราคาสูงมาก ดังนั้นจะทำให้เกิดความสิ้นเปลืองขึ้นภายหลัง อีกทั้งเมื่อเกิดการชำรุดของชิ้นน้ำจะหยุดทันที จนกว่าเครื่องจะปกติ จึงนับว่าเป็นการไม่สะดวกหรืออีกประการหนึ่งด้วย แต่อย่างไรก็ตามโครงการเป็นอาคารตามแนวนอน ความสูงของอาคารตามแนวนอนไม่เกิน 2 - 3 ชั้น ระบบนี้จะประหยัดในเรื่องการต่อท่อมาก

ข. ดังเก็บน้ำบนบกสูงและอยู่ที่ระดับดินหรือใต้ดินสองตำแหน่ง

ระบบดังกล่าวนี้จะมีวิถีโดยการต่อท่อจากหอสาธารณะเข้ามายังถังเก็บน้ำด้วยระบบที่กล่าวในข้อ ก. จนกระทั่งเครื่องปั้มน้ำดูดน้ำจากถังเก็บน้ำไปยังถังเก็บน้ำที่สูง ซึ่งติดกับระบบในข้อ ก. คอนกรีตเองเพราะระบบในข้อ ก. นั้นจ่ายน้ำไปยังก๊อกน้ำ ระบบลูกลอยและวาวเปิดเปิดอัตโนมัติในชักคอง เว้น ถึงที่พิกอยู่บริเวณชั้นล่าง เช่นกัน ถังน้ำนี้อาจจะมีจำนวนหลายถังผวากัน หรือตัวเดียวขนาดใหญ่ตามความต้องการใช้ จากถังน้ำที่อยู่ในที่สูงนี้เอง จะมีท่อต่อจากถังน้ำเก็บน้ำชั้นบนของอาคาร แรงดันของน้ำจะมีความแรงมากและมีปริมาณน้ำสม่ำเสมอเหมาะสมกับความต้องการใช้น้ำในส่วนปฏิบัติการย่อยและขบแร่เปียก และโรงประลองแร่ น้ำจะขาดต่อเมื่อน้ำขาดจากถังเก็บน้ำที่อยู่บนหอสูง กรณีนี้ถ้าไม่ขึ้นไปชั้นบนเราก็สามารถทราบได้ว่าเครื่องปั้มน้ำที่อยู่บนหอสูง กรณีนี้เครื่องไม่ทำงาน ทั้งนี้เราสามารถติดตั้งเครื่องอัตโนมัติ เมื่อระดับน้ำจากถังลดลงมามาก และเครื่องปั้มน้ำไม่เติมเข้าสู่ถังผู้ใช้น้ำอย่างประหยัดในถึงส่วนที่เหลือ ระหว่างทำการซ่อมบำรุงให้เครื่องปั้มน้ำทำงานได้อย่างปกติดังเดิม เราจึงมีโอกาศที่จะใช้น้ำอยู่ในระหว่างการซ่อม เป็นการทำให้เกิดประโยชน์ในการทำงานได้อย่างไม่ขาดตอน

W . ถังเก็บน้ำสำรองสำหรับอาคาร

P . เครื่องปั้มน้ำอัตโนมัติ

M . ท่อน้ำในอาคาร

O . ท่อน้ำสาธารณะ

รูปที่ 26 แสดงการจ่ายน้ำในอาคาร

3.6.6 ระบบอุปกรณ์และเครื่องกล

1. วัสดุ, อุปกรณ์

ระบบการติดตั้งบอร์ดแสดงงาน แบ่งออกเป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ

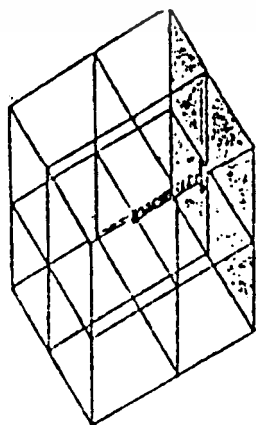
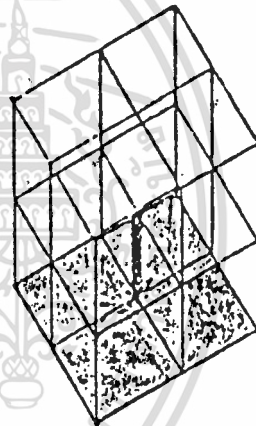
1. แบบไม่มีตัวยึด เป็นแบบที่ใ้การจา-

สลับทิศทางเป็นตัวยึดกันเอง

2. แบบมีตัวยึด แบ่งออกเป็น 4 ระบบ

ได้แก่

1. ระบบตั้งบนพื้น หรือติดกับพื้น
ทำให้เกิดระยะห่างของโครงการ
เสาและกรอบ

2. ระบบติดผนัง
ติดตั้งโดยเซาร่องหรือใช้หมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ห้ามนำไปดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.6 ระบบอุปกรณ์และเครื่องกล

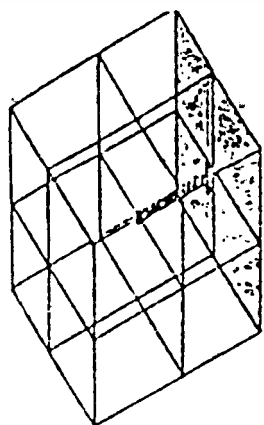
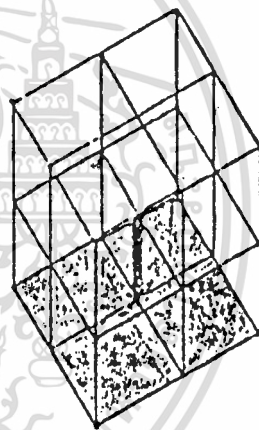
1. วัสดุ, อุปกรณ์

ระบบการติดตั้งบอร์ดแสดงงาน แบ่งออกเป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ

1. แบบไม่มีตัวยึด เป็นแบบที่ใช้การเจาะสลักทิศทางเป็นตัวยึดกันเอง

2. แบบมีตัวยึด แบ่งออกเป็น 4 ระบบ ได้แก่

1. ระบบตงบนพื้น หรือติดกำแพง ทำให้เกิดระยะห่างของโครงการเสาและกรอบ

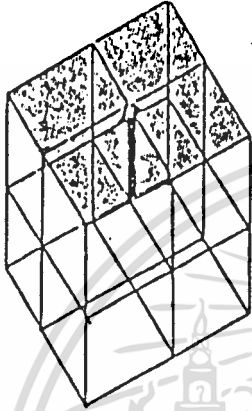

2. ระบบติดผนัง ติดตั้งโดยเขาร่องหรือใส่หมุด

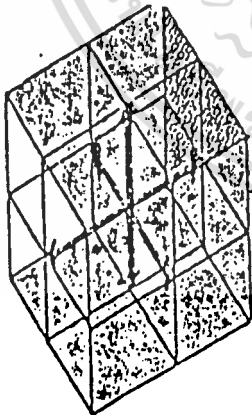
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ระบบห้องจากเพดาน

โดยมีช่องในเพดานและสายเก็บฝ้ายึด

4. ระบบซึ่งระหว่างพื้น - เพดาน

5. ระบบซึ่งระหว่างพื้นเพดาน และผนัง

ผูกยึดไว้ด้วยแรงอัดหรือแรงดึง ระหว่างพื้น เพดาน และ ผนัง ยึดให้แน่นด้วยการส่วกันเอง หรือใช้ตัวหนีบแบบ 3 มิติ

ชนิดของตู้แสดง (TYPE OF SHOWCASE.)

จัดแบ่งออกเป็นหลายชนิดตามลักษณะและแนวทางการใช้สอย รูปร่างและเพื่อการเคลื่อนย้ายสะดวก ฯลฯ

1. **Table Showcase** เป็นแบบที่เหมาะสมที่สุด สำหรับจัดแสดงวัตถุขนาดเล็ก ซึ่งจัดเพื่อให้สามารถมองได้โดยรอบและแม่แต่มุมบนของวัตถุ

2. **Up Right Showcase** ผู้จัดแสดง แบบนี้มี 3 แบบใหญ่ๆ คือ

2.1 **Free Standing Showcase**

2.2 **Upping Wall Showcase**

2.3 **Inset Showcase**

2.1 **Free Standing Showcase** ตู้ขนาดใหญ่แบบนี้จะช่วยให้มาก สำหรับการจัดแบ่งห้องแสดงเป็น **Section** ถ้าด้านยาวด้านหนึ่งของตู้เป็นด้านหีบ ด้านนี้จะเป็นด้านหลังหรือเป็น **Back Ground** ซึ่งสามารถใช้เป็นที่ติดแสดงได้ (**Display Panel**)

2.2 **Upping wall Showcase** ออกแบบเพื่อที่จะใช้สำหรับจัดแสดงวัตถุที่มีลักษณะเป็นไปในทางสูง ด้านหลังของตู้ไม่จำเป็นต้องติด

2.3 **Inset Showcase** อยู่ที่ระดับพื้นหรือเหนือระดับพื้น เหมาะอย่างยิ่งสำหรับพิพิธภัณฑ์ที่มีผนังด้านหนึ่งที่สามารถเคลื่อนย้ายได้และไม่ต้องการตกแต่งเพื่อดึงดูดความสนใจ **Show** ง่าย

3. **Showcase Equipped with Panels and Drawers** แบบชนิดนี้ มีราคาแพง โดยเฉพาะการทำประกอบส่วนต่างๆ จะต้องมีการออกแบบอย่างดี ตู้แบบนี้จะสามารถใช้ประโยชน์ได้มากมาย เช่น

- ใช้เนื้อที่สำหรับจัดแสดงน้อย,
- การเลือกใช้วัตถุสามารถเห็นได้จากการตั้งจุดใจผู้เข้าชม โดยสามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เข้าชมธรรมชาติได้
- สามารถที่จะควบคุมต่อตาแสงที่รบกวนได้

3.6.7 ระบบรักษาความปลอดภัย

ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจำแนกได้ดังนี้

1. จากบุคคล นอกจากผู้ที่จะเข้ามาใช้โครงการจะมีจุดมุ่งหมายตอบสนองการบริการที่ศูนย์หัตถกรรมจัดไว้ให้แล้ว ยังมีผู้ที่มีจุดมุ่งหมายอื่นปะปนเข้ามาแม้จุดหมายจะแตกต่างกันออกไป แต่โดยรวมแล้วก็จะนำมาซึ่งความเสียหายให้เกิดแก่ทรัพย์สินของโครงการ

2. จากอุบัติเหตุ (อัคคีภัย). อันตรายประเภทนี้มักจะเกิดขึ้นได้เสมอ เพราะสาเหตุของอัคคีภัยมีอยู่มากมาย ความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์, ไฟช็อต เป็นต้น ซึ่งจะนำมาถึงการสูญเสียทรัพย์สินที่มีค่าและค้อยค่าถ้าจะมีค่าหักเหียวกันเมื่ออัคคีภัยเกิดขึ้นดังนั้น อัคคีภัยจึงควร เป็นสิ่งที่ต้อง เข้มแข็ง เข้มงวดมากที่สุด ในเรื่องรักษาความปลอดภัย

3. สงคราม มีทั้งสงครามทางการ เมืองรุกรานระหว่างประเทศ ซึ่งศูนย์วัฒนธรรมมักจะเป็นเป้าหมายที่จะถูกโจมตีอยู่เสมอ แม้จะขอตกลงระหว่างประเทศในกรณีที่จะพิทักษ์รักษาทางวัฒนธรรม แต่ถูกหลอกลวงและความเข้าใจผิดก็ทำให้หลายพิพิธภัณฑ์สถานในประเทศต่าง ๆ ไปหลายแห่ง

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อรักษาความมั่นคงของสินค้าหัตถกรรมภายในศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ แบ่งได้ 2 หลัก คือ

1. การรักษาความปลอดภัยจากผู้ชมและผู้ร้าย
2. การรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย

1. การรักษาความปลอดภัยจากผู้ชม

ผู้ชมมักจะสัมผัสงานที่เป็นที่ถุกตาถูกใจ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความเสียหายชำรุด, แตกหัก ฉะนั้นในการจัดแสดงสินค้าจะต้องมีผู้ควบคุม หรือการออกแบบตู้ที่เก็บกรงุญ, ใช้เชือกกัน

2. การคุ้มครองป้องกันจากโจรผู้ร้าย

ปัจจุบันวิทยาการหลายอย่างก้าวหน้าออกไป ได้มีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยงานด้านรักษาความปลอดภัย

2.2.9 เครื่องตัดความร้อน ใช้ติดตั้งในส่วนที่เป็นโลหะ เช่น ห้อง นีรภัย เพื่อป้องกันการไว้เครื่องเผาเจาะเหล็กด้วยตะเกียงคู่ มีเครื่องวัดอุณหภูมิถ้า ความร้อนถึงขีด ก็จะเกิดขึ้นสัญญาณ

2.2.10 การควบคุมประตูทางเข้า ใช้ระบบกลศาสตร์, แม่เหล็ก ไฟฟ้าหรือเครื่องดักจับไฟฟ้า นำมาใช้ควบคุมซึ่งเป็นเครื่องอัตโนมัติเมื่อเกิดสัญญาณ เสียงประตูจะเปิด

2.2.11 เครื่องดักจับ ติดตั้งไว้ที่วัตถุเลยเมื่อมีคนจับจะเกิดเสียง

เครื่องเรดาร์ (Radar) เป็นระบบ (Electronic Magnetic) ใช้วัดความเปลี่ยนแปลงของคลื่นแม่เหล็กที่สะท้อนกลับมาจากการที่วัตถุเคลื่อนที่ ผ่านเข้ามาใกล้แรงของคลื่นแม่เหล็ก คลื่นที่สะท้อนกลับ จะถูกส่งเข้าเครื่องรับ เกิด เป็นสัญญาณเสียง

เทคนิคทางทัศน (Optical Techniques)

1. เครื่องกันด้วยแสง (Visible Light Barrier)

ใช้ลำแสงพุ่งไปยัง PHOTO ELECTRIC CELL ถ้ามีสิ่งใดผ่าน จะทำให้ ถูกรบกวน เกิดสัญญาณเสียงขึ้น อาจใช้ในที่ผนังที่ใด เช่น ทางเดินหรือทางเข้า แต่ควร เป็นอาคารภายใน

2. เครื่องกันด้วยแสง (INTRA - RED BARRIERS)

วิธีนี้ดีกว่าแนว VISIBLE LIGHT โดยลำแสง INTRA - RED ซึ่งมองไม่เห็น เหมาะที่จะใช้กับทางเดิน ทางเข้า ไม่เหมาะสมกับนอกอาคาร เพราะ สัตว์และแมลงในเวลากลางคืออาจทำให้เกิดสัญญาณได้

3. เครื่องโทรทัศน (Visible Light Television)

ใช้กล้องโทรทัศน จับสิ่งที่ต้องการคุ้มครอง กล้องโทรทัศนมีหลายแบบ ทั้งใช้ใน อาคารและนอกอาคาร ทนน้ำ ทนความร้อน-เย็นได้ โดยมากใช้กับทางเข้า แต่ต้อง มีเจ้าหน้าที่คอยดูจอโทรทัศน หรืออาจต่อกับเครื่องสัญญาณได้

- STABLE - IMAGE TELEVISION เครื่องโทรทัศนนี้ตัดแปลงมาจากแบบ แรก ใช้กล้องจับอยู่ที่จุดหนึ่งโดยเฉพาะ ถ้าแสงถูกรบกวนจะเกิดสัญญาณ เหมาะสำหรับ ใช้กับห้องที่มีคนเฝ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสงสว่าง ใช้คัมครองของอย่างใดอย่างหนึ่ง กล้องแบบนี้ไวต่อแสง
ใช้ในห้องที่ไม่สว่างได้

4. ใช้แสงควบคุม (NORMAL LIGHTING & SPOTLIGHTS)

ใช้แสงธรรมดา หรือ SPOTLIGHTS - ส่องไปยังที่ที่ต้องการคัมครองมัก
ใช้กับรั้วทางเข้าทางออก ใช้ประโยชน์ประกอบกับเครื่องมือ ซึ่งทำให้เกิดสัญญาณเสียง
ลำพังสว่างป้องกันไม่ได้ แต่อาจมีผลเพียงจินตนาการเท่านั้น

5. เครื่องถ่ายภาพ (PHOTOGRAPHY)

ใช้กล้องถ่ายรูปอัตโนมัติตั้งไว้อย่างจุดที่ต้องการคัมครอง อาจใช้ FLASH โดย
ไม่ต้องถ่ายรูปก็ได้ เมื่อมีคนเข้ามาถึงจุดที่ตั้งกล้องไว้ FLASH จะสว่างขึ้นโดย
อัตโนมัติ และเกิดสัญญาณเสียง หรืออาจจะใช้กล้องถ่ายรูปอัตโนมัติบันทึกภาพโดยตลอดก็ได้

ค. เทคนิคทางเคมี (FLASH & SMOKE BROCCESS)

1. ใช้แสงหรือควันเป็นสัญญาณ ติดตั้งเครื่องดักโดยใช้ส่วที่ประกอบของสารเคมี
เมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น จะเกิดเป็นควันหรือแสงไฟบนหน่วยขึ้นที่เครื่องรับ

2. ใช้แรงระเบิด (EXPLOSIVES) ติดตั้งเครื่องดักโดยส่วนผสม
ของสารเคมีให้เกิดเสียงระเบิด เมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น

3. สีย้อม ใช้สารเคมีที่เป็นสีย้อม ใช้ป้องกันของมีค่า ฝังเงินหรือหีบเงิน ถ้า
ผู้ร้ายจับต้องจะเป็นรอย และสีจะติดที่มือหรือเสื้อผ้าของผู้ร้าย ช่วยในการจับตัวผู้ร้าย

เทคนิคดังกล่าว เป็นเครื่องมือช่วยในการจับผู้ร้ายที่จะลักลอบเอาสิ่งของใน
พิพิธภัณฑ์โดยวิธีการต่างๆ ซึ่งจะทำให้เกิดสัญญาณเสียงให้เจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติการจับตัว
คนร้าย กรณีสัญญาณอันตรายอาจเชื่อมโยงไปยังสถานีตำรวจ เมื่อมีอันตราย เสียง
สัญญาณแจ้งเหตุจะดังขึ้นที่สถานีตำรวจด้วย ทำให้การปฏิบัติการของตำรวจกระทำไ้รวดเร็ว
เร็วยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ไม่มีเครื่องมือใดที่จะแทนได้ อุปกรณ์เหล่านี้จะต้องตรวจตราอยู่
เสมอว่าเครื่องทำงานหรือไม่ สัญญาณเสียงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประโยชน์เพียงช่วยเตือน หรือ
แจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ทราบ ถ้ามีเหตุขัดข้อง เช่น ไฟฟ้าเสีย สายไฟขาด หรืออุปกรณ์ขัดข้อง
ไม่ทำงาน ก็เป็นหน้าที่ของยาม หรือเจ้าหน้าที่รักษาการณ์โดยตรง ดังนั้นความปลอดภัย
ของพิพิธภัณฑ์ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของเจ้าหน้าที่เวรยามรักษาการณ์เป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานาน เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่มีการแก้ไขทั้งส่วน ซึ่งทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การรักษาความมั่นคงของอัคคีภัย

สาเหตุของอัคคีภัย

- การใส่กระแสไฟฟ้า มีสาเหตุที่จะทำให้เกิดไฟไหม้ได้ ถ้าขาดการระมัดระวัง เช่น สายไฟฟ้าเก่าชำรุดมาก ไฟฟ้าช็อต หรือการใช้ไฟฟ้าผิดพลาด

-- ไฟไหม้เนื่องจากการสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นความประมาทและขาดความรับผิดชอบ ระมัดระวัง ดังนั้นจึงควรออกกฎหมาย ห้ามประชาชนผู้เข้าชมสูบบุหรี่ในห้องจัดแสดง แต่ในห้องอื่น เช่น ห้องอาหารมักจะไม่ห้าม แต่ก็เกิดไฟไหม้เพราะความประมาท

-- ความประมาทประมาทของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ไฟฟ้า ในห้องทำงานในโรงงาน ตลอดจนเครื่องมือทำความสะอาดทุก ห้องและการเก็บวัสดุ เชื้อเพลิง ควรระมัดระวังอย่างรอบคอบ

การป้องกันอัคคีภัย

1. วางระเบียบมิให้สูบบุหรี่ในพิพิธภัณฑ์ หรืออนุญาตในบางแห่งบ้างโอกาส
2. มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจสอบสายไฟ เปลี่ยนสายไฟ และซ่อมแซม เจ้าหน้าที่จะเกี่ยวข้องเรื่องกระแสไฟฟ้าไม่ได้
3. วางกฎข้อบังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ในห้องปฏิบัติการ ให้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับโดยเคร่งครัด
4. สถาปนิกผู้ออกแบบอาคาร จะต้องมีการเตรียมการป้องกันอัคคีภัยด้วย เช่น ท่อประตูลูกเหล็กที่ปิดกั้นไฟ ไม่ให้ลุกลามไปห้องอื่น
5. ติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุไฟไหม้ในห้องจัดแสดง และอื่นๆ เช่น ใช้เครื่องมือ ทัศนวัน เครื่องมือวัดความร้อน ทานองเกี่ยวกับเครื่องมือป้องกันโจรภัย เมื่อมีควันหรือ ความร้อนเกิดขึ้นในห้องก็จะเกิดขึ้นเสียงกริ่งให้เจ้าหน้าที่ทราบ
6. เตรียมหัวสูบลมและสายสูบลมสำหรับฉีดน้ำเมื่อเกิดไฟไหม้ จัดตั้งหัวสูบลม น้ำในจุดต่างๆ ทบนิรยะ และในกรณีที่น้ำประปาไม่เพียงพอจะต้องมีน้ำบาดาลไว้ใช้
7. เตรียมสารเคมีสำหรับดับไฟ ในห้องจัดแสดง และห้องต่างๆ ของพิพิธภัณฑ์
38. ฝึกเจ้าหน้าที่ให้รู้จักการระวาง และการป้องกันอัคคีภัย รู้จักใช้สารเคมีกับไฟ มีการซ้อมดับเพลิงเป็นครั้งคราว รู้จักแจ้งเหตุไฟไหม้
9. มีสัญญาณแจ้งเหตุไฟไหม้ไปยังสถานีดับเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.8 ระบบการสงวนและรักษา

มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายแก่หัตถกรรม และหาทางในการปฏิบัติการสงวนรักษา ผู้ปฏิบัติงานทางด้านนี้มีนักวิทยาศาสตร์ในสาขาวิชาการต่าง ๆ นักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี วิศวกร ฯลฯ โดยการรวบรวมผู้มีความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการปฏิบัติการสงวนรักษาการปฏิบัติการสงวนรักษา ศิลปหัตถกรรม ควรจะแบ่งงานออกเป็นแผนกต่าง ๆ ดังนี้

1. ห้องปฏิบัติการทางด้านวิทยาศาสตร์

- ห้องปฏิบัติการทางเคมี ปฏิบัติงานโดยนักเคมีอย่างน้อย 2 คน
- ห้องปฏิบัติการทางฟิสิกส์ ปฏิบัติงานโดยนักฟิสิกส์ หรือนักเคมีฟิสิกส์ อย่างน้อย 2 คน
- ห้องปฏิบัติการทางเคมีชีววิทยา ปฏิบัติงานโดยนักชีววิทยา หรือนักจุลเคมีวิทยา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ งานส่วนใหญ่เป็นงานทางด้านวิเคราะห์และวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าหาวิธีที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดที่จะสงวนรักษา ศิลปหัตถกรรม

2. ห้องปฏิบัติงานซ่อมและสงวนรักษา

เนื่องจากวัตถุที่ใช้ทำหัตถกรรมที่ต่างชนิดกันและสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้เกิดการชำรุดและการรักษาก็ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องแยกห้องปฏิบัติการซ่อมออกตามชนิดของวัตถุ

- โลหะวัตถุ เพื่อช่วยและรักษาหัตถกรรมวัตถุทำด้วยโลหะ
- พวกอินทรีย์วัตถุ พวกนี้มีพวกผ้า กระดาษ เยื่อต่างๆ กระจก หนัง ไม้
- พวกเครื่องปั้นดินเผา
- จิตรกรรมฝาผนัง
- จิตรกรรมบนผ้าใบ

3. ห้องปฏิบัติการถ่ายรูป

รวมทั้งห้องต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายรูปล้างรูป อักษรูป หิ้งฟิล์มขาวดำ และฟิล์มสี ทั้งที่ใช้แล้วธรรมดากับการใช้แสง X RAYS แสงอุลตราไวโอเล็ต แสงสีแดง (INFRARED) ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการซ่อมและเก็บไว้เป็นหลักฐานในการซ่อมรักษา ทั้งก่อนการซ่อม และหลังการซ่อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ห้องช่างไม้

รวมทั้งช่างต่างๆ พวกนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการซ่อมรักษาพวกจิตรกรรมชนิดต่างๆ เพราะบ่อยครั้งที่จะต้องใช้ช่างไม้ทำที่ยึดหรือที่รับใหม่เพื่อความมั่นคง ดาวารของจิตรกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น

5. ห้อง x RAYS

ห้องนี้ใช้ประโยชน์สำหรับถ่ายภาพศิลปหัตถกรรมบางชนิดที่ต้องการทราบลักษณะที่แท้จริง โดยการใช้รังสี เอ็กซ์ ซึ่งสามารถจะบอกรูปร่างของวัตถุนั้นได้ เป็นประโยชน์ในการซ่อมและรักษาการป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายจากรังสีนี้ จึงควรแยกต่างหากจากห้องอื่น ๆ

6. ห้องอาหาร

มีหน้าที่รับส่งหัตถกรรมที่นำมาทำการซ่อมและเก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นหลักฐานการซ่อม และแยกออกเป็นพวก รวมชนิดของวัตถุเหล่านั้น

3.6.9 ระบบการให้แสงสว่าง

1. แสงธรรมชาติ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนำแสงธรรมชาติมาใช้ได้แก่
 - ก. การใช้แสงสว่างจากด้านข้าง

เมื่อได้รับแสงสว่างที่อยู่ในระดับต่ำ ทำให้ด้านข้างหลังของวัตถุได้รับแสงไม่พอเพียง เมื่อมองออกไปนอกหน้าต่างจะมีแสงจ้า ทำให้ตาพร่า เกิดเงาผู้ชมหรือกบฏบนตัววัตถุและเปลือกเนื้อที่ จะควรแก้ปัญหาโดย

- มีหน้าต่างบานเดียว แม่นห้องจะมีขนาดใหญ่ 24 คูณ 32 เมตรก็ตาม
- ขอบหน้าต่างต้องอยู่สูงกว่าระดับสายตาคู่ชม
- ขอบหน้าต่างต้องลึก เพื่อไม่ให้เกิด เงาเฉพาะกลางห้อง
- ต้องไม่ให้มีอะไรมากับหน้าต่างกระจก เพราะจุดกระทบของแสงที่ดี อยู่ใน

ระหว่าง 45 องศา ถึง 70 องศา

- หน้าต่างต้องกว้างเป็น $1/2$ ของความกว้างของห้อง และมีความสูง $1/2$ ของความลึกของห้อง

เมื่อมีหน้าต่างประมาณ 25% ของพื้นที่ห้องทั้งหมดจากเพดาน ในการแก้ไขแล้ว แต่ไม่อาจแก้ไขนี้ได้ ต้องแก้ไขอีกโดย

- ใช้กระจกหน้าต่างที่มีแก้วเป็นรูปสามเหลี่ยมยื่นออกไป แต่ก็เป็น การสิ้นเปลืองมาก
- การใช้กระจกพิเศษห้องกันการสะท้อนแสง คือกระจกที่มีฝ้าไหมบบาง ๆ สอด เป็นในสีกลางของกระจก ซึ่งเป็นกระจกทึบที่มีแสงลอดเข้ามาได้ แต่ผู้ชมไม่อาจมองเห็นคนไปภายนอกได้ มีผลเสีย คือทำให้สูญเสียแสงสว่างไปมาก อาจใช้กระจกฟิล์มแทน

ข. การให้แสงสว่างจากด้านบน

เป็นการที่แสงจากเหนือศีรษะ ควรใช้กับวัตถุมากกว่า แต่มีส่วนเสีย คือแสงสว่าง ส่วนใหญ่ที่พื้นห้องมากกว่าผนัง และเกิดการสะท้อนที่ตู้กระจกเรียบ ทำให้เกิดความรู้สึกว่า เนื้อที่แสงงานแคบลง ผู้ชมมักแหงนคูดูช่องแสง ทำให้หน้าตาก็ไม่เรียบร้อย การแก้ไข ต้องทำฝ้าห้องสูงมากแต่ก็เป็น การสิ้นเปลือง ลักษณะแสงส่วนใหญ่ของแสงได้จากหลังคา กระจกจะเป็นทั้งหมดหรือบางครั้งก็ได้ แถบประเทศร้อนไม่ค่อยใช้ แต่อาจใช้กระจกแผ่น เล็กๆ ทั้งหมด ไม่เกิน ร้อยละ 6 ของเนื้อที่หลังคา

- ก. การให้แสงสว่างจากหน้าต่างค่อนข้างสูง
แบบนี้เป็นการให้แสงที่เหมาะสมที่สุด แสงที่ตกลงท่วมุม 45 องศาและกระจายไปทั่วห้อง ไม่ทำให้เกิดแสงสะท้อนและบัพทภาพรำ
- ง. การให้แสงธรรมชาติโดยทางอ้อม
- การให้แสงมายังผนังสะท้อนแสงที่เป็นรูปโค้ง ผนังจะกลืนแสงเสียมากถ้าหากหาสีขาวจะช่วยส่งความสว่างออกมาได้ถึงร้อยละ 86 ผนังฉาบธรรมดาเพียงร้อยละ 64
 - อาจใช้แสงสอดจากหลังคาเรียงซ้อนกันหลายชั้น การให้แสงสว่างแบบนี้เหมาะกับประเทศที่แสงแดดจัด
 - ใช้กระจก 2 แผ่น แผ่นหนึ่งติดกับที่ และอีกแผ่นหนึ่งเคลื่อนไหวไปตามการโคจรของดวงอาทิตย์ แผ่นที่เคลื่อนไหวจะต้องคอยรับแสงจากดวงอาทิตย์ส่งมายังแผ่นที่อยู่กับที่ และส่งไปยังกระจกแผ่นหนึ่งหรือแผ่นอื่นที่สะท้อนไปที่ที่ต้องการ ในเวลาที่มีเมฆมากต้องใช้ไฟเงาแทน เหมาะกับประเทศที่มีแสงแดดมาก และทิวทัศน์ที่ผิดปกติการใช้หน้าต่าง

จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่า การใช้แสงทั้ง 2 ชนิดควบคู่กันไปเพื่อแก้ข้อเสียของกันและกัน จะทำให้ผลตามความมุ่งหมาย นอกจากนั้นแล้ว การเลือกชนิดของแสงฟลูออโรคาร์บอเนตควรพิจารณาจาก

1. เลือกให้เข้ากับเนื้อหา เรื่องของสิ่งแสดง และพิจารณาว่าบรรยากาศของส่วนนั้นควรเป็นอย่างไร เช่น มีสีสว่างเห็นเพียงจุดที่ต้อควรเน้น เป็นต้น
2. คำนึงถึงเวลาที่ต้องจัดนิทรรศการ และสภาพอากาศ เช่น เวลากลางวัน ซึ่งต้องการแสงไฟฟ้าที่เพียงพอ เป็นต้น
3. ภูมิอากาศของห้องที่จัดแสดง
4. พิจารณาวามุมนั้นต้องการเน้นอะไร ส่วนไหน เช่น จากหลาย ๆ มุม หรือ ส่วนใดต้องการแสงมากน้อยเท่าใด หรือมุมที่ต้องการเน้นวัตถุเป็นพิเศษ ก็ควรใช้สปอตไลท์

ระดับแสงและความเคืองตา (LIGHTING LEVELS & GLAZE INDEX)

บริเวณจัดแสดง	15 - 16 ลูเมน/ตร.ฟุต
บริเวณจัดแสง	ต้องการแสงเป็นพิเศษ 16 ลูเมน/ตร.ฟุต
บริเวณแสงจิตรกรรมและปฏิมากรรม	10 - 20 ลูเมน/ตร.ฟุต

5. พิจารณาคณะสมบัติในการสะท้อนแสงของวัตถุ

6. ในกรณีที่เลือกให้แสงธรรมชาติ ต้องพิจารณาว่าวัตถุใด เหมาะกับสีของธรรมชาติใด เช่น

งานจิตรกรรม เหมาะกับ แสงเหนือ เป็นต้น

งานปฏิมากรรม เหมาะกับ แสงใต้ ฯลฯ

การให้แสงในโถงนิทรรศการ (อธิบายตามภาพ)

1. การให้แสงสว่างพุ่งไปยังเพดานห้อง โยให้ไฟหลายดวง ทำให้เกิดแสงสว่างทั่วห้อง
2. ไฟที่จะสว่างทั่วไปห้องโดยการส่องไปยังเพดาน
3. ถึงแม้ว่าภายในตู้จะมีไฟอยู่แล้ว การใช้ไฟช่วยส่องลงมาถึงก็จะทำให้วัตถุเห็นได้ชัดเจนขึ้นอีก
4. การใช้ไฟส่องตรงมายังที่แสดงงาน
5. การให้แสงส่องไปยังวัตถุแสดง เมื่อมี 2 ระดับ
6. ไฟสปอตไลท์ส่องไปยังวัตถุบนโต๊ะ
7. เมื่อใช้ไฟส่องตรงมายังวัตถุ ก็ให้ใช้ไฟให้ความสว่างแก่ห้อง โดยส่องตรงไปยังเพดานเพื่อสะท้อนความสว่างไปทั่ว
8. แสงไฟฟ้าซึ่งมีหลายแบบเลือกใช้ตามความเหมาะสม เช่น บริเวณทางเดิน ใช้ไฟซ่อนในกระดาน้ำ
9. แสงไฟฟ้าที่สุมารถจัดให้ตกตามตำแหน่งที่ต้องการ
10. การใช้ไฟเพดานช่วยกำจัดแสงเงาที่ไม่ต้องการ และการใช้ไฟเน้นงานแสดงในบางจุด เพื่อไม่ให้เกิดการเบื่อของผู้ชม
11. ไฟนีออนที่มีกระจกฝ้า ทำให้แสงสว่างไปทั่วห้องเท่า ๆ กัน
12. ไฟที่ใช้อย่างถูกต้องทำให้แสงสว่างของห้องเพียงพอและส่องเห็นวัตถุได้ชัดเจน
13. การใช้ไฟตรงและไฟช่วย เพื่อให้เกิดความสว่างเท่ากันทั้งสองด้าน
14. การใช้ไฟส่องโดยตรงและไฟส่องช่วยทำให้สว่างทั่วถึง
15. ไฟจากในตู้และจากเพดานทำให้สว่างยิ่งขึ้น
16. ภายในตู้แสดง ควรซ่อนไฟไว้ไม่ให้เห็นตลอด
17. การใช้ไฟเพดานโดยใช้กระจกฝ้าช่วย ทำให้สายคารับรู้แสงไฟดีขึ้นเมื่อเดินเข้ามาภายนอกอาคาร
18. สปอตไลท์ ที่ส่องลงมายังวัตถุ ทำให้แสงสว่างของห้องเพียงพอชัดเจน
19. การใช้ไฟส่องไปยังเพดาน เพื่อให้เกิดแสงสะท้อนกลับมาเป็นแสงที่นุ่ม

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลนโยบาย

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับประเทศ

1. นโยบายสหประชาชาติ

- การกำหนดในปี พ.ศ. 2530-2540 เป็นทศวรรษของวัฒนธรรมโลกนั้น เป็นการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรมระหว่างประเทศทำให้ประเทศต่างๆ ใฝ่กันมาพัฒนา, อนุรักษ์ หาแนวทางส่งเสริมและฟื้นฟูเอกลักษณ์ของตนเอง ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันได้มีการสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ, เอกชน, ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติที่จะปรากฏอยู่ในนโยบายต่างๆ

2. นโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6

เป้าหมายของแผนพัฒนาฉบับที่ 6 มีอยู่ 2 ประการคือ ด้านเศรษฐกิจ โดยจะรักษาการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจให้คงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ด้านสังคม จะธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ ตลอดจนค่านิยมและวัฒนธรรมอันดีงามยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของแผนพัฒนาฉบับที่ 6 ทบสนองนโยบายสหประชาชาติในด้านของสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการสร้างงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน และใ้กำหนดแผนหลักขึ้นมา 10 แผนดังต่อไปนี้

2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม โดยพยายามให้เอกชนมีบทบาทในการพัฒนาและลงทุนมากขึ้น

2.2 แผนพัฒนาคน โดยมุ่งอบรมและให้การศึกษาเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดี

2.3 แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อม มุ่งใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้มีประโยชน์มากขึ้น

2.4 แผนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและเพิ่มผลผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผู้งานไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
2.5 แผนปรับปรุงบทบาทของรัฐ เน้นความร่วมมือระหว่างเอกชนกับ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัฐบาล 2.6 แผนพัฒนาวิสาหกิจ กำหนดการประกอบกิจการให้คุ้มกับการลงทุนเพื่อเลี้ยงตนเองได้มากขึ้น

2.7 แผนพัฒนาการผลิต มุ่งบรรเทาการว่างงาน และสนับสนุนการผลิตสินค้าไทยออกจำหน่าย

2.8 แผนบริการพื้นฐาน ปรับปรุงการให้บริการขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและทั่วถึง 2.9 แผนพัฒนาเมือง พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่รองรับการขยายตัวของประชากร 2.10 แผนพัฒนาชนบท เพื่อให้ชนบทมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3. นโยบายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นโยบายของ ททท. ตอบสนองนโยบายของแผนพัฒนาฉบับที่ 6 คือ การขยายรายได้, การสร้างงานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของไทย โดยมีเป้าหมายว่าจะนำเงินตราที่มาจากการท่องเที่ยวในปี 2534 ถึง 85,915 ล้านบาท และจะเป็นการสร้างงานภายในประเทศประมาณ 130,000 คน/ปี โดย ททท. ให้การสนับสนุนการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยเป็นหลักในการท่องเที่ยว ซึ่งการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยตอบสนองนโยบายของแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ได้เป็นอย่างดี

1. การขยายรายได้ โดยสินค้าหัตถกรรมมีรายได้จากการจำหน่ายเพิ่มขึ้นทุกปีและจะขยายตัวต่อไป

2. การสร้างงาน สนับสนุนให้ประชาชนได้หัตถกรรมหัตถกรรมออกจำหน่ายเป็นของที่ระลึกให้แก่ชาวต่างชาติหรือนักท่องเที่ยว

3. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย หัตถกรรมถือเป็นเอกลักษณ์และเป็นมรดกของชาติ และในปี 2532 กำหนดจัดตั้งเป็นปีศิลปหัตถกรรมไทย ต่อเนื่องมาในปี 2533 ยังได้กำหนดให้เป็นปีมรดกไทย

4. นโยบายกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย

กองส่งเสริมหัตถกรรมไทยมีนโยบายที่จะเพิ่มทุนรายได้ให้แก่ประชาชนในชนบทหรือในภูมิภาค และเมื่อหน่วยงานหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ให้การสนับสนุนงานหัตถกรรมไทย กองส่งเสริมหัตถกรรมไทยจึงมีนโยบายตอบสนองซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตลาดสินค้าหัตถกรรมรวมทั้งการเพิ่มทุนรายได้ และที่สำคัญอย่างยิ่งคือเอกลักษณ์ของชาติ โดยได้มีนโยบายจัดศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นตลาด

หัตถกรรม, ศูนย์ข้อมูลหัตถกรรม, การเก็บรวบรวมงานหัตถกรรม ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและ เอกชน

5. นโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมหัตถกรรมประจำชาติ

ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมที่สำคัญขึ้นมาคือ สมาคมเพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประจำชาติเพื่อดำเนินงานให้การสนับสนุนงานด้านการอนุรักษ์หัตถกรรม โดยทางสมาคมจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านการให้ข้อมูลและพิจารณาส่งเสริมหัตถกรรมดีเด่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพของหัตถกรรม และสมาคมจะให้ความสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ โดยให้ความร่วมมือในการหางบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับหัตถกรรมไทย

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายระดับภาค

ได้มีนโยบายตอบสนองแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ไว้อย่างชัดเจนคือ

1. การกำหนดพื้นที่ของ กทม. และปริมณฑล ออกเป็น 4 บริเวณ เพื่อการรองรับแรงงานที่จะเกิดขึ้น
2. กำหนดคนโยบายเพื่อพัฒนาบริการขั้นพื้นฐาน โดยสนับสนุนให้มีกิจการที่เกิดขึ้นโดยให้รัฐวิสาหกิจมีบทบาทในการประกอบกิจการนั้นๆมากขึ้นในอัตรา รัฐบาล 10 เอกชน 24 รัฐวิสาหกิจ 26 เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ และเพื่อลดทุนอุดหนุนจากรัฐบาล

3. นโยบายการสร้างงานและเพิ่มรายได้ เป้าหมายอยู่ที่ประชาชนประมาณ 500,000คน โดยการจัดฝึกอาชีพ, ให้การศึกษาภาคบังคับโดยเฉพาะเยาวชน
4. สนับสนุนการจัดตั้งองค์การระดับชาติ ทำหน้าที่ในการกำหนดคนโยบาย, ประสานงาน รวมถึงการระดมทุนเพื่อดำเนินการ

การจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติจะตอบสนองนโยบายของภาค คือ ศูนย์จะตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชานเมืองที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว และศูนย์จะจัดตั้งขึ้นในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ จะมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมหัตถกรรมให้แก่เยาวชนเพื่อการสร้างงานและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และศูนย์จะเป็นองค์กรในระดับชาติชาติที่จะประสานงานนโยบายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและ เอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผู้งานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลนโยบายระดับจังหวัด

นโยบายของกรุงเทพมหานครมุ่งที่จะแก้ไขความเป็นอยู่พื้นฐานของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยการปรับปรุงระบบจราจร, สาธารณูปโภค ตลอดจนความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการอยู่ร่วมกันในสังคม และจะมุ่งป้องกันการขยายตัวของชุมชนแออัด ซึ่งจะคงพัฒนาให้ดีขึ้น ในปี 2534-2537 ประชาชนในกรุงเทพฯ ก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นระบบการจราจร, สภาพแวดล้อมที่ปราศจากมลภาวะที่เป็นพิษ ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชน การปรับปรุงถนนหนทางและการกำหนดการใช้ที่ดินที่ชัดเจน ศูนย์สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติ ต้องอาศัยความเจริญของศักยภาพด้านต่างๆของกรุงเทพมหานครเมื่อกรุงเทพฯมีการปรับปรุงสิ่งต่างๆให้ดีขึ้นก็จะเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการของศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสังคม

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสังคมระดับประเทศ

งานหัตถกรรมหรืองานหัตถอุตสาหกรรมมีความสำคัญกับชาวไทยมากโดยเฉพาะในสังคมชนบท เพราะชาวชนบทสามารถที่จะผลิตงานหัตถกรรมเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมเพิ่มรายได้พิเศษให้แก่ครอบครัว การมีงานหัตถอุตสาหกรรมดังกล่าวยังก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นได้ลดนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามงานหัตถกรรมยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรในแง่การส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ เพราะยังคำนึงถึงผลประโยชน์มากกว่าศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ทำให้ขาดการปรับปรุงรูปแบบ, คุณภาพ ตลอดจนเอกลักษณ์ของสินค้า และผู้ผลิตเองก็ไม่ทราบว่าตลาดต้องการรูปแบบอย่างไร อีกทั้งยังขาดการจัดการที่ดีด้วย เค็มหัตถกรรมเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ชาวบ้านสร้างขึ้นมาใช้ประโยชน์ภายในครอบครัวใช้วัสดุในท้องถิ่นเป็นวัตถุดิบในการผลิต ระยะแรกๆรูปแบบของหัตถกรรมจะเรียบง่ายแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรม, ประเพณีต่างๆ, สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ, สภาพภูมิศาสตร์ท้องถิ่น ดังนั้นงานหัตถกรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีตมีความสำคัญอยู่ในขอบเขตจำกัด ผลิตขึ้นมาใช้สอยมากกว่าวัตถุประสงค์อื่น บรรพบุรุษทำมาอย่างไร ก็จะทำอย่างนั้นสืบต่อเรื่อยมา ทำให้ขาดการปรับปรุงแก้ไขจาก

หลักงานทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่ายุคใดมีการค้าขายกับต่างประเทศมีการแข่งขันทางการค้าในยุคนั้น ก็จะได้รับแรงกระตุ้นให้พัฒนาเทคโนโลยีของหัตถกรรมไทยจากการดำเนินงานอย่างค่อเปื่องและครบวงจร ซึ่งส่งผลไปถึงการขาดเทคนิค, วิชาการและการจัดการที่ทันสมัย เพราะกรรมวิธีการผลิตและเทคโนโลยีของหัตถกรรมไทยใช้แรงงานค่อนข้างต่ำ, ขาดแคลนแรงงานฝีมือเฉพาะด้าน และผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาทางสังคมในหลายๆด้าน โดยเฉพาะปัญหาความยากจน, คนว่างงาน, การอพยพและย้ายถิ่นฐานเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะชาวชนบท ดังนั้นในแผนพัฒนาฉบับที่ 6 จึงเน้นที่จะขจัดปัญหาความยากจนโดยการเพิ่มรายได้ควบคู่ไปกับการสร้างงาน และเนื่องจากเป็นช่วงที่ได้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมของโลกจึงควรที่จะหันมาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศิลปหัตถกรรมไทยอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมให้มีการผลิตศิลปหัตถกรรมเพิ่มมากขึ้นในหลายๆระดับ เช่นในกลุ่มที่มีเวลาว่าง ใต้ถุน กลุ่มสตรีในชนบท, นักเรียน, นักศึกษา ตลอดจนการมีหน่วยงานขึ้นมาประสานงานนโยบายหัตถกรรมและร่วมรับผิดชอบโดยตรง. ซึ่งนอกจากจะเป็นการแก้ไขปัญหาทางสังคมแล้วก็ยังเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมมรดกไทยตอบสนองปีแห่งศตวรรษการพัฒนาอีกด้วย

หน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทในเรื่องของหัตถกรรมคือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมซึ่งมีกองส่งเสริมหัตถกรรมไทยดำเนินงานด้านนี้อยู่ แต่การดำเนินงานจะให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอื่นๆสนับสนุนด้วย การส่งเสริมและการพัฒนาหัตถกรรมนั้นจะต้องเป็นไปอย่างครบวงจรทั้งงานด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติตลอดจนด้านวัฒนธรรมงานด้านวิชาการโดยให้บริการทางด้านการฝึกอบรมเพื่อประกอบเป็นอาชีพหลัก เสริมรายได้และจะต้องมีการเผยแพร่งานหัตถกรรมโดยการจัดแสดง, นวัตกรรม, การประกวดประกวดตลอดจนการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในหารปรับปรุง ต้องมีการจัดสัมมนา นักวิชาการ, ผู้ผลิต, ผู้นำฝ่ายเพื่อหาช่องทางและแนวทางแก้ไขปัญหามุ่งหน้าเพื่อการพัฒนาหัตถกรรม ซึ่งจะต้องมีทั้งในและนอกสถานที่

การจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติตอบสนองด้านสังคมคือ เป็นศูนย์แสดง ความเชื่อมโยงระหว่างศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านกับวิวัฒนาการของสินค้าหัตถกรรมไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์จะทำหน้าที่เป็นคลังข้อมูล, ข่าวสาร, รูปภาพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมทุกประเภทรวมทั้งข้อมูลหัตถกรรมของประเทศอื่นๆด้วย และเป็นหน่วยงานกลางที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ นอกจากนี้ศูนย์จะต้องทำหน้าที่สนับสนุนการเผยแพร่หัตถกรรมทุกชนิดในลักษณะที่รวบรวมไว้เป็นพิพิธภัณฑ์ เป็นศูนย์สาธิตการผลิตที่เป็นต้นแบบ เป็นศูนย์กลางฝึกอบรมและสัมมนาให้แก่ เยาวชนและผู้ค้าเป็นการหัตถกรรม นอกจากนี้ยังต้องมีหน่วยงานระดับชาติขึ้น ระดับภาค โดยจะจัดตั้งให้เป็นศูนย์รวมการจัดแสดงจำหน่ายและให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลประจำของแต่ละภาคตามหลักการและนโยบายแล้วศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติจะประสานงานให้จังหวัดต่างๆจัดให้มีศูนย์ประจำจังหวัดขึ้นเพื่อให้เป็นการเผยแพร่งานหัตถกรรมในระดับจังหวัด

๒. หลักสูตรการฝึกอบรมในปี 2533

โดยความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆโครงการจะรองรับการฝึกอบรมและการสัมมนาซึ่งจะกำหนดเป็นโครงการเป็นประจำทุกปีดังต่อไปนี้

กิจกรรม	การดำเนินงาน
1. ฝึกอบรมด้านพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์แก่กลุ่มอาชีพสตรี	กลุ่มเป้าหมายอยู่ในเขต สหช. อบรมเกี่ยวกับตัวสินค้า, การอนุรักษ์ และส่งเสริมเกี่ยวกับหัตถกรรมพื้นบ้าน, การผลิต การออกแบบ, การพัฒนาหัตถกรรม
2. สัมมนาผู้นำกลุ่มอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครอบครัวประจำปี โดยความร่วมมือของกรมพัฒนาชุมชน	ทำความเข้าใจนโยบายและแผนงาน ส่งเสริมอาชีพหัตถกรรม เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องการตลาดและรูปแบบเป็นวิทยากร ให้ความรู้
3. อบรมผู้ประกอบการและพนักงานขายสินค้าหัตถกรรม	รับผู้เข้าอบรมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค อบรมความเข้าใจเกี่ยวกับงานหัตถกรรมและเทคนิคการขาย
4. ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการส่งออก 1. ของเด็กเล่น 2. ของชำร่วย	กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษา, เยาวชน คัดเลือกจากสถานศึกษา ร่วมจัดตั้งเป็นชมรมหรือกลุ่มหัตถกรรมขึ้น อบรมเรื่องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>3. เครื่องจักรสาน</p> <p>4. เครื่องปั้นดินเผา</p> <p>5. เครื่องประดับ</p> <p>6. การแกะสลัก</p> <p>7. ผลิตภัณฑ์เปลือกหอย</p> <p>8. ดอกไม้ประดิษฐ์</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>ออกแบบและการผลิต ตลอดจนทัศนคติที่ ดีต่อหัตถกรรม และการรู้จักใช้เวลาให้ เป็นประโยชน์</p>
<p>5. การสัมมนาผู้ประกอบการงานหัตถกรรม</p>	<p>กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ผลิต, ผู้จัดการ และผู้ดำเนินการเกี่ยวกับหัตถกรรม เพื่อ ร่วมหาแนวทางและดูงานเพื่อพัฒนาหัตถ กรรมสู่ระดับโลก</p>
<p>6. การสัมมนาช่างสิบหมู่และหัตถอุตสาหกรรมประจำปี</p>	<p>จัดขึ้นมาโดยเชิญช่างฝีมือแขนงต่าง ๆผู้ชำนาญการ, ผู้ผลิตหัตถกรรมรายใหญ่ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมสัมมนาเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์งานหัตถกรรมและช่าง สิบหมู่เอาไว้</p>
<p>7. การสัมมนาสิทธิบัตร, ออกแบบสิ่งประดิษฐ์</p>	<p>จัดสัมมนาระหว่างนักออกแบบผลิต ภัณฑ์, ผู้ผลิตและหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ รู้ประโยชน์ของสิทธิบัตร รูปแบบและสิ่ง ประดิษฐ์</p>
<p>8. การฝึกอบรมอาชีพสำหรับ เยาวชนและ นักศึกษา, นักเรียน</p>	<p>จัดฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยจัดเป็นลักษณะโครงการปิดภาคเรียน ประสานกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น</p>
<p>9. สัมมนาเกี่ยวกับการเผยแพร่ส่งเสริมศิลป หัตถกรรมไทย</p>	<p>เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เขา สัมมนาของแต่ละท้องถิ่น</p>

การจัดแสดงงานหัตถกรรมประจำปี 2533

1. นิทรรศการผลิตภัณฑ์ของเด็กเล่น (มีนาคม)
2. นิทรรศการหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์สาหร่ายในครอบครัวประจำปี (พฤษภาคม)
3. สัมมนาการอนุรักษ์หัตถกรรมไทย (มิถุนายน)
4. ตลาดนัดต้นแบบผลิตภัณฑ์และประกวดผลิตภัณฑ์หัตถกรรม (กรกฎาคม)
5. นิทรรศการผลิตภัณฑ์ภูมิภาค กลาง, ใต้ อีสาน, เหนือ (สิงหาคม)
6. นิทรรศการหัตถกรรมนานาชาติ (สิงหาคม)
7. เครื่องแต่งกายและผ้า (กันยายน)
8. การแสดงของขำรวยและของที่ระลึก
9. งานวันเครื่องปั้นดินเผา

ฯลฯ

งานเทศกาลที่จะจัดขึ้นในส่วนที่เป็นกลางแจ้ง

.. โครงการจะส่งเสริมและสร้างสร้งงานเทศกาลที่เกี่ยวของกับผลไม้ และดอกไม้ ตลอดจนงานประเพณีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเอกลักษณ์และส่งเสริมให้ธุรกิจการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น งานเทศกาลที่ควรจัดไว้ในโครงการได้แก่

1. งานวันดอกไม้และผลไม้ประติษฐ์ โดยจะจัดขึ้นในบริเวณที่เป็นกลางแจ้งเป็นงานระดับชาติ เปิดโอกาสให้มีการนำดอกไม้และไม้ผลประติษฐ์มาจัดแสดงไว้อย่างมีคุณค่า
2. งานวันลอยกระทง ในบริเวณโครงการจะมีสระน้ำซึ่งใช้จัดพิธีรดน้ำพิภพกลางแจ้งอยู่แล้วในบริเวณที่กว้างพอสมควร การจัดงานวันลอยกระทงขึ้นก็เพื่อควรได้แข่งขันการทำกระทงที่สวยงามและเป็นการสนับสนุนงานศิลปหัตถกรรมอีกทางหนึ่ง และยังเป็น การอนุรักษ์งานประเพณีที่สืบทอดกันมาอีกทางหนึ่งด้วย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจ

4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจระดับประเทศ

การพัฒนาภาคกรรมไทยน่าจะเป็นกลไกที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศตามแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมุ่งที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน, คนว่างงานและปัญหาหนี้สินของประเทศ ผลิตภัณฑ์ไทยหลายประเภทได้พัฒนาตามรูปแบบและคุณภาพจนเป็นที่แพร่หลาย แต่แหล่งที่มาของเงินลงทุนทางด้านภาคกรรมไทยปัจจุบันมีไม่มากนัก เพราะแหล่งเงินทุนภายในประเทศอัตราดอกเบี้ยสูงเกินไปต่ออำนาจต่อการประกอบอาชีพภาคกรรม และลักษณะการจำหน่ายภาคกรรมมีข้อเสียเปรียบในด้านการตลาดคือ ตลาดเป็นของผู้ซื้อมากกว่าผู้ขาย ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพต่ำ ภูมิปัญญาฝีมือไม่ได้มาตรฐาน จำหน่ายไม่ไครราคา เกิดการตัดราคาระหว่างผู้ผลิต, ผู้จำหน่าย แม้แต่หน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการตลาด เช่น กรมพาณิชย์สัมพันธ์ และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมก็ยังมีกรปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน ในปัจจุบันแนวโน้มของสินค้าภาคกรรมไทยมีตลาดที่กว้างขวางขึ้นเนื่องมาจากความมุ่งหมายของการใช้ภาคกรรมเปลี่ยนแปลงไปคือแทนที่จะจะใช้ภาคกรรมตามประโยชน์ใช้สอยเช่น ตะกร้าใส่กับข้าว เมื่อไปอยู่ตามบ้านก็อาจจะกลายเป็นกระถางใส่ไม้ประดับ ฯลฯ และถ้าสามารถที่จะส่งเสริมและประชาสัมพันธ์จนภาคกรรมเป็นของจำเป็น เช่น ของจำเป็นที่จะใช้ประดับบ้าน ของจำเป็นที่จะต้องคิดไม้ติดมือเป็นของฝากของที่ระลึกแล้ว มูลค่าการจำหน่ายของภาคกรรมจะช่วยแก้ปัญหาที่รัฐประสบอยู่ได้อย่างแน่นอน

ดังนั้นเมื่อสนับสนุนให้ประชาชนคนไทยตลอดจนเยาวชนร่วมมือร่วมใจกันผลิตแล้ว การมีตลาดเพื่อรองรับผลผลิตเหล่านั้นก็ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น หรือมีหน่วยงานประสานงานการตลาดก็เป็นแนวทางที่ดีและเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการขยายตลาดในอนาคต

การจัดตั้งศูนย์ภาคกรรมแห่งชาติขึ้น ควรจะต้องมีหน้าที่รองรับสินค้าภาคกรรมที่ผลิตขึ้นเพื่อจำหน่ายด้วย รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายเพื่อส่งต่อไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้มีการรวมกลุ่มระหว่างผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือในท้องถิ่นเดียวกันได้จำหน่ายภาคกรรมของตน ซึ่งศูนย์ต้องให้การสนับสนุนโดยการประชาสัมพันธ์, เผยแพร่, การประกันราคา โดยจะต้องได้รับความเอกรสนั้นเป็นเอกสารที่ส่วนผู้จำหน่ายจะใช้งานเพื่อการศึกษาดูงาน ไม่นอญญาติให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้ารวมเมื่อจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น หอการค้าไทย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคาดคะเนจำนวนประชากรล่วงหน้า 10 ปี โดยใช้สูตร
RATE OF POPULATION GROWTH

$$R = N$$

$$R = \sqrt[N]{\frac{PT}{PO} - 1}$$

R = RATE OF POPULATION GROWTH

N = จำนวนที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันถึงปีสุดท้ายที่หาได้

PT = จำนวนประชากรในปีปัจจุบัน

PO = จำนวนประชากรปีต้น

แทนค่าสูตร $R = 4 \sqrt[4]{\frac{52,961,204}{48,846,927} - 1}$

$$= 1.0204612 - 1$$

$$= 0.0204612 \times 100$$

คิดเป็นร้อยละ = 2.04

สูตร

$$PN = PT (1 + R)^N$$

PN = ระยะเวลาของปีที่ต้องการทราบ

PT = จำนวนประชากรในปีปัจจุบัน

R = RATE OF POPULATION GROWTH

N = จำนวนปีที่เปลี่ยนแปลงจากปีสุดท้ายและปีที่ต้องการทราบ

ต้องการทราบจำนวนประชากร ปี 2541

แทนค่าสูตร $PN = 52,969,204 (1 + 0.0204612)^{10}$

$$= 52,969,204 (1.0204612)^{10}$$

$$= 52,969,204 (1.224517)$$

$$= 64,861,690$$

มีประชากรในปี 2541 = 64,861,690 คน

การคาดคะเนจำนวนประชากรท่องเที่ยว ในประเทศ 10ปี

$$R = \sqrt[N]{\frac{PT}{PO} - 1}$$

$$= 4 \sqrt[4]{\frac{2,818,092}{2,218,429} - 1}$$

$$= 1.0616402 - 1$$

$$0.0616402 \times 100$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.16

$$PN = PT(1 + R)^N$$

$$PN = 3,818,092 (1 + 0.0616402)^{10}$$

$$PN = 3,818,092 (1.8187518)$$

ในปี 2540

7,125,410

การวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ

โดยการวิเคราะห์จากสถิติที่ได้จากนักท่องเที่ยวในสาขาเหตุต่างๆ เพื่อนำมา

วิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ (หมายเหตุ ใช้ข้อมูลจากปี 2530)

ตารางที่ 12 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทย

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว	การขยายตัว	รายได้(ลาน)
2528	2,438,270	3.9	31,768
2529	2,818,092	15.6	37,321
2530	3,482,958	23.6	50,024
2531	4,230,737	21.5	78,859
2532	5,000,000	18.2	96,000
2533	5,750,000	15.0	120,000

ที่มา กองสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ ประมาณการ คำนวณ

ตารางที่ 13 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ปี 2530

ภาค	รวม	ไทย	ต่างชาติ
กลาง	1,731,796	1,700,846	30,950
กทม.	8,877,722	6,035,157	2,842,565
เหนือ	5,393,899	4,821,714	572,185
ใต้	4,919,617	3,633,919	1,285,698
ตะวันออก	3,651,002	2,949,797	701,205
ตะวันตก	2,482,459	2,307,493	175,466
อีสาน	3,636,257	3,593,061	43,596

ที่มา กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม กรุณาติดต่อขอสงวนลิขสิทธิ์ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตบางเขน มีความหนาแน่นประชากร 3100 ต่อ ตรกม. (กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ.และปริมาตร)

เขตบางเขนจะมีประชากรในปี 2530 523,900 คน

อัตราส่วนนักท่องเที่ยวต่อประชากรในกทม. คิดเป็น 1.2 ต่อ 2

ในปี 2530 จะมีนักท่องเที่ยวในเขตบางเขนประมาณ 271,900 คน

ในการสำรวจของ การท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีระยะพำนักประมาณ 4

วัน ค่าใช้จ่ายประมาณคนละ 2,700บาทต่อวัน หรือระยะพำนัก 9,480 บาท

ดังนั้นใน 1 วัน จะมีนักท่องเที่ยวอยู่ในเขตบางเขนประมาณ 3,000 คน

ตารางที่ 14 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ยอดค่าใช้จ่าย	2529	2530	2531
ที่พัก	26.63	26.31	25.32
อาหาร	16.93	18.02	20.77
พาหนะ	15.59	13.36	12.78
ของที่ระลึก	27.39	28.32	29.78
บันเทิง	10.02	10.12	11.16
เบ็ดเตล็ด	3.44	2.87	2.70

ที่มา กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ในเขตบางเขนจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็น 8,000,000 บาท

คิดเป็นค่าซื้อของที่ระลึกประมาณ 2,000,000บาท หรือมีนักท่องเที่ยวหาซื้อ

ของที่ระลึกหัวเขตบางเขนประมาณ 700 คน ในเขตบางเขนจะมีร้านขายของ

ที่ระลึกอยู่ประมาณ 4-5 แห่ง เช่นที่ เซ็นทรัลลาดพร้าว ร้านจิวเวลลี่ ฯลฯ

ในวันหนึ่งๆร้านของที่ระลึกแห่งหนึ่งจะรองรับชาวต่างชาติประมาณ 200 คน

ตารางที่ 15 อัตราส่วนผู้เข้าชมที่ตึกกรมในร้านจิวเวลลี่

ประเภท	จำนวน
นักศึกษา,นักเรียน	24
นักธุรกิจ	12
พนักงานบริษัท	15

เอกสารนี้จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการคัดลอกหรือการพิมพ์ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อื่นๆ

28

ที่มา การสำรวจที่ร้านจิวเวลลีเซ็นทรัลลาดพร้าว เวลา 12.00-13.00 น.

วันที่ 20 มกราคม 2533

ดังนั้นในอัตราส่วนที่หาได้โดยอิงจากรุ่นของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
เป็นหลัก ชาวต่างชาติ 11 คน มีผู้ใช้โครงการ 100 คน
ชาวต่างชาติ 200 คน มีผู้ใช้โครงการ 100 200
11

ในหนึ่งวันจะมีผู้ใช้โครงการประมาณ 1818 คนในเวลา 2 ชม. จะมีผู้
เข้าใช้ในส่วนของการจัดจำหน่าย 518 คน (เวลาทำการ 9.00 - 16.00

ในส่วนพิพิธภัณฑ์ในหนึ่งวันจะมีผู้ใช้โครงการประมาณ 1468 คน ในเวลา

2 ชม. จะมีผู้เข้าชม 367 คน

ในส่วนห้องประชุมจะสามารถจุผู้ชมได้ประมาณ 400 คน

ในส่วนของการจัดแสดงงานชั่วคราวในเวลา 2 ชม. 500 คน

ในส่วนการอบรมหรือการสัมมนา 100 คน

จำนวนเจ้าหน้าที่ 150 คน

รวมเวลาใน 2 ชม. จะมีผู้ใช้โครงการประมาณ 2000 คน

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพ

4.4.1 เกณฑ์การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

เป็นการเปรียบเทียบพื้นที่ตั้งโครงการ 3 แห่ง เพื่อจะได้ค่าความสัม

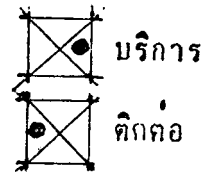
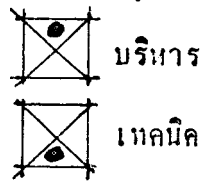
พันธ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมที่สุด

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ของข้อพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

ที่	เกณฑ์การพิจารณา	1	2	3	4	5	6	7	รวม
1	ย่านที่ตั้ง		2	3	2	2	1	1	12
2	การเข้าถึง			2	2	3	1	1	11
3	การเชื่อมโยง				3	2	2	1	13
4	สภาพแวดล้อม					3	2	3	15
5	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						2	2	14
6	เส้นทางบริการ							2	12
7	การขยายตัว								10

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนสำหรับกรณีศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางค่าความสัมพันธ์จะมีค่าของความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม

เป็นเกณฑ์สำคัญในการพิจารณารองลงไป คือ การขยายตัวในอนาคตและความเหมาะสมของย่านที่ตั้ง

ตารางที่ 17 แสดงค่าคะแนนในการเลือกที่ตั้งที่เหมาะสม

เกณฑ์การพิจารณา	ที่ตั้ง			คะแนน
	1	2	3	
1. ย่านที่ตั้งที่เหมาะสม	2	2	2	12
	24	24	24	
	2	3	1	
22	33	11		
3. มีแรงจูงใจและกึ่งคูคใจในการใช้บริการ	3	1	2	13
	39	13	26	
4. สร้างภูมิทัศน์ที่ดีแก่สภาพแวดล้อม	3	2	2	15
	45	30	30	
5. อยู่ใกล้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3	2	1	14
	42	28	14	
6. มีเส้นทางบริการเพียงพอ	3	3	3	12
	36	36	36	
7. มีพื้นที่ใกล้เคียงเพียงพอในการขยายตัว	3	1	3	10
	30	20	30	
รวม	233	174	171	

ค่าคะแนน

1 น้อย

2 ปานกลาง

3 มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.2 การวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน

1. ที่ตั้งโครงการ

ตั้งอยู่ริมถนนกำแพงเพชรแยกจากถนนพหลโยธินหลังตลาดนัดสวนจตุจักรซึ่งปัจจุบันใช้เป็นตลาดนัดในบางส่วนของพื้นที่ กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ทิศเหนือ ติดค่อพื้นที่ของบริษัทปูนซีเมนต์

ทิศใต้ ติดกับถนนกำแพงเพชร

ทิศตะวันออก ติดซอยที่แยกจากถนนกำแพงเพชร

ทิศตะวันตก ที่ทำการรับส่งสินค้าของการรถไฟ

ขนาดของที่ตั้งโครงการ

ประมาณ 18 ไร่ หรือ 28,800 ตารางเมตร

2. สภาพทางกายภาพ

โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำขังบ้างเล็กน้อยพืชพันธุ์เป็นพืชไร่และหญ้า

3. การคมนาคมและสภาพการจราจร

การคมนาคมอาศัยถนนสายสำคัญหลายสายคือถนนพหลโยธิน, ถนนพระรามหก, ถนนกำแพงเพชร, ถนนวิภาวดีฯ, ถนนลาดพร้าว และถนนกำแพงเพชร 2 ที่แยกจากถนนรัชดาภิเษกซึ่งเปิดนางแนวชั้นใน

การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ที่สะดวกที่สุดคือถนนพหลโยธินมีรถประจำทางผ่านหลายสายและห่างจากโครงการประมาณ 200 ม.

สามารถเดินทางติดต่อกับท่าอากาศยานดอนเมือง, เพื่อส่งสินค้าหรือใกล้สถานีขนส่งหมอชิต, สถานีรถปรับอากาศใต้สะดวกมาก เพราะอยู่ในรัศมีที่สามารถเดินทางโดยเท้าได้

สภาพจราจรคับคั่งในช่วงเช้า 8 นาฬิกา ห้อเวลาสายถนนจะเบาบางยกเว้นในวันที่เปิดตลาดนัดที่จะเกิดความแออัด

4. สภาพแวดล้อม

มีพื้นที่สีเขียวมากในบริเวณใกล้เคียง คือ สวนจตุจักร สนามกอล์ฟ การรถไฟ และมีเสียงรบกวนจากถนนข้างเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การดึงดูด จูงสนใจและมุมมอง

ส่วนจัดกิจกรรมจะทำให้โครงการเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพราะมีที่ตั้งติดกัน และผู้ที่มาใช้โครงการเป็นผู้ที่มีจุดประสงค์เดียวกัน คือมาขายซื้อของหรือพักผ่อน และ มีบางส่วนที่มาสวนจัดกิจกรรมที่ไม่มีจุดหมายที่ชัดเจนเพียงเพราะเห็นว่าเป็นวันหยุด จะเป็นเหตุให้ประชาชนมากมายมารวมกันในวันนั้น

บริเวณที่ตั้งโครงการไม่มีอาคารสูงทำให้เป็นที่สังเกตได้ง่าย ความกว้างของถนนด้านหน้ามีระยะห่างกว้างพอ (30 ม.) ทำให้มีมุมมองที่เหมาะสม และจุดตัดตรงสะพานข้ามคลองบางชื่อเป็นช่วงที่มีมุมมองเห็นโครงการอย่างเด่นชัด

6. ความเชื่อมต่อและสัมพันธ์กับหน่วยงาน

อยู่ใกล้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งอยู่บนถนนพระรามหก และเป็นที่ตั้งของกองส่งเสริมหัตถกรรมไทย

7. ความหนาแน่นของประชากร

ติดกับถนนกำแพงเพชร ซึ่งไม่มีอาคารมากนัก ส่วนใหญ่ในวันมีการเปิดตลาดนัดเท่านั้นที่มีประชากรที่แออัด ในวันธรรมดาจะเบาบาง

8. การใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งเมื่อมีโครงการขึ้น จะสะดวกในการซื้อและเช่า

ปัจจุบันที่ดินบางส่วนของโครงการจะใช้เป็นตาดนัดชั่วคราวสำหรับขาย

พันธุ์ไม้

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานสถาปัตยกรรม

4.5.1 องค์ประกอบ

องค์ประกอบหลัก โดยวิเคราะห์จากสายงานรับผิดชอบ

1. ส่วนบริหาร
2. ส่วนจัดจำหน่ายและการส่งออก
3. ส่วนอนุรักษ์และวิชาการ
4. ส่วนอบรมและการผลิต
5. ส่วนจัดแสดงและการเผยแพร่
6. ส่วนบริการ

องค์ประกอบย่อย โดยวิเคราะห์จากความต้องการของส่วนองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยจะส่งเสริมในการทำงานในองค์ประกอบหลักสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. ส่วนบริหาร

ฝ่ายบริหาร

ห้องผู้อำนวยการ, ห้องรองผู้อำนวยการ, ส่วนงานเลขานุการ,

ห้องประชุม

ฝ่ายธุรการ

ส่วนงานฝ่ายธุรการ, ห้องเก็บของ, ห้องเก็บเอกสาร, ส่วนต้อนรับ

ฝ่ายส่งเสริมการตลาด

ส่วนส่งเสริมการตลาด, ห้องคอมพิวเตอร์

ฝ่ายร่วมพัฒนาส่งเสริมทัศนธรรม

ส่วนงานสมาคมส่งเสริมทัศนธรรมไทย, ชมรม, ห้องเก็บของ

2. ส่วนจัดจำหน่าย

ฝ่ายจัดจำหน่าย

พื้นที่จัดจำหน่ายของศูนย์, พื้นที่จัดจำหน่ายให้เช่า, ส่วนงานฝ่ายจัดจำหน่าย, ห้องพักพนักงานขาย, ห้องเก็บของ, ห้องเก็บเอกสาร, ห้องพักรักษา, คลังสินค้า

ห้องตรวจเช็คและประทับตรา, ส่วนบรรจุหีบห่อ

3. ส่วนอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนนี้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่ายพิธีกรรม

ส่วนทำงานฝ่ายอนุรักษ์, เก็บเอกสาร, ส่วนฝากของและเก็บค่าธรรมเนียม
ห้องซ่อมหัตถกรรม, รักษาหัตถกรรม, ห้องเก็บหัตถกรรม, พื้นที่แสดงงานหัตถกรรม, พื้นที่
แสดงวัตถุหัตถกรรม, พื้นที่แสดงวิวัฒนาการหัตถกรรม, พื้นที่แสดงหัตถกรรมกลางแจ้ง

ฝ่ายห้องสมุด

ส่วนอ่านหนังสือ, ส่วนเก็บหนังสือ, ห้องค้นคว้า, ส่วนบัตรรายการ, ห้องบรรณ
ารักษ์, ส่วนถ่ายเอกสาร, ห้องอ่านไมโครฟิล์ม, บริเวณรับ-ส่งหนังสือ, ส่วนฝากของ,
ห้องซ่อมหนังสือ

4. ส่วนอบรมและการผลิต

ฝ่ายอบรม, สัมมนา

ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่าย, ห้องทักวิทยากร, ส่วนทำงานฝ่ายออกแบบ, ห้อง
เก็บเอกสาร, โรงฝึกงานและผลิต, ห้องเก็บวัสดุรวม, ห้องเก็บเครื่องมือกลาง, ห้องบรร
ยายรวม

5. ส่วนจัดแสดงและเผยแพร่

ส่วนทำงานฝ่ายจัดแสดงและการเผยแพร่, ห้องทำงานฝ่ายออกแบบการจัด
แสดง, ห้องผลิตสื่อและช่างภาพ, ห้องโสตทัศนอุปกรณ์, ห้องมัลติ, ห้องเก็บเอกสาร, ห้องพักผู้
บรรยาย, ห้องรับรอง วี ไอ ที, ห้องควบคุมการฉายภาพยนตร์, เวทีการแสดง, ห้องประ
ชุมใหญ่, ห้องแต่งตัว, ห้องเตรียมการแสดง, บริเวณพื้นที่จัดแสดงงานหัตถกรรมชั่วคราว
ส่วนพักผ่อน,

6. ส่วนบริการ

ฝ่ายที่พัก

ห้องพักผู้เข้ารับการอบรม, ห้องพักวิทยากร, ห้องทำงานแม่บ้าน, ห้องพักชั่วคราว
สำหรับนักแสดง, ห้องเก็บของ, บริเวณพักผ่อนและสันทนาการ,

ฝ่ายพัสดุและคลังสินค้า

ส่วนทำงานผ่านพัสดุ, ส่วนทำงานฝ่ายสถานที่และซ่อมบำรุง, ส่วนทำงาน
ฝ่ายขนานพาหนะ, ส่วนทำงานฝ่ายรักษาความปลอดภัย, คลังเก็บสินค้า, บริเวณเบิกจ่ายสิน
ค้า, ห้องเครื่องสวิตช์บอร์ด, ห้องเครื่องสูบน้ำ, ถังสูง, ถังน้ำใต้อิน, ห้องเครื่องแอร์, คลัง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
วัสดุและอุปกรณ์รวม

ฝ่ายโรงอาหาร

บริเวณรับประทานอาหาร, บริเวณจำหน่ายอาหาร, เครื่องอาหาร, เครื่อง
ต้ม, เก็บอาหารและเก็บเครื่องต้ม, บริเวณล้างจาน, เก็บขยะ, เก็บเงิน

ฝ่ายที่จอดรถ

ที่จอดรถผู้มาติดต่อ, ที่จอดรถเจ้าหน้าที่, ที่จอดรถนำเที่ยว, ที่จอดรถบริการ
ผู้ยืมห้องน้ำ

ห้องน้ำเจ้าหน้าที่แต่ละส่วน, ห้องน้ำของผู้มาใช้บริการ, ห้องน้ำและอาบน้ำ
ในส่วนที่พัก, ห้องน้ำในส่วนของห้องแถวตัว, ห้องน้ำของพนักงานบริการภายใน

โถงและทางสัญจร

โถงและพื้นที่ทางเดินที่มีหลังคาคลุม, ลิฟท์, บันได, ทลาค่า
พื้นที่สีเขียว

มีการจัดตกแต่งบริเวณใหม่มีความร่มรื่นสำหรับการพักผ่อน, บ่อน้ำ, ส่วนสิ้น

แนวการ

4.5.2 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการพิจารณาจากหลัก 5 ประการ

ดังต่อไปนี้ คือ

1. ลักษณะการใช้สอย
2. ผู้ใช้และจำนวนผู้ใช้โครงการ
3. อุปกรณ์
4. เวลาและวาระ
5. ความต้องการพื้นฐาน

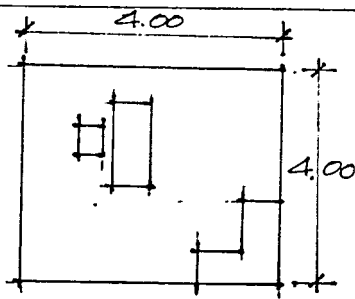
โดยพิจารณา, วิเคราะห์เปรียบเทียบจากมาตรฐานที่เชื่อถือได้

1. TIME SEVER STANDARD FOR BUILDING TYPE
2. ARCHITECT'S DATA
3. เทศบัญญัติและกฎกระทรวงต่างๆ
4. มาตรฐานการออกแบบอาคารทางราชการ
5. เปรียบเทียบกับอาคารใกล้เคียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

6. ประมวลการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๒๘ แสดงวิธีการหาพื้นที่ใช้สอย

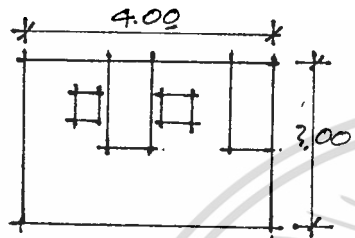

การหาพื้นที่ส่วนบริหาร

ห้องผู้อำนวยการ

- โต๊ะทำงาน, ตู้หนังสือ, ตู้เอกสาร, ชุดรับแขก

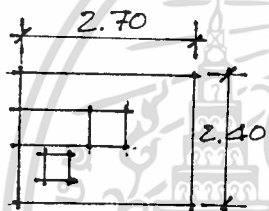
- พื้นที่ 16 ตรม./คน (มาตรฐานการออกแบบอาคารทางราชการ)

ห้องรองผู้อำนวยการ

- โต๊ะทำงาน, ตู้หนังสือ, ตู้เอกสาร, ชุดรับแขก

- พื้นที่ 12 ตรม./คน (มาตรฐานการออกแบบอาคารทางราชการ)

ส่วนเลขานุการ

- โต๊ะทำงาน, เครื่องพิมพ์ดีด, ตู้เอกสาร

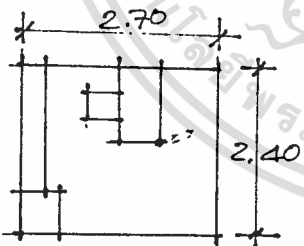
- พื้นที่ $2.40 \times 2.70 = 6.48$ ตรม.

ห้องประชุม

- จ. 25 คน พื้นที่ 2.5 ตรม./คน (ARCH/DATA)

- พื้นที่ 2 ตรม./คน (มาตรฐานราชการ)

- รวมพื้นที่ 51.25 ตรม.

ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย, หัวหน้างาน

พื้นที่ 4.5 ตรม./คน (มาตรฐานราชการ)

- มีทั้งหมด 10 คน รวม 45 ตรม.

ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่และพนักงาน

- พื้นที่ 3 ตรม./คน (มาตรฐานราชการ)

- มีทั้งหมด 140 คน รวมพื้นที่ 520 ตรม.

ห้องเก็บของ, ห้องเก็บเอกสาร

- พื้นที่ 3.00×3.00 ตรม. / ห้อง (ประมาณ)

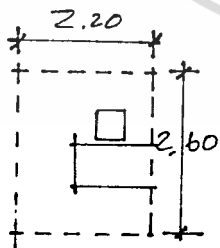
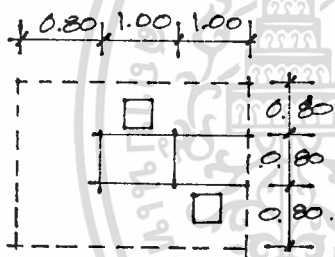
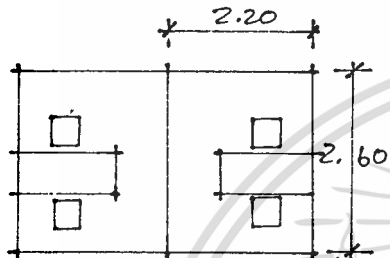
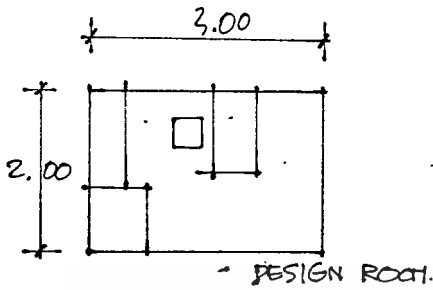
- รวมพื้นที่ทั้งหมด 9/11. รวม 100 ตรม.

ห้องบรรยาย

- จ. 75 คน (ผู้เข้าอบรม) พื้นที่ 1.30/คน ด้านการคำนวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพียงภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่หน้าห้อง 10.00ตรม. (ARCH'S DATA)

รวมพื้นที่ (75+ 1.30) 10.00 114.00

ห้องออกแบบหัตถกรรม

-พื้นที่ปฏิบัติการวิชาชีพ 6.00/คน(มาตรฐานราชการ)

-มีพนักงานออกแบบทั้งหมด 6 คน

-รวมพื้นที่ 36 ตรม.

ห้องพักวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญ

โต๊ะทำงาน, เก้าอี้ทำงาน

-พื้นที่ห้อง 2.20 + 2.60 5.72 / คน

-รวมพื้นที่ 5.72 + 10 57.20 ตรม.

ห้องอบรมประเภทฯ

-โต๊ะปฏิบัติงานโดยทั่วไป 1 ตัว / 2คน

-พื้นที่ใช้ 2.80 + 2.00 5.60/ตัว

-จักรเย็บผ้า 2 ตรม./ตัว

-พื้นที่ประกอบการ 20 ตรม.

-พื้นที่ปฏิบัติงาน 20ตรม.

ห้องเก็บวัสดุฝึก 9 ตรม.

ห้องเก็บเครื่องมือ 9 ตรม.

ห้องเก็บผลงาน 9 ตรม.

ห้องพักผู้ฝึกอบรม(สอน) 6.5 ตรม.

รวมพื้นที่ 5.6 + 8 45+20+20+27+6.5

พื้นที่ทั้งหมด 118.5 ตรม.

ห้องอบรมประเภทใหม่

-พื้นที่ปฏิบัติงาน 20.00ตรม.

-พื้นที่เครื่องกลึง 3.84 /เครื่อง

-พื้นที่เครื่องเลื่อยวงเดือน 12.48 /เครื่อง

-พื้นที่เครื่องไสไม้ 21.00 /เครื่อง

-พื้นที่เครื่องชดกระดาดทราย 3.04/เครื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นสำหรับการใช้งานเฉพาะกรณีเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเก็บวัสดุรวม 16 ตม.

ห้องเก็บเครื่องมือรวม 9 ตม.

ห้องเก็บสารเคมีบางชนิด 9 ตม.

ส่วนอนุรักษ์หัตถกรรม

-ห้องเก็บหัตถกรรมถักเป็น 20 ของพื้นที่แสดง

-ห้องซ่อมแซมหัตถกรรม 16 ตม.

-ห้องเก็บค่าธรรมเนียมและฝากของ

พนักงานเก็บค่าธรรมเนียม 2.00 ตม. /คน

ส่วนฝากของ 9.00 ตม.

พิพิธภัณฑ์

-สิ่งที่จะนำมาพิจารณาคือ

1. เวลาที่จะใช้ในการชม

2. เรื่องราวที่ใช้แสดง

1. เวลาที่ใช้ในการชม

จากการสำรวจของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

การชมมีประมาณการชมประมาณ 20 วินาที/ 1 ชิ้น กำหนดเวลาในการชมประมาณ 1 ชม.

ในเวลา 1 ชม จะชมได้ประมาณ 180 ชิ้น

2. เรื่องราวที่ใช้แสดง

1. เครื่องมือเครื่องใช้ในการหัตถกรรม

จำนวน 30 ชิ้น

2. วัตถุที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 18 ชิ้น

3. ประวัติและวิวัฒนาการ รูปภาพ

4. ผลงานหัตถกรรม

4.1 ของใช้ในครัวเรือน 50 ชิ้น

4.2 เครื่องมือเกษตร 21 ชิ้น

4.3 เครื่องมือจับสัตว์ 37 ชิ้น

4.4 เครื่องดนตรี 35 ชิ้น

4.5 เครื่องราชและพิธีกรรม 19 ชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องนำอ้างอิงถึงกรมศิลปากรทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 ยานพาหนะ 7 คัน

4.7 เครื่องมือเบ็ดเตล็ด 12 คัน

การวิเคราะห์พื้นที่ /หน่วย จาก

1. พื้นที่วัตถุแสดง 1 ชั้น 6 - 10 ตรม.
2. พื้นที่ผนัง / แผ่นภาพ 3 - 5 ตรม.

การวิเคราะห์ ARCHITECT'S DATA P. 336.

ส่วนที่แสดงในแผนภาพคือ DIAGRAM SECTION

โดยกำหนดจากวัสดุที่รองรับโดยมากใช้ไม้อัดหรือวัสดุ

คู่แข่งเรียบมีขนาดมาตรฐานคือ 1.20 x 2.40 ตรม.

พื้นที่ในการชมภาพ 1 รายการ 6.00 ตรม.

พื้นที่ที่เป็นวัตถุแสดง (เช่นจำลอง, ของจริง 2 ขนาด

1. วัตถุแสดงขนาดเล็ก 5.76 ตรม.

2. วัตถุแสดงขนาดใหญ่ 12.96 ตรม.

โดยสรุป

แผ่นภาพใช้พื้นที่ 3 - 6 ตรม.

วัตถุขนาดเล็ก 5.76 ตรม.

วัตถุขนาดใหญ่ 12.96 ตรม.

ห้องสมุด

การหาพื้นที่ห้องสมุด

จำนวนเจ้าหน้าที่ 10 / 15 คน

จำนวนผู้เข้าชมหรือสมัคร 20 คน

จำนวนผู้ที่มาจากภายนอก 30 คน

ผู้ใช้ห้องสมุดทั้งหมด 65 คน / วัน

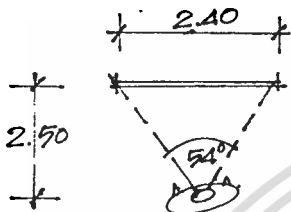
บริเวณอ่านหนังสือพร้อมทางสัญจร 2.32/คน

(จากมาตรฐาน ของ ARCHITECT'S DATA)

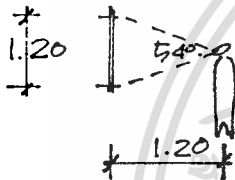
พื้นที่บริเวณอ่านหนังสือ 2.32 x 65 150.80 ตรม.

(มาตรฐานห้องสมุดแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ต้อง

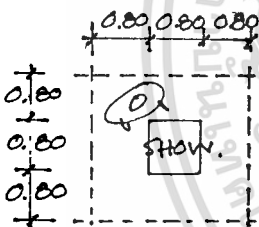
มีหนังสืออย่างน้อย 30 เล่ม/คน)

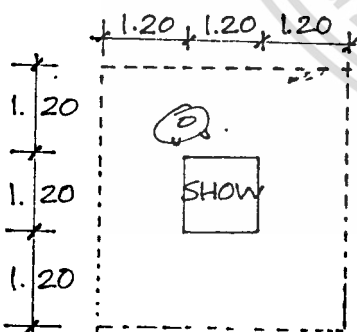
PLAN.

ELEVATION.

PLAN SMALL CRAFT.

PLAN BIG CRAFT.

จำนวนหนังสือ 30 / 65 1950 เล่ม
ซึ่งเป็นค่าน้อยที่สุด ควรจะเพิ่มหนังสือเพื่อการขยาย
ตัว สรุปล จำนวนหนังสือ่าจะมีถึง 2500 เล่ม
(จาก BUILDING TYPES)

- บริเวณว่างหนังสือ

หนังสือ 250 เล่ม ใช้พื้นที่ 1.30 ตรม

หนังสือ 2500 เล่ม ใช้พื้นที่ 13 ตรม

โถงทางเข้าคิดเป็น 10 / ของพื้นที่อ่านหนังสือ

(จากหนังสือ TIME SEAVER.) 15 ตรม.

ห้องเก็บหนังสือคิดเป็น 50 / ของพื้นที่ว่างหนังสือ

(จาก BUILDING TYPES) 6.5 ตรม.

ห้องคนควา คิดจาก 10 / ของผู้ใช้บริการ

ผู้ใช้ห้องคนควา 7 คน

1 คนใช้พื้นที่ 2 ตรม.

(7 คนพื้นที่ 14 ตรม.

บริเวณตู้บรรณรายการ 2 ตู้ 2.52 ตรม.

ห้องบรรณารักษ์

- โต๊ะทำงาน, ตู้เอกสาร, ชั้นวางของ, ชั้นตีคหนังสือ

- พื้นที่ใช้ 4.80 / 3.00 14.40 ตรม.

ห้องซ่อมหนังสือ

- โต๊ะทำงาน, ชั้นตีคหนังสือ

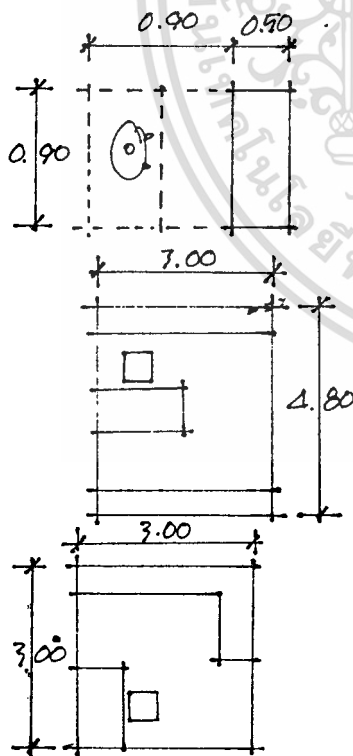
- พื้นที่ 3.00 / 3.00 9.00 ตรม.

บริเวณยืมและคืนหนังสือ

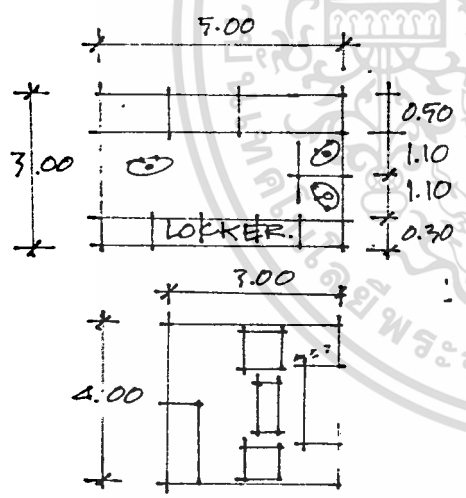
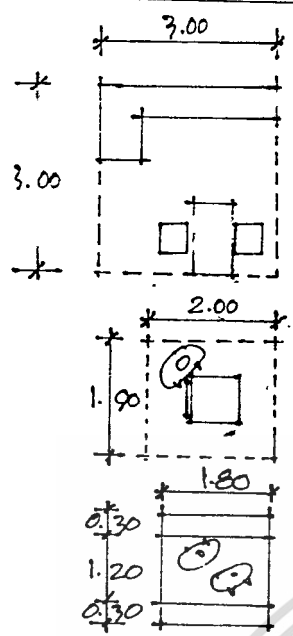
- เถาเตอร์, โต๊ะทำงาน 3.00 / 3.00 9 ตรม.

บริเวณถ่ายเอกสาร

- พื้นที่ใช้ 1.90 / 2.00 3.80 ตรม.

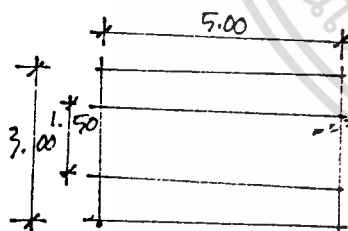
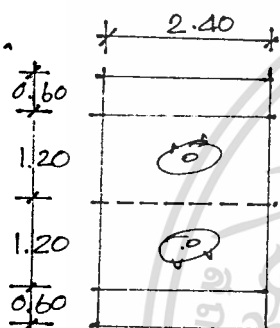
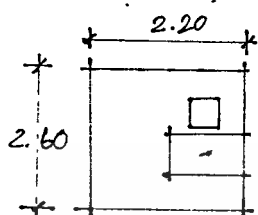
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณฉากของ
 พื้นที่ใช้ 2 x 0.90 x 1.80 3.24 ตรม.
 ห้องเก็บไมโครฟิล์มและสื่อ
 -พื้นที่ 2.00 x 4.00 8.00 ตรม.
 ส่วนจัดแสดงและเผยแพร่
 -ห้องประชุมใหญ่พร้อมเวทีการแสดง
 (จุดคนได้ประมาณ 400 คนคิดจากผู้ที่มาใช้โครงการ
 เพื่อเข้าชมการแสดง). เวทีแสดงคิดเป็น 15 /ของ
 ห้องประชุม
 -พื้นที่ 1.30/คน 440 ตรม.
 -พื้นที่เวที 75 ตรม.
 ห้องฉายภาพยนตร์
 -เครื่องฉายภาพยนตร์ 3 เครื่อง ขนาด 16, 35, 70
 มม. ใช้พื้นที่ 18 ตรม. (THEATER PLAN.)
 ห้องแต่งตัวของนักแสดงชายหญิงห้องละ 15 ตรม.
 (อาคารตัวอย่าง)
 ห้องรับรอง วี ไอ ที
 ตู้รับแขก, ตู้หนังสือ 3.00 x 4.00 12 ตรม.
 ห้องพักผ่อนบรรยาย
 -โต๊ะทำงาน, ตู้หนังสือ, ตู้เอกสาร,
 -พื้นที่ 4.50 x 3.00 13.50 ตรม.
 พื้นที่แสดงงาน ชั่วคราว คิดเป็น 50 /ของวัตถุที่แสดง
 ในพิพิธภัณฑ์ (GRAPHIC STANDARD.)
 วัตถุที่แสดงจะมีประมาณ 90 ชิ้นใช้มาตรฐาน
 8.00 ตรม./ชิ้น
 ไทระ เนื่องจากวัตถุที่นำออกแสดงอาจจะมีขนาดใหญ่
 เช่น เครื่องเรือน 90 x 8.00 720 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(จาก ARCHITECT'S DATA)

พื้นที่ประกอบงาน 25 ตรม. (ประมาณการ)

เก็บวัสดุฝึก 3.00 / 4.00 12 ตรม.

เก็บผลงาน 25 ตรม.

เก็บเครื่องมือ 9 ตรม.

ห้องพักผู้สอน 6.5 ตรม.

-รวมพื้นที่ 150 ตรม.

ห้องอบรมประเภทโลหะ

-ตู้เก็บรักหรือบมรัก 5.50 ตรม.

ห้องเก็บรัก 8.64 ห้องกักกรด 10.00

พื้นที่ประกอบงาน 25.00 ตรม.

พื้นที่ปฏิบัติงาน 20.00 ตรม.

เก็บวัสดุฝึก 9 ตรม.

เก็บผลงาน 16 ตรม.

เก็บเครื่องมือ 9 ตรม.

ห้องพักผู้สอน 6.5 ตรม.

รวมพื้นที่ 114 ตรม.

ห้องอบรมประเภทหวายและไม้ไผ่

-พื้นที่เก็บหวายและไม้ไผ่ 15.00 ตรม.

-พื้นที่บมหวายหรือไม้ไผ่ 15.00 ตรม.

-พื้นที่ปฏิบัติงาน 20 ตรม.

-พื้นที่ประกอบงาน 25 ตรม.

-ห้องพักผู้สอน 6.4 ตรม.

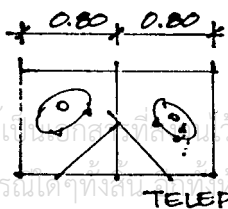
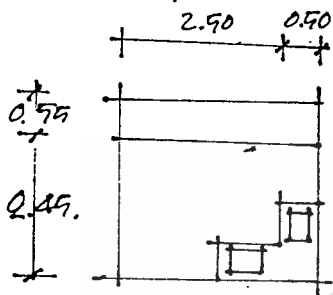
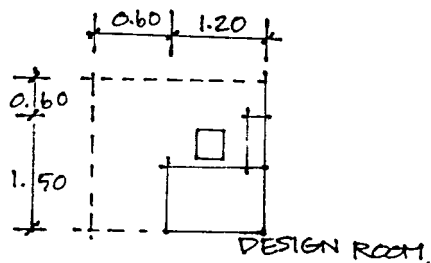
เก็บเครื่องมือ 9 ตรม.

เก็บผลงาน 9 ตรม.

รวมพื้นที่ 114 ตรม.

ห้องอบรมเอนกประสงค์ 150 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องถ่ายเอกสาร

-โต๊ะทำงาน มีพื้นที่ 6.00 ตรม /คน

ห้องโสตทัศนูปกรณ์

-ใช้พื้นที่ 3.00 x 3.00 9.00 ตรม.

(ARCHITECT'S DATA)

ห้องมีคสำหรับล้างและงานถ่ายภาพสี

-ตู้เก็บงาน, อ่างน้ำ, ตู้ไฟ

-ใช้พื้นที่ประมาณ 9.00 ตรม.

พื้นที่กลางแจ้ง

-บ่อน้ำ, และพื้นที่สีเขียวทั้งหมด

ส่วนจัดจำหน่าย

-ห้องบรรจุหีบห่อใช้พื้นที่ประมาณ 50 ตรม.

-บริเวณตรวจเช็คประทับตรา 12 ตรม.

(ประมาณการ)

พื้นที่จัดจำหน่าย

-วิเคราะห์จากพื้นที่ขายในกรุงเทพมหานครรายได้ที่เพิ่มขึ้นประมาณ 3,200 ตรม. (การวิเคราะห์)

ส่วนคลังวัสดุและคลังสินค้า

-ขนาดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ 10.00 x 10.00

-รวมทั้งที่ 100 ตรม.

บริเวณลงสินค้า (LOADING)

ขนาดพื้นที่ 2.00 x 3.00 6.00 ตรม.

คลังสินค้าคิด 20 / ช่องพื้นที่วางสินค้า (จาก IATA) จะได้พื้นที่วางสินค้า 400ตรม.

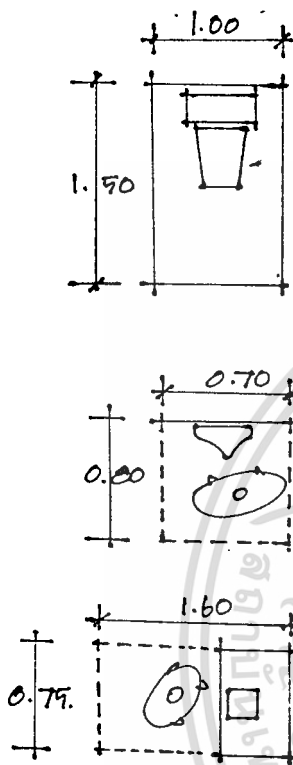
บริเวณติดคอสะพานและฝักของ

-เคาเตอร์, ที่นั่ง, ชั้นวางของ

-พื้นที่ 2.00 x 2.125 4.25 ตรม.

บริเวณโทรศัพท์สาธารณะ

-พื้นที่ 0.80 x 0.80 ของ 0.64 ตรม. / ตู้ นำไปใช้

พื้นที่ส่วนห้องพยาบาล

- คัดจากคู่มือกรม, เจ้าหน้าที่ 100 คน/เตียงได้

3 เตียง (HOSPITAL DATA)

พื้นที่ 4.5 ตรม./เตียง

พื้นที่ห้องน้ำ, ส่วนมเจ้าหน้าที่

- 1 ห้องน้ำ, ส่วน 1.0 x 1.50 1.50 ตรม.
- 1 ที่ปัสสาวะ 0.70 x 0.80 0.56 ตรม.
- 1 ที่อ่างล้างหน้า 0.75 x 1.60 1.20 ตรม.

จากมาตรฐานที่ทำการราชการ กำหนดให้สัดส่วนชาย

1/25, ที่/คน หญิง 1/20, ที่ /คน

โถปัสสาวะ 1/25, ที่/คน

อ่างล้างหน้า 1/25, ที่/คน

พื้นที่ห้องน้ำ, ส่วนผู้มาใช้บริการ

- ห้องน้ำ, ส่วนชาย

โถส่วน 2 ที่ใช้เนื้อที่ 3.00 ตรม.

โถปัสสาวะ 1 ที่ ใช้เนื้อที่ 0.56 ตรม.

อ่างล้างหน้า 1 ที่ ใช้เนื้อที่ 1.20 ตรม.

ค. หางส้วจร 80 / 3.80 ตรม.

- รวมพื้นที่ 8.56 ตรม.

- ห้องน้ำ, ส่วนหญิง

โถส่วน 2 ที่ใช้เนื้อที่ 3.00 ตรม.

อ่างล้างหน้า 1 ที่ ใช้เนื้อที่ /1.20 ตรม.

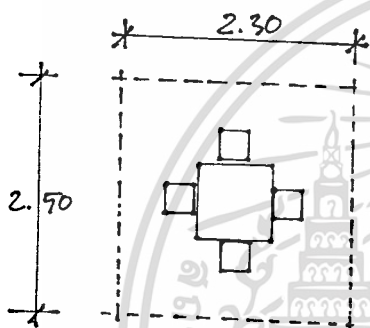
ค. หางส้วจร 80 / 3.36 ตรม.

- รวมพื้นที่ 7.56 ตรม.

ส่วนร้านอาหาร

- ในเวลา 12.00 - 13.00 น. จะมีผู้มาใช้ร้านค้า

เพื่อรับประทานมากที่สุด

คิดจากจำนวนผู้มาติดต่อและผู้ชมในเวลา 1 ชม.

2000 คน

จำนวนเจ้าหน้าที่ 150 คน

จำนวนผู้เข้าชมและสัมมนา 100 คน

-จำนวนผู้ใช้ร้านอาหาร 2260 คน

จาก (TIME SEVER) กำหนดให้ผู้ใช้ร้านอาหารคิด

เป็น 70 / ของผู้ใช้ทั้งหมด 1600 คน

กำหนดให้ 1 คนใช้เวลาในการรับประทานอาหาร

15 นาที ในเวลา 1 ชม.สามารถแบ่งออกได้เป็น 4คลิก

ดังนั้นโรงอาหารจะต้องจุคนได้ 400 คน

จำนวนโต๊ะอาหาร 1 โต๊ะ/4คน

จะมีจำนวนโต๊ะ 100 โต๊ะ

เนื้อที่โต๊ะพร้อมกลางเดิน 5.45 ตรม.

(ARCHITECT'S DATA)

พื้นที่รับประทานอาหาร 525 ตรม.

ส่วนครัว

(ARCHITECT'S DATA) กำหนดให้มีพื้นที่ครัว

20 / ของพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร (ครัวไทยต้องการ

การเนื้อที่ประกอบอาหารมากกว่า กำหนดให้ใช้ 30 /

ของพื้นที่ในส่วนรับประทานอาหาร

พื้นที่ครัว 157.5 ตรม.

-พื้นที่เตรียมอาหาร

ที่เตรียมอาหาร 4 / ของพื้นที่ครัว 6.30 ตรม.

เก็บผัก คิดเป็น 7 / ของครัว 11.02 ตรม.

เก็บเนื้อ คิดเป็น 4 / ของครัว 6.30 ตรม.

รวมพื้นที่ 23.6 ตรม.

-พื้นที่ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ของหวาน 12 / ของครัว 13.95 ตรม.

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของดาว 20 / ของครัว 31.40 ตรม.

พื้นที่จำหน่ายอาหาร

คิดเป็น 10 / ของพื้นที่รับปะทานอาหาร 52.5 ไร่.

การหาพื้นที่ส่วนจอดรถ

ก. คิดจากจำนวนผู้ใช้โครงการ

จากจำนวนผู้เข้าใช้โครงการใน 3 ชม. ประมาณ 1950 คน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบอัตราส่วนการใช้ยานพาหนะ

ประเภท	เฉลี่ย	พิพิธภัณฑ์สถานฯพระนคร	เซ็นทรัลฯ
รถประจำทาง	47	42	52
รถยนต์ส่วนตัว	20	20	20
จักรยานยนต์	4	2	6
รถนำเที่ยว	24	30	18
รถรับจ้าง	5	6	4

ที่มา จากการศึกษาของพิพิธภัณฑ์สถานฯและเซ็นทรัลลาดพร้าว

จากสถิติผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัว

20 /

จะโดยผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัว

1950 / 20 390 คน
100

ผู้ที่มาโดยจักรยานยนต์

1950 / 4 78 คน
100

ผู้ที่มาโดยรถยนต์นำเที่ยว

1950 / 24 468 คน

- ผู้ที่มาโดยรถส่วนตัว

390 คน

รถยนต์ 1 คัน จุได้

4 คน

ดังนั้นคน 390 คน จะต้องใช้รถ

97 คัน

- ผู้ที่มาโดยรถจักรยานยนต์

78 คน

รถจักรยานยนต์ 1 คัน จุได้

2 คน

ดังนั้นคน 78 คน จะต้องใช้รถ

39 คัน

- ผู้ที่มาโดยรถนำเที่ยว

468 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารรถนำเที่ยว(รถทัวร์)ใช้ 1 คัน จุคนได้ 60 คน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตามทั้งนี้ 468 คัน จะต้องใช้รถทัวร์ 7 คัน

๖. คิดจาส่วนเจ้าหน้าที่

จากมาตรฐานที่จอดรถเจ้าหน้าที่	10คัน/1คัน
จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด	150 คน
ดังนั้นจะได้จำนวนรถทั้งหมด	15 คัน

๗. คิดที่จอดรถบริการ

รถโดยสารขนาดเล็ก	จำนวน	2 คัน (ใช้ในการรับส่งพนักงาน)
รถส่งของและอื่นๆ	จำนวน	2 คัน

สรุป การหาที่จอดรถในวิธีที่ /1 จะได้ที่จอดรถดังนี้

- ส่วนที่จอดรถที่เข้ามาใช้บริการ
- รถยนต์ส่วนตัว 97 คัน
- รถนำเที่ยว 7 คัน
- รถจักรยานยนต์ 39 คัน
- ส่วนที่จอดรถของเจ้าหน้าที่ 15 คัน
- ส่วนที่จอดรถบริการ 4 คัน

จากแบบปฏิบัติจะได้ที่จอดรถดังต่อไปนี้

- โรงมหรสพ มีที่จอดรถ 1 คัน/ที่นั่งชม 20 ที่
- อาคารที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่ม 1 คัน/พื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 20 ตรม.
- สำนักงานใหม่ที่มีที่จอดรถ 1 คัน/พื้นที่ 60 ตรม.
- หอศิลป์ 1 คัน/พื้นที่ 10 ตรม.
- สมาคมเรือมูลนิธิใหม่ที่มีที่จอดรถไม่น้อยกว่า 6 คัน
- ห้างสรรพสินค้า 1 คัน/พื้นที่ 20 ตรม.

สรุป จะได้จำนวนที่จอดรถ 160 คันและส่วนของเจ้าหน้าที่ 15 คัน

จากแบบปฏิบัติกำหนดให้อาคารขนาดใหญ่ที่มีที่จอดรถ 1 คัน/พื้นที่ 120 ตรม.

พื้นที่โครงการทั้งหมด 15232 ตรม.

ดังนั้นจะได้จำนวนที่จอดรถทั้งโครงการ 130 คัน

จากข้อพิจารณาทั้ง 3 วิธี จะได้ข้อสรุปจำนวนที่มากที่สุดของเจ้าหน้าที่ 15 คัน

และที่จอดรถส่วนตัวมากที่สุดจำนวน 160 คัน

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินที่จอดรถทั้งโครงการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น รถยนต์ส่วนตัวของผู้มาใช้บริการที่พื้นที่ 15 ตรม./คัน 160/15 มีการนำไปใช้

พื้นที่	2,400 ตรม.		
รถจักรยานยนต์ใช้พื้นที่	2 ตรม./คัน	39 ÷ 2	78 ตรม.
รถนำเที่ยวใช้พื้นที่	40 ตรม./คัน	7 ÷ 40	280 ตรม.
รถเจ้าหน้าที่ใช้พื้นที่	15 ตรม./คัน	15 ÷ 15	225 ตรม.
รถบริการใช้พื้นที่	38.5 ม ² /คัน	38.5 ÷ 4	154 ตรม.
รวมพื้นที่จอดรถทั้งหมด			3197 ตรม.

การหาจำนวนสุขภัณฑ์

ตารางที่ 20 มาตรฐานสุขภัณฑ์ในอาคารสาธารณะ

จำนวนคน	โถส่วน		ที่ปัสสาวะ		อ่างล้างหน้า	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1- 200	2	3	2	-	1	1
201- 400	3	4	3	-	2	2
401- 600	4	5	4	-	3	3
601- 800	5	6	5	-	4	4
801-1000	6	7	6	-	5	5

ที่มา

การหาจำนวนสุขภัณฑ์ในสำนักงาน

โถส่วน (ที่)	จำนวน (คน)	อ่างล้างหน้า
1 ที่	15	1 ที่
2 ที่	16-35	2 ที่
3 ที่	36-55	3 ที่
4 ที่	56-80	4 ที่
5 ที่	81-110	4 ที่
เพิ่ม 1 ที่/40 คน	125 ขึ้นไป	เพิ่ม 1 ที่/45คน

ที่ปัสสาวะ คิดเป็น 1 ที่ ต่อ โถส่วน 1 ที่

การหาพื้นที่ส่วนของเครื่อง

ก. พื้นที่ส่วนปรับอากาศ บริเวณที่มีความจำเป็นในการใช้เครื่องปรับอากาศดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารส่วนบริการและทำงานเจ้าหน้าที่การศึกษาเท่านั้น 1525 ตรม.นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ส่วนที่คิดพื้นที่ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงพื้นที่อาคารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงงานเทศกาล

1200 ตรม.

การวิเคราะห์พื้นที่ส่วนจัดจำหน่าย

การคำนวณหาพื้นที่การขายคิดจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน และเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและของที่ระลึกต่อคนต่อวันเปรียบเทียบกับพื้นที่ขายของร้านหัตถกรรมที่มีอยู่ในกรุงเทพฯ ในปัจจุบันเพื่อเปรียบเทียบหาความต้องการพื้นที่ขายหัตถกรรมในอนาคต

ปี พ.ศ. 2530 นักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางเข้ามาในกรุงเทพฯ มีจำนวน 8,877,722 คน คิดเป็น ชาวไทย 6,035,157 คน

ชาวต่างชาติ 2,842,565 คน

ที่มา กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาหัตถกรรม 87.16 %

คิดเป็นชาวไทย 5,040,000 คน

ชาวต่างชาติ 2,533,000 คน

ระยะเวลาทำน้กโดยเฉลี่ยของชาวต่างชาติ 4 วัน ค่าใช้จ่าย

โดยเฉลี่ย 600 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายในการซื้อของที่ระลึก คิดเป็น 28.32% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ประมาณ 56.5 บาท/วัน/คน

จะมีรายได้ในแต่ละวันประมาณ 1,193,238 บาท

ระยะเวลาทำน้กของนักท่องเที่ยวชาวไทยเฉลี่ย 4 วัน ค่าใช้จ่าย

โดยเฉลี่ย 300 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายจากการซื้อของที่ระลึก คิดเป็น 28.32% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ประมาณ 28.30 บาท/วัน/คน

จะมีรายได้ในแต่ละวันประมาณ 1,148,608 บาท

รวม 2,341,864/วัน หรือ 283,362,366 /ปี (2530)

ข้อมูลการจำหน่ายสินค้าในกรุงเทพมหานคร

ร้านจิวเวลรี่ทั้งหมดมี 43 ร้าน

ร้านจำหน่ายของรัฐ 8 ร้าน

ในห้างสรรพสินค้า 12 ร้าน

รวมทั้งสิ้น 63 ร้าน

พื้นที่ขายโดยเฉลี่ย 215 ตรม./ร้าน

เอกสารนี้เป็นที่มาการคุ้มครองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (ปี 2530) โยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ชายทั้งหมด	12,550	ตรม. รายได้	283,362,366 บาท
จะได้อพื้นที่ชาย	283,362,366		23,000 บาท/ตรม./ปี
	12,550		

ในปี พ.ศ. 2540 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 8,000,000 คน
 จะมีชาวต่างชาติที่เดินทางมาพักนอนในกรุงเทพฯ ประมาณ 3,7000,000 คน
 ชาวไทยประมาณ 7,000,000 คน
 รวม 10,700,000 คน จะมีรายได้ประมาณ 3,994,800บาท/วัน

ดังนั้นควรจะมีพื้นที่ชายเพิ่มขึ้นในปี 2540 ประมาณ 20533 ตรม.
 โดยมีพื้นที่เพิ่มขึ้นได้อีก 8033 ตรม.

1. จากการศึกษาผลกระทบ

ไนท์ บาร์ชาร์ท นักท่องเที่ยวจะเดินซื้อของในพื้นที่ชายทั้งหมด 3,900 ตรม. ในเวลา 2 ชม.

นารายณ์ภักดิ์ มีพื้นที่ 768 ตรม. นักท่องเที่ยวเดินได้ทั่วถึงในเวลา 30 นาที

ที่มา ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม, พัทธยา วิเชียร วงศ์ดีเลิศ

โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวจะเดินซื้อของประมาณ 1 1/2 ชม. หรือประมาณ 1,500 ตรม. ในเวลา 1 ชม. ในโครงการกำหนดให้นักท่องเที่ยวเดินซื้อของ 1 1/2 ชม. ดังนั้นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเดินซื้อของนักท่องเที่ยว 2,250 ตรม.-

คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวมาใช้โครงการมาก เนื่องจากที่ตั้งอยู่ในศักยภาพที่เอื้ออำนวย เช่น สถานีขนส่งหมอชิต, สนามบินดอนเมือง, องค์การตลาดเพื่อการเกษตร เป็นต้น อีกทั้งยังอยู่ในเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนโครงการได้มาก โครงการนี้จึงควรมีพื้นที่ประมาณ 2,500 ตรม.

สรุป ควรจะมีพื้นที่ชายประมาณ 2,500 ตรม,

จากตารางที่ จะเห็นว่าขนาดบริเวณขายสินค้ารวมมีตั้งแต่ 0.75 - 0.20 ไร่ของพื้นที่ชายทั้งหมด โดยเฉลี่ยประมาณ 0.40 ไร่

ดังนั้น พื้นที่ชายของศูนย์เอง 2500 ÷ 40 = 1000 ตรม.
 100

พื้นที่ให้เช่าประมาณ 1500 ตรม.

4.5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ

การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

โครงการศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติ (THAI TRADITION CRAFT) มีหน้าที่ใช้

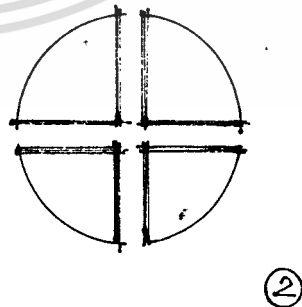
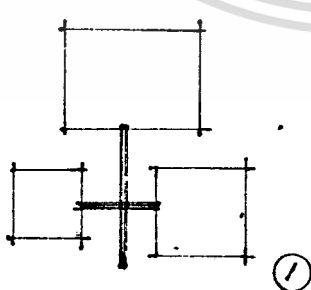
- สอยคือ
1. จัดแสดงงานหัตถกรรมในลักษณะถาวรและชั่วคราว
 2. จัดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมทั้งในรูปแบบการจัดจำหน่ายของหน่วยงานและร้านค้าให้เข้า ตลอดจนการส่งขายต่างประเทศ
 3. จัดการอบรม, สาธิต, สัมมนา ให้แก่นักศึกษา, ประชาชน, ผู้ประกอบการจำหน่าย เพื่อพัฒนาหัตถกรรมและการสร้างงาน
 4. ให้ข้อมูล, คำแนะนำ, คำปรึกษา, ตลอดจนจัดการด้านวิชาการวางแผนงานหัตถกรรม

นอกจากหน้าที่หลัก 4 ประการแล้ว องค์ประกอบอื่นที่สนับสนุนองค์ประกอบทั้ง 4 ก็คือ การศึกษา, โรงอาหาร, การจัดการแสดง, การละเล่น, การจัดงานเทศกาลต่างๆ ซึ่งหน้าที่ใช้สอยเหล่านี้ก็ต้องการพื้นที่ต่อเนื่องอย่างเต็มที่ และก็ต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วย

การจัดองค์ประกอบเหล่านี้ จะจัดองค์ประกอบแบบจตุรภาคและแบบวงกลม

1. แบบจตุรภาค () คือการจัดองค์ประกอบแบบแบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยใช้แกนสัมพันธ์ (AXIS) เป็นตัวแบ่งและใช้เป็นแกนสัมพันธ์ในเวลาเดียวกัน ใช้โดยทั่วไปสำหรับอาคารศูนย์การค้าหรือบริการ

2. แบบวงกลม (CIRCLE) คล้ายคลึงกับแบบจตุรภาค แต่จะใช้เส้นรัศมีเป็นแกนสัมพันธ์แทน

แต่การจัดองค์ประกอบในรูปของแผนภูมิ การออกแบบสถาปัตยกรรมต้องอาศัยการเปรียบเทียบค่าความสัมพันธ์ (INTERACTION) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ (ELEMENTS) และแกนสัมพันธ์ ((AXIS) เพื่อประโยชน์ในการจัดความสัมพันธ์

ขององค์ประกอบ (ELEMENTS) และ INTERACTION) นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ
 การเปรียบเทียบองค์ประกอบของโครงการนี้ อาศัยหลักการในการกำหนด
 ความสัมพันธ์โดยการพิจารณาลักษณะประเภทความสัมพันธ์ ได้แก่

ความสัมพันธ์ด้านการบริหาร

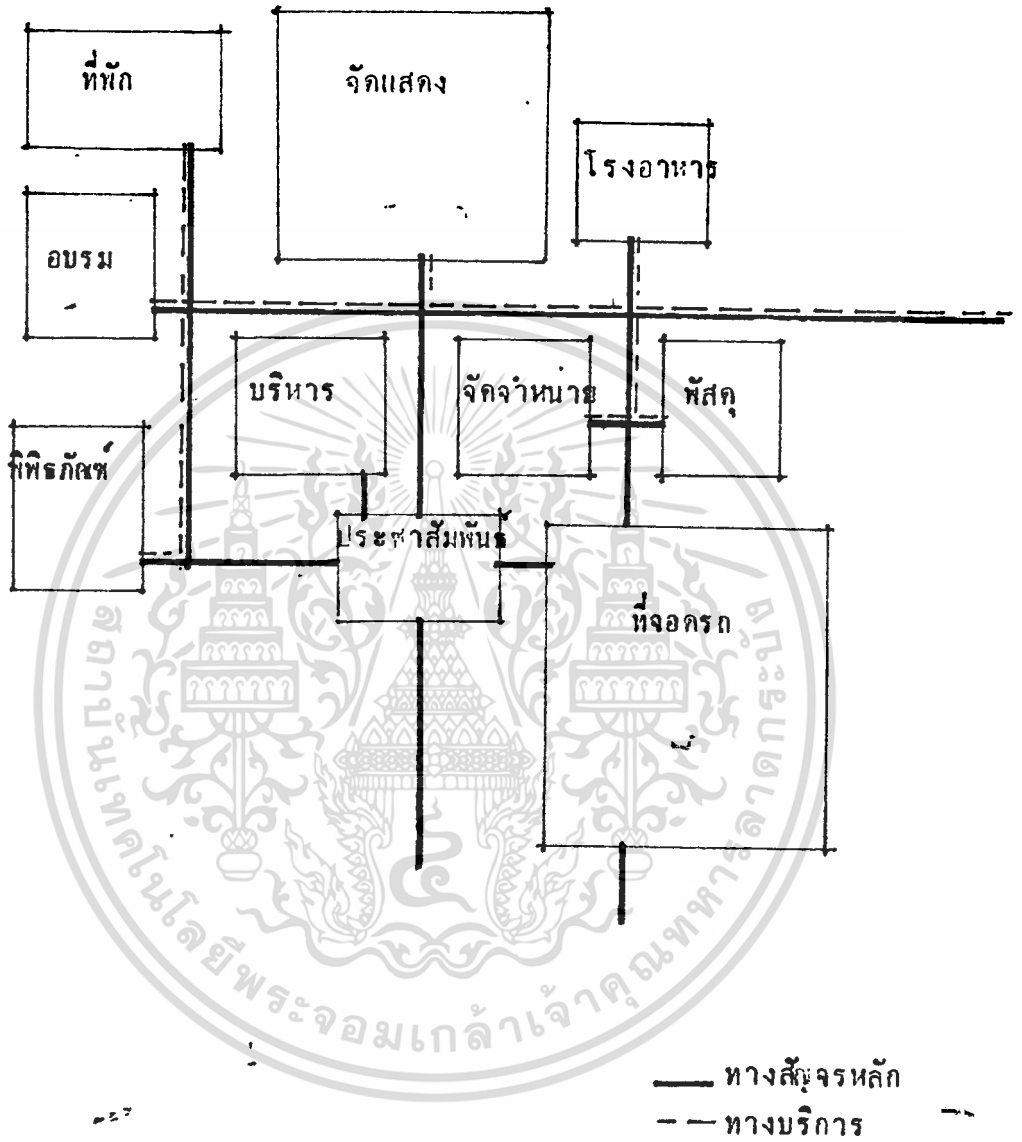
ความสัมพันธ์ทางด้านบริการ

ความสัมพันธ์ทางด้านติดต่อ

ความสัมพันธ์ทางด้านเทคนิค

องค์ประกอบหลัก

องค์ประกอบหลัก

ที่	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	บริหาร		4	3	3	3	1	1	1	1	2
2	โครงสร้างพื้นฐาน	●		4	4	3	1	1	1	2	4
3	อนุรักษ์และวิชาการ	●	●			2	1	1	1	2	3
4	จัดแสดงและเผยแพร่	●	●	●			3	3	3	1	4
5	จัดจำหน่ายและการส่งออก	●	●	●	●			4	4	1	1
6	คลังสินค้า	●	●	●	●	●			2	1	2
7	โรงอาหาร	●	●	●	●	●	●			3	2
8	ที่พัก	●	●	●	●	●	●	●			4
9	ฝึกอบรมและการผลิต	●	●	●	●	●	●	●	●		1
10	โรงจอดรถ	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
	รวม	19	24	19	26	21	19	21	18	19	25

บริหาร

บริการ

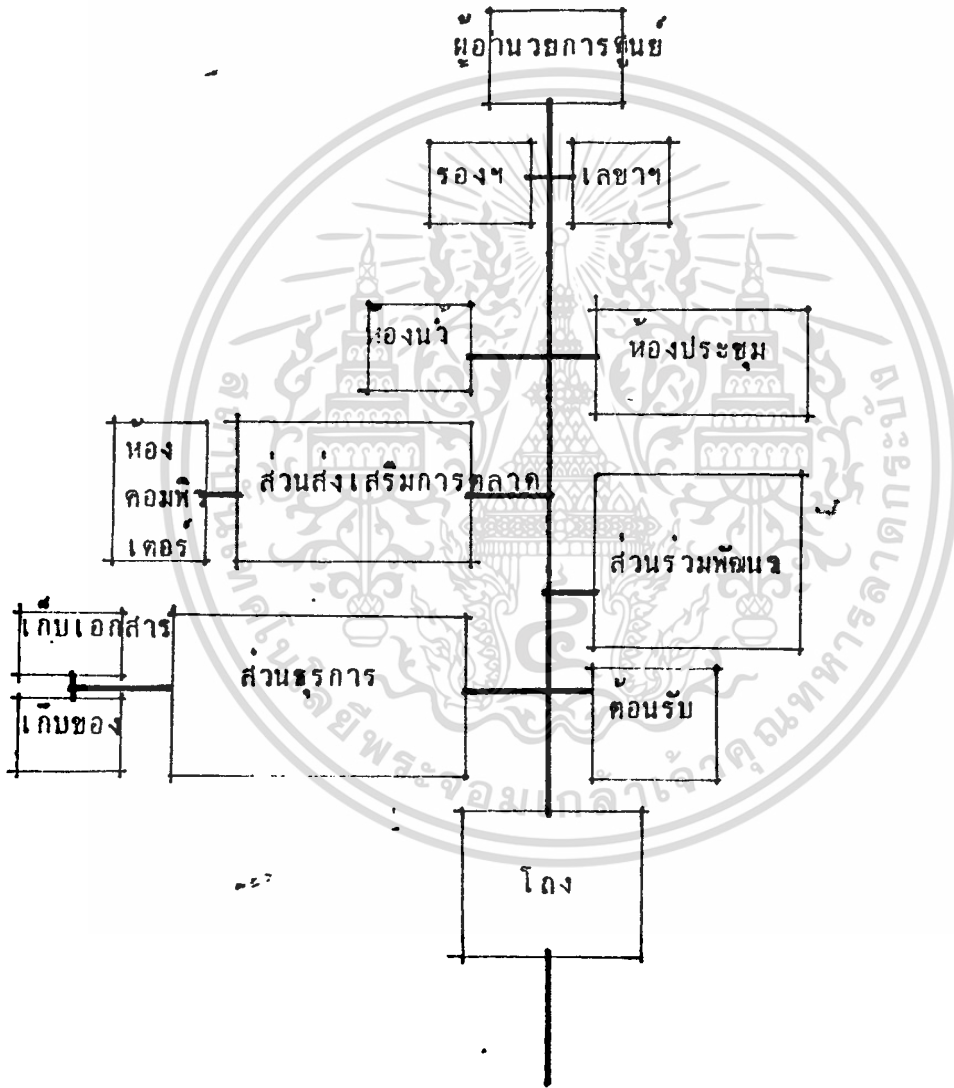

คลังสินค้า

เทคนิค

ส่วนบริหาร

————— ทางสายหลัก
 - - - - - ทางบริการ

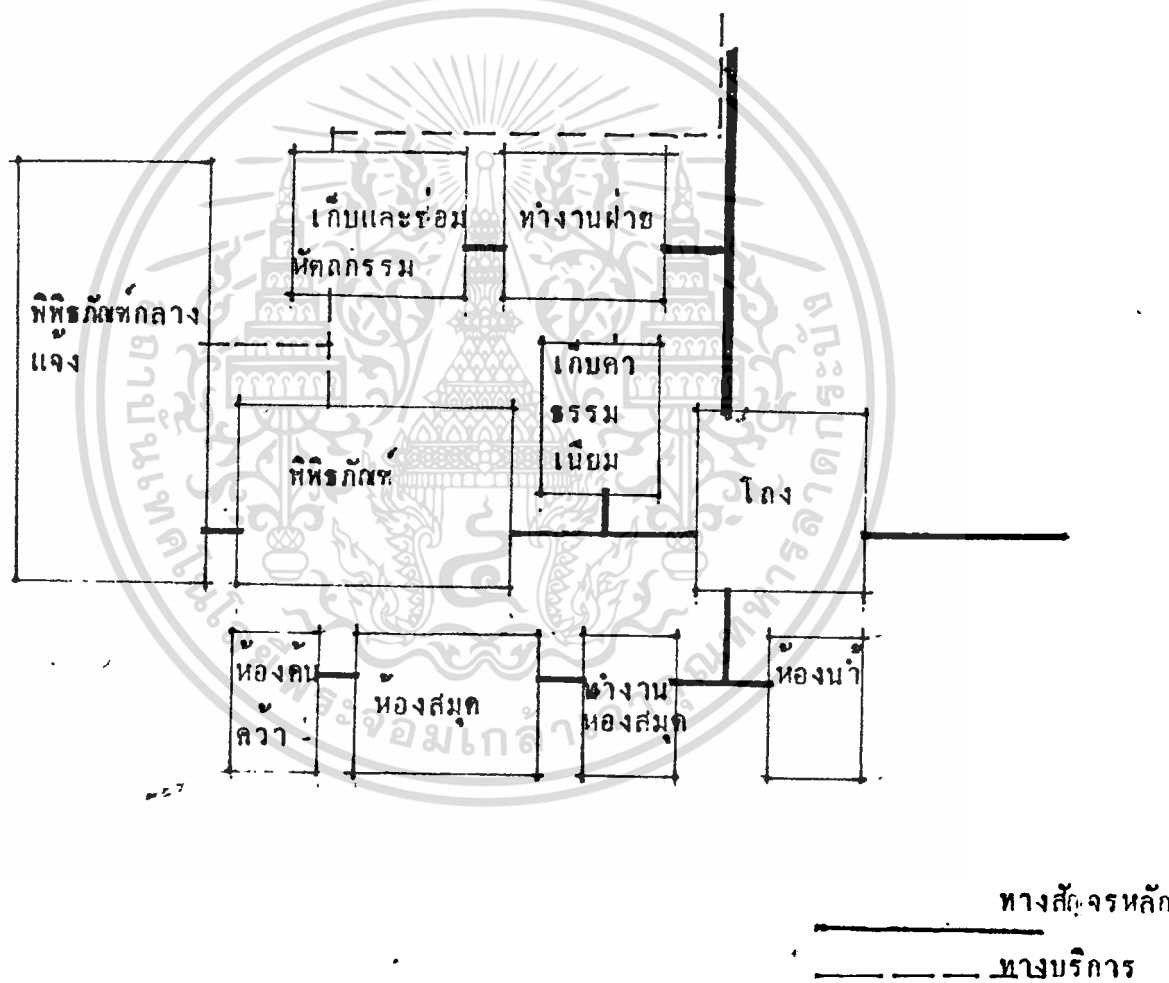
ส่วนอนุรักษ์

ที่	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	รวม	
1	โถง		4	2	4	2	2	3	3	2	3	2	27	
2	ส่วนทำงานพนักงาน	●		4	4	2	2	2	2	2	3	2	24	
3	ห้องเก็บเอกสาร	●	●			2	3	2	2	2	1	1	24	
4	ห้องเก็บค่าธรรมเนียม ละ ผ่าก	●	●	●			1	1	1	4	3	2	24	
5	ซ่อมและรักษาเหตุการณ์	●	●	●	●			4	1	3	3	2	24	
6	เก็บเหตุการณ์	●	●	●	●	●			1	4	3	2	24	
7	ห้องสมุด	●	●	●	●	●	●			2	1	2	16	
8	พิธีอภิวาศ	●	●	●	●	●	●	●	●		4	2	3	2
9	พิธีอภิวาศกลางแจ้ง	●	●	●	●	●	●	●	●	●		2	4	25
10	ห้องน้ำ	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		1	20
11	บ่อน้ำ	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		23

บริหาร
บริการ
ติดต่อ
เทคนิค

ส่วนพิพิธภัณฑ์

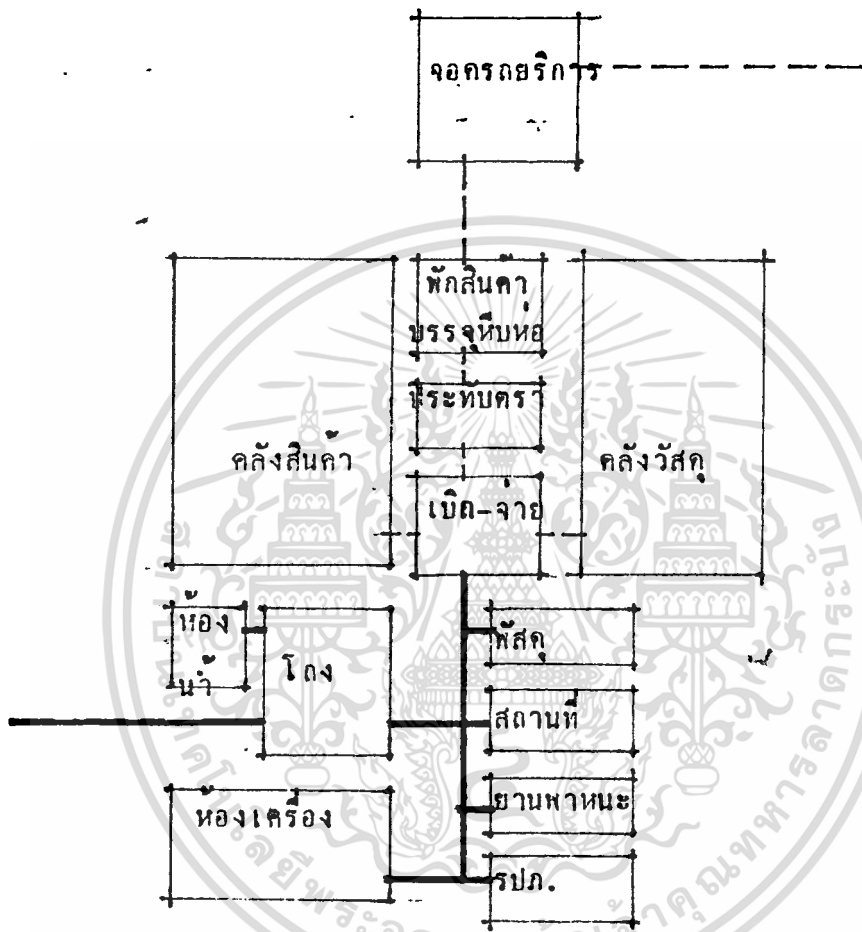

ส่วนทัศน

ที่	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	ทำงานทัศน		2	2	2	4	3	3	4	5	1	2	1	1	1	1	2	3	3	41
2	ทำงานส่วนที่ ๒๐๖๖๖๖			2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	41
3	ทำงานตามกำหนด				2	2	2	2	2	3	3	2	1	1	1	1	4	3	3	36
4	ทำงานรักษาความปลอดภัย						3	1	1	3	1	3	2	3	3	1	1	2	1	34
5	คลังสินค้า							4	4	2	4	4	1	1	1	1	3	3	1	41
6	ประทับตรา								4	2	4	4	1	1	1	1	2	2	2	35
7	บรรจุซอง									3	3	1	1	1	1	1	3	2	2	36
8	คลังวัสดุอุปกรณ์										2	4	2	1	1	1	1	3	3	36
9	บริเวณคลังสินค้า											3	1	1	1	1	2	4	3	41
10	บริเวณเบิกจ่ายสินค้า												3	1	1	1	1	4	3	42
11	กองนำลงงาน													2	1	3	2	3	3	35
12	กองเครื่องสูบน้ำ														3	4	4	1	2	32
13	ส่วนรับมรดก															3	2	1	2	26
14	คลังสูง																4	1	1	27
15	คลังเก็บน้ำใต้ดิน																	1	1	26
16	คลังอคริลิก																		2	35
17	กอง																		2	41
18	ส่วนท่อน้ำผ่าย																			35

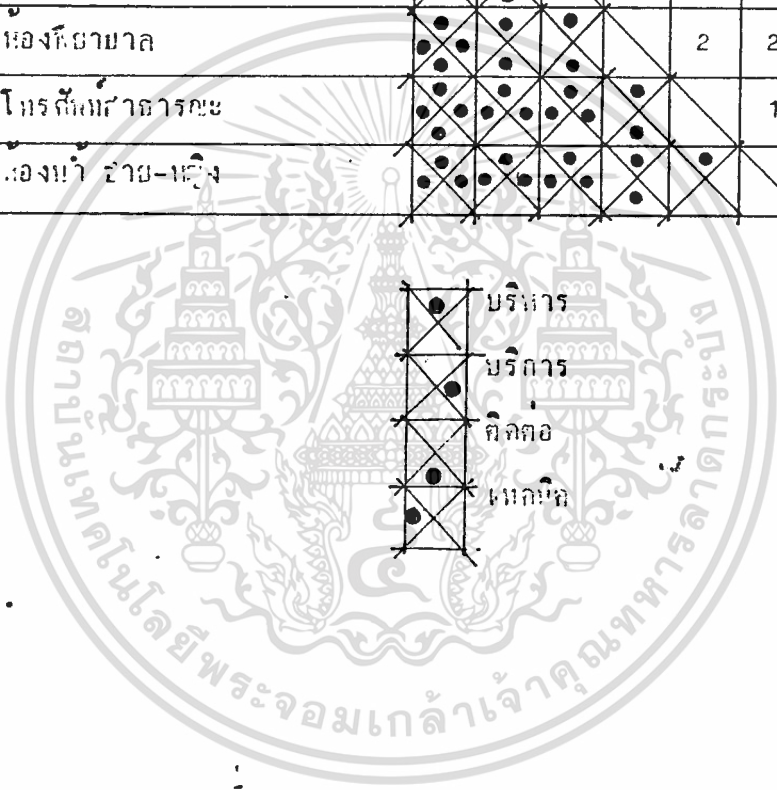
ส่วนที่พัก

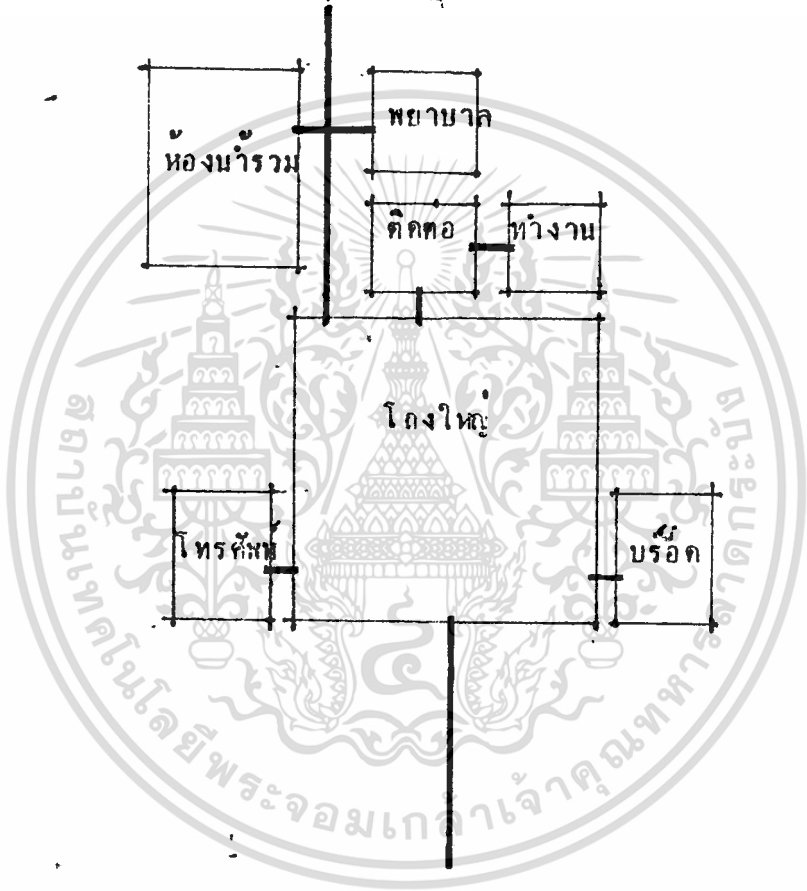
————— ทางสัญจรหลัก
 - - - - - ทางบริการ

ส่วนประชาสัมพันธ์

	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	รวม
1	โดง		4	3	4	4	3	18
2	คิดทอสอบถาม	●		4	2	3	3	16
3	ห้องทำงานประชาสัมพันธ์	●	●		2	3	3	15
4	ห้องวิทยาล	●	●	●		2	2	11
5	โทรศัพท์ข่าวสาร	●	●	●	●		1	13
6	ห้องนำเข้า-ออก	●	●	●	●	●		13

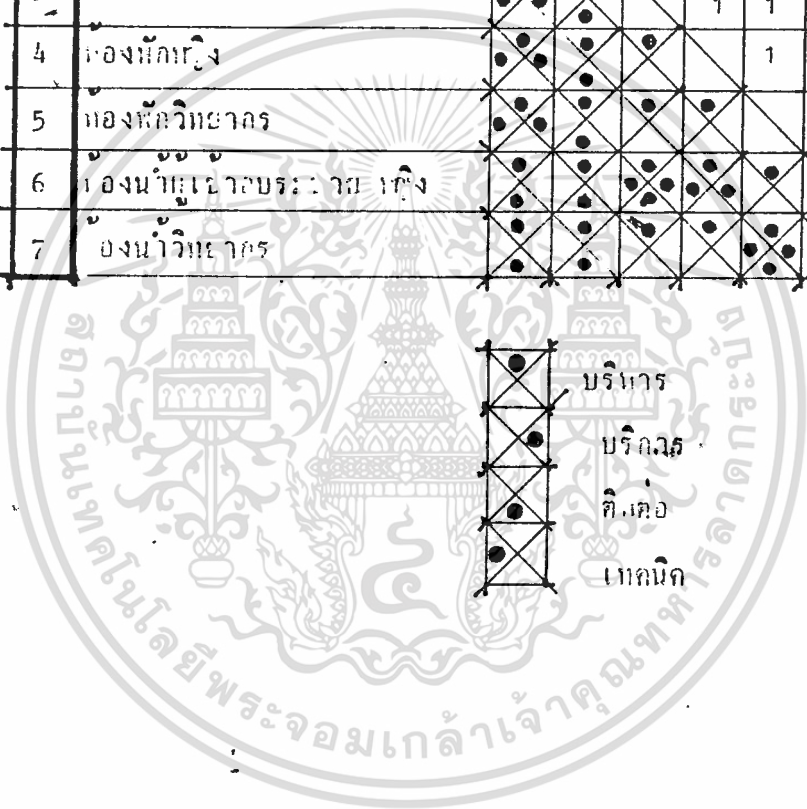
ส่วนประชาสัมพันธ์

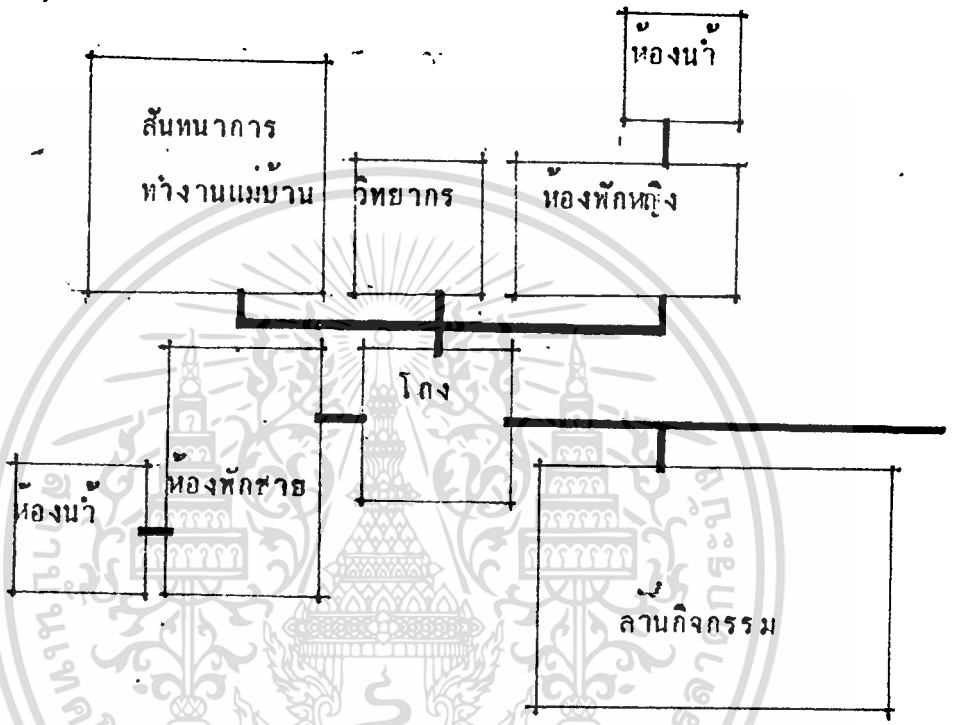
————— ทางสัญจรหลัก
 - - - - - ทางบริการ

ส่วนที่หก

ที่	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	รวม
1	โดง		4	3	3	3	2	2	17
2	ทำงานแมชาน	●				2	2	2	14
3	ห้องฝึกชาย	●			1	1	4	1	12
4	ห้องฝึกหญิง	●				1	4	1	12
5	ห้องฝึกวิชาการ	●					1	4	12
6	ห้องนำทีมเข้าประกวดแข่งขัน	●						1	14
7	ห้องนำทีมวิชาการ	●							11

ส่วนที่หัก

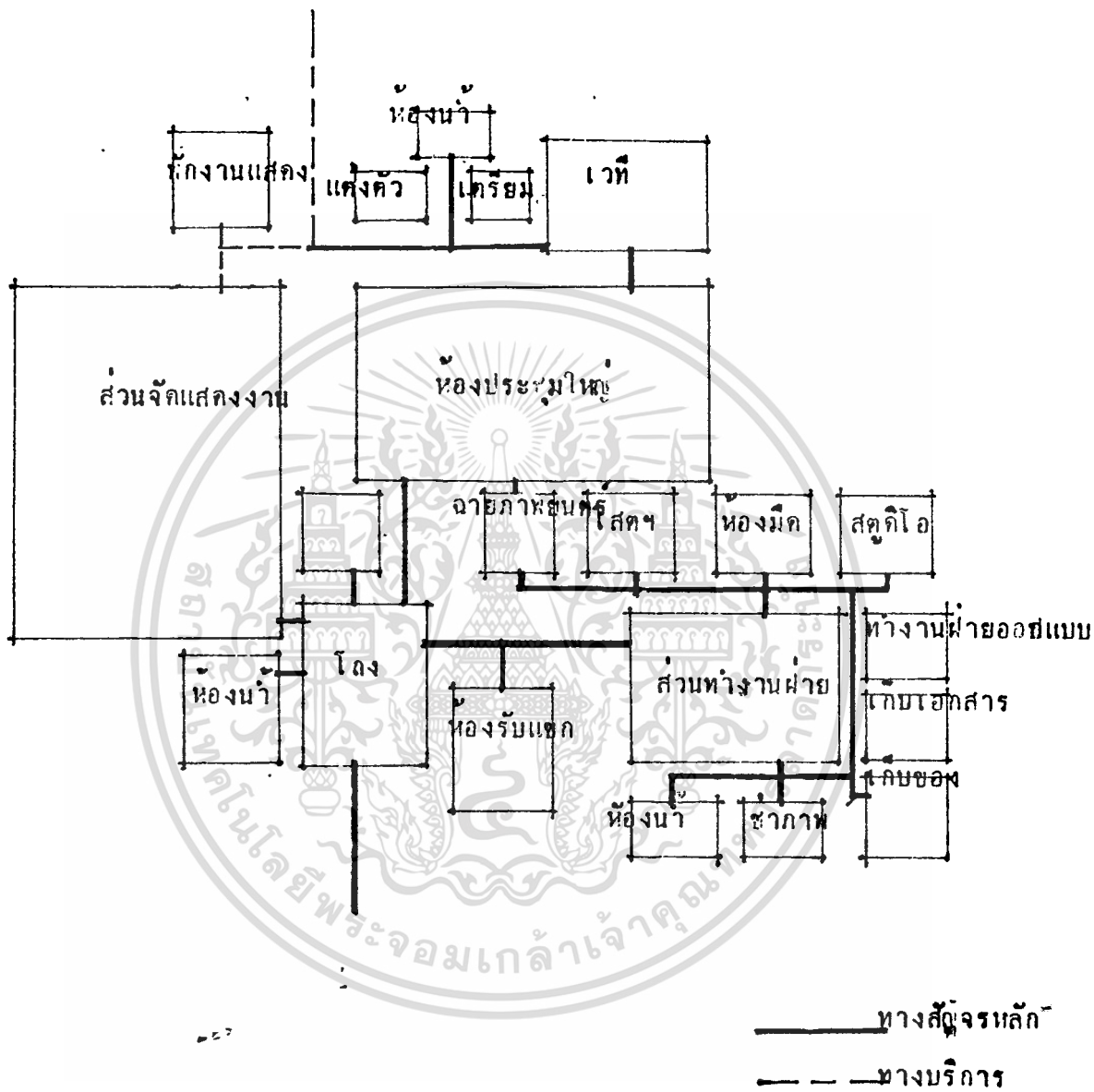
 ทางสัญจรหลัก
 ทางบริการ

ส่วนจัดแสดง

ที่	กอง/หน่วยงาน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	รวม
1	โถง		4	2	2	1	1	3	3	2	2	2	2	5	1	3	2	4	3	52
2	กองช่างงานเจาะพลาตี	●		4	4	4	4	4	4	2	3	2	1	2	2	4	3	3	3	55
3	กองช่างออกแบ้ม	●	●		3	2	2	1	1	1	1	2	3	3	1	1	3	3	3	134
4	กองช่างอิเล็กทรอนิกส์	●	●	●		2	2	2	2	3	3	3	1	1	1	1	3	3	3	137
5	กองเก็บเอกสาร	●	●	●	●		4	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	2	2	22
6	กองเก็บขดง	●	●	●	●	●		1	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	236
7	กองรับรอง	●	●	●	●	●	●		3	1	2	1	3	4	1	1	1	3	3	133
8	กองฝึกเบรกราย	●	●	●	●	●	●	●		3	3	1	3	3	1	1	3	2	1	136
9	กองฉายภาพยนตร์	●	●	●	●	●	●	●	●		4	4	3	4	1	1	3	1	1	131
10	กองโสตทัศนศึกษา	●	●	●	●	●	●	●	●	●		3	3	4	2	1	3	3	1	133
11	กองมา	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		1	1	1	1	2	3	1	131
12	เวที	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		4	4	1	2	2	1	137
13	กองระดม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		3	2	2	3	2	136
14	กองแต่งตัวชายหญิง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		1	4	1	1	128
15	กองนวดชายหญิง (ทิวโป)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		1	3	2	128
16	กองนำรถส่งพนักงาน	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		1	1	131
17	ทีมวิ่งส่งงาน	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		4	12
18	บริเวณถนนส่งงานแสดง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	28

ส่วนจัดแสดง

ส่วนโรงอาหาร

ที่	องค์ระชา บ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	รวม
1	บริเวณรับประทานอาหาร		4	3	3	4	3	3	1	1	22
2	จำนวนอาหาร	●		4	3	3	1	3	2	2	11
3	ปรุงอาหาร	●	●		4	2	1	-	1	1	17
4	เตรียมอาหาร	●	●	●		1	1	2	1	1	10
5	จำนวนายเครื่องกัม	●	●	●	●		4	1	1	1	17
6	เตรียมและใบเครื่องกัม	●	●	●	●	●		3	3	2	10
7	ล้างภาชนะ	●	●	●	●	●	●		4	1	11
8	เก็บขยะ	●	●	●	●	●	●	●		4	17
9	จัดรถบริการ	●	●	●	●	●	●	●	●		13

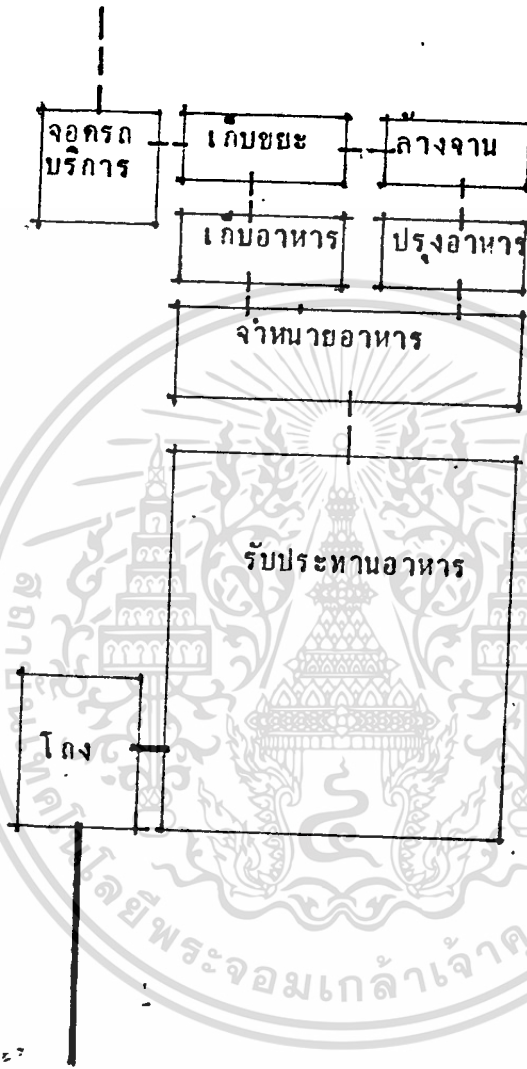
บริหาร

บริการ

คัดเลือก

เก็บขยะ

ส่วนโรงอาหาร

— ทางสัญจรหลัก
 — — — ทางบริการ

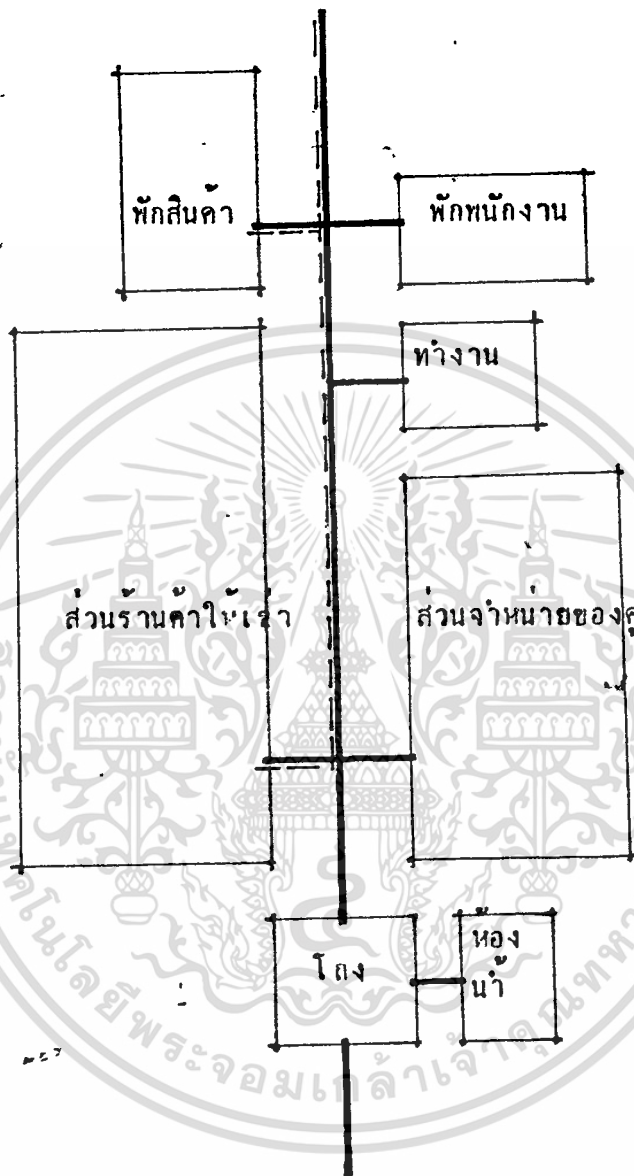
ส่วนจัดจำหน่าย

ที่	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม
1	พื้นที่จำหน่าย		4	2	4	2	2	2	4	2
2	ส่วนทำงานฝ่ายจัดจำหน่าย	●	●	4	3	4	4	1	2	22
3	ห้องเก็บของและเก็บเอกสาร	●	●		1	2	1	1	1	12
4	เองหัดสินค้า	●	●	●		4	2	2	2	18
5	ร้านค้าปลีก	●	●	●	●		2	2	4	20
6	เองนำพนักงานขายหญิง	●	●	●	●	●		1	1	14
7	เองนำขายหญิง (ทั่วไป)	●	●	●	●	●	●		2	11
8	โถง	●	●	●	●	●	●	●		16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดจำหน่าย

————— ทางสัญจรหลัก
 - - - - - ทางบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนฝึกอบรม

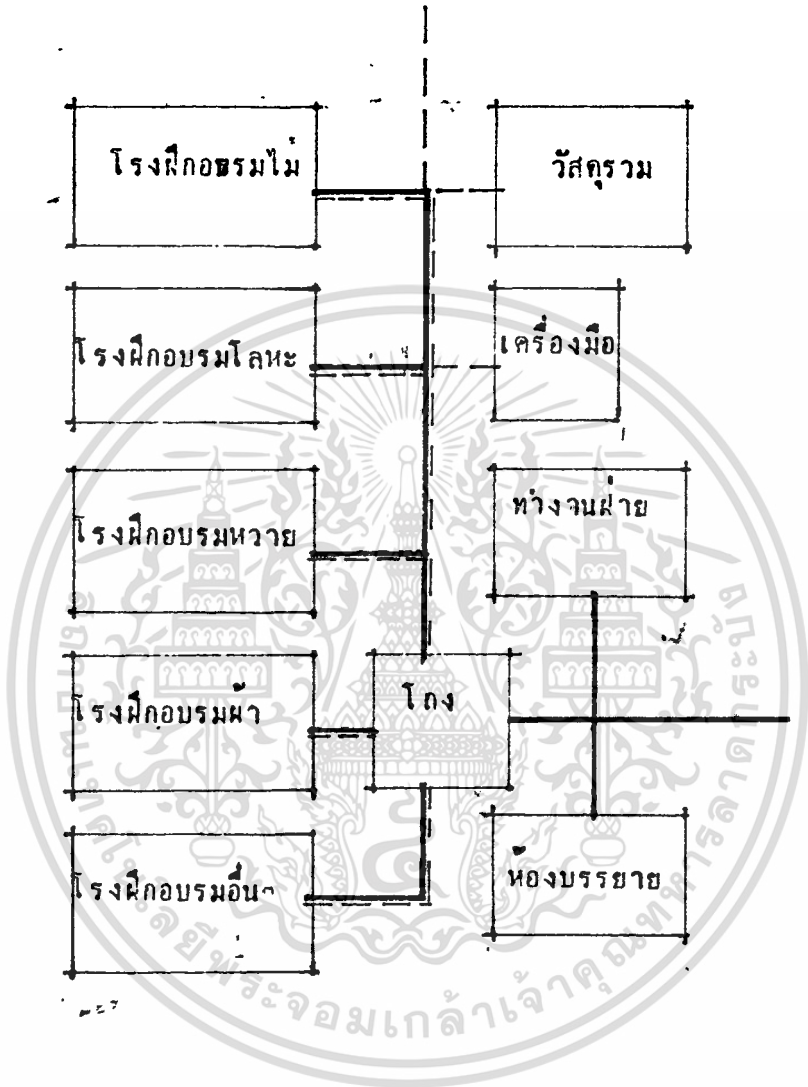
ที่	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	รวม
1	โง		3	-	3	1	4	4	4	4	4	4	4	3	4
2	ส่วนทำงานหนักงาน	●		4	4	4	2	2	2	2	-	2	3	3	33
3	ห้องทำงานนอกแบบวิศวกรรม	●	●		3	4	2	2	2	2	2	1	1	3	28
4	ห้องพักวิศวกร	●	●	●		2	4	3	3	3	3	3	2	3	35
5	ห้องเก็บเอกสาร	●	●	●	●		1	1	1	1	1	1	2	1	21
6	โรงฝึกและสาธิตงานไม้	●	●	●	●	●		2	2	1	2	2	2	3	31
7	โรงฝึกและสาธิตงานโลหะ	●	●	●	●	●	●		1	2	3	2	3	3	25
8	โรงฝึกและสาธิตงานผ้า	●	●	●	●	●	●	●		1	4	2	3	3	28
9	โรงฝึกและสาธิตงานทอผ้า	●	●	●	●	●	●	●	●		3	2	3	3	31
10	โรงฝึกและสาธิตวิชาอื่นๆ	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	3	3	32
11	ห้องอบรม, บรรยาย	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		1	3	5
12	ห้องอุปกรณ์, วัสดุฝึกกลาง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		2	31
13	ห้องน้ำ ช่าง โง	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		34

บริหาร
บริหาร
ฝึกสอน
เทคนิค

27

ส่วนฝึกอบรม

————— ทางสัญจรหลัก
 - - - - - ทางบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 ข้อมูลเทคนิค

4.6.2 ระบบการนำชม

การวิเคราะห์ระบบในการจัดแสดงไว้เลือกระบบการจัดแสดงออกเป็น

3 ประเภท คือ

1. ประเภทการจัดแสดงแบบห้องต่อห้อง
2. ประเภทการจัดแสดงแบบโถงทางเดินร่วม
3. ประเภทการจัดแสดงแบบโถงการกระจาย

โดยยึดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมในการจัดแสดงหัตถกรรม
2. ความเหมาะสมกับระบบโครงสร้างของอาคาร
3. ความประหยัด
4. การควบคุมและระบบการรักษาความปลอดภัย
5. ความยืดหยุ่นในการออกแบบ
6. ความสวยงาม

เมื่อใดทำการศึกษาในระบบดังกล่าว ตลอดจนการศึกษาถึงรายละเอียดของเนื้อหาการแสดงผลของหัตถกรรม ปรากฏว่าการจัดแสดงที่เหมาะสม คือระบบการจัดแสดงแบบห้องต่อห้อง

ตารางที่ 21 การเลือกระบบการจัดแสดง

1. ความเหมาะสมกับวัสดุ	3	1	1
2. ความเหมาะสมกับโครงสร้าง	3	2	1
3. ความประหยัด	2	3	3
4. การควบคุม	3	2	2
5. ความยืดหยุ่นในการออกแบบ	2	2	3
6. ความสวยงาม	2	2	3
รวม	15	12	13

ค่าคะแนน

1 พอใช้

2 ดี

3 ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.3 ระบบโครงสร้าง

1. เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	4	2	8	4	16
2. ความมั่นคงของอาคาร	4	4	16	4	16
3. ประหยัดในการก่อสร้าง	3	2	6	3	9
4. สามารถในการป้องกันไฟ	4	3	12	3	12
5. เป็นเอกลักษณ์	3	3	9	4	12
6. วัสดุเหมาะกับสภาพแวดล้อม	2	3	6	3	6
7. กำหนดช่วงเสาโคกวางมาก	3	2	6	4	12
รวม			63		83

สรุป ระบบโครงสร้างเสาและคานเหมาะสมกับโครงการศูนย์กิจกรรมแห่งชาติ

4.6.4 วิเคราะห์ระบอบปรับอากาศ

ระบอบปรับอากาศที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 3 ระบอบใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ

1. ไลต์แบริเยอร์
2. ระบอบแยกส่วน
3. ระบอบแบบรวม

การพิจารณาเลือกในระบอบปรับอากาศที่ในโครงการจะพิจารณาจากข้อดี-ข้อเสียของแต่ละระบบเพื่อที่จะนำมาสรุปให้เหมาะสมกับโครงการ

1. ระบอบแบบหน้าต่าง

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - ขนาดเล็กติดตั้งง่าย - ราคาถูก เหมาะสำหรับอาคารขนาดเล็ก - การบำรุงรักษาง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - ถูกจำกัดให้ใช้ได้กับของขนาดเล็ก - ขนาดความสวยงาม - มีเสียงดัง - กระจายความเย็นไม่ทั่วถึง

2. ระบอบแยกส่วน

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องเดินเรียบ - มีตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ - สามารถออกแบบให้สวยงามได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีท่อน้ำออกมาภายนอกจะค่อนข้างจะเนิ่น - ความร้อนสามารถแทรกตามท่อทำให้มีประสิทธิภาพลดลง - การกระจายอากาศ เป็นไม่ทั่วถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ระบบแบบบูรณาการ

ข้อดี	ข้อเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - ข้อข้อส่งตรวจได้ทันทีทั่วถึง - เหมาะกับอาคารขนาดใหญ่หรือโครงการที่เพิ่มค่าความชื้นมาก - ไม่มีเสียงดัง 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาแพง - อาคารต้องออกแบบพิเศษในการเดินท่อ - ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง

สรุป จากการศึกษาวิเคราะห์เชิงข้อดี-ข้อเสีย ของระบบปรับอากาศ ทั้ง 3 ระบบ ก็สามารถสรุปเพื่อเลือกใช้ระบบที่เหมาะสมกับอาคารได้โดยเลือกใช้ระบบแยกแวนกับ ส่วนดำเนินการ และส่วนกรองลมดูด ซึ่งมีพื้นที่ในการทำความเย็นไม่มากนัก ไม่ทำให้เกิดเสียงรบกวน ส่วนในอาคารนิทรรศการมีพื้นที่ในการทำความเย็นมาก และต้องการกระจายความเย็นให้ทั่วถึง เลือกใช้ระบบแบบบูรณาการ โดยมีห้องเครื่องอยู่ในชั้นใต้ดิน ส่วนอาคารอื่นให้ใช้การระเหยของอากาศ โดยวิธีธรรมชาติ

4.5.6 การวิเคราะห์ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลสำหรับอาคารในโครงการ ประกอบด้วยระบบประปา
 บนระนาบนำและระบบน้ำใต้ดิน จากตารางข้างล่างจะสรุป ระบบน้ำประปาซึ่งมี
 ข้อดีและข้อเสียดังนี้

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบระบบประปาที่จะใช้ในโครงการ

ก. ระบบดึงเก็บน้ำบนดิน

ข้อดี	ข้อเสีย
<p>ประหยัดทางเดินท่อและการสร้างถังเก็บน้ำ เหมาะสำหรับอาคารที่มีความสูงไม่เกิน 2 3 ชั้น ซึ่งจะส่งผลทางด้านการประหยัด ประหยัดโครงสร้าง เป็นแบบที่ใช้กับโครงการได้อย่างเหมาะสม สมเพราะเป็นอาคารที่ไม่สูงมากนัก</p>	<p>เครื่องสูบน้ำทำงานหนักตลอด เวลา ถ้าเป็นอาคารขนาดใหญ่ต้อง ใช้เครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่ทำให้เกิด ความสิ้นเปลือง ถ้าเครื่องซักของจะขาดน้ำใช้ ในอาคารเพราะใช้ระบบน้ำสูบน้ำขึ้น</p>
<p>ข. ระบบน้ำอยู่บนหอ</p>	
ข้อดี	ข้อเสีย
<p>ในกรณีเครื่องสูบน้ำเสีย ยังสามารถ ใช้น้ำไปได้อีกระยะหนึ่ง ความแรงของน้ำจะมีมากกว่าและปริมาณ น้ำสม่ำเสมอ เครื่องปั๊มน้ำไม่คงทำงานหนักตลอดเวลา ทำให้ประหยัดทางด้านการบำรุงรักษา</p>	<p>สิ้นเปลืองการเดินท่อ ไม่เป็นการประหยัดโครงสร้าง ต้องสร้างหอสูง ถ้าเป็นอาคารขนาดใหญ่จะต้อง ใช้เครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่จะสิ้นเปลือง เมื่อก่อสร้างจะมีปัญหามากใน การเดินท่อ</p>

สรุป จากการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย จะเห็นว่าแบบเก็บน้ำบนดินหรือ
 ใต้ดินจะเหมาะกับโครงการมากที่สุด เพราะเป็นอาคารที่มีความสูงไม่มาก 2-3 ชั้นซึ่ง
 จะเป็นการประหยัดทั้งโครงการและการเดินท่อจะเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

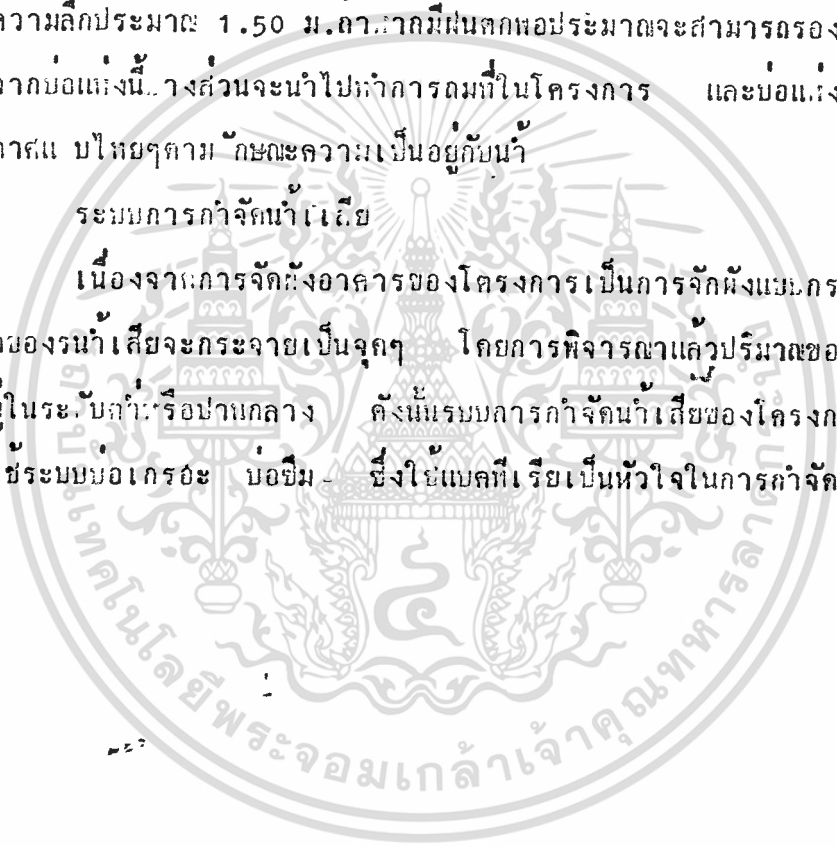
ระบบระบายน้ำฝนและการป้องกันน้ำท่วม

ที่ตั้งโครงการอยู่ใกล้กับคลองบางซื่อซึ่งจะมีประโยชน์ในการระบายน้ำ
ของโครงการ ตลอดจนมีประโยชน์ในการป้องกันความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัย
และการป้องกันน้ำท่วมของโครงการ

และในการป้องกันน้ำท่วมของพื้นที่ของโครงการเป็นแทนที่ 2 ก็คือการ
สร้างกำแพงขึ้นโดยรอบของพื้นที่สูงประมาณ 1.00 ม. ส่วนภายในโครงการจะอาศัยบ่อ
ที่ทำขึ้นเพื่อเสด็จงานเกิดผลกระทบกลางแจ้งเป็นบ่อพักน้ำเพื่อการสูบน้ำออกได้โดยง่ายและบ่อ
แห่งนี้มีความลึกประมาณ 1.50 ม. ถ้าหากมีฝนตกพอประมาณจะสามารถรองรับน้ำฝนได้
และดินจากบ่อแห่งนี้บางส่วนจะนำไปทำการถมที่ในโครงการ และบ่อแห่งนี้จะสร้าง
บรรยากาศแบบไทยๆตาม ักษณะความเป็นอยู่กับน้ำ

ระบบการกำจัดน้ำเสีย

เนื่องจากการจัดตั้งอาคารของโครงการเป็นการจัดผังแบบกระจาย จุด
การเกิดของน้ำเสียจะกระจายเป็นจุดๆ โดยการพิจารณาแล้วปริมาณของน้ำเสียที่เกิด
ขึ้นจะอยู่ในระดับค่าหรือปานกลาง ดังนั้นระบบการกำจัดน้ำเสียของโครงการที่เหมาะสม
คือการใช้ระบบบ่อเกรอะ บ่อซึม - ซึ่งใช้แบคทีเรียเป็นหัวใจในการกำจัด

4.6.7 ระบบรักษาความปลอดภัย

ระบบรักษาความปลอดภัยภายในอาคารหัตถกรรมแห่งชาติ

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า สามารถที่จะวิเคราะห์ระบบรักษาความปลอดภัย จัดได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ระบบป้องกันโจรภัย
2. ระบบป้องกันอัคคีภัย

1. ระบบป้องกันโจรภัย

การพิจารณาใช้ระบบป้องกันโจรภัยนี้ พิจารณาจากสาเหตุของ

1.1 ปัญหาการลักขโมยของผู้เข้าชมตลอดจนเจ้าหน้าที่

1.2 ปัญหาการโจรกรรมในเวลาปิดทำการ

ส่วนที่ต้องคำนึงถึงในการติดตั้งระบบป้องกันโจรภัยภายในอาคารหัตถกรรมแห่งชาติ สามารถแยกได้เป็นส่วนใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. หอประชุม
2. สำนักงาน
3. พิพิธภัณฑ์, ห้องสมุด, ห้องบรรยาย
4. ส่วนบริการ ห้างทางสาธารณะและทางเทคนิค

ระบบป้องกันโจรภัย พิจารณาใช้ระบบที่เหมาะสมในแต่ละส่วนดังนี้ คือ

1. หอประชุม

- พิจารณาให้ใช้ระบบเทคนิคทางกลศาสตร์ และเจ้าหน้าที่รักษาการณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่รักษาการณ์เพียงอย่างเดียว อาจดูแลไม่ทั่วถึงและเทคนิคทางกลศาสตร์ สามารถที่จะนำไปใช้ได้เป็นจุดๆ เช่น

1.1 การสร้างรั้วล้อมที่มีมั่นคงแข็งแรง

1.2 ใช้ระบบกุญแจและใส่ประตู

ร.3 ใช้งานประตูเหล็กสำหรับห้องสำคัญ และทำประตูเปิดปิดอัตโนมัติ

ที่จังหวัดสุรินทร์ (ถ้าหากจะมีขึ้น) ก็ควรคำนึงถึงการแสดงให้เห็นถึงอาชีพการจับ
ช้างและประเพณีเกี่ยวกับการจับช้างของกลุ่มชาวส่วยที่เป็นประชาชนในจังหวัดคัวย

บรรดาพิพิธภัณฑ์สถานในเมืองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยัง
เป็นการจัดแสดงโบราณวัตถุในเรื่องศิลปกรรมของชนชั้นสูง ซึ่งได้แก่พระมหากษัตริย์
เจ้านาย ขุนนาง ทบตี่ สิ่งของส่วนมากเป็นศิลปกรรมทางศาสนา เช่น พระพุทธรูป
เทวคา ลวดลาย เครื่องประดับ องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ภาชนะใช้สอยและ
เครื่องมือเครื่องใช้ ที่จัดทำอย่างปราณีตจากวัสดุล้ำค่า เช่น ทองคำ เพชร เป็นต้น
อาจจะกล่าวได้ว่า การนำเอาโบราณวัตถุที่เป็นของชาวบ้านสามัญมาแสดงนั้นแทบไม่มี
ปรากฏเลยที่มีอยู่ในพิพิธภัณฑ์บางแห่งก็เป็นเพียง หนึ่งในร้อย ของวัตถุที่จัดแสดงที่เป็น
เช่นนี้ เพราะไม่มีใครจะมีผู้ที่สนใจและไม่เห็นถึงคุณค่า มักเห็นเป็นของทั่วไปที่ชาวบ้าน
ชาวเมืองใช้กันอยู่ทั้งที่เป็นฝีมือแบบชาวบ้าน วัสดุที่ใช้ก็หาได้ง่ายในท้องถิ่นไม่มีราคา
ค่าแพงแต่อย่างใด

การปล่อยปละละเลยในเรื่องของการรวบรวมวัตถุทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน
มาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นั้นจึงดูเหมือนจะล่วงเวลามาเนิ่นนานเต็มที แม้จะมีผู้ที่สนใจก็
เป็นเพียงส่วนบุคคลที่สะสมไว้ตามบ้านช่อง มิได้จัดแสดงให้เป็นเรื่องเป็นราว และไม่
เป็นที่เผยแพร่ในหมู่ผู้สนใจทั่วไปชดเชย เกิดวกันโดยเฉาะอย่างยิ่งถึงภาวะปัจจุบันบ้าน
เมืองเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคนิคและวิทยา
การตลอดจนการรับเอาวัฒนธรรมจากประเทศที่เจริญทางอุตสาหกรรม มีการประดิษฐ์
วัตถุใหม่ๆ ขึ้นมาใช้แทนของเดิม เป็นเหตุให้เครื่องมือเครื่องใช้และวัตถุพื้นบ้านต่าง ๆ
อันเป็นงานฝีมือซึ่งผลิตขึ้นใช้เองตามท้องถิ่น เริ่มหมดไปโดยมิได้ตระหนักว่าของพื้น
บ้านเหล่านั้นหาได้มีประโยชน์เพียงเพื่อการใช้สอยเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากมีคุณค่า
ในงานฝีมือที่เป็นศิลปะด้วยทั้งผลิตขึ้นในยามว่าง ไม่เสียเงินเสียทองแต่อย่างใด
เป็นลักษณะของการดำรงชีวิตอย่างพึ่งพาตนเอง ตัวอย่างเช่น

เครื่องจักสาน, กระจับปุ่น, ตะกร้า, กะซอน, ฝาชี หรือกระออมตักน้ำเหล่านี้
นี้เป็นต้น แต่เดิมจักสานขึ้นด้วยหาญไม้ไผ่ ซึ่งเป็นของหาง่ายในท้องถิ่น แต่เมื่อมีการ
ผลิตพลาสติกขึ้นได้เองภายในประเทศ ก็มีโรงงานผลิตตะกร้า กระจับปุ่น กระจับปุ่น ฝา
ชี และถึงน้ำจากพลาสติก มีสีสันดูฉลาดล่อใจ ส่งออกไปขายในท้องถิ่นจากในเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภารกิจการดูแลรักษาของระบบด้วยเพลิงและหม้อไอน้ำที่ชำรุดแล้วจึงได้
เคลื่อนย้ายระบบ ดักเพลิงแบบใช้แก๊สดักเพลิงอย่างเดียวกันเดียวกับระบบที่ใช้แก๊สดักเพลิงแบบ
อัตโนมัติ โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

- 1. ความสามารถในการดักเพลิงที่มีประสิทธิภาพสูง ระยะเวลาและการ
ลงทุนคุ้มค่า
- 2. เจ้าหน้าที่มีความสามารถที่จะใช้ระบบดังกล่าวได้ดีและปลอดภัย
- 3. ความเหมาะสมเป็นค่ารับใช้ที่มีผลดีแก่และส่วน เป็น ส่วน AUDITORIUM.

และส่วนบริหารงาน อาจใช้ระบบที่ เพลิงแบบใช้แก๊สไปเข้าอัตโนมัติ มี ส่วนอาคารศึกษา
รวมถึงส่วนปฏิบัติการที่ส่วนบริหารอาคารใช้ ระบบแก๊สดักเพลิงแบบติดตั้งเฉพาะที่ เป็นแบบ

การป้องกันอัคคีภัยภายในหอประชุม

หอประชุมเป็นสถานที่ชุมนุมชนอันอาจเกิดไฟไหม้ได้โดยง่าย เป็น ลาดตระเวน แล้ว
ป้องกันความเสียหาย ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จาก ไฟฟ้าลัดวงจร จากตู้ไฟฟ้า ตู้รีเฟอริ หรือ ความ
ร้อนจากแสงไฟ ฯลฯ

บริเวณที่ติดตั้งป้องกันภัยที่ควร คือ

- เเวที
- ลาด
- ห้องโถง
- ห้องประชุม
- ถังดับเพลิง
- ห้องแต่งตัว
- ห้องครัว
- บริเวณที่นั่ง
- ห้องเครื่องชนิด เช่น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องทำความเย็น

การตรวจเช็คและการบำรุงรักษา

- โครงสร้างอาคารควรเป็นวัสดุทนไฟ
- วัสดุที่ติดกั้น เช่น ลาด ม่าน และสิ่งตกแต่งต่างๆ ควรเป็นวัสดุทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โดยไม่ทบทวนความรอน ขอ ไม่ผูกเป็นเปศว การไปเผยแพร่หรือมีกรรมสิทธิ์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบสถาปัตยกรรม

5.1 ลักษณะเฉพาะของโครงการ

พิพิธภัณฑ์หัตถกรรม

พิพิธภัณฑ์มีความหมายและความสำคัญต่อการศึกษานอกกระบวน กล่าวคือ เป็นแหล่งที่อบรมความรู้ความเข้าใจ เรื่องมรดกทาง วัฒนธรรมแก่คนในชาติให้รู้จักตนเอง และแสดงให้คนต่างชาติได้รู้ความเป็นมาของบ้านเมืองเราอย่างถูกต้อง จึงนับว่าพิพิธภัณฑ์มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา อันที่จริงความหมายของการจัดพิพิธภัณฑ์นั้นยังขาดความเข้าใจอย่างดั่งแท้ ที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้ เน้นที่รูปแบบการจัดแสดงอันใดแก่ หินที่ แสงหรือวัตถุแสดงที่สวยงาม พิพิธภัณฑ์จึงเพียงเป็นแหล่งรวบรวมโบราณวัตถุที่เก่าแก่มากมายแสดงเท่านั้น เน้นอดีตที่ห่างไกลที่คนแทบจะไม่มีใครแล้วไม่สามารถนำมาเชื่อมต่อให้เข้าใจความเป็นไปทางสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันได้ ดังนั้นเนื้อหาสาระที่ควรมีในพิพิธภัณฑ์ควรประกอบด้วย

1. ความรู้ทางสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของท้องถิ่นทางธรณีวิทยา
 2. ความรู้จากหลักฐานทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ซึ่งอาจจะแบ่งแยกให้เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงแต่ละชั้นคอนหรือสมัย เวลา
 3. ความรู้ทางชาติพันธุ์วรรณาของท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึงกลุ่มชนที่สืบอยู่ในปัจจุบันว่ามีความเป็นมาและเป็นไปอย่างไร
 4. ความรู้ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง หรือวัฒนธรรมระหว่างท้องถิ่นหรือภูมิภาคที่พิพิธภัณฑ์นั้นๆตั้งอยู่ กับบรรดาท้องถิ่นอื่นๆหรือภูมิภาคอื่นๆที่อยู่ในประเทศเดียวกันทั้งนี้อาจจะรวมไปถึงความสัมพันธ์กับต่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย
- ในขณะที่เดียวกันก็ควรมีการจัดแสดงสิ่งที่เป็นลักษณะพิเศษ ทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมหรือวัฒนธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของท้องถิ่นหรือภูมิภาค เพื่อแสดงเอกลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความแตกต่างจากท้องถิ่นอื่นๆ เช่นพิพิธภัณฑ์

2. สำนักงาน

- พิจารณาให้ใช้ระบบเทคนิคทางไฟฟ้าและเจ้าหน้าที่รักษาการณณ์คอยตรวจตราเป็นระยะเวลา เทคนิคทางไฟฟ้าที่นำมาใช้คือ ระบบจ่ายแรงดันสูง โดยให้เหตุผลเกี่ยวกับคำว่า 'AUDITORIUM'.

3. ทิศกัณฑ์, ห้องสมุด, ห้องบรรยาย

- พิจารณาให้ใช้เจ้าหน้าที่รักษาการณณ์คอยตรวจตราเป็นระยะเวลา 4-6 ชม. และนำระบบเทคนิคทางไฟฟ้ามาใช้เช่นเดียวกับส่วนสำนักงาน

4. ส่วนบริการทั้งทางสาธารณะและบางเทคนิค ส่วนนี้พิจารณาให้ใช้ยามรักษาการณณ์

- คอยตรวจตราเป็นระยะเวลา 4-6 ชม. ก็เพียงพอแล้ว

(ขามรักษาการณณ์ตรวจในที่มีทั้งกลางวันกลางคืนอย่างน้อย 2 ครั้ง)

2. ระบบป้องกันอัคคีภัย

จากการพิจารณาถึงสาเหตุที่จะทำให้เกิดอัคคีภัยอาคาร ท่อจะสรุปได้ 3 ประการคือ

1. การใช้กระแสไฟฟ้า
2. ไฟไหม้เพราะการสูบบุหรี่
3. ความประมาทเผอเรอของเจ้าหน้าที่

จากสาเหตุ 3 ประการ อาจทำการแก้ไขได้โดยการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัย โดยพิจารณาจากระบบป้องกันอัคคีภัย 3 ระบบใหญ่ๆ คือ

1. ระบบดับน้ำดับเพลิง
2. ระบบใช้แก๊สกับเพลิง (มีการจัดระบบดับเพลิงประจำห้องแถววานอ๊กโนมัต)
3. ระบบใช้แก๊สกับเพลิงอย่างเดี่ยว (แบบสำเร็จรูป ติดตั้งเฉพาะจุด)

ส่วนที่ทำการพิจารณาที่จะรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย มีดังนี้ คือ

1. หอประชุม
2. สำนักงาน
3. ทิศกัณฑ์, ห้องสมุด, ห้องบรรยาย
4. ส่วนบริการทั้งหมด

หุงข้าว, ก้อนหิน 3 ก้อนสำหรับเป็นเตาหรือหินนำมาเป็นเตาเชิงกราน, เตาอังโล่ ในปัจจุบัน นอกจากนั้นยังมีถ้วยขาม, กระจับปี่ใส่ข้าว, ลอมตักน้ำ, ครกเพื่อตำน้ำพริก ใส่น้ำปลาร้า กระจับปี่สำหรับผัดข้าวสารหรือกระจับปี่ใส่คักแค้, ตัวหม้อ เหนือเตาไฟขึ้นไปก็อาจจะมีส่วนวางเครื่องจักสานสำหรับใส่ปลาแห้งและข้าวโพก, เนื้อ ซึ่งควันไฟจะช่วยถนอมอาหาร ในเรือนทางภาคอีสานจะไม่พบตะหลิวหรือทัพพีคักข้าว แต่จะมีไม้สำหรับเขี่ยข้าวหนึ่ง ที่จะขาดเสียมไม้คักคองจะเป็นจำพวกเขียง, มีด, พร้า, ชะลอมใส่เกลือ

ลงจากเรือนแล้วอาจจะพบครกกระจับปี่หรือครกมอง สากมองสำหรับตำข้าวสารก่อนจะมีโรงสี มีชะลอมตักน้ำที่ริมบ่อ, ไม้ข้าว (ไม้โพยาวๆสำหรับเกาะชะลอมตักน้ำ) ไม้คาน ชู่มเลียงไก่, เปิดเป็นต้น ครกมองภาคใต้เรียกว่า ลือซง

2. เครื่องมือทางการเกษตร

เครื่องมือทำนา สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม มีอาชีพเพาะปลูกโดยเฉพาะอาชีพทำนา ผลผลิตที่ได้นอกจากจะเป็นเสบียงในการกินอยู่ในครอบครัวแล้วยังต้องนำออกเป็นสินค้า, ภาษี และส่วนหนึ่งสำหรับเตรียมเป็นพันธุ์เพื่อปลูกต่อไป ไถคราด แอก จอบ เสียม คือเครื่องมือเริ่มแรกสำหรับการทำนา แดงคันทนา คือลูกผูกสายสะพายควาย การทำนาเริ่มแรกจะเริ่มจากการไถค้ำหรือไถเปิดหน้าดินพรวนหน้าข้าวแล้วก็มีกรไถกลบ เพื่อให้ดินกลบเมล็ดข้าวและให้เมล็ดข้าวกระจาย จากนั้นจะมีการถอนกล้าข้าว ก่อนจะนำกล้านำมาค้ำอีกที คราวนี้ก็ต้องอาศัยไม้คานในการหอบกล้า มีหมวกกุ่มหรือธงบังแดด พอข้าวออกรวงก็มีเครื่องมือคือเคียว, แกะ, เคียวเขมร สำหรับเกี่ยวข้าวแล้วนำมาไว้ที่ลานตีข้าว จะใช้ไม้ 2 อันผูกด้วยเชือกที่ปลายสำหรับตี บางท้องถิ่นอาจจะใช้วัวผูกติดกับเสาเกือกใช้ในการขำนวดข้าว และใช้ขอลฉาดเกี่ยวเอารวงข้าวออกไป ภาคเหนืออาจจะใช้ครุหรือแอ้ว จากนั้นก็จะใช้ หัก, วิ บัดละอองฟางออกจากกองข้าว ซึ่งในช่วงนี้ก็จะมีการร้องรำทำเพลง เช่น เพลงส่งฟาง, เพลงเกี่ยวข้าว, เพลงฉ้อ เป็นที่สนุกสนาน

3. เครื่องมือสำหรับจับสัตว์

อาหารที่มีความสำคัญรองลงมาจากข้าวก็คือเนื้อปลา ซึ่งมีมาแล้วช้านาน การจับปลามาเป็นอาหารเป็นความจำเป็นที่ขาดไม่ได้ทุกครัวเรือน ดังนั้นจะปรากฏว่าแทบทุกครัวเรือนจะมีเครื่องมือจับปลาแขวนอยู่ที่ตุน, ครัวไฟ, ทุ่งข้าว โดย

เฉพาะคริวไฟซึ่งควีนไฟจะช่วยถนอมเนื้อวัตถุให้ทนอยู่นาน ในฤดูทำน่าน้ำไหลบ่าท่วมทุ่ง ก็จะมีปลาเล็กปลาน้อยจากตามแหล่งน้ำ เช่น ห้วยน้ำ, หนองบึง ว่ายตามน้ำเข้ามาด้วย ชาวบ้านจึงมีเครื่องมือจับปลา, ตกปลา เช่น ไซ, ตุ่ม, เขือก, ซ้อน, อีจู้, ลอบ คัดมือไปควยเวลาออกท้องนา โดยเครื่องมือเหล่านี้นำไปฝังแถวหัวคันนา, ลำเหมือง หรือช่องน้ำไหล ส่วนเด็กๆก็จะทำเบ็ดไปวางข้างคันนาในเวลาหัวค่ำแล้วคืนแต่เช้าออกไปยาม (ภูเบ็ด) ทอหมคน่านาช่วงเกี่ยวข้าวเดือนอ้าย, เดือนยี่ น้ำจะลดลงปลาเล็กปลาน้อยก็จะไปรวมตัวอยู่ตามห้วยหนองคลองบึง ชาวบ้านก็จะหากันนัดหมาย สะพาย แห, ซ่อง, ตุ่ม, คาง, สวิง พร้อมกับนั่งข้าวเหนียวไว้ตั้งแต่เช้าตรู่ใส่กระติบหากันออกไปที่หนอง ทำการวิดหนอง, บึง แล้วใช้ แห, ตุ่ม, คาง, สวิง ลงแขกช่วยกันจับปลาชอกหนอง ได้ปลาก็แบ่งกันซื้อขายหรือกินกันอยู่ข้างนา เหลือจากการกินก็นำไปทำแห้งตากไว้บนกระตัง, ปลาตัวเล็กๆกุ้งตัวน้อยๆก็นำไปอัดใส่โพงทำเป็นปลาร้าปลาจ่อม เอาไว้เป็นอาหารไปได้นาน 4-5 เดือนจนกว่าจะถึงหน้านาอีกครั้ง

เครื่องมือจับปลามักจะเป็นเครื่องจักสาน มีความสวยงาม และไม่ได้ซื้อมาด้วยเงินทอง เครื่องมือจับปลามีหลายชนิด 3 ชนิดใหญ่คือ

1. เครื่องมือตกปลา ซึ่งต้องใช้เวลารอคอยซึ่งบางชนิดต้องมีเหยื่อล่อ เช่น อีจู้, ตุ่ม, ลอบ, ไซ, ออ, ซ้อน, เบ็ด, อีกูด

2. เครื่องมือจับโคหันที เช่น แห, ตุ่ม, ชะนาง, คาง, มอญ, ฉมวก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการตกปลา เช่น ซ่องชนิดต่างๆ กะท่อม

นอกจากเครื่องมือที่ใช้ในการจับปลาแล้ว ยังมีคั้งสำหรับจับหนู ซึ่งทำมาจากไม้ไผ่ ลั่นตกปลาไหลทำจากกระบอกไม้ไผ่ขนาดใหญ่ มีอุปกรณ์ภายในคล้ายไซ มีเครื่องมือสำหรับการจับนกกเรียกว่าชิง ไม้ซาง เป็นต้น

4. อานพาหนะ

ในสังคมชนบท เรามักจะเห็นเกวียนอยู่ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นภูมิภาคใด แต่ลักษณะของเกวียนก็แตกต่างกันออกไป เกวียนใช้สำหรับขนหรือบรรทุกช่วยผ่อนแรง เกวียนส่วนมากจะทำมาจากไม้ประดู่หรือไม้แดง เกวียนวัวและเกวียนควายก็จะมีแตกต่างกันออกไป เกวียนนอกจากจะบรรทุกหรือขนส่งแล้วในงานประเพณี เช่น งานแห่นาคก็ใช้บรรทุกอัฐบริวาร แห่พระพุทธรูปในวันสงกรานต์ หรือแห่ศพเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดนอกจากนี้ยังมีรถเข็นสำหรับชนพิการโดยใช้แรงคน เลื่อนที่ใช้แขนของไม่มากนัก เรือ

5. เครื่องใช้สำหรับพิธีกรรมและความเชื่อ

พิธีกรรมและความเชื่อจึงเป็นของคู่กันมาทุกยุคทุกสมัยและทุกสังคม ตัวแทนของความเชื่อก็คือระบบสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ทางวัตถุ หรือการกระทำ

การทำความเข้าใจจึงมีเรื่องของนิทานปรัมปรา()พิธีกรรม

() สัญลักษณ์ (SYMBOL) มาเกี่ยวพันด้วย พิธีกรรมมี 2 อย่างคือ

พิธีกรรมศาสนา มีศาสนา มีคัมภีร์ คำสอน

พิธีกรรมไสยศาสตร์ มีการข่มขู่เหนือธรรมชาติ

โอกาสที่จะแสดงออก 2 ประเภท คือ วามจรชีวิต เช่น การโกนจุก,บวชขนาด,แต่งงาน ทำศพ เทศกาลต่างๆ กรฐิน หรือตรุษ

เช่น เครื่องรางของชาวส่วยที่จังหวัดสุรินทร์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีคล้องช้าง,จับช้าง

เชือกปะกำของชาวส่วย กวักอุปการณสำคัญในการเข้าผีเข้านาง ทำจากวัสดุสานคล้าย

ชะลอม กระติบข้าวขนาดใหญ่แสดงถึงศรัทธาของชาวบ้านที่จะนำข้าวเหนียวไปถวาย

พระ เครื่องไม้ที่วัดพระธาตุห้วยเงาะ ที่เชียงใหม่ให้ความสำคัญมากสำหรับงานพระ

เวส เครื่องบูชาเช่น ตุ้งของภาคอีสาน ฯลฯ

6. เครื่องดนตรีและสันตนาการ

คนไทยมีพฤติกรรมรักสนุกเป็นอย่างยิ่ง เพราะความที่คนไทยพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ทำให้คนไทยหาความสนุกสนานให้คนและเพื่อนที่อยู่เสมอ ดังนั้นเราจะมึงานรื่นเริง ทั้งที่เขื่อนอวมงคลและเป็นมงคลแขกแะะออกโต้ 2 โอกาส

1. รื่นเริงตามประเพณี หรือเทศกาล เช่น สงกรานต์, เข้าพรรษา ทำบุญลาน ลอยกระทง รวมทั้งประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตก็จะมีกรรื่นเริงอยู่ไม่ไ้ขาด

2. ไม่เกี่ยวข้องกับระบบความเชื่อเป็นครั้งคราวไม่มีระยะเวลา คือทำตามความพอใจ

เครื่องดนตรี เครื่องดนตรีไทยมักจะใช้ในพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมหลวงตั้งแต่การเป่าสังข์ แกว่งบันฑาะะว หรือเล่นกล่อที่ภาคใต้ เป่าคนประกอบ คาราวีฟ้าในภาคอีสาน

กระทราน, เกราะที่ใช้แขวนกับคอสัตว์เพื่อจะให้อากาศอยู่ที่ไหน และยังมีหิน, ทอง
 หนอง หรือคลองแหวในภาคเหนือ ปีกาน้ำที่พระประแดง, ภาคใต้มีประเพณีคือบานอ
 ของเด็กเล่นที่เป็นพื้นเมือง ส่วนใหญ่จะมีรับกับตั้งเป็นเริ่มต้น ปลาย
 เทียน, วาว, หนึ่งทะลุ, หนึ่งใหญ่

ดนตรี แคน, โปงกลาง, พิณ, โหวต ของทางภาคอีสาน

7. เครื่องใช้เฉพาะและเบ็ดเตล็ด

เครื่องมือที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ในชีวิตของชนบทมักจะมีอาชีพ
 เสริมที่นอกเหนือจากฤดูหว่าน มักจะห่อผ้าไว้ใส่ มีการเลี้ยงไหม หรือปลูกฝ้าย กัง
 นี้เมื่อเราได้เดินทางไปในท้องถิ่นชนบทเรามักจะเห็น"ก๊อผ้า"อยู่ที่ดุนบ้าน หรือ
 เครื่องมือสำหรับการสาวไหมออกจากตัวกักแค การทอผ้า เครื่องปั่นดินเผา ฯลฯ
 ส่วนการจัดจำหน่าย

ในการจัดจำหน่ายในโครงการจะจัดหมวดหมู่ของสินค้าไว้ดังนี้

1. สินค้าประเภทเดียวกัน เป็นการเปิดโอกาสให้มีการรวมกลุ่มผู้ผลิต
 ในสินค้าประเภทเดียวกันเพื่อการแก้ปัญหาการตลาดของตนเอง การควบคุมราคาเป็นไป
 อย่างมีมาตรฐาน แบ่งออกได้แก่

- 1.1 หมวดเครื่องหนัง
- 1.2 หมวดเครื่องปั้นดินเผา
- 1.3 หมวดเครื่องใช้ทองเหลืองและถมทอง
- 1.4 หมวดตุ๊กตาคายคนูน
- 1.5 หมวดดอกไม้ประดิษฐ์
- 1.6 หมวดเครื่องเรือนหวาย
- 1.7 หมวดเครื่องจักสาน
- 1.8 หมวดผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย
- 1.9 หมวดผ้าไหมและผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม
- 1.10 หมวดผลิตภัณฑ์จากไม้
- 1.11 หมวดอัญมณีและเครื่องประดับ

2. สินค้าในท้องถิ่นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยเป็นการรวมสินค้าที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น ซึ่งอาจจะมีอยู่หลายชนิด แบ่งออกเป็นภาค 4 ภาค

3. สินค้าของที่ระลึกเบ็ดเตล็ดอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้แก่ผู้ผลิตของชำร่วย, ของที่ระลึกรายย่อยๆ ได้นำมาจำหน่าย เช่น ของที่ระลึกที่ผลิตจากวัสดุเหลือใช้จากปูนปลาสเตอร์, เซรามิก, แก้ว เป็นต้น

โรงฝึกอบรม

หลักในการจัดโรงฝึกอบรม หอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทรวดทรงโดยโรงฝึกอบรมมีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าจะดูแลได้ดี แต่ไม่ควรยาวเกินไป เว้นแต่จะมีหลายประเภทติดต่อกัน

2. ขนาดของกิจกรรมว่ามีเครื่องมือเครื่องมืออย่างไร, เท่าไร การฝึกไม่ควรให้ผู้ฝึกอบรมเกินกว่า 15 คนต่อครู 1 คน

3. วัสดุและเครื่องมือเครื่องใช้ประจำโรงงาน วัสดุย่อยนี้แบ่งออกเป็นเครื่องมือและวัสดุฝึก ห้องเก็บวัสดุนี้ถ้าโรงงนไม่ใหญ่โตนัก ควรวางไว้คานใดคานหนึ่งของโรงงาน นอกจากนี้ยังต้องมีที่สำหรับเก็บผลงานของผู้ฝึกอบรมอีกด้วย

4. ความสะดวกในการสอน ในห้องปฏิบัติการก็สอนได้ เพราะมีอุปกรณ์พร้อมมากกว่าห้องเรียน

5. เรื่องอื่นที่ไม่ควรจะมีมองข้ามไป คือ เนื้อที่สำหรับการปฏิบัติงานได้แก่ แสงสว่าง สี เสียง น้ำดื่ม มอเตอร์ ปลั๊ก สวิตช์คคไฟ การถ่ายเทอากาศ กระจกบานค้ำ บ้ายประกาศ หรือการเตรียมการไว้สำหรับการเปลี่ยนแปลง

หอประชุม

1. พื้นเวทีแสดงดนตรี ลักษณะเป็นพื้นยึดตรงแน่นไม่สั่นไหว เส้นรอบนอกที่จะไปสัมผัสกับพื้นอื่นๆจะต้องแยกขาดออกจากกันเพื่อป้องกันการสั่นสะเทือนคอเนื้อที่จะส่งผ่านไปตามโครงสร้าง ผนังพื้นเรียบและเกลี้ยงเกลา ซึ่งจะสามารถจะสะท้อนเสียงดนตรีในทุกๆความถี่ โดยเฉพาะเสียงดนตรีที่มีความถี่ต่ำ ผนังลักษณะนี้จะช่วยส่งเสริมให้มีการสะท้อนได้ดีขึ้น เสียงที่สะท้อนออกไปนี้จะกระจายออกไปในทิศทางต่างๆ แต่ส่วนใหญ่จะสะท้อนโดยตรงขึ้นสู่เพดานข้างบน ซึ่งจะ เป็นพื้นที่ที่จะสะท้อนกระจายเสียง

ไปสู่ผู้ฟังอีกต่อหนึ่ง

2. เพดาน เนื่องจากที่นั่งผู้ชมอยู่รายล้อมเวทีแสดงเป็นมุมประมาณ 270 องศา ดังนั้นลักษณะเพดานจึงต้องมีลักษณะที่สามารถกระจายเสียงออกไปโดยรอบตัวโดยใช้แผ่นสะท้อนเสียงรูปกะทะแขวนห้อยลงมาจากเขตคามทั้งเหนือบริเวณเวทีแสดงและเหนือบริเวณที่นั่งผู้ชม ซึ่งตำแหน่งที่แขวนและความสูงต่ำจะต้องมีการคำนวณอย่างละเอียดเพื่อที่จะใช้เสียงกระจายไปได้อย่างทั่วถึง และไม่ทำให้เกิดจุดบอดของเสียงขึ้น ถ้าจะดูในแง่ของการออกแบบภายในแล้ว เพดานนี้ก็จะเป็นความรู้แปลกใหม่ตื่นตาตื่นใจแก่ผู้พบเห็น ลดความรู้สึกที่เป็นพิธีการต่างๆลงไป และส่งเสริมความรู้สึกที่มีส่วนร่วมในการแสดงมากขึ้น

3. เพดานโค้ง ที่นั่งชั้นบน ลักษณะเป็นแผ่นสะท้อนเสียงธรรมดาซึ่งจะสะท้อนเสียงไปยังที่นั่งของผู้ชมที่ด้านหลังๆ ของชั้นล่างให้รับฟังได้อย่างชัดเจนขึ้น

4. ผนังด้านหลังและด้านข้างเวทีแสดง โดยปกติจะทำเป็นผนังตรงซึ่งนอกจากจะช่วยในการรับฟังเสียงดนตรีในกลุ่มผู้เล่นแล้ว ยังช่วยสะท้อนเสียงไปสู่ผู้ฟังทั่ว แต่ในที่นี้ออกแบบให้เป็นรูปโค้งเว้าเพื่อให้เสียงสะท้อนอยู่ในกลุ่มของนักดนตรีเท่านั้น ไม่ให้กระจายเสียงไปสู่ผู้ฟัง ถ้าหากทำให้ผนังส่วนนี้เป็นตัวสะท้อนก็จะเกิดเสียงสะท้อนซ้ำ(ขึ้น ดังนั้นจึงทำเป็นผนังดูดซับเสียงเพื่อลดเปอร์เซ็นต์ของเสียงที่สะท้อนออกมา และให้มีวัสดุมีการสะท้อนออกมาและให้มีวัสดุมีการสะท้อนอยู่ในมาจ่ากักเฉพาะกลุ่มนักดนตรีเท่านั้น

5. ผนังด้านข้างทั้งชั้นบนชั้นล่าง ลักษณะจะเป็นผนังดูดซับเสียงโดยให้มีเปอร์เซ็นต์ของเสียงที่จะสะท้อนออกมาบ้าง อาจจะทำผิวให้เป็นร่องเป็นเหลี่ยมแล้วบุด้วยหรมแข็งหรือเป็นผนัง 2 ชั้นที่มีผนังที่ว่างตรงกลาง หรือผนังที่มีผิวเป็นหลุมเป็นรูหรม แต่สำหรับผนังที่อยู่หลังสุดของที่นั่งชม (คานที่อยู่ตรงข้ามกับเวทีแสดงจะต้องเป็นผนังที่ดูดซับเสียงได้เกือบ 100 % ทั้งนี้เพื่อป้องกันการป้องกันไม่ให้เกิดเสียงสะท้อนซ้ำ() เกิดขึ้น โดยอาจจะบุด้วยหรมหนาหรือใช้โพนหนาๆ ทำผิวเบี่ยงสามเหลี่ยมปิรามิดและปิดทับด้วยวัสดุแผ่นที่มีรูหรมก็ได้

6. ขอบ ที่นั่งชั้นบน ออกแบบให้มีผิวเป็นคลื่นขนาดใหญ่มิทั้งส่วนที่ยื่นออกมาและส่วนที่ยุบเข้าไป ซึ่งอาจจะทำเป็นผิวดูดซับเสียงแบบเดียวกับผนังด้านข้างหรือจะทำเป็นผิวดูดซับเสียงและสะท้อนเสียงสลับกันไปก็ได้ ก็จะช่วยในการรับฟังเสียงสำหรับผู้ฟังที่อยู่ชั้นล่างดีขึ้น การออกแบบลักษณะที่นั่งลักษณะโค้งรอบเวทีการแสดงเช่นนี้สามารถที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการให้บริการแก่ท่านผู้สนใจศึกษาเท่านั้น ข้อมูลที่ให้มาไม่ใช่ประโยชน์ที่ควรค่าจะประหมัดพื้นที่ที่จะถูกดูดซับเสียงลงไปใบบาง เพราะตัวผู้ฟังเองเป็นวัสดุที่ดูดซับเสียงที่อยู่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งท่านมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แล้ว

ห้องควบคุมเสียง

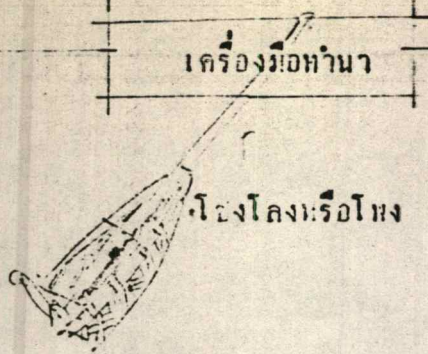
จัดให้อยู่ชั้นบนในตำแหน่งที่ค่อนข้างสูงสามารถที่จะมองเห็นความเคลื่อนไหวต่าง ๆ บนเวทีการแสดงได้อย่างชัดเจน ห้องควบคุมเสียงนี้จะอยู่ในส่วนเดียวกับห้องควบคุมการบันทึกเสียง จึงสามารถที่จะบันทึกอัดเสียงการแสดงดนตรีแต่ละครั้งเอาไว้ได้ ส่วนห้องเอนอูปรณ์เครื่องเสียงนั้นก็อยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกัน เพื่อความสะดวกในการทำงาน

ห้องสมุด

ห้องสมุดของโครงการเป็นห้องสมุดขนาดเล็ก ต้องคำนึงถึงการประหยัดพลังงานทั้งแสงสว่างและหาการระบายอากาศ

1. ความสะดวกสบายของผู้ใช้บริการ ในส่วนกับหนังสือ และส่วนอ่านหนังสือคือผู้ใช้สามารถนั่งหนังสือจากชั้นเก็บมานั่งอ่านได้โดยรอบและไม่ไกลจนเกินไปนัก
2. การประหยัดพลังงานทางด้านแสงสว่าง โดยการนำเอาแสงธรรมชาติมาใช้ซึ่งการนำเอาส่วนอ่านหนังสือ อยู่โดยรอบส่วนเก็บหนังสือ และมีการใช้แสงประดิษฐ์เฉพาะบริเวณกลางอาคาร หรือวันที่ท้องฟ้าไม่แจ่มใส สามารถประหยัดพลังงานแสงสว่างได้ถึง 20 %
3. การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ในส่วนอ่านและส่วนเก็บสามารถทำได้โดยสะดวกและรวดเร็ว
4. การจัดพื้นที่ภายในสามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงประโยชน์ใช้สอยได้ง่ายและรวดเร็ว

เครื่องมือทำนา

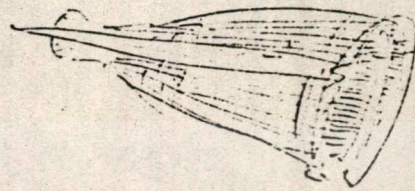
โองโองหรือโอง

โอง

สาย, บ้านตาเฒ่า อ.บางรอง

กรอนอใส่ข้าว

บุรีรัมย์

ตม, ชะงริ

เครื่องมือจับสัตว์

อิสาน

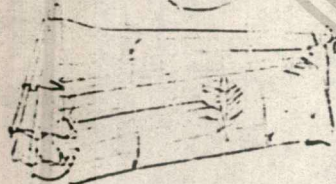
ขลุ่ย, ภาคกลาง

สวิง, อิสาน

ลอบขืน

ลอบนอน, อิสาน

ลอบนอน, สหบุรี

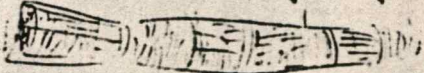

ละเหิงเหรา

นครราชสีมา

คุ่ม จ. สุรินทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่จากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

เครื่องมือจับสัตว์

ยานพาหนะ

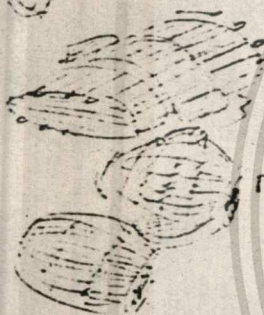
สุ่มปลา

ถักปลาไหล

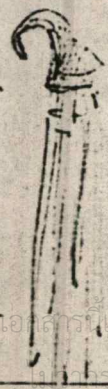
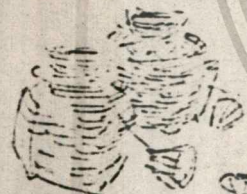

คันตักปลวไหล
บริรัมย์

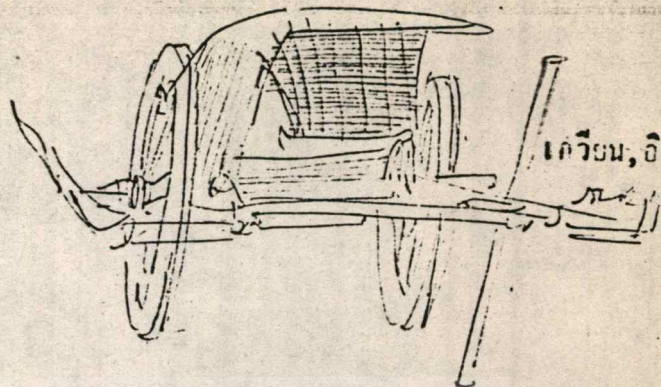

กระบัง

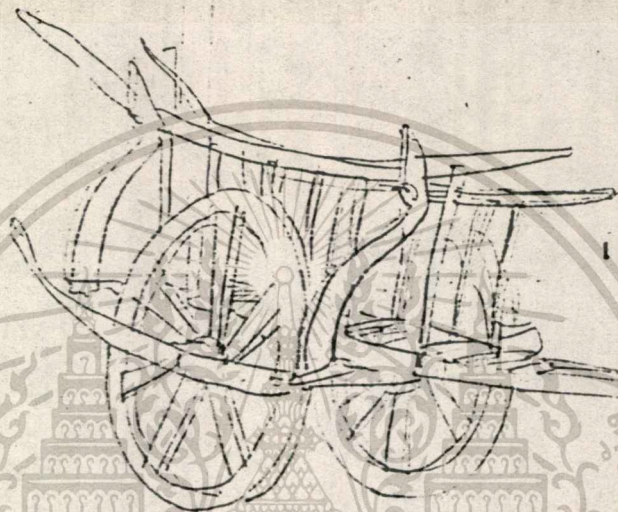
ของ

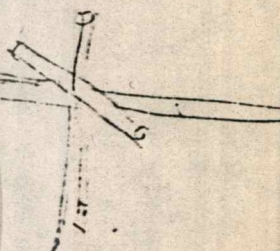
กรบ

เกวียน, อีสาน

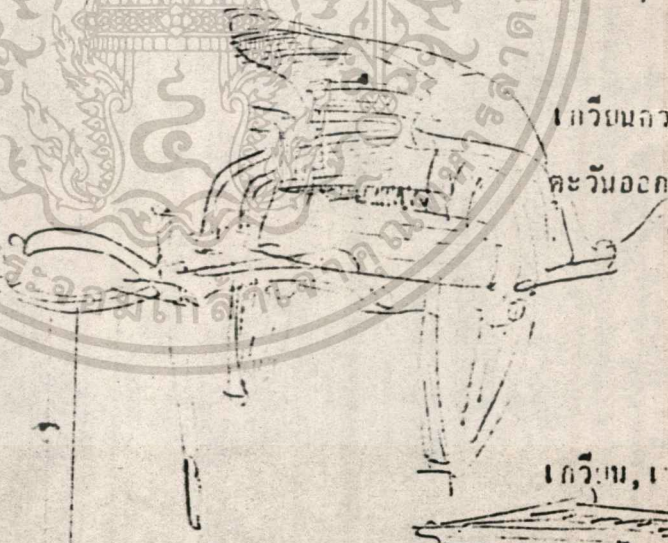

เกวียน, กลาง

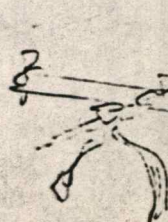
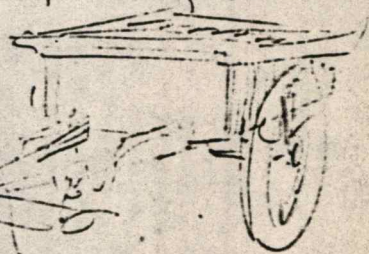

เกวียนถวาย

คะวันออก

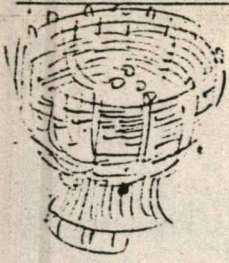
เกวียน, เหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หรือหารายได้โดยทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำให้อัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องใช้ในพิธีกรรม

เครื่องดนตรี, สันทนาการ

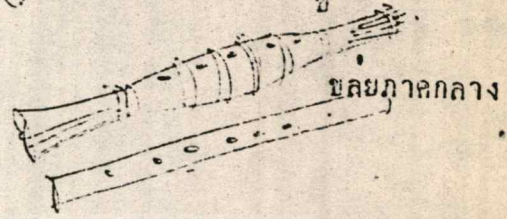

ฆ้องวง, อีสาน

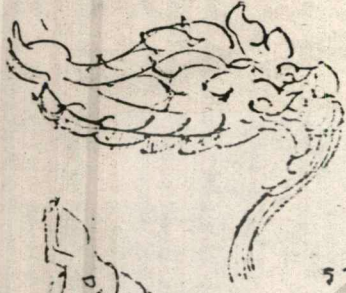

เปิงออง,

ปี่ชวา

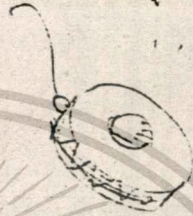

ขลุ่ยภาคกลาง

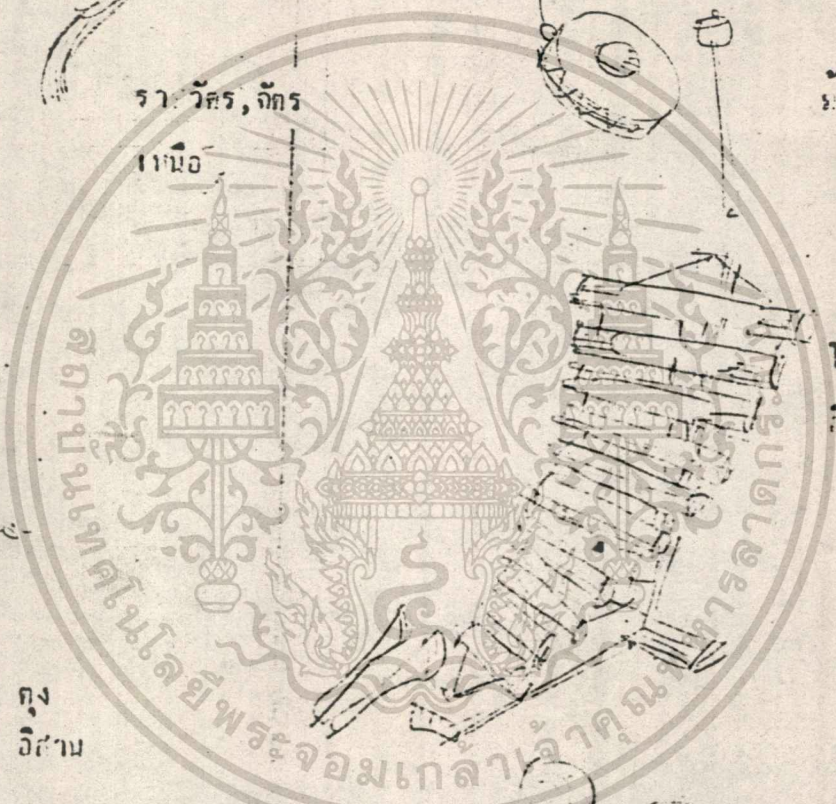

ระนาด, จักร

แนบ

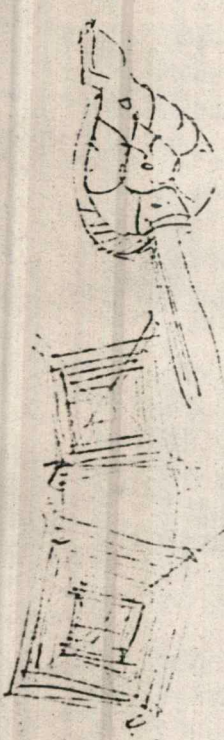

ฆ้อง

ไปกลาง

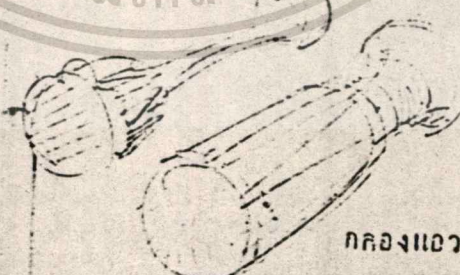
อีสาน

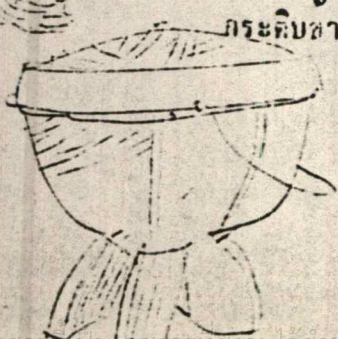
ฆ้อง
อีสาน

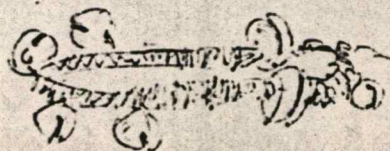
ลาว

ฆ้องวง, แนบ

ระนาดหัวเข่า

ระนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารทูลเกล้าฯ ถวายสำหรับใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องดนตรี, สันทานการ

กระดิ่ง, เหนือ

เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด

เปียง, อีสาน

กระสวย

ตะแตรงเลื่องไหม

อิสาน, เหนือ

เกราะ

กลอง, อีสาน

อ่าวแยกฝาย
อิสาน

ทิวสาว

สาวไหมออกจากลัดดัด

อิสาน

กลองทิวบานอ

โต

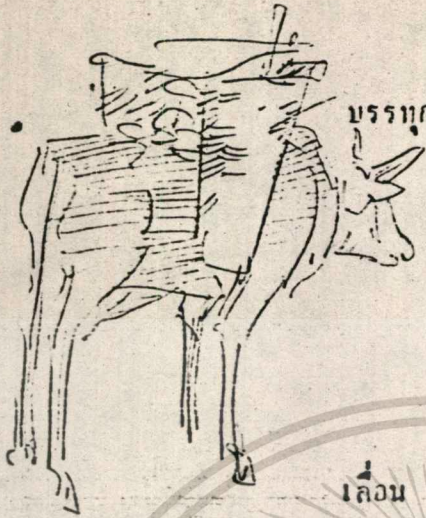
แตน, อีสาน

นิง, อีสาน

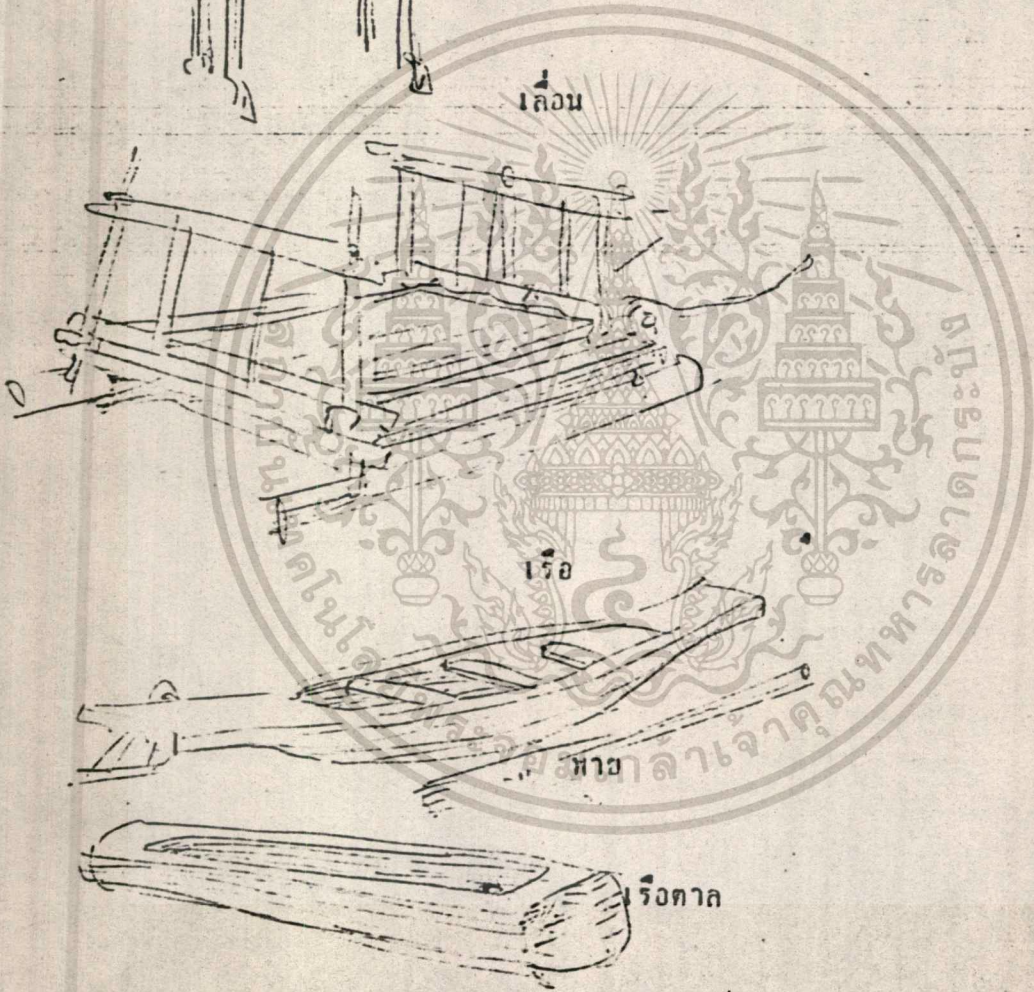
โหวด, อีสาน

เอกสารนี้เป็นรายการที่สงวนไว้สำหรับการใช้ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าการก๊อปปี้หรือการอื่นใด หากต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้ กรุณาติดต่อขอสงวนลิขสิทธิ์จากผู้จัดทำเอกสารทุกครั้ง

ยานพาหนะ

บรรทุกต่างวัว

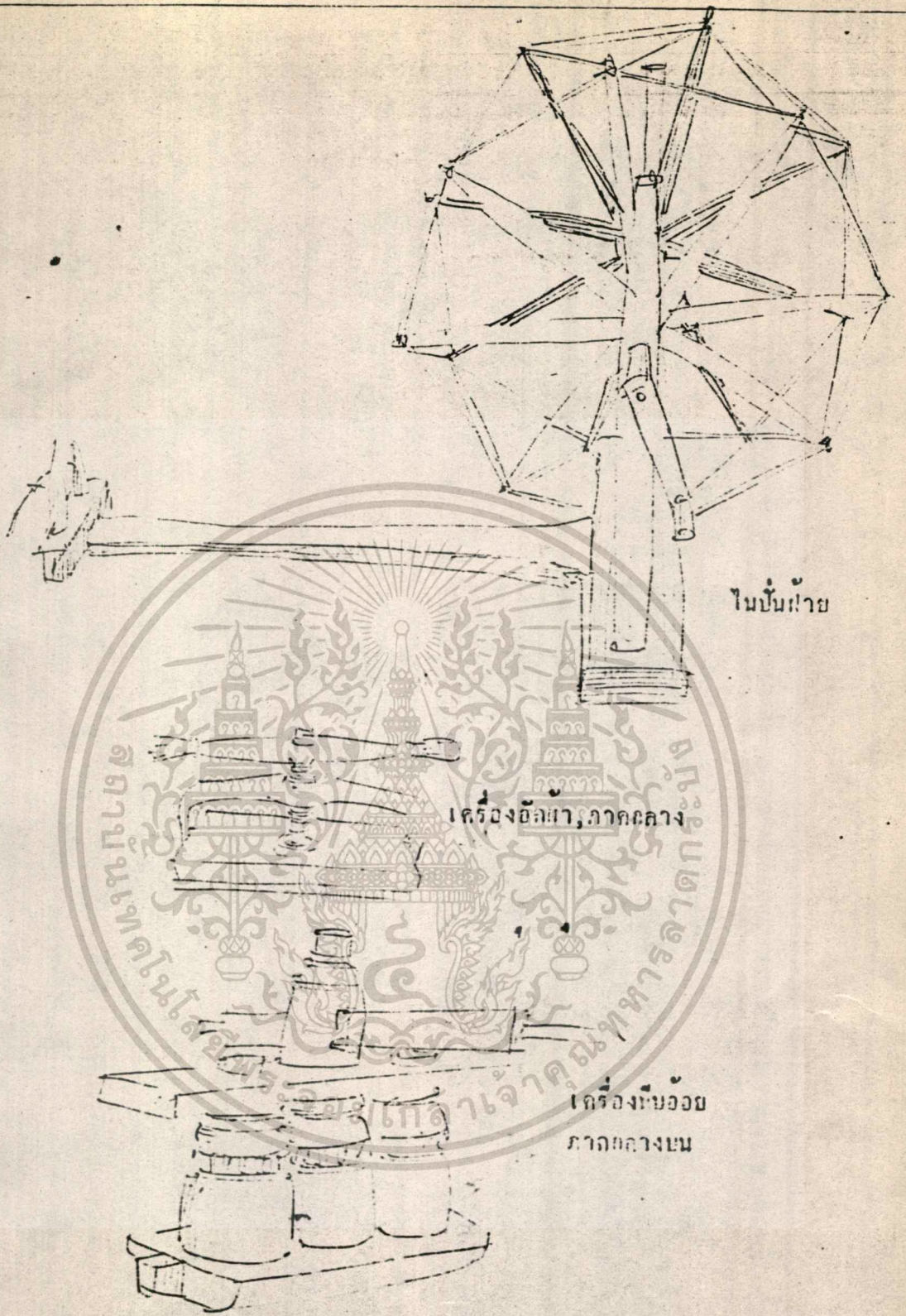
เลื่อน

เรือ

เรือคาล

เรือคาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบขับถ่าย

เครื่องอัลตรา, ลาดกลาง

เครื่องขับถ่าย
ลาดกลางบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2. ลักษณะสถาปัตยกรรมในเขตร้อนชื้น

ลักษณะโดยทั่วไป

เป็นการดำเนินชีวิตแบบกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ยังอยู่ในเขตบ้าน เช่น บริเวณลานบ้านมีร่มเงา

การไหลเวียนของอากาศ ช่วยระบายเหงื่อตามร่างกาย ในลักษณะมี ลมธรรมชาติพัดผ่าน ต้องการส่วนยื่นเพื่อให้ร่มเงาแก่ตัวอาคาร

ต้องการช่องเปิดมาก และยกพื้นอาคารให้ลมพัดผ่านเพื่อให้เกิดการไหลเวียนของอากาศ

ซึ่งเราพอสรุปได้คือ ลักษณะการออกแบบที่ค่อนข้างเปิดโล่ง ซึ่งคนไทย เราเพียงแค่มองเงากันแค่นี้ แค่นี้รับลมระบายอากาศได้เต็มที่

ลักษณะสถาปัตยกรรมไทย

อยู่อาศัยกันเป็นกลุ่ม มีความสัมพันธ์กันทางสังคม

มีการใช้ที่ว้าวร่วมกัน (ลาน เอนกประสงค์)

มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ

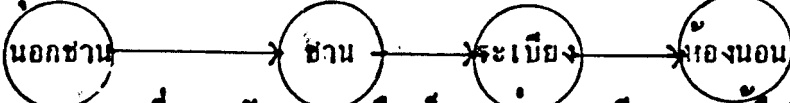
ต้องการการระบายอากาศที่ดี, เปิดโล่ง

มีคติที่คำนึงถึงทิศทางการวางอาคาร

มีเหตุผลในजरแก้ปัญหาในการสร้างที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดที่น่าสนใจในการออกแบบดังนี้

1. แกน (AXIS) ส่วนใหญ่จะเป็นแกนที่ตั้งฉากกัน

2. ที่ว่าง (SPACE) จะเป็นการเน้นที่ว่างจากภายนอกสู่ภายในตัวอาคาร โดยมีชานเป็นตัวเชื่อมอยู่ตรงกลาง ตามลักษณะของบ้านไทยที่มีชานเป็นตัวกลาง เชื่อมให้โถกกลุ่มอาคาร

3. การเปลี่ยนระดับ หรือเป็นการค่อยๆ เปลี่ยนความรู้สึกทีละน้อยจาก

นอกบ้านในระดับดินโล่ง เข้ามาสู่ร่มเงาของต้นไม้ เปลี่ยนระดับไปบนชานระเบียงอันร่มมีเงาไม้ที่ปลูกอยู่กลางชาน จากนั้นก็เข้าสู่เขตชานบ้าน เปลี่ยนระดับเข้าสู่อาคาร

ทำให้เกิดความรู้สึกที่นุ่มนวลขึ้น และเป็นการปรับตัวจากภายนอกกลางแดดจ้า เข้าสู่ร่มเงาภายในหลังคาบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปใช้ในการทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 02-254-4000

4. การปิดล้อม ลักษณะของหมู่บ้านไทยๆ มักจะปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่ให้
ให้ร่มเงาไว้รอบบ้าน ทั้งนี้เพื่อป้องกันลมหนาวหรือพายุ และถือเป็นส่วนกันหรือแบ่งอาณา
เขตนั้นให้เด่นชัด

5. การจัดผังของบ้านไทย นิยมวางอาคารรวมกันโดยใช้ที่ว่าง (ชาน)
เป็นตัวเชื่อมกลุ่มอาคารเข้าด้วยกัน การปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาในที่ว่างนั้น จัดเป็นที่ใช้
สอยร่วมกัน เป็นการธรรมชาติมาสัมพันธ์กับอาคารด้วย ถือเป็นส่วนสัมพันธ์ระหว่าง
อาคารกับธรรมชาติ

จากลักษณะของสถาปัตยกรรมไทยที่ได้อธิบายมาแล้วนั้นถือเป็นพื้นฐานที่จะนำ
มาออกแบบอาคารให้เหมาะสมกับสภาพทางสถาปัตยกรรมของโครงการศูนย์หัตถกรรมแห่ง
ชาติ

5.2.3 ตารางออกแบบทางสถาปัตยกรรม

ลักษณะของอาคาร

แนวความคิดในการออกแบบได้นำเอาความต้องการเฉพาะของโครงการ และลักษณะสถาปัตยกรรมในเขตร้อนชื้น ตลอดจนลักษณะของสถาปัตยกรรมไทยมาเป็นหลักในการออกแบบ และจะยึดการออกแบบในลักษณะเปิดโล่งเพื่อให้สามารถระบายอากาศได้ตามธรรมชาติและชายคาสามารถกันแดดกันฝนได้ตามฤดูกาล และจะนำเอาระบอบการปรับอากาศมาใช้ในขั้นสุดท้าย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ชาวแคว้นหลังงานแะถึงเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่แบบไทยๆ

ดังนั้นการออกแบบวางผังจึงออกมาในลักษณะเปิดโล่ง โดยองค์ประกอบส่วนใหญ่จะอยู่ล้อมรอบพื้นที่ว่าง รวมถึงการแยกทางรอดกับทางถนนเดินออกจากกันอย่างเด็ดขาด โดยจะยึดเอาทางเดินของบเป็นหลักสำคัญ

แนวทางการออกแบบสำรับที่สี่

ที่ตั้งของโครงการตั้งอยู่บนถนนกำแพงเพชรซึ่งเป็นถนนหลักที่แยกออกมาจากถนนพหลโยธินและเป็นเส้นทางลัดออกไปสู่ถนนวิภาวดี ประกอบกับการบริการของโครงการที่ให้การจำหน่าย และการระดมทรัพยากรให้ดำเนินการเข้าสู่ที่ตั้งจะมีความสะดวกและสร้างแรงดึงดูดให้เขาใช้โครงการทางเข้าใช้จึงตั้งอยู่บนกำแพงเพชรและมีถนนรองคือถนนบริการซึ่งเป็นรถขนส่งสินค้าและยึดโครงการที่นำมาจำหน่ายหรือจัดแสดงเข้าทางด้านข้างของโครงการซึ่งมีถนนที่แยกจากถนนกำแพงเพชร

แนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อม

ที่ตั้งของโครงการเป็นที่โล่งเมื่อตั้งโครงการขึ้นแล้วจำเป็นที่จะต้องปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ประดับไว้รอบๆรับโครงการ เพื่อให้เข้ากันบรรยากาศของสวนพฤกษศาสตร์ที่ออกจะมีควาร่มรื่น ส่วนทางด้านที่ตั้งที่ติดกับคลังปูนซีเมนต์ก็ควรที่จะปลูกต้นไม้บังให้มากขึ้นทั้งนี้คลังปูนซีเมนต์แห่งนี้ไม่มีส่วนที่จะส่งฝุ่นหรือเสียงมารบกวนโครงการได้มากนัก เนื่องจากว่าคลังปูนซีเมนต์อยู่ใต้ทิศทางลมและการชนฝั่งที่นอกเหนือจากถนนกำแพงเพชรแล้วก็จะเป็นการชนฝั่งทางรถไฟเสียเป็นจำนวนมาก และเท่าที่ได้รับทราบในอนาคตจะมีโครงการขายคสังสินค้าดังกล่าวออกไปจากบริเวณไปอยู่ที่เขตลาดกระบังก่อนโครงการจะขึ้นอาจจะมีการย้ายคลังแห่งนี้ออกไปแล้วก็ได้ และในที่ตั้งใหม่มีการขุดบ่อน้ำซึ่ง

ทิศทางที่จะให้ความเห็นสำหรับอาคารได้

แนวทางการจัดกลุ่มอาคาร

การได้วิเคราะห์ความต้องการของโครงการและผู้ใช้โครงการ ตลอดจน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ก็จะแบ่งองค์ประกอบต่างๆที่มีอยู่ในโครงการ ออก เป็นส่วนรองรับ, กึ่งรองรับ, ส่วนหัว, ส่วนตัว ในส่วนด้านหน้าจึงมีที่จอดรถและส่วนที่ มีความสัมพันธ์กับที่จอดรถก็เช่น ส่วนบริการ, ส่วนการจำหน่าย, ส่วนจัดแสดงงานจัด การรวม และในส่วนที่เป็นพิพิธภัณฑ์ซึ่งต้องการพื้นที่แสดงงานที่โถงบรรยากาศและอยู่ในที่เ ลางที่เหนือลมเพื่อการระบายอากาศอย่างเหมาะสม อีกหนึ่งยังมีห้องสมุดจึงต้องการที่ตั้งที่ เงียบสงบพอสมควร ส่วนที่ติด กับส่วนการจำหน่ายคือคลังสินค้า, คลังสินค้าซึ่งยังอยู่ ภายนอก รวมถึงโครงการในส่วนที่มีความสูงของเสียงรบกวนอยู่บ้างและมีความจำเป็น ที่จะต้องใช้เส้นทางบริการที่มีอยู่ในด้านข้าง ส่วนการที่จอดรถซึ่งผู้ใช้จะเป็นผู้ที่มารับ การบริการแล้วนั้นก็น่าจะอยู่ในส่วนที่วางใกล้ส่วนหลักๆส่วนอื่นๆแต่ก็ควรที่จะให้อยู่ ในรั้วมีการใช้ห้องสมุดและอาคารที่ที่อาศัย ส่วนของห้องประชุมและ อาคารบรรยาย จะอยู่ใกล้กับพื้นที่การแสดงกิจกรรมเพราะจะมีการแสดงขึ้นก็คือเวทีโครงการกำลังอยู่ ระหว่างการจัดแสดงงานและควรอยู่ใกล้โรงอาหารด้วย อาคารที่ที่อาศัยรองรับผู้ที่ มาเข้ารับการ-กิจกรรม, วิทยากรผู้มา ให้ความรู้, หรือผู้ปกครอง, นักแสดง บางส่วนต้องการ บรรยากาศส่วนตัว รั้วอาคารพักผ่อนที่เงียบสงบและอยู่ในเขตที่เป็นส่วนตัว ห่างจากอาคารประกอบ กิจกรรมอื่น

แนวความคิดในการวางผัง

การออกแบบผังในโครงการนี้จะใช้บ้านเป็นตัวเชื่อมกลุ่มอาคารเข้าด้วยกัน และจะมีแกนในแนวตั้งและแนวนอนเป็นตัวเชื่อมระหว่างชานเข้าด้วยกันอีกที

แนวทางการออกแบบรายละเอียดของอาคาร

ค. ลักษณะของอาคารสถาปัตยกรรมไทยมักจะมีลักษณะที่มองเห็นเสาถอยซึ่ง ในโครงการไหนว่าเอามาใช้แต่เป็นลักษณะที่ประยุกต์คือเสาในโครงการไม่ใช่เสาถอยแต่ จะมองเห็นจากภายนอกอย่างชัดเจน

ข. การลดทอนของหลังคา ในลักษณะของอาคารไทยจะเห็นการลดทอน ของหลังคาอยู่ทั่วไป เนื่องจากการใช้หลังคาทรงสูง ทำให้หลังคาที่มีลักษณะในภูมิทัศน์ที่ มากกว่า 1 เกิดลักษณะที่ทับซ้อนและมี การลดทอนเพื่อแก้ปัญหาของปัญหานี้ เพื่อให้เกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

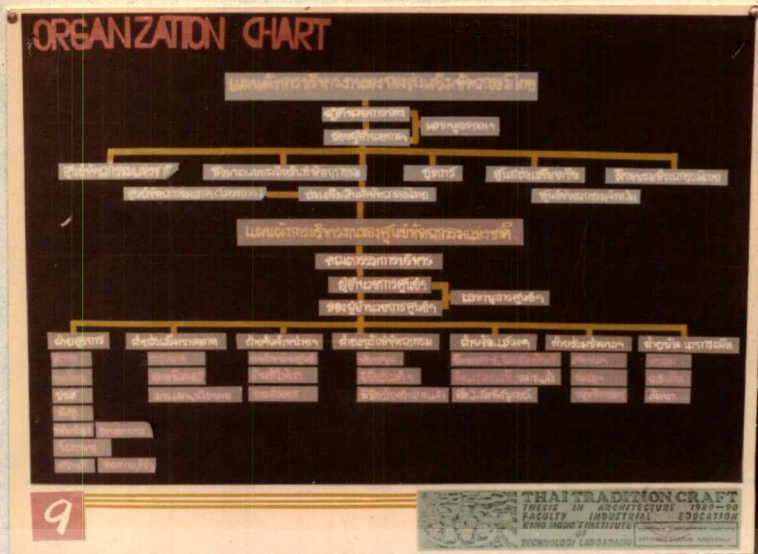
รูปที่ 34 การศึกษาหัตถกรรม

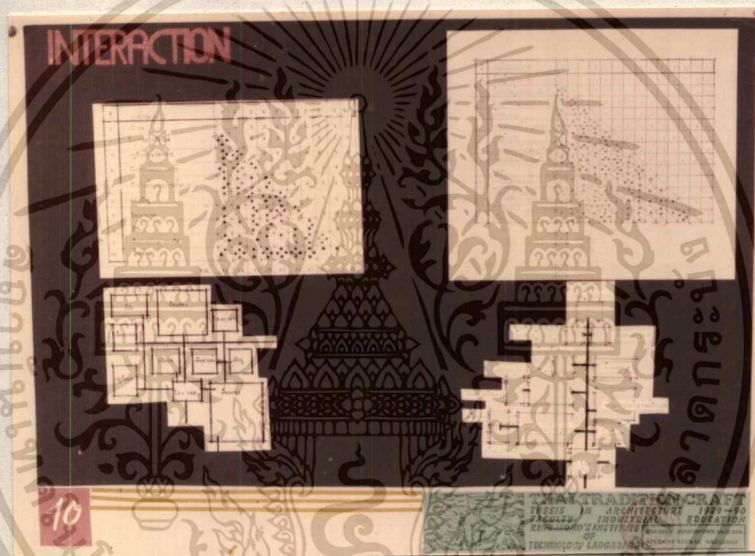
รูปที่ 35 เหตุผลการเสนอโครงการ

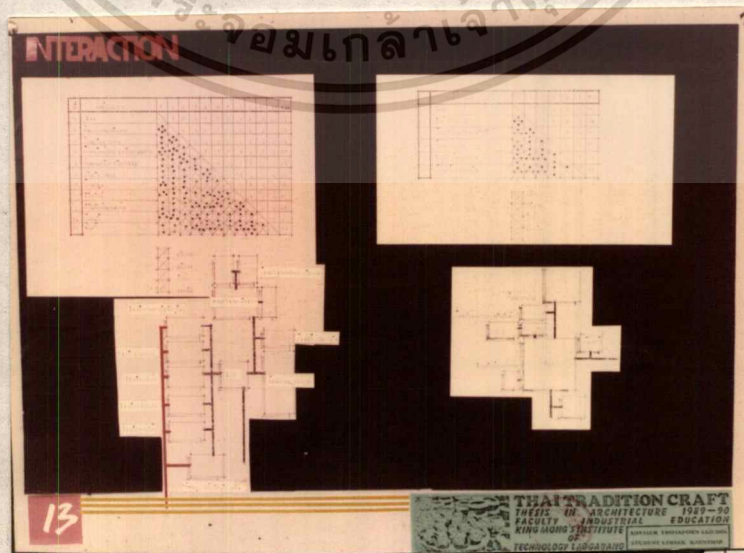
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวชนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 รูปที่ 36 บทบาท, แนวทางแก้ไข, วัตถุประสงค์
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๔๐ การบริหารงานขององค์กร

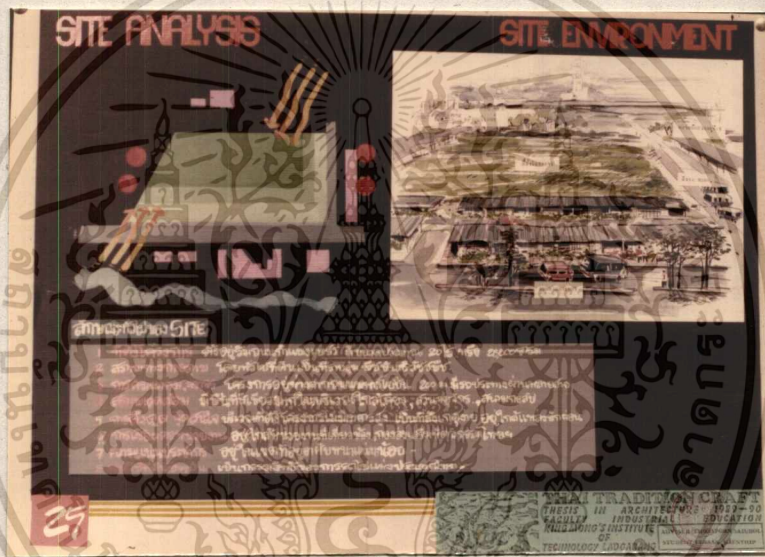
รูปที่ ๔๑ ค่าคะแนนความสัมพันธ์

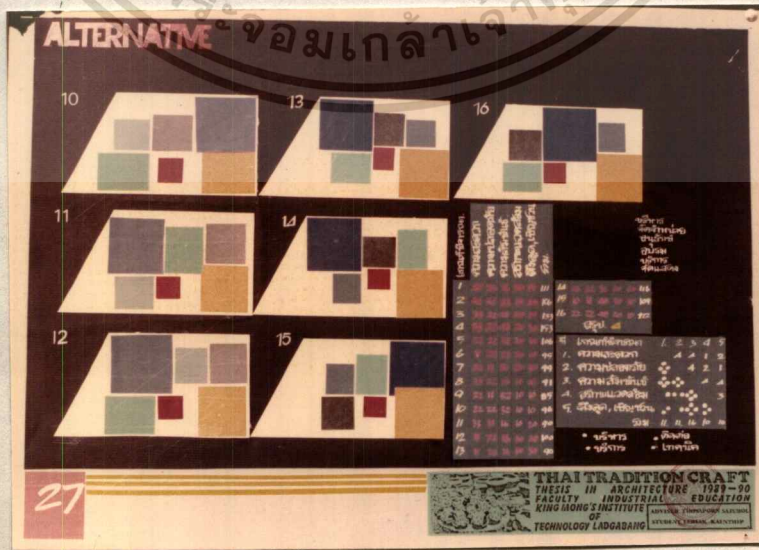
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนรูปที่ ๔๒ ค่าคะแนนความสัมพันธ์นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 46 แสดงที่ตั้ง 3 แห่ง

รูปที่ 27 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

รูปที่ 48 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

LOCATION MAP

กรุงเทพมหานคร	1 2 3 4 5 6
1. ภาคเหนือ	2 3 4 5 6
2. ภาคกลาง	4 5 6
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1 4 5
4. ภาคตะวันออก	3 5
5. ภาคใต้	4

1994 20 30 40 50 60

ภาคเหนือ

เชียงใหม่	1 2 3 4 5 6 7 8
ลำปาง	2 3 4 5 6 7 8
แพร่	3 4 5 6 7 8
น่าน	4 5 6 7 8
พะเยา	5 6 7 8
เชียงราย	6 7 8
อุตรดิตถ์	7 8
สุโขทัย	8

1994 20 30 40 50 60

18

THAI TRADITION CRAFT
 THESIS IN ARCHITECTURE 1989-90
 FACULTY INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONG'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKANG
 SUWANT LERLAJAKSIT

รูปที่ ๔๑ แสดงที่ตั้งโครงการระคับภาค, จังหวัด

20

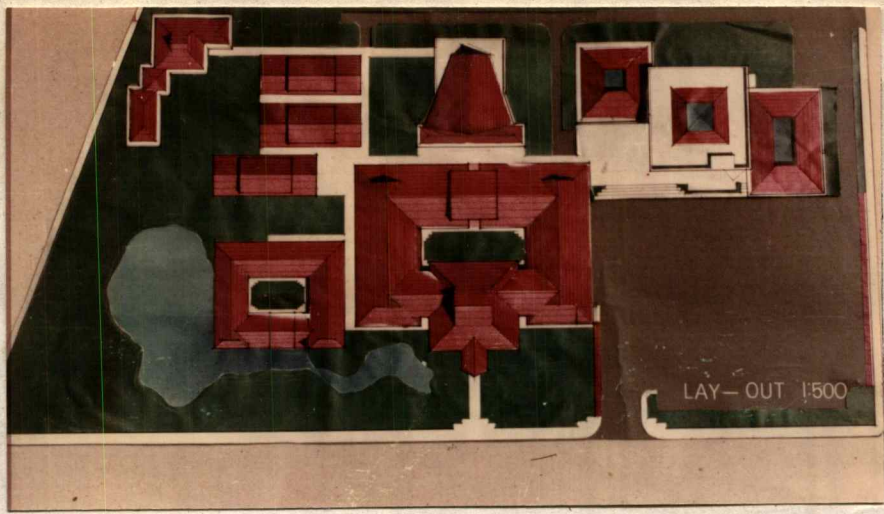
THAI TRADITION CRAFT
 THESIS IN ARCHITECTURE 1989-90
 FACULTY INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONG'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKANG
 SUWANT LERLAJAKSIT

รูปที่ ๕๐ การใช้ที่ดินตามผังเมือง กทม.

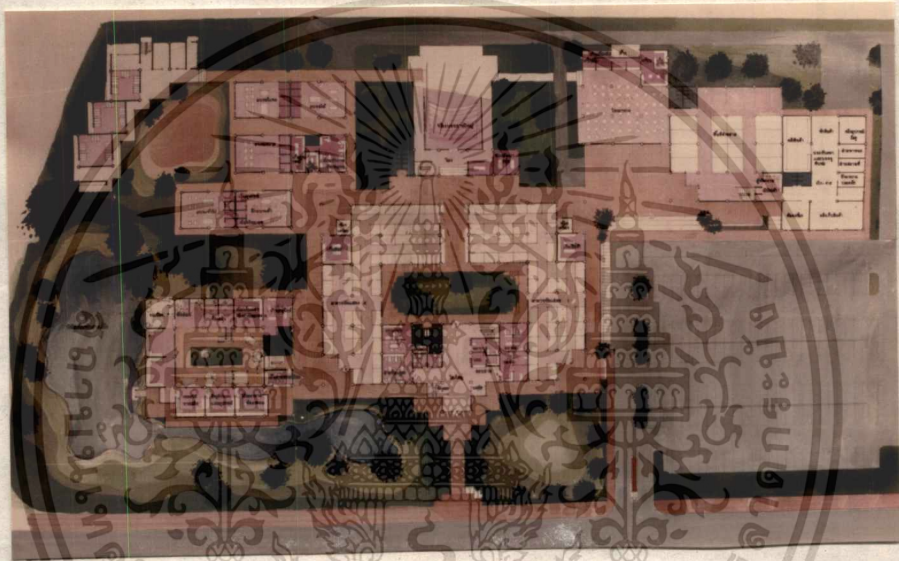
21

THAI TRADITION CRAFT
 THESIS IN ARCHITECTURE 1989-90
 FACULTY INDUSTRIAL EDUCATION
 KING MONG'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKANG
 SUWANT LERLAJAKSIT

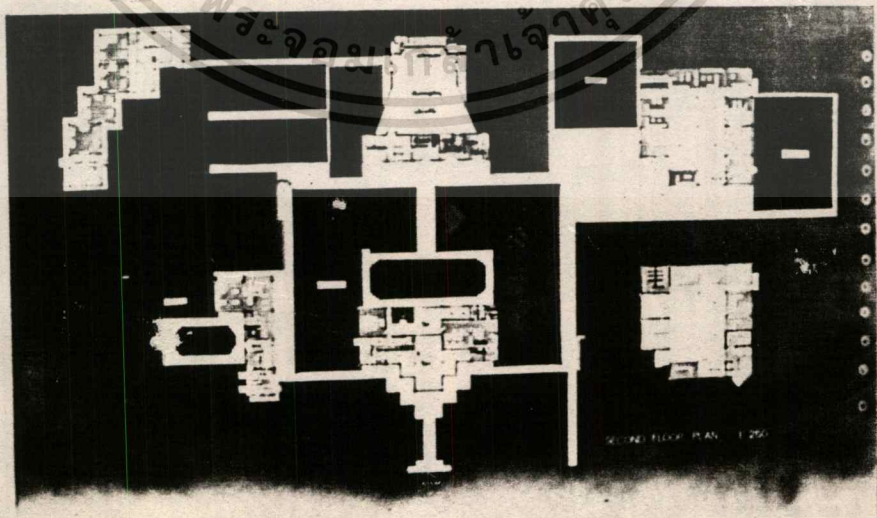
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๔๗ ผังบริเวณ 1 / 500

รูปที่ ๔๘ แพลนพื้น 1 / 250

รูปที่ ๔๙ แพลนชั้นสอง, ชั้นสาม 1/250

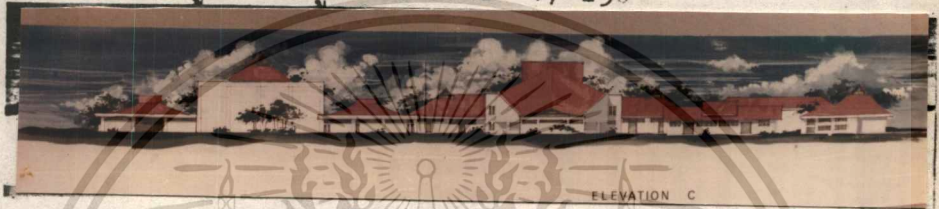
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 60 รูปด้านหน้า 1/250

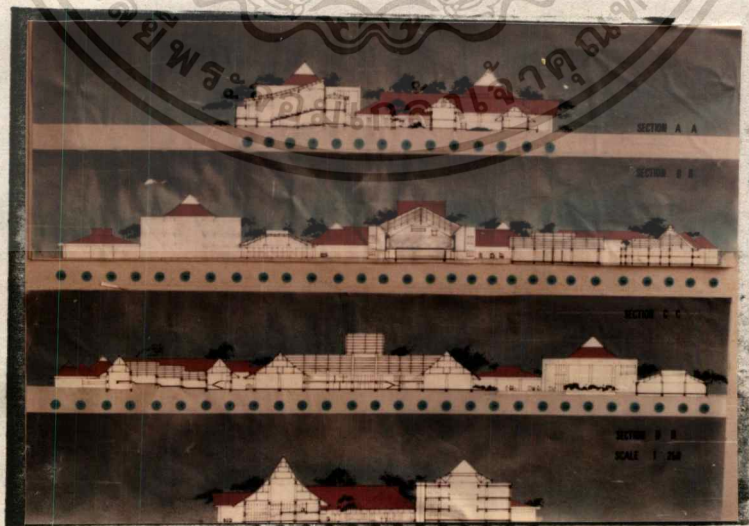
รูปที่ 61 รูปด้านข้างซ้าย 1/250

รูปที่ 62 รูปด้านหลัง

รูปที่ 63 รูปด้านขวา 1/250

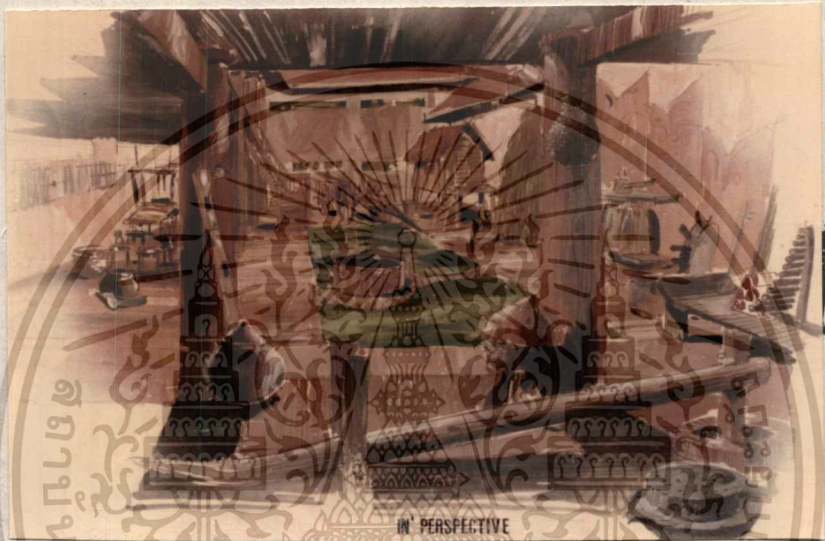

รูปที่ 64 แสดงรูปตัด 1,2,3,4, 1/250

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ๖๕ ทศนิยมภาพภายนอก

รูปที่ ๖๖ ทศนิยมภาพภายใน

รูปที่ ๖๗ หนองจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

บทสรุป

6.1 สรุปปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดโครงการ

จากการศึกษาเพื่อการนำมาสู่การออกแบบโครงการศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติที่มีปัจจัยสำคัญที่คงกล่าวถึงดังนี้

6.1.1 ด้านนโยบาย ได้แก่ นโยบายแห่งทศวรรษการพัฒนาวัฒนธรรมโลก แผนพัฒนาฉบับที่ 6 ,นโยบาย ทท. ,นโยบายส่งเสริมหัตถกรรม,นโยบายของสมาคมส่งเสริมผลิตภัณฑ์หัตถกรรม

6.1.2 ด้านสังคม ได้แก่ ประชากร การศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี เอกลักษณะ และการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมทั้งการแก้ปัญหาของสังคม

6.1.3 ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การท่องเที่ยว รายได้ การส่งออกและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

6.1.4 ด้านกายภาพ ได้แก่ ที่ตั้งภูมิประเทศ, การใช้ที่ดิน, การคมนาคม

6.2 สรุปความต้องการของโครงการ

ศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติให้บริการคือ ศูนย์กลางการจำหน่าย, ศูนย์ประสานงานหัตถกรรม, ศูนย์อบรมและการผลิต, ศูนย์ข้อมูล, พิพิธภัณฑ์, และศูนย์การดำเนินงานหัตถกรรม โครงการจึงต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

ส่วนบริหาร, ส่วนจัดจำหน่ายและการส่งออก, ส่วนอนุรักษ์และวิชาการ ส่วนฝึกอบรมและการผลิต, ส่วนจัดแสดงและเผยแพร่, และส่วนบริการ

การให้บริการของศูนย์ฯ ตั้งแต่เวลา 9.00- 16.00 น. ยกเว้นในวันในการจัดจำหน่ายที่เปิดถึงเวลา 20.00 น. ผู้ที่เข้าใช้โครงการ นักท่องเที่ยว, นักศึกษา, ประชาชน, บุคคลที่มีความสนใจโดยทั่วไป ยกเว้นผู้ไม่ประสงค์ บริการของศูนย์ฯ จะเสียค่าธรรมเนียมในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ หรือเสียค่าผ่านประตูเมื่อมีการจัดเทศกาลเฉพาะขึ้น ส่วนในเวลาปกติไม่เสียค่าธรรมเนียมใดทั้งสิ้นแก่ผู้เข้าชมควรจะอุกหนุนศูนย์ฯ โดยการซื้องานหัตถกรรมนอกเหนือการชมเพียงอย่างเดียว

6.3 สรุปแนวความคิดในการออกแบบ

เนื่องจากศูนย์หัตถกรรมแห่งชาติต้องการสื่อเอกลักษณ์ไทย และต้องสนองการใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ แนวความคิดนี้จึงเป็นหลักพิจารณาการกำหนดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ใช้สอย รูปทรงอาคาร ตลอดจนการจัดวางพื้นที่องค์ประกอบและการจัดบริเวณ
เน้นความเป็นศูนย์กลางและลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ที่สามารถดึงดูดความสนใจให้คนเข้า
ใช้บริการได้ ทั้งนี้การออกแบบจึงต้องมีความยืดหยุ่นมากแยกอาคารออกเป็นส่วนๆ เพื่อ
การใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ และจัดอาคารแบบเปิดโล่ง แฝงชายตัวไปตามแนวราบเพื่อ
สะดวกสำหรับผู้ใช้สอยจำนวนมากๆ และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

6.4 สรุประบบทางเทคนิคที่ใช้ในโครงการ

ระบบปรับอากาศจะนำมาใช้ในโครงการในหอที่สุกเท่าที่จำเป็นส่วนระบบลิฟท์ก็นำ
มาใช้ในการขนส่งสินค้าซึ่งเลือกใช้ลิฟท์ขนส่งแบบขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ ระบบน้ำใช้ถังเลือก
ใช้ระบบจ่ายน้ำจากถังใต้ดิน

6.5 สรุปข้อดีข้อเสีย

6.5.1 ข้อดีข้อเสียของโครงการ

ข้อดี พื้นที่บางส่วนไม่เหมาะสมในการใช้งานและการออกแบบองค์ประ
กอบไม่เวิร์ค การจัดบริเวณมีพื้นที่ว่างเยอะไม่สามารถรวมเป็นพื้นที่ใหญ่ได้ ทางเข้า
หลักของรถตู้ดูถ้าใช้เป็นทางบริการด้วยจะเหมาะกว่าด้วย และการออกแบบบางอย่าง
มองภาพการทำงานในส่วนนั้นๆไม่ออก และที่สำคัญการออกแบบไม่สอดคล้องกับข้อมูลเยอะ
ข้อดี การวางผังหรือส่วนต่างๆ เป็นที่น่าพอใจและรูปทรงอาคารอยู่ในเกณฑ์
ที่พอใจในระดับหนึ่งส่วนข้อมูลที่มีอยู่แม้ว่าจะน้อยขาดเหลือเยอะแต่ก็เป็นที่น่าพอใจที่มีปัญหาหามา
ได้แม้จะลอกเขามาอีกตาม และลักษณะโครงการมีส่วนใกล้เคียงโครงการจริงบ้างอย่างก็ใช้
พื้นที่จริง

6.5.2 ข้อดีข้อเสียของการทำงาน

ข้อเสีย มีข้อเสียเยอะมากเลขที่เห็นๆก็คือชี้แจง การทำงานที่ขาดการวางแผน
กว้างหน้า รวมทั้งระบบการตัดสินใจไม่เด็ดขาด ใจเย็นเกินไป การขาดอุปกรณ์ในการ
ทำงานเช่น คลอดด์ (แต่ไม่สำคัญ) การกะเวลาผิดพลาด การหาข้อมูลบางครั้งไปถึงที่
แต่ไม่ได้อะไร การไม่รู้ว่าจะไปหาข้อมูลที่ตรงการใดที่ไหน (โดยเฉพาะเด็ก ทจว.) ทางแก้
คือหาตรงการข้ามที่กล่าวมาที่เป็นอันเสร็จอยู่ที่ว่าทำไม่ได้

ข้อดี ได้ทำในสิ่งที่คิดว่าดีและเหมาะกับตนเองมากที่สุดไม่ใหญ่เกินไปแม้ว่าหัว
ข้อนี้จะส่งไม่ผ่านในรอบแรกแต่เอาจนได้แหละน่าคิดว่าจะทำสไลด์บท (สคริปต์) มีอยู่แล้วคอน
สรุปนี้ยังไม่ได้ทำ ที่จะทำไม่ได้เอาใจใครแต่ต้องการประชาสัมพันธ์ให้ลดกรรมโทษและปมร
กโทษและไม่มีใครบอกหรือขอร้องแต่ด้วยส่วนนี้ในความเป็นไทย (ชนากยังไม่ได้ทำ)

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาที่ดิน ทรัพยากรที่ดิน 25 ปี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2531

เจริญ พรหมอยู่ สังคมไทย สำนักพิมพ์โอเคียนส์โคร์, 2529

ชัชชัย ภาคินธุ์ การพัฒนาหัตถกรรม กทม. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

2532

พัฒน์ สุจ่างงค์ การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย, กรมการพัฒ

นาชนบท, 2527

วิบูลย์ ลีสุวรรณ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน กทม. สำนักพิมพ์ปาณชา , 2527

ศิริลักษณ์ ธรรมรงค์ สินค้าหัตถกรรมแห่งชาติ , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2530

ศิลป์ ทีระศรี ศิลปสงเคราะห์ กทม. กรุงเทพฯรรณาการ, 2526

ศิริสาคร กาญจนภิรมย์ ชนบทไทย กองการศึกษาและเผยแพร่พัฒนา, กรม

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2527

สร้อยฟ้า รุจิเรขเรื่องรอง ปีศิลปหัตถกรรมไทย กทม. สำนักพิมพ์มิตรครู

2531

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 สำนักนายกรัฐมนตรี, 2529

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สังคมไทย สำนักนา

ยกรัฐมนตรี, 2529

เมืองโบราณ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ทีระลิก, 2530

มติคณะรัฐมนตรี สรุปการประชุมคณะรัฐมนตรี เอกสาร สำนักนายกรัฐมนตรี

2531, 2532, 2533